

AS LHV Group
Konsolideeritud aastaaruanne 2022

Konsolideeritud aastaaruanne**1. jaanuar 2022 – 31. detsember 2022**

Äriniimi	AS LHV Group
Äriregistri number	11098261
Juriidiline aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800410
E-post	group@lhv.ee
Põhitegevusalad	Pangandus Liising ja muu laenuandmine Finantsnõustamine Väärtpaberite maaklerlus Kahjukindlustus Valdusfirma tegevus
Majandusaasta	1. jaanuar – 31. detsember
Juhatus	Madis Toomsalu Meelis Paakspuu Jüri Heero Martti Singi
Nõukogu	Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Heldur Meerits Raivo Hein Tauno Tats Sten Tamkivi
Aktsiad	Noteeritud Nasdaq Tallinna börsil
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Ettevõtte konsolideeritud majandusaasta aruanne .pdf formaadis Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF) märgistusega.

Originaaldokument on esitatud masinloetavas .xhtml formaadis Nasdaq Tallinna börsile ja allkirjastatud digitaalselt.

Link: <https://nasdaqbaltic.com/statistics/et/instrument/EE3100102203/reports>

**Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF)
põhitaksonoomia kohustuslikud elemendid**

Aruandva üksuse nimi või muud identifitseerimiseks vajalikud andmed	AS LHV Group
Muutused aruandva üksuse nimes või muudes identifitseerimiseks vajalikes andmetes võrreldes eelmise aruandeperioodi lõpuga	Muutusi pole
Üksuse alaline asukoht	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Üksuse õiguslik vorm	Aktsiaselts
Asutamiskoha riik	Eesti Vabariik
Üksuse registreeritud asukoha aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Peamine tegevuskoht	Eesti Vabariik
Üksuse äritegevuse ja põhitegevusvaldkondade kirjeldus	Pangandus, rent ja muu laenuandmine, finantsalane nõustamine, väärtpaberite maaklerlus, kahjukindlustus, valdusfirma tegevus
Emaettevõtte nimi	AS LHV Group
Kontserni üle lõplikku kontrolli omava emaettevõtte nimi	AS LHV Group

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	5
LHV lühitutvustus	5
Tegevjuhi pöördumine	7
2022. aasta lühikokkuvõte	9
Tegevuskeskkond	10
Strateegia ja finantsplaan	12
Jätkusuutlikkuse aruanne	16
LHV Groupi juhtorganid	41
Ühingujuhtimise aruanne	46
Tasustamisaruanne	56
Finantstulemused	59
Ülevaade Grupi tütarettevõtetest 2022. aastal	66
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	73
Riskijuhtimine	73
Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	118
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	119
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	120
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	121
Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest	122
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	135
LISA 1 Üldine informatsioon	135
LISA 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	135
LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine	136
LISA 4 Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus	137
LISA 5 Tegevussegmentid	139
LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus	141
LISA 7 Netointressitulu	143
LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	144
LISA 9 Tegevuskulud	145
LISA 10 Nõuded keskpankadele, krediitdiasutustele ja investeerimisühingutele	145
LISA 11 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse	146
LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele	147
LISA 13 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlus	148
LISA 14 Muud nõuded klientidele	148
LISA 15 Muud varad	148
LISA 16 Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad ning kasutusõiguse varad	149
LISA 17 Klientide hoiused ja saadud laenud	150
LISA 18 Võlad tarnijatele ja muud kohustised	151
LISA 19 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	152
LISA 20 Allutatud kohustised	152
LISA 21 Aktsiaseltsi omakapital	153
LISA 22 Hallatavad varad	155
LISA 23 Tingimuslikud varad ja kohustised	155
LISA 24 Tehingud seotud osapooltega	157
LISA 25 Tava- ja lahustatud kasum aktsia kohta	158
LISA 26 Tulumaksukulu	158
LISA 27 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	159
Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele	162
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	163
Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile	165

TEGEVUSARUANNE

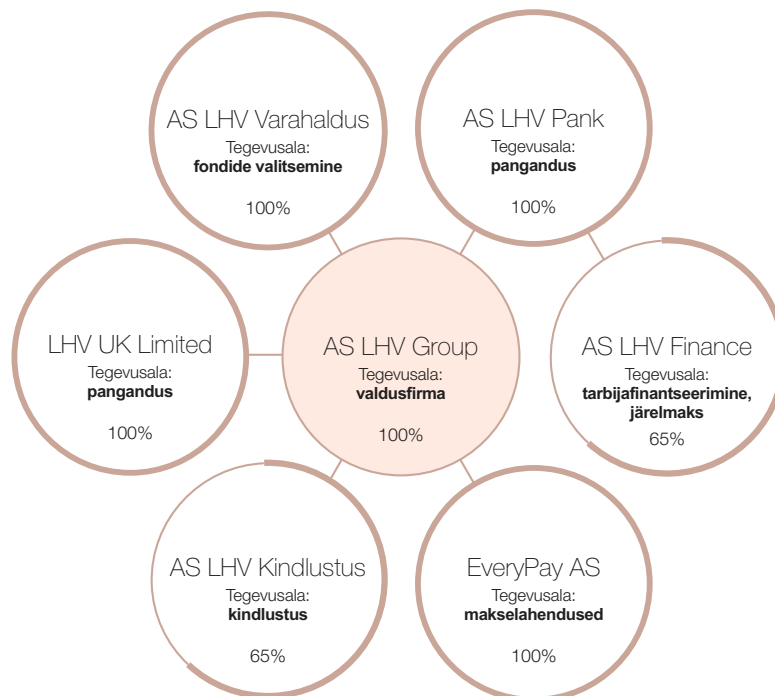
LHV lühitutvustus

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS LHV Group (edaspidi ka Grupp, LHV Group või LHV) on suurim kodumaine finantsgrupp ja kapitali pakkuja Eestis. AS-i LHV Group peamised tütarettevõtted on AS LHV Pank (edaspidi ka pank või LHV Pank), LHV UK Ltd (LHV UK), AS LHV Varahaldus (LHV Varahaldus), AS LHV Kindlustus (LHV Kindlustus) ja EveryPay AS (EveryPay). LHV asutasid 1999. aastal pikaajalise investeerimis- ja ettevõtluskogemusega inimesed.

LHV klienditeeninduskontorid asuvad Tallinnas, Tartus ja Pärnus. 2018. aastast alates on LHV oma geograafilist haaret laiendanud ja sisenenud Ühendkuningriigi turule, kus meil on kolm kontorit, mis asuvad Londonis, Leedsis ja Manchesteris.

LHV-s töötab üle 850 inimese. LHV pangateenuseid kasutab üle 377 000 kliendi ja LHV pensionifondidel on üle 170 000 kliendi.

Tegevuspõhimõtted

LHV keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Meie teenusevalik on mitmekesine. Eraklientidele pakume kõrge kvaliteediga universaalpanganduse teenuseid ning äriklientidele paindlikke individuaalseid finantseerimislahendusi ja abi igapäevaste finantstehingute tegemisel.

LHV tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning praktilised. Suhtleme klientidega peamiselt kaasaegsete elektrooniliste suhtluskanalite kaudu. See võimaldab säästa kulusid ja hoida meie igapäevaste teenuste hinnad kliendi jaoks taskukohasel tasemel.

LHV loodi heade partnerite koostöös ja partnerlus on jätkuvalt meie äri kasvatamise alus. Uusi algatusi saab kiiremini ja edukamalt ellu viia siis, kui osapooltel on ühised huvid ja teineteise pikaajaline tugi.

LHV on avalik ettevõtte, mille aktsiad on alates 2016. aasta maist noteeritud Tallinna börsil. Seega on kõigil meie klientidel ja partneritel võimalus saada LHV omanikuks.

Visioon ja missioon

Meie visioon on, et inimesed ja ettevõtted julgeksid suurelt mõelda ja ette võtta.

Meie missioon on tagada parem juurdepääs finantsteenustele ja kapitalile.

Meie pikaajaliseks sihiks on luua tugevad suhted kõigi oma partneritega, olles

- klientidele parim finantsteenuste pakkuja;
- rahvusvahelistele finantsvahendajatele kõige kaasamõtlevam finantsteenuste pakkuja;
- olemasolevatele ja tulevastele töötajatele suurt rahulolu ning häid arengu- ja eneseteostusvõimalusi pakkuv atraktiivne tööandja;
- investoritele läbipaistev ettevõtte, mille omakapitali tootlus on vähemalt 20% aastas;
- ühiskonnale parima juhtimispraktika, positiivsete sotsiaalsete mõjude ja selgete kliimaeesmärkidega ettevõtte.

Peamised riskid

- LHV kui traditsioonilise pangandusgrupi suurim risk on krediidirisk, millele on avatud 90,4% kõigist Grupi riskiga kaalutud varadest. Krediidirisk tuleneb peamiselt laenuhingutest.
- Teisel kohal on operatsioonirisk, millele on avatud 8,7% kõigist riskiga kaalutud varadest. Operatsioonirisk on risk, et ebapiisavad või mittetoimivad sisemised protsessid, inimeste tegevus, puudulikud infosüsteemid või välised sündmused põhjustavad kahju.
- Tururiskile on avatud 0,9% kõigist Grupi riskiga kaalutud varadest. Tururisk tuleneb LHV positsioonidest, mida mõjutavad intressimäärade, valuutakursside ja väärtpaberihindade muutused.
- LHV on hästi kapitaliseeritud, eriti kui kasumlikkust arvesse võtta. Siiski näeb Grupp vajadust järgmistel aastatel kapitaliseeritust 1% suurendada.

LHV hoiab väga kõrget likviidsuse taset, kuna osa kliendibaasiga seotud tegevusi on volatiilsemad.

Tegevjuhi pöördumine

Hea lugeja

Vaevalt sai Lääne ühiskond pandeemia lõppenuks kuulutada, kui asemele tuli sõda, kaasnev energiakriis, järsk hinnatõus ning karmistuv rahapoliitika.

Kiire hinnatõusu tagajärjel on Eesti majandus languses. Majanduslanguse riskiga peavad arvestama ka muud eurosooni riigid ja Ühendkuningriik. Üle Euroopa seisavad inimesed silmitsi samade probleemidega. Suurenenud on kõik peamised igapäevakulud, paljude kulude kasv alles jõuab arvetele. Eestis on hinnatõus Euroopa üks kiiremaid ja on kaasa toonud ostujõu languse. Paljude majandussektorite ettevõtete seas on kindlustunne vähenenud.

Inflatsiooni ja intressimäärade endiselt suure vahe tõttu on oodata intressimäärade edasist kasvu. Hinnastabiilsus on Euroopa Keskpanga ainus mandaat. Kõrge inflatsiooni tingimustes tähendab see finantseerimise kallinemist. Siiski tuleks seda muutust nimetada normaliseerumiseks, kuivõrd nullintressimäärade ajastu on olnud anomaalia ning tekitanud fundamentaalselt valed ootused.

Pankade jaoks kaasneb rahapoliitika karmistumisega ka intressitulude kasv. Pilt ei ole aga ühesuunaline, sest inimeste ja ettevõtete kindlustustunde langus koos suurenevate kuludega ei jäta mõjutamata koduostjate otsuseid või ettevõtete investimisplaane. Senise lõdva rahapoliitika lõppemine sunnib ka panku taas hoiuste nimel pingutama. See viib väiksemate kasvumäärade, riskide kasvu ja hoiuste kulu suurenemiseni. Siiski võib eeldada, et hästi juhitud pankade puhul ületab tulude kasv kulude kasvu.

Suurenevad ka pankade kapitalinõuded. Tuleb tunnistada, et investori jaoks on kapitalinõuetest arusaamine järjest keerulisem ning nende kujunemist on raskem prognoosida. Kapitalinõuete kujunemises on palju nähtamatut. Nii koosnevad pankade kapitalinõuded tihti suures osas erinevatest puhvritest, mille metoodikaga pangad detailideni kursis pole. Süsteem on muutunud keerulisemaks ning selles valitsev liikumine näilise korrastatuse, aga süsteemse entroopia poole on panganduse üks pikaajalistest riskidest. Näiteks on lisandunud rida regulatiivseid puhvreid, millest osa on kaasatud kapitalinõude sisse ning osa selle kõrvale. Hinnanguliselt on LHV regulatiivsed nõuded kasvanud viimase kümne aastaga 40%.

2023 saab LHV jaoks olema kõige raskemini prognoositav aasta.

Laenumahtude kasvu tuleb prognoosida viimase kümnendi kõige kiiremate majanduse, tööhõive ja hindade muutuste taustal, kusjuures kulude kasv on seotud laenukahjumite, palgakasvu, hoiuste kulu ning regulatiivsete kuludega. LHV UK taotleb pangaliitsentsi, kuid alustas juba 2022. aastal grupisisese finantseeringu ja õnnestunud varaostu toel laenugevusega. Pensionifondide tulemus ja edukustasu sõltub turgude käekäigust ja kindlustusäri soovib teha arenguhüpet. Kapitalikulu kasvab ja kapitali kaasamine on varasemast ajatundlikum ja kallim.

Seda öeldes läheme aastale vastu tugevana, ja nagu tavapärane, sisemise enesekindlusega. Oleme alati kesken-dunud peamisele – eelduste loomisele. Head tulemused on hästi loodud eelduste tagajärg. Kõige olulisemad on meie inimesed, kliendid ja aktsionärid ning meie äritegevuse pikaajaline jätkusuutlikkus. 2022. aasta oli selles valguses hea aasta.

LHV nimetati aasta jooksul nii Eesti parimaks kui ka ihaldusväärseimaks tööandjaks. Meie sisemiste rahulolu-küsitluste tulemused on jätkuvalt väga head. LHV Pank pälvis nii parima panga kui ka parima teenindusega panga tunnustuse. See tõi meile 81 000 uut klienti. Suutsime täita aktsionäridele antud lubaduse finantsplaani osas, hoolimata aasta sees toimunud finantsinvesteeringu allahindlusest. Seejuures kasvas LHV laenuportfell aasta jooksul 20% võrra ning hoolimata vastuoludest majanduskeskkonnas suutsime mitmel korral ka edukalt kapitali kaasata.

LHV tegi aasta jooksul suure arenguhüppe jätkusuutlikkuse valdkonnas, pöörates rohkem tähelepanu oma äritegevusega kaasneva mõju hindamisele. Finantsinstitutsioonidel on selles kanda oluline roll ja LHV on võtnud südameas-jaks lähtuda jätkusuutlikkuse printsiipidest. Meie soov on vähendada oma negatiivset mõju looduskeskkonnale ja panustada positiivse sotsiaalse mõju loomisse. Kuna saame juhtida ainult seda, mida oskame mõõta, oleme seadnud prioriteediks oma äritegevuse kliimamõju täpsema mõõtmise ning liikumise selgete eesmärkide suunas. Selleks kasvatame nii oma klientide kui ka töötajate teadlikkust.

2023. aastat alustame Euroopa Keskpanga otsejärelevalve all. Usume, et see on edasiminekuks. Euroopa pangandus on viimase kümnendi jooksul olnud üks halvema tootlusega majandussektoreid, kusjuures paljude pankade aktsiatega kaubeldakse siiani allpool nende raamatupidamisväärtust. Euroopa vajab näidet innovaatsilisest pangast, mille kasumlikkus tuleneb heast kuluefektiivsusest ja kvaliteet-

sest laenuportfelligi. Eestis on see võimalik, Ühendkuningriigis soovime sama tõestada.

Mitmed LHV aluspõhimõtted on ajatud. Me ei ole püüdnud minna kaasa avantüristliku ärikeskkonnaga, ehkki ahvatlusi on olnud. Põhimõtteline usk sellesse, et parimate inimestega on võimalik pakkuda kliendile parimat kogemust ja seeläbi aktsionärile parimat tootlust, kannab meid üle ka eesootavatest konarustest.

Madis Toomsalu

AS-i LHV Group juhatuse esimees

2022. aasta lühikokkuvõte

LHV-le oli 2022. aasta muutuva keskkonna ja majanduse aeglustumise aasta. Meie ja meie klientide tegevus hoogustus aga rohkem kui kunagi varem.

LHV Pank

2022. aasta oli kiiresti muutuvast keskkonnast tulenevalt keeruline. Mitmes valdkonnas muutus pärituul aasta jooksul korduvalt vastutuleks. Kokkuvõttes kasvasid nii klientide arv, laenuportfell, tavaklientide hoiused, klientide aktiivsus ja netotulu. Ainult finantsvahendajate hoiused vähenesid. Panga positsioon on tugev ja pank on kasumlik.

LHV UK

Ühendkuningriigis asuv tütarettevõtte on endiselt käsil litsentsi taotlemine – see protsess peaks eeldatavasti jõudma lõpule 2023. aasta I kvartalis. Suurim äritehing oli laenuportfelli omandamine Bank Northilt ja alates 2023. aastast annab ettevõtte laene väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Pärast litsentsi saamist võtab ettevõtte LHV Pangalt üle finantsvahendajate äri.

LHV Varahaldus

2022. aastal langes väärtpaberiturg prognoositust rohkem, vähendades võimalust teenida edukustasu, eriti kui võtta arvesse 20% inflatsioonimäära, mis suurendab võrdlusindeksit. LHV Varahaldus on pakkunud pensioniinvestoritele parimat tootlust nii aastal 2022 kui pikemas perspektiivis. Lisaks olid LHV aktiivselt juhitud pensionifondid Eesti turul ainsad, mille tootlus oli 2022. aastal positiivne.

LHV Kindlustus

Keskseks teemaks oli tootevaliku viimistlemine ja müügi suurendamine. 2022. aastal alustas LHV Kindlustus koostööd Eesti suurimate kindlustusmaakleritega. Kuna tegemist on väikse ettevõttega, on tulemusi mõjutanud ka ühekordsed suuremad kindlustusjuhtumid.

EveryPay

2022. aasta aprillis omandas LHV Group 100% EveryPay AS-i (EveryPay) aktsiatest. Seejärel on EveryPay kesken-
dunud uute makseviiside arendamisele ja Grupi strateegiliste eesmärkide toetamisele.

2022. aasta arvudes

- LHV aktsia hind langes 43,2 eurolt (pärast aktsia tükeldamist 4,32 eurot) 3,34 euroni, ületades siiski turuindekseid.
- Pangaklientide arv kasvas aasta varasemaga võrreldes 18% ehk 56 500 võrra ja investeerimislepinguga klientide arv kasvas aasta varasemaga võrreldes 17% ehk 20 000 võrra. LHV-l õnnestus juba 2021. aasta teisel poolel suurendada oma rolli Eesti investeerimisteenuste turul turuliidrina, mida toetab keskendumine täieliku teenusevaliku pakumisele.
- Grupi konsolideeritud varade kogumaht oli 2022. aasta lõpus 6,1 miljardit eurot: 10% aastase languse taga on finantsvahendajate hoiuste vähenemine.
- Laenuportfell kasvas aasta varasemaga võrreldes 531 miljoni euro võrra ehk 20%, 3,2 miljardi euroni. Jaelaenu kasvasid aastaga 22% ja ettevõtete panganduse klientide laenu (ettevõtteleenu) 17%. III kvartalis omandas LHV Bank Northi laenuportfelli 17 miljoni Briti naela väärtuses. Laenuportfelli kvaliteet püsis läbi aegade kõrgeimal tasemel.
- Hoiuste maht vähenes aasta varasemaga võrreldes 16% ehk 4,9 miljardi euroni; 1,0 miljardi euro suurune langus tulenes finantsvahendajate hoiustest, mis olid 2021. aasta lõpus krüptovara kõrgetest hindadest tulenevalt ebatavaliselt suured. Tavaklientide hoiused kasvasid aasta varasemaga võrreldes 2% ehk 60 miljoni euro võrra.
- Valitsetavate fondide varad vähenesid aasta varasemaga võrreldes 1% ehk 17 miljoni euro võrra, kahanedes 1,3 miljardi euroni peamiselt turu languse tõttu.
- Hallatavate kontode varade maht vähenes madalamate turuhindade tõttu 537 miljoni euro võrra, 3,3 miljardi euroni.
- Puhaskasum oli rekordiliselt kõrge: 61,4 miljonit eurot, mis on 1,2 miljoni euro võrra suurem kui eelmisel aastal. Seda mõjutas positiivselt peamiselt laenuportfelli kasv koos turu intressimäärade tõusuga.

Tegevuskeskkond

2022. aasta märksõna oli üleilmses majanduses kindlasti hinnakasv. Sellest ei jäänud puutumata ükski olulisem majanduspiirkond. Nii Euroopas kui USA-s kasvasid tarbija-hinnad aastaga keskmiselt veidi vähem kui 10%, Aasias oli hinnakasv mõnevõrra aeglasem. Eriti murettekitav on olukord Euroopas, kus lisaks kiirele hinnakasvule on tõsiselt üles kerkinud ka energia varustuskindluse küsimus ning paljud suuretted teevad plaane tootmise kokkutõmbamiseks või suisa ümberkolimiseks. Maailmamajanduse kontekstis on suurimaks kasvupiduriks Hiina, kes võitleb koroonapandeemiaga ning tegeleb jätkuvalt probleemidega ülevõimendatud kinnisvarasektoris.

Euroopa majandus on kiirele hinnakasvule vaatamata püsinud üllatavalt tugev. Koroonapiirangute kaotamise ja tarneahela tõrgete leevenemise tugev mõju toetas majandust kuni sügise alguseni, mil vähenenud kindlustunne ja nõrgem ekspordivõimekus selgemalt esile kerkisid. Kuigi III kvartalis majanduskasv aeglustus, kasvas majandus esimese üheksa kuu jooksul aastavõrdluses kokku 5,4%. Eesti peamiste kaubanduspartnerite jaoks ei olnud aasta kõige edukam, sest nii Soome kui Läti olid keskmisest tugevamini seotud tarneahelatega Venemaalt ning Rootsi ülekümenenud ehitus- ja kinnisvaraturg reageeris jõudsalt rahapoliitika muutustele.

Tööturg püsib euroalal endiselt tugev ja majanduskasvu aeglustumine pole sellele veel erilist mõju avaldanud. Töötuse määr oli oktoobris 6,5% juures ehk rekordmadalal. Riikide lõikes on tööpuuduse tase erinev, ulatudes Kreekas ja Hispaanias 12% lähedale ning Tšehhis vaid pisut üle 2%. Erinevus on veelgi suurem, kui vaadata tööpuuduse taset vanuse lõikes. Hispaanias on ligikaudu kolmandik noortest (kuni 25-aastased) töötud, samal ajal kui Tšehhis ja Saksamaal on sama näitaja vaid 5%. Eesti asub selles võrdluses Euroopa keskmisega samal tasemel, ligikaudu 15% juures.

Euroala aastane inflatsioon aeglustus novembris 10%-ni. Ühtlasi tähendas see, et hinnakasv aeglustus esmakordselt pärast 2021. aasta juunit. Energiahindade mõju hinnakasvule on hakanud tasapisi vähenema, sest energiakandjate hinnad on maailmaturul langenud. Samal ajal on Euroopa alles läbimas toiduainete hinnakasvu tippu, mis tähendab, et kiiret inflatsiooni langust ei ole põhjust oodata. Alusinflatsioon ehk tarbijahindade kasv ilma energia- ja toidukaupadid arvesse võtmata püsis aasta lõpus stabiilselt 5% juures.

Kiire inflatsiooni tingimustes on Euroopa Keskpank astunud otsustavaid rahapoliitilisi samme, et hinnakasv taas kontrolli alla saada. Alates juulist on baasintressimäärasid kergitatud neljal järjestikusel istungil kokku 2,5% võrra.

Keskpanga juhtide ootuste kohaselt intressi tõstmisega jätkatakse ning pärast vajaliku taseme saavutamist jäävad intressid pikemaks ajaks tavapärasest kõrgemaks. Lisaks

intressi tõstmisele tehti lõppenud aastal esimesed otsused ka varaostuprogrammi ümberpööramise osas. Alates 2023. märtsist hakatakse hoitavate väärtpaberite mahtu vähendama 15 miljardi euro võrra kuus. Keskpank on oma taktikas selgelt teadvustanud ka osade euroala riikide suurt võlakoorimat, mistõttu jäädaakse varaostude portfelli-mahu vähendamisel paindlikuks ja reageeritakse vastavalt turuvajadustele.

Muutused rahapoliitikas kajastusid ka turuintressimäärades, mis kerkisid lõppenud aasta teises pooles hüppeliselt. Enamikus laenulepingutes kajastatud 6-kuu Euribor tõusis aasta lõpuks 2,7% juurde, mis on võrreldav Euribori keskmise tasemega, kui jätta võrdlusalusest perioodist kõrvale negatiivsete intressimäärade ajajärk (alates 2015. aastast). Turuootuste kohaselt kerkib 6-kuu Euribori määr 2023. aasta suveks 3,5-4% juurde ning hakkab siis tasapisi langema.

Eesti majanduskasv seiskus juba 2022. aasta alguses ning sealt edasi toimus kvartalivõrdluses ainult tagasimineku. Kui 2021. aastal oli Eesti majandus Euroopas kokkuvõttes üks edukamaid, siis lõppenud aastal oli olukord vastupidine. Tulenevalt sõjaga kaasnevast kindlustunde vähenemisest ning üldisest ebamäärasusest seoses energia varustuskindluse ja ka hindadega vähenes ettevõtete valmisolek teha ettevaatavaid investeeringuid, mistõttu pandi paljud laienemiskavad ootele ning võimalusel hoopis tõmmati tegevust koomale. Kui aasta esimesel poolel saadi veel piisavalt tellimusi piiri tagant, siis teisel poolaastal nõrgenes oluliselt ka välisnõudlus.

Tegevusalade lõikes pakkusid majandusele tuge peamiselt teenuste ja sisenõudlusega seotud tegevusalad. Kutse-teadus- ja tehnikaalane tegevusvaldkond kasvas esimese üheksa kuu jooksul 24%, veondus ja laondus 6%, ehitus 7% ning info ja side 8%. Selgelt taastus pandeemiast räsitud majutus- ja toitlustussektor, mis ületas pandeemiaeelsest taset. Samal ajal jäi tööstuse kasv napilt paari protsendi juurde. Omapärane vastuolu tekkis energiasektoris, mis oleks võinud olla kõrgete energiahindade ja võimaliku energia puudujäägi tingimustes väga edukas, kuid ametliku statistika järgi oli seal esimese üheksa kuu jooksul loodud lisandväärtus hoopis 21% väiksem kui 2021. aastal.

Hinnakasv jäi Eestis lõppenud aastal veidi alla 20%. Sedavõrd kiire hinnakasvuga oli Eesti Euroopa riikide hulgas selgelt esirinnas.

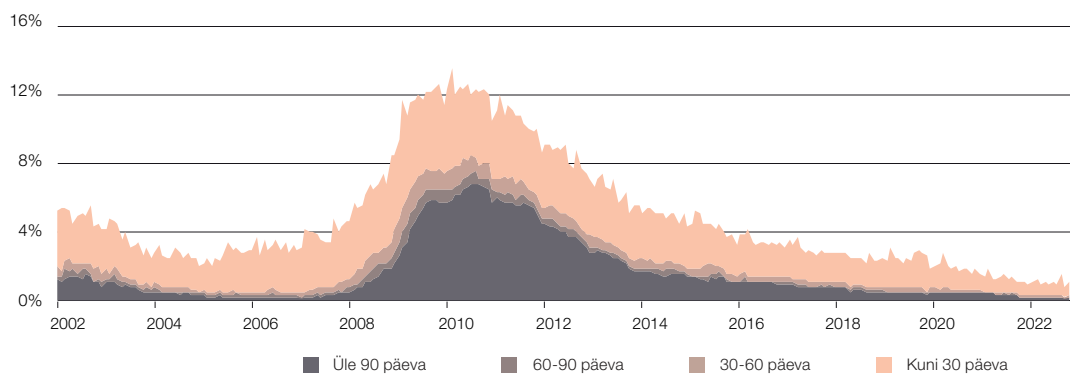
Veidi alla poole hinnatõusust tuli eluasemega seotud kuludest, veidi alla viiendiku panustas nii toidu kui transpordiga seotud kulude kallinemine. Aasta lõpus hakkas energiakulude osakaal vähenema, sest energiakandjate hinnad langesid oma tipust mõnevõrra madalamale ja stabiliseerusid. Samal ajal hakkas suuremat panust andma toiduainete hinnakasv, mis polnud aasta lõpuks

veel rahunemise märke näidanud. Mõlemal kululiigil on Eesti keskmises tarbijakorvis väga suur osakaal, mis on ka üheks põhjuseks, miks Eestis oli hinnakasv palju kiirem kui Euroopas keskmiselt.

Hoolimata kiirest hinnakasvust ning jahtuvast majandusest püsis majapidamiste finantsolukord 2022. aastal tugev. Aasta teises pooles hakkas hoiuste maht tasapisi vähenema, sest hinnakasvu talumiseks pidid tarbijad ka säästnud kasutusele võtma. Aasta lõpus oli majapidamiste hoiuste maht siiski

samal tasemel kui aasta varem. Laenujääk kasvas kogu majanduses kokkuvõttes 10% (sh majapidamiste laenu 9% ja ettevõtete laenu 10%) ning laenukvaliteet püsis hea – tähtjaks tasumata laenude osakaal laenuportfelli kahanes eelmise aastaga võrreldes.

Turu keskmine tähtjaks tasumata laenude osakaal laenuportfellis, %

Allikas: Eesti Pank

Erinevad prognoosid näitavad, et 2022. aasta kokkuvõttes jäi Eesti sisemajanduse kogutoodang eelneva aastaga võrreldes samale tasemele või vähenes veidi. Ka 2023. aastaks prognoositakse sisuliselt nullkasvu, sest kiire inflatsiooni tõttu on majapidamiste ostujõud vähenenud ning eratarbimine ei saa varasemas tempos kasvamist jätkata.

Majanduse laiapõhjalisem taastumine võiks alata 2023. aasta teises pooles, mil hinnakasv hakkab tasapisi taanduma, ning jõuda 2024. aastaks 3,1% kasvutempo juurde.

Eesti peamised majandusnäitajad*

Eesti Panga prognoos

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nominaalne SKP (miljardites eurodes)	21,8	23,8	25,8	27,7	26,8	31,4	36,1	38,4	40,2	42,8
SKP maht**	3,2%	5,8%	4,1%	4,1%	-3,0%	8,1%	-0,5%	0,4%	3,1%	4,4%
Eratarbimine***	4,5%	2,5%	4,3%	4,1%	-2,5%	6,9%	2,8%	-1,1%	2,1%	4,4%
Valitsussektori tarbimine	2,5%	1,9%	1,0%	3,0%	3,0%	3,9%	0,4%	3,9%	-2,9%	-0,2%
Kapitali kogumahutus põhivarasse	5,1%	13,9%	-0,1%	6,1%	19,9%	7,0%	-15,9%	-0,5%	5,1%	5,6%
Eksport	4,8%	4,8%	3,9%	6,5%	-5,0%	20,0%	4,1%	-0,1%	2,8%	3,4%
Import	6,5%	4,0%	5,7%	3,8%	0,9%	21,3%	4,2%	-5,4%	1,5%	2,6%
Tarbijahinnaindeks	0,1%	3,4%	3,4%	2,3%	-0,4%	4,6%	19,4%	9,3%	2,8%	2,2%
Töötuse määr (% tööjõust)	6,8%	5,8%	5,4%	4,4%	6,9%	6,2%	5,7%	8,5%	8,7%	7,6%
Jooksevkonto saldo (% SKP-st)	1,9%	3,3%	1,8%	2,0%	-0,3%	-1,8%	0,3%	1,4%	0,1%	0,6%
Eelarvetasakaal (% SKP-st)****	-0,3%	-0,4%	-0,5%	0,1%	-5,6%	-2,4%	-1,9%	-4,6%	-3,8%	-3,1%

* Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, kui pole märgitud teisiti. ** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena. *** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone. **** Eelarvetasakaalu prognoosis on arvesse võetud üksnes neid näitajaid, mille kohta oli prognoosikuupäeval kättesaadav piisav teave.

Allikad: Eesti Pank, Statistikaamet

Strateegia ja finantsplaan

1. Strateegia ja tulevik

LHV koduturgudeks on Eesti ja Ühendkuningriik. Strateegiliselt ühendab mõlemat turgu meie võime ehitada tehnoloogilisi lahendusi olenemata kliendist ja asukohast. Meie eesmärk on maksimeerida kasvu, lähtudes eelnevalt määratletud riskidest, meie kapitaliseeritusest ja 20% omakapitali tootlusest. See tähendab, et hoolimata jõulistest ambitsioonidest ei soovi me kasvada kasumlikkuse ja riskiipiiride arvelt.

Näeme LHV-d rahvusvahelise finantsgrupina, kes pakub kliendigrupist olenemata parimat teenindust, mobiilipangast kliendikontorini. Plaanide täitumisel kuulub gruppi viis peamist ettevõtet: lisaks pangale, varahaldusele, kindlustusele ja makseteenuste arendusettevõttele ka eraldiseisev pank Ühendkuningriigis.

LHV Panga eesmärk on saada 2032. aastaks Eesti kõige suuremaks ja kasumlikumaks pangaks, 2027. aastaks soovime jõuda suuruselt teiseks. Oleme pingutanud, et kasvu tagamiseks oleks LHV Pangal võimalikult tugev teenuste ja toodete pakkumine. Eestis suudame juba praegu finantseerida sisuliselt kõiki ettevõtteid, meie otsused tehakse kiiresti ja kohalikul tasandil. Kodulaenusid oleme suutelised väljastama üle Eesti, tehes otsuseid kiiresti ja kliendile sobivate lisatingimustega. Lisaks pakume tasuta makseid, kõige terviklikumat investeerimisteenust, krüptovaradesse investeerimise võimalust, ettevõtetele maksete vastuvõtmise teenuseid, kindlustuslahendusi ning hea pikaajalise tootlusega pensionifonde. Suurt osa oma teenustest, sh väärtipaberitega kauplemist ning eraisikute laenuade taotlemist koos laenulepingute sõlmimisega, suudame pakkuda mobiiliäpi kaudu.

Eraisikute puhul paneme rõhku kliendibaasi kasvatamisele ja klientide aktiivsuse suurendamisele. Keskendume Eesti linnadele, kus soovime kõnetada elektroonilisi kanaleid esikohale seadvat aktiivset klienti. Soovime arveldavast klienti, kelle palk laekub LHV-sse ning kes kasutab igapäevaste rahaasjade ajamiseks LHV pangakaarti. Keskendume kodulaenu turuosa kasvatamisele.

Ettevõtete puhul keskendume laenuportfelli kasvatamisele. Soovime kliente, kellele on oluline nende äritegevuse sisuline mõistmine ning sellel põhinev finantseerimise struktuur. Jätkame üheastmelise otsustustasemega, mis tähendab kõigi otsuste tegemist kohalikul tasandil, kiirelt ja paindlikult. Samuti jätkame sisereitingutel põhineva kapitaliarvestuse mitmeaastase projektiga, mille eesmärk on parandada omakapitali tootlust kapitali efektiivse jaotamisega.

Ühendkuningriigis keskendume pangaliitsentsi saamisele ja seejärel laenugevuse ülesehitamisele. LHV UK plaanid tuginevad kolmele valdkonnale, milleks on pangateenused finantsvahendajatele, laenu ettevõtetele ja teenused

e-kaupmeestele. LHV on juba alustanud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE-de) finantseerimisega, laenusumma algab 500 tuhandest naelast. Finantsvahendajatest klientidele pakume reaajas euro- ja naelamakseid rakendusliidese LHV Connect kaudu. Ühtlasi jätkame erinevate kontode, maksete tegemise ja vastuvõtmise ning valuutateenuste pakkumisega. Meil on kontorid Londonis, Manchesteris ja Leedsis.

LHV Kindlustuse eesmärk on korrata panga edu. LHV Kindlustuse eesmärgiks on olla kodumaisel kapitalil põhinev kindlustuspakkuja, kelle tooted on lihtsad, innovaatilised ja kliendisõbralikud ning kes suudab neid pakkuda erinevate kanalite kaudu.

LHV Varahalduse valitsetavates pensionifondides on esikohal tugeva pikaajalise tootluse saavutamine. Jätkame oma muutunud investeerimisstrateegia elluviimist, keskendudes senisest enam noteeritud ettevõtetele ja võlakirjainvesteeringutele.

Peamiste ärisuundadega seotud ärilised eesmärgid avalikustame pikaajalises finantsplaanis.

Meie pikaajaliseks sihiks on luua tugevad suhted oma partneritega, olles:

- klientidele parim finantsteenuste pakkuja;
- rahvusvahelistele finantsvahendajatele kõige kaasamõtlevam finantsteenuste pakkuja;
- olemasolevatele ja tulevastele töötajatele suurt rahulolu ning häid arengu- ja eneseteostusvõimalusi pakkuv atraktiivne tööandja;
- investoritele läbipaistev ettevõte, mille omakapitali tootlus on vähemalt 20% aastas;
- ühiskonnale parima juhtimispraktika, positiivsete sotsiaalsete mõjude ja selgete kliimaeesmärkidega ettevõte.

LHV soovib oma äritegevuses tegutseda jätkusuutlikult. Mõistame, et finantssektoril on keskne roll kapitalivoogude suunamisel jätkusuutlikesse tegevustesse, et toetada üleminekut kliimaneutraalsele majandusele. Sellest tulenevalt on plaanis lisada meie krediidotsuste tegemise protsessi veelgi enam ESG kriteeriumeid ning luua ühtne süsteem ESG riskide juhtimiseks. Seeläbi aitame suunata ettevõtteid kestlikuma äritegevuse poole ja vähendada oma äritegevusega seotud riske muutuva maailmale ja looduskonnale. Oleme astunud esimesed sammud oma krediidiportfelli ja investeeringute kliimamõju mõõtmisel, millest lähtuvalt seame eesmärgid oma keskkonna- ja kliimamõju vähendamiseks tulevikus.

2. Finantsplaan

Ühena väga vähestest börsiettevõtetest avalikustab LHV igaal aastal viieaastase finantsplaani. Kuna prognoosiperiood on pikk, siis tuleks ainult esimest aastat vaadelda kui siduvat kohustust ning ülejäänud nelja kui nägemust sellest, mis suunas LHV tegevus meie hinnangul järgnevatel aastatel areneb.

2.1 Finantsplaani koostamisel rakendatud eeldused

Eelkõige seoses makromajandusliku keskkonna ja intressimääradega on tehtud mitmeid eeldusi.

Kõige olulisem eeldus puudutab makromajanduslikku olukorda, kus kasutame üheaastase prognoosiperioodi alusena Eesti Panga ja rahandusministeeriumi makroprognoosi. Praeguste prognooside kohaselt on 2023. aasta SKP kasv 0% juures või veidi negatiivne. Pikaajalises finantsplaanis kasutame tagasihoidlikku kasvustenaariumi.

Teine oluline eeldus puudutab intressimäärasid, mille puhul koostame ise prognoosi. Kasutame baasina turu konsensust ja lisame nendele kõveratele konservatiivse teguri. Eeldame, et intressimäärad tõusevad 2023. aastal 3% tasemele, kuid hakkavad juba aasta lõpuks langema ja stabiliseeruvad ülejäänud prognoosiperioodi jooksul tasemel veidi üle 2%.

Kolmas eeldus on seotud konkurentsiolukorraga, kus pikemas perspektiivis ei ole turul oodata olulisi muutusi: agressiivseid konkurente ei lisandu ega lahku.

2022. aastat mõjutas sõda Ukrainas, mis avaldab mõju ka järgmistele aastatele. Majanduskasv jääb 2023. aastal nullilähedaseks ja see mõjutab negatiivselt mõningaid sektoreid. Siiski eeldame, et krediidiportfell on hästi hajutatud, majandus on paindlik ning krediidirisk ilmneb üksikute vastaspoolte kaudu.

Kaks peamist liiki muutust, mida oleme arvesse võtnud, on teadaolevad õigusaktide muudatused ja turu ootused intressimäärade suhtes. Õigusaktides ei ole suuremaid muudatusi ette näha, kuid tõenäoliselt hakatakse pöörama veelgi enam tähelepanu keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaspektidele (ESG aspektidele) ning pankade suuremale kapitaliseeritusele.

2.2 Ärivaldkonnad

Plaan tugineb LHV nelja ärivaldkonna kontseptsioonile:

- pangandustegevus Eestis
- pangandustegevus Ühendkuningriigis
- varahaldus
- kindlustus

Eestis on panganduse ja varahalduse valdkonnad juba praegu tugevad. Samas on kindlustus suhteliselt uus ja suure potentsiaaliga ärivaldkond.

Pangandustegevus Ühendkuningriigis koosneb kahest erinevast ärisuunast: finantsvahendajate teenindamine ja laenuandmine VKE-dele. Ühendkuningriigis on pangandustegevus selgelt alles algusjärgus. LHV UK plaanib saada panganduslitsentsi 2023. aasta I kvartali lõpus, mille järel saame alustada toodete ja klientide üleviimist Eesti pangandustegevuse alt Ühendkuningriigi pangandustegevusse. Protsess on kavas lõpule viia 2023. aasta lõpuks, misjärel peaksid äriüksuste majandustulemused olema paremini loetavad ja üksustel olema väga selge fookus.

2.3 Märkused finantstulemuste kohta

Meie tuluallikad on mitmekülgsed. Mõnes valdkonnas sõltuvad tulud erinevatest varadest, teistes valdkondades klientide aktiivsusest või kapitaliturgude olukorrast.

Tulenevalt makromajanduslikust olukorrast plaanib LHV 2023. aastaks aeglast kasvu nii Eestis kui ka Euroopas. Riski suurendavad piirkonna geopoliitiline ebastabiilsus ja endiselt kõrge inflatsioon. Eeldatavasti jääb ka kapitaliturgude kasv väga tagasihoidlikuks ega võimalda teenida varahalduse edukustas. Siiski eeldame, et kõik ärisuunad on kasumlikud.

Alates 2024. aastast näeme makromajanduslikku olukorda kõigil turgudel positiivsemana ning siis plaanime laenuportfelli kasvu 15–18%. Samuti kasvavad varahalduse, kindlustuse ja finantsvahendajate valdkonnad.

Pangandustegevust Eestis mõjutavad peamiselt makromajanduslikud suundumused ja intressimäärad. Üle 90% kapitalist kasutatakse krediidiportfelli rahastamiseks, mis kujutab endast selle ärivaldkonna suurimat riski. Portfell on hästi hajutatud ja kapitaliseeritud, kuid kui intressimäärad ja inflatsioon kasvavad, SKP aga kahaneb, suureneb klientide krediidirisk, mis toob ettevõttele kaasa krediidikahju. SKP kasv koos inflatsiooni vähenemise ja siiski suhteliselt kõrgete intressimääradega suurendab seevastu oluliselt ärivaldkonna kasumlikkust.

Ühendkuningriigis toimuva pangandustegevuse kasumlikkus on samuti seotud peamiselt intressimääradega, kuid SKP muutumine mõjutab seda palju vähem. Seal on teguriks finantsvahendajate hoiused, mida hoitakse likviidsena ega kasutata rahastamiseks.

Varahalduse ärivaldkonna kasumlikkust mõjutavad peamiselt Eesti riigieelarvesse makstav sotsiaalmaks ja valitsetavate varade tootlus, mis korreleerub peamiselt kapitaliturgudega.

Kindlustus kui suhteliselt uus ja väike ärivaldkond ei ole veel oma potentsiaali saavutanud ja peaks kasumlikuks muutuma 2023. aastal. Kasumlikkust ei mõjuta mitte niivõrd makromajanduslik olukord, vaid pigem ühekordsed sündmused, eelkõige suuremate kindlustusjuhtumite esinemine.

2.4 Finantsplaan

Tabelis on esitatud finantsplaanilühiversioon.

Kasumiaruanne

<i>miljonites eurodes</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Netointressitulu	216	234	238	276	321
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	54	67	92	105	115
Muud tulud	1	1	2	2	2
Tulud kokku	270	302	332	383	438
Tegevuskulud kokku	-110	-123	-138	-155	-176
Kulum	-8	-9	-9	-8	-8
Laenude allahindluse kulu	-25	-31	-22	-25	-26
Kasum enne tulumaksu	127	138	163	195	229
Tulumaksukulu	-2	-6	-8	-12	-21
Avansiilise tulumaksu kulu	-17	-15	-17	-19	-22
Puhaskasum	108	117	138	165	187
Puhaskasum – mittekontrollivate osaluste osa	1	2	5	6	8
Puhaskasum – emaettevõtte aktsionäride osa	107	115	133	159	178

Finantsseisundi aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2026	31.12.2027
Raha ja raha ekvivalendid	3 166	4 570	5 369	6 117	6 825
Finantsvarad õiglasest väärtuses	280	318	343	415	489
Antud laenud (neto)	3 428	3 933	4 627	5 433	6 305
Pikaajalised finantsinvesteeringud	9	10	10	11	12
Muud varad	75	78	91	101	110
Varad kokku	6 958	8 909	10 440	12 077	13 740
Klientide hoiused	5 653	7 401	8 707	10 111	11 573
Saadud laenud	520	584	653	700	772
Allutatud laenud	137	152	172	222	217
Muud kohustised	125	146	173	186	202
Kohustised kokku	6 435	8 282	9 704	11 220	12 765
Omakapital	524	627	736	856	976
Kohustised ja omakapital kokku	6 958	8 909	10 440	12 077	13 740

Finants- ja efektiivsussuhtarvud

	2023	2024	2025	2026	2027
Omakapitali tootlus (ROE) emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi alusel	23,3%	20,4%	20,2%	20,8%	20,4%
Omakapitali tootlus (ROE) emaettevõtte omanikele kuuluva maksueelse kasumi alusel	27,4%	24,1%	23,9%	24,7%	25,3%
Kulude ja tulude suhe (C/I)	43,9%	43,9%	44,2%	42,5%	41,9%
Laenude ja hoiuste suhe (L/D)	60,6%	53,1%	53,1%	53,7%	54,5%
Riskikulumäär (CoR)	0,8%	0,8%	0,5%	0,5%	0,4%
Kasum aktsia kohta (EPS) (eurodes)	0,33	0,35	0,41	0,48	0,53
Dividend (tuhandetes eurodes)	12 617	22 397	40 945	54 520	76 510
Dividendi ja aktsia suhe (DPS) (eurodes)	0,04	0,07	0,13	0,17	0,23
Kapitali adekvaatsuse määr CET1	16,3%	17,0%	17,1%	16,9%	16,8%
Kapitali adekvaatsuse määr T1	18,4%	18,8%	18,6%	18,5%	18,3%
Kapitali adekvaatsuse määr CAD	21,5%	21,9%	21,9%	22,1%	21,3%

Suhtarvude arvutamise põhimõtted

Omakapitali tootlus (ROE) emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi alusel = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanike osa) * 100

Omakapitali tootlus (ROE) emaettevõtte omanikele kuuluva maksueelse kasumi alusel = puhaskasum enne tulumaksu (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanike osa) * 100

Kulude ja tulude suhe (C/I) = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Laenude ja hoiuste suhe (L/D) = neto laenud/hoiused * 100

Riskikulumäär (CoR) = laenude allahindlused / keskmine laenuportfell

Kasum aktsia kohta (EPS) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / aktsiate arv

Dividend = kalendriaasta jooksul väljamakstud dividendid

Dividendi ja aktsia suhe (DPS) = kalendriaasta jooksul väljamakstud dividendid / aktsiate arv väljamakse hetkel

Kapitali adekvaatsuse taset arvestatakse Eestis kehtivate asjakohaste nõuete alusel.

Kapitali adekvaatsuse määr CET1 (esimese taseme põhiomavahendite alusel) = esimese taseme põhiomavahendid / riskiga kaalutud varad

Kapitali adekvaatsuse määr T1 (esimese taseme omavahendite ehk Tier 1 kapitali alusel) = esimese taseme omavahendid / riskiga kaalutud varad

Kapitali adekvaatsuse määr CAD (kogu kapitali alusel) = (esimese + teise taseme ehk Tier 1 + Tier 2 kapital) / riskiga kaalutud varad

2.5 Finantsplaani uuendamine

LHV vaatab oma finantsplaani üle kord aastas ja avalikustab selle veebruaris. Enamasti aasta vältel uut korrigeeritud versiooni ei avaldata.

Kui tegelikud tulemused ja jooksev prognoos erinevad kehtivast finantsplaanist enam kui 10%, avalikustab LHV jooksva aasta finantsplaani uuenduse, ent pikaajalise finantsplaani uuendust ei avalikustata.

Jätkusuutlikkuse aruanne

1. Jätkusuutlikkus LHV-s

1.1 Jätkusuutlikkuse missioon

Jätkusuutlikkus on pidevat õppimist eeldav protsess, kuhu kaasame sidusrühmi ja väliseksperthe, kes aitavad meil paremini mõista oma otsuste tagajärgi ja luua pikaajalist väärtust. Meie eesmärk on strateegiliselt suurendada ettevõttesisest pädevust, arendada jätkusuutlikke finants-tooteid ja -teenuseid, tõhustada äriprotsesse ning arendada vastutustundlikuma äritegevuse nimel kogu sektorit hõlmavat koostööd.

- Mõistame, kuidas meie äriotsused ühiskonda ja keskkonda mõjutavad, ning keskendume nende mõjude haldamisele.
- Meie eesmärk on olla finantsmaailma jätkusuutliku arengu eestvedajaks. Selleks püüame alata süsteemseid muutusi ning võtta kasutusele uuendusi ja keskkonnanahendusi.
- Viime oma tegevuse kooskõlla ÜRO kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega.
- Tegutseme läbipaistvalt ning anname oma edusammudest ja komistuskividest nii kohustuslike kui ka vabatahtlike jätkusuutlikkuse aruannete ja ettevõtte suhtluskanaali kaudu avalikult aru. Täiendame pidevalt oskusteavet jätkusuutlikkuse aruandluse standardite kohta ja meie iga-aastased jätkusuutlikkuse aruanded vastavad globaalse aruandlusalgatuse (Global Reporting Initiative, GRI) standarditele.
- Oleme võtnud endale kohustuse luua vajalikud tingimused oma jätkusuutlikkuse strateegia järgimiseks. Seda on võimalik saavutada sisemise suutlikkuse suurendamise ning keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimise-pektide (ESG) järjekindla kaasamisega otsustamisse, äritegevusse ja -tavadesse.

Jätkusuutlikkuse aruande eesmärk on anda ülevaade sellest, kuidas LHV arvestab oma äritegevuses jätkusuutlikkuse küsimustega, et suurendada oma positiivset mõju keskkonnale ja ühiskonnale. Käesolevat jätkusuutlikkuse aruannet on välishindaja hinnanud, kuid seda ei ole läbi vaadatud ega auditeeritud.

1.2 Tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest

Usume kindlalt, et need, kes suudavad erakordsetes või ootamatutes tingimustes kohaneda, mitte ainult ei jää ellu, vaid saavutavad ka suurt edu. Viimased aastad on pannud proovile majanduse, riigid, ettevõtted, ühiskonnad ja inimkonna üldiselt. Rahu ja stabiilsus on saanud uue tähenduse, nagu ka edukus, jätkusuutlikkus ja vastupidavus.

Muutused nii looduses kui ka ühiskonnas tõusevad inimeste ja ettevõtete jaoks üha teravamalt päevakorda, mida on näha nii inimestevahelises suhtluses kui ka ettevõtete juhatuste strateegilistes aruteludes. Aruteludest sünnivad otsused ja otsused peavad rohkem kui kunagi varem viima konkreetsete tegudeni. Meie jaoks ei ole jätkusuutlikkus lihtsalt arutelu teema ega isegi mitte filosoofiline küsimus. Mida aeg edasi, seda praktilisemaks ja pakilisemaks küsimuseks see muutub. Meie võimet tulevikku ette näha, mõista selle võimalikke tagajärgi ja kasutada ära muutustega kaasnevat võimalust toetab meie veendumus, et keerulised ajad võivad anda, ja annavadki, suurt jõudu, kui astuda neile vastu julgelt ja optimistlikult. Jätkusuutlikkust väärtustav mõtteviis ja ESG põhimõtete rakendamine meie äritegevuses on vaid üks näide sellest, et me mõistame muutuste positiivset mõju.

Ilma paindlikkuseta võivad isegi kõige tugevamad süsteemid – nii inimesed, organisatsioonid ja riigid kui ka loodus meie ümber – omaenda raskuse all murduda. Vastupidavus on kunst painduda ilma murdumata. Seepärast mõtleme kogu oma tegevuses alati jätkusuutlikkusele.

2. Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud

2.1 ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtted

ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatus on rahvusvaheline partnerlus, mis loodi ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP) ja rahvusvahelise finantssektori koostöös. ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted annavad pankadele raamistiku jätkusuutlikuks toimimiseks. Ühinesime algatusega 2021. aastal, et näidata oma pühendumust ÜRO kestliku arengu eesmärkidele ja viia oma tegevus vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega.

1. põhimõte Kooskõlla viimine

Viime oma äristrateegia kooskõlla üksikisikute vajaduste ja ühiskonna eesmärkidega, mis kajastuvad säästva arengu eesmärkides, Pariisi kliimaleppes ning asjakohastes riiklikes ja piirkondlikes raamistikes, ning toetame nende eesmärkide saavutamist.

2. põhimõte Mõju ja eesmärkide seadmine

Suurendame pidevalt oma positiivset mõju, vähendades samal ajal oma tegevusest, toodetest ja teenustest tulenevaid negatiivseid mõjusid inimestele ja keskkonnale ning maandades vastavaid riske. Selle saavutamiseks seame ja avaldame eesmärgid valdkondades, kus meie mõju võiks olla kõige märkimisväärsim.

3. põhimõte Kliendid

Teeme vastutustundlikult koostööd oma klientidega, et julgustada jätkusuutlike tavade rakendamist ja võimaldada majandustegevust, mis loob ühist heaolu praegustele ja tulevastele põlvetele.

4. põhimõte Sidusrühmad

Ühiskonna eesmärkide saavutamiseks konsulteerime ja suhtleme ennetavalt ja vastutustundlikult asjaomaste sidusrühmadega ning teeme nendega koostööd.

5. põhimõte Juhtimine ja kultuur

Täidame kõnealustest põhimõtetest tulenevaid kohustusi, tagades tõhusa juhtimise ja vastutustundliku panganduskultuuri.

6. põhimõte Läbipaistvus ja vastutus

Analüüsime korrapäraselt kõnealuste põhimõtete individuaalset ja kollektiivset rakendamist ning tegutseme läbipaistvalt ja vastutavalt oma positiivse ja negatiivse mõju ning panuse eest ühiskonna eesmärkide saavutamiseks.

Osaleme finantssektori rahvusvahelises koostöös ja heade tavade jagamises.

Allpool näidatud kuus põhimõtet moodustavad raamistiku jätkusuutliku pangandussüsteemi väljaarendamiseks ja toimivana hoidmiseks. Need põhimõtted töötati välja selleks, et aidata pangandussektoril anda oma ühiskondlik panus. Praegu on meil käsil mõjuvaldkondadest lähtuvate sihtide seadmine.

2.2 Finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerlus

2021. aasta lõpus ühinesime finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerlusega (Partnership for Carbon Accounting Financials, PCAF). Alates 2019. aastast oleme mõõtnud tegevustasandil 1., 2. ja 3. valdkonna heidet; PCAF-algatusega ühinemine aitab meil veelgi põhjalikumalt avalikustada ka 3. valdkonna heidet (15. kategooria – investeeringud), mis on vajalik meie keskkonnamõjust täieliku ülevaate saamiseks.

PCAF-i standardiga, mis on kooskõlas kasvuhoonegaaside protokolliga, on välja töötatud järjepidev meetodika äritegevusega (sh ettevõtte- ja ärialaenudega, ärikinnisvara- ja kodualaenude, sõidukilaenude ja projektide rahastamisega ning isegi pankade finantsseisundi aruannetes olevate omakapitaaliinstrumentide ja võlaväärtpaberipositsioonidega) seotud heitkoguste mõõtmiseks ja avalikustamiseks.

Sel aastal oleme hinnanud oma kliimamõju nelja varaklassi puhul: ärialaenud, sõidukilaenud, ärikinnisvaralaenud ja hüpoteeklaenud. Tulemused on esitatud jätkusuutlikkuse aruande alapunktis 5.1.2.

Need tulemused annavad meile hea lähtepunkti, millest saame heite vähendamise eesmärkide püstitamisel juhinduda, et viia oma tegevus vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Meie jaoks on see suur samm edasi, mis mitte üksnes ei anna meile paremat ülevaadet meie enda kliimamõjust, vaid aitab meil hinnata ka oma klientide keskkonnamõju tegevust ja teha nendega koostööd, et vähendada oma keskkonnajalajälge.

2.3 Globaalne aruandlusalgatus (GRI)

Käesolev jätkusuutlikkuse aruanne on koostatud kooskõlas globaalse aruandlusalgatuse GRI standardite põhinõuetega (Core Option). Aruande lõpus on GRI sisukord.

Standarditest lähtumine võimaldab meil esitada oma tegevuse ja mõju kohta veelgi selgema ülesehitusega aruandeid ja suurendada läbipaistvust oma sidusrühmade ja avalikkuse jaoks.

Oleme järginud käeolevas aruandes kõiki GRI standardite aruandluspõhimõtteid (GRI 101):

- sidusrühmade kaasamine, jätkusuutlikkuse kontekst, olulisus ja täielikkus, et määratleda aruande ulatus;
- täpsus, tasakaal, selgus, võrreldavus, usaldusväärsus ja ajakohasus, et tagada kvaliteetne sisu.

Peame väga tähtsaks, et meie jätkusuutlikkuse aruandlus oleks üha läbipaistvam ja ülevaatlikum. Seepärast ootame oma aruandlusmeetodite ja -laadi kohta tagasisidet ja ettepanekuid. Valmistume ka uute, äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivis (CSRD) sätestatud nõuete täitmiseks, mis kohalduvad meile alates 2025. aasta algusest.

3. ESG strateegia

3.1 ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid

Meie eesmärk on saavutada oma jätkusuutlikkusala tegevusega ka tegelikku mõju. Rakendame oma ressursse selliste keskkonna- sotsiaalsete ja juhtimisprobleemide lahendamiseks, mida meie äriotsused kõige enam mõjutavad.

UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendi abil oleme teinud kindlaks oma äritegevuse potentsiaalse positiivse ja negatiivse keskkonna- ja sotsiaalse mõju. Kaasates nii organisatsioonisiseseid kui ka -väliseid sidusrühmi ja kasutades sobivaid ESG-juhtimise meetodeid, oleme kindlaks teinud valdkonnad, mida LHV oma toodete ja teenustega oluliselt mõjutab.

Olulisus- ja mõjuanalüüsi tulemused

Olulisus- ja mõjuanalüüsi tulemused kinnitas juhtkond ESG strateegia väljatöötamise protsessi käigus. Tegime kindlaks kaks kõige olulisemat keskkonnamõju ja kaks kõige olulisemat sotsiaal-majandusliku mõju valdkonda, kus LHV võiks oma põhitegevusega kogu väärtusahela ja portfelli ulatuses kestlikku arengut kõige enam mõjutada:

- kliima ja elurikkus
- ringmajandus
- kaasav ja sidus majandus
- finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Lisaks tehti kindlaks ka üks organisatsioonisiselt oluline aspekt: aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur (mis hõlmab nii sotsiaalseid kui ka juhtimisaspekte).

Lähtudes nendest mõjuvaldkondadest oleme välja töötanud oma jätkusuutlikkuse strateegia, kus neid probleeme käsitletakse peamiste tulemusnäitajate ja sihttasemetega kindlaksmääramise ning jätkusuutlike finantstoodete väljarendamisega. Peale selle tagame, et meie jätkusuutlikkuse strateegia aitab saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärkide kohaseid sihte ja arenguvajadusi.

Meie töö meie kõige olulisemates jätkusuutlikkusega seotud valdkondades aitab saavutada järgmisi ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja nende alameesmärgi:

Kestliku arengu eesmärk	Kitsam kestliku arengu eesmärk, mille saavutamisele LHV kaasa aitab	Mis on LHV panus
1. eesmärk: Kaotada kõikjal vaesus mis tahes kujul 	<p>1.2. Vähendada 2030. aastaks vähemalt poole võrra nende igas vanuses meeste, naiste ja laste osakaalu, kes kannatavad vaesust mis tahes mõttes vastavalt riiklikule määratlusele</p> <hr/> <p>1.4. Tagada 2030. aastaks, et meestel ja naistel, eelkõige vaestel ja ebasoodsas olukorras olevatel inimestel, oleksid ühesugused õigused majanduslikele ressurssidele, kaasa arvatud juurdepääs põhiteenustele, õigus omada ja kontrollida maad ja muud vara, õigus pärida, õigus loodusressurssidele, uuele tehnoloogiale ja finantsteenustele, sh mikrorahastusele</p>	<ul style="list-style-type: none"> Arvestame oma põhitegevustes sotsiaalsete ja keskkonnakaalutlustega Investeeringe finantskirja-oskuse kasvu
7. eesmärk: Tagada taskukohane, usaldusväärne, kestlik ja kaasaegne energia kõigile 	<p>7.1. Tagada 2030. aastaks taskukohane, usaldusväärne ja kaasaegne energia kõigile</p> <hr/> <p>7.2. Suurendada 2030. aastaks oluliselt taastuvenergia osakaalu ülemaailmselt toodetavas energias</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pakume kliendile võimalust valida rohelisi finantsteenuseid Kontrollime hoolsamalt äriklientide ja partnerite tegevuse vastavust ESG nõuetele
8. eesmärk: Edendada püsivat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärse töö tagamist kõigile 	<p>8.3. Propageerida arengule suunatud tegevuspoliitika, et toetada viljakaid tegevusi, inimväärsete töökohtade loomist, ettevõtlust, loovust ja innovatsiooni ning ergutada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja kasvu, tehes muu hulgas kättesaadavaks finantsteenused</p> <hr/> <p>8.10. Tugevdada riikide finantseerimisasutuste suutlikkust soodustada panga-, kindlustus- ja finantsteenuste kasutamist ning tagada nende teenuste kättesaadavus kõigile</p>	<ul style="list-style-type: none"> Edendame kestlikku kasvu, loome töökohti, toetame ettevõtlikkust ja innovatsiooni
12. eesmärk: Tagada kestlikud tarbimis- ja tootmisviisid 	<p>12.2. Saavutada 2030. aastaks loodusvarade kestlik majandamine ja tõhus kasutamine</p> <hr/> <p>12.6. Stimuleerida ettevõtteid, eelkõige suurettevõtteid ja rahvusvahelisi kontserne, tegutsema kestlikult ning lisama sellealast teavet oma aruannetesse</p>	<ul style="list-style-type: none"> Võtame äriotsustes arvesse keskkonnategureid Edendame vastutustundlikku laenamist ja tarbimist
13. eesmärk: Tegutseda kiirelt ja otsustavalt kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks 	<p>13.2. Lülitada kliimamuutustega võitlemise meetmed riiklikesse tegevuspoliitikatesse, tegevuskavadesse ja planeerimisse</p> <hr/> <p>13.3. Täiustada haridust, teadlikkuse suurendamist ning inimeste ja asutuste suutlikkust kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, nende mõju vähendamise ja nende eest varase hoiatamise valdkonnas</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toetame finantssektori kestlikku arengut, kutsudes üles võtma kasutusele keskkonnasäästlikke äritavasid nii finantssektoris kui ka riigi tasandil

3.2 Koostöö sidusrühmadega

LHV-s kaasame oma sidusrühmi ja väliseksperte, kes aitavad tagada meie jätkusuutlikkuselase tegevuse maksimaalse mõju. Meie sidusrühmad on need rühmad ja üksikisikud, keda LHV oma tegevusega mõjutab ja kes võivad omakorda pikemas või lühemas perspektiivis mõjutada LHV tegevust.

Peame pidevat dialoogi nende sidusrühmadega, kellega meil on kõige vahetumad suhted ja kellega koostööd tehes saaks LHV oma ühiskondlikku mõju suurendada.

Ent suhtleme regulaarselt ka nende sidusrühmadega, kes kujundavad finantsturu suundumusi ja kehtestavad nõudeid.

Järgnevas tabelis on näidatud meie peamised sidusrühmad, nende kaasamine ja nende peamised ootused LHV-le.

Sidusrühm	Kuidas me kaasame	Peamised ootused ja tõstatatud teemad
Kliendid	Aktiivne kommunikatsioon ja arutelud, ESG-küsimustik laenu taotlemisel, rohelised tooted ja teenused	Kaasamine, teadmiste suurendamine, ESG põhimõtete rakendamine äritegevuses ja otsuste tegemisel
Töötajad	Iga-aastane uuring, individuaalse arengu ja tulemuste ülevaated, seminarid jätkusuutlikkuse teemal	Tagasiside, kaasamine, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamine
Aktsionärid	Aktsionäride üldkoosolek, aktiivne kommunikatsioon, ESG aruandlus	Kasumlikkus, kaasamine, tagasiside
Poliitikakujundajad, reguleerijad	Liikmesus riigi jätkusuutlikkuselastes töörühmades, vahetu kommunikatsioon riigiametnikega	Sisend poliitikakujundamisse ja teave EL-i kestlikkus- ja aruandluselaste õigusaktide kohta
Ärivõrgustikud, finantssektor	Aktiivne osalemine Eesti Pangaliidus, algatuses FinanceEstonia ja koostööplatvormil Rohetiiger	Juhtroll ESG edendamisel
Tarnijad, koostööpartnerid	Vahetu kommunikatsioon	Jätkusuutlikkuse kaasamine väärtusahelasse
Jätkusuutlikkuse organisatsioonid	Aktiivne liikmesus jätkusuutlikkust käsitlevates algatustes ja organisatsioonides, ESG toimekonna juhtimine Eesti Pangaliidus, UNEP FI PRB liikmesus	Kestliku arengu rahastamine, rohepöörde võimaldamine
Laiem avalikkus ja ühiskond	Aktiivne kommunikatsioon, avalikud üritused ja konverentsid, ülikoolid, ajakirjandus ja muu meedia	Läbipaistvus, õiglased ja eetilised äritavad

Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis

- LHV on ühinenud ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja kuulub mitmesse finantsalgatuse töörühma.
- Juhime Eesti Pangaliidus jätkusuutliku panganduse toimekonda.
- Oleme üks Rohetiigri asutajaliikmeid: see on Eesti algatus, mille eesmärk on tõsta kohalike organisatsioonide keskkonnateadlikkust, teha koostööd riigiga ja nõustada ettevõtteid, et nad teeksid oma organisatsioonides parimaid keskkonna huvides olevaid muudatusi ja nõuaksid seda ka oma tarnijatelt.
- Teeme jätkusuutlikkuse algatustes koostööd teiste organisatsioonidega ja jagame oma ESG teekonnal saadud kogemusi regulaarselt teiste ettevõtetega. Meie

juhtkonna ja ESG meeskonna liikmed jagavad meie kogemusi konverentsidel ja seminaridel ning räägivad sellest, kui tähtis on liikuda rohelisema majanduse ja kaasava ühiskonna poole.

- Teeme koostööd ülikoolidega, et levitada teadmisi finantssektori jätkusuutlikkusest.
- Oma ESG projektide paremaks rakendamiseks teeme pidevalt koostööd väliseksperitidega.
- Suhtleme regulaarselt mittetulundusühingute ja avaliku sektoriga.
- Korraldame teiste ettevõtete ja organisatsioonidega seminare, kus räägime oma edusammudest, ettevõtte tegevuse jätkusuutlikkuse tähtsusest ja rohelise rahanduse tulevikust.

4. ESG juhtimine

Meie ESG strateegia aluseks olevad põhimõtted on määratletud meie ESG poliitikas ja peamiste ESG tulemusnäitajate tegevuskavas, kus on kindlaks määratud meie jätkusuutlikkuselase töö eesmärgid, püüdlused ja meetodid Grupi kõigi tütarettevõtete jaoks. ESG poliitikaga on paika pandud ka Grupi ESG kõrgema juhtimistasandi struktuur ja ülesanded. ESG juht vastutab kõigi igapäevaste ESG küsimuste eest, Grupi tegevjuht juhtorgani liikmena kannab lõppvastutust ESG järelevalve eest, kõik tütarettevõtete juhid vastutavad igapäevaste ESG küsimuste ja sellealase tegevuse järelevalve eest oma ettevõttes ning kommunikatsioonijuht vastutab keskkonna- ja sotsiaalsete küsimustega seotud väliskommunikatsiooni eest ja on kontaktisikuks kõigile avalikkuselt tulevatele jätkusuutlikkusega seotud päringutele.

Alates 2020. aastast on meil ka ESG küsimustele keskenduv meeskond, kes allub otse pangajuhtidele.

Viimastel aastatel oleme tõsiselt tegelenud organisatsioonisisese ESG-alase pädevuse suurendamisega, mille tulemusena on meie ESG meeskond kasvanud ja vastavuskontrolli, krediidi- ja riskijuhtimise ning varahalduse osakondades on nüüd ESG valdkonnale keskendunud spetsialistid. ESG grupiülese juhtimise peamine eesmärk on jätkusuutlikkuse põhimõtete sujuv integreerimine kõigisse asjakohastesse ärivaldkondadesse, protsessidesse, strateegia väljatöötamisse ja riskijuhtimisse.

4.1 ESG juhtkomitee

2021. aastal alustas tegevust ESG juhtkomitee, mis on LHV Grupi ESG küsimustega tegelev kõrgetasemeline juhtorgan. Komitee järgib LHV Grupi nõukogu vastu võetud ESG poliitikat. Komiteesse kuuluvad Grupi tegevjuht, LHV Panga juhatuse esimees, LHV Panga riskijuht, LHV Panga finantsjuht, LHV Kindlustuse juhatuse esimees, LHV Varahalduse juhatuse esimees ja ESG juht. See asutati eesmärgiga tagada mitmesuguste ESG projektide ja protsesside väljatöötamine ja rakendamine kogu Grupis, et suudaksime saavutada kõik oma eesmärgid. Komitee koordineerib ka ESG projektidest, õigusaktidest ja ESG arengutest tulenevat infovoogu ja nõustab LHV tütarettevõtete juhtkondade liikmeid ESG-ga seotud tegevustes, et need viidaks ellu kooskõlas LHV äristrateegia, väärtuste, strateegiliste ESG eesmärkide ja ESG juhtimise parima tavaga. Grupiülene komitee on kohtunud korra kuus, ent alates 2023. aasta jaanuari algusest hakatakse koos käima kord kvartalis.

2023. aastal hakkame pidama ESG juhtkomitee igakuiseid koosolekuid LHV Pangas, kus keskendutakse jätkusuutlikkuse küsimuste kaasamisele meie pangandustegevuse ärivaldkondadesse. LHV Panga ESG juhtkomitee koosneb LHV Panga juhatuse liikmetest ja ESG juhust. Praegu loome LHV-s nõuetekohast ESG juhtimissüsteemi, mille eesmärk on integreerida ESG ja jätkusuutlikkuse küsimused kõigisse ärifunktsioonidesse ja -protsessidesse ja kaasata kõik juhid vastavates äriüksustes.

4.2 Kooskõla muude tegevuspoliitikate ja menetlustega

ESG poliitika ja peamiste tulemusnäitajate tegevuskava vastuvõtmise kõrval oleme tunduvalt parandanud ja täiendanud oma laenu- ning personali- ja tasustamispoliitikat ja samuti eetikapoliitikat, et toetada jätkusuutlikkuse põhimõtete rakendamist ja meie ESG eesmärkide elluviimist. LHV Varahaldus on eraldi vastu võtnud pensionifondide juhtimise vastutustundliku investeerimispoliitika ja rakendab seda. Samuti vaatame praegu läbi ja uuendame oma riskipoliitikat ning ajakohastame ka muid poliitikaid ESG-ga seotud muudatustega, et ESG oleks veelgi tugevama tegevuspoliitikasse kaasatud.

ESG küsimustik on endiselt ettevõtete panganduse klientide laenuaotluse protsessi lahutamatu osa. LHV Groupis on praegu töös umbes 10 ESG projekti eesmärgiga rakendada meie tegevustes vastutustundliku panganduse ja ESG põhimõtteid. Need projektid hõlmavad poliitika rakendamist, peamisi tulemusnäitajaid ja sihtide seadmist, ESG andmeanalüüsi, ESG juhtimisstruktuuri, kommunikatsiooni, ESG aruandlusstandardeid, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamist, laenuandmisprotsesse, ESG nõuetele vastavuse kontrolli ja regulatiivse lõhe analüüsi, portfelli ja klientide hindamist ESG seisukohast, rahastatud heitkoguste arvutamist ja ESG riskide juhtimise raamistiku väljatöötamist.

4.3 ESG riskide juhtimine

Mõistame vajadust hinnata ESG-ga seotud riske ning suurendada oma otsustusprotsessides läbipaistvust ja vastutustunnet. Oleme koostanud ja avaldanud loetelu ärivaldkondadest, mis on vastuolus meie laenupoliitika ja jätkusuutlikkuse eesmärkidega. 2022. aastal valmis meil ka laenuklientide ESG riskide hindamise mudel, mida kasutatakse ka põhjaliku analüüsivahendina, mis aitab meil oma laenukliente, nende võimalikke keskkonna- ja ühiskondlikke riske (E&S riske) paremini tundma õppida ja annab meile seega põhjalikumalt teavet selle kohta, kuidas ESG ja E&S riskikriteeriume 2023. aastal ja edaspidi äritegevuse arendamises arvesse võtta. Usume kindlalt põhimõttesse, et juhtida saab ainult seda, mida saab mõõta.

Mõistame, et piisav ESG riskide juhtimise raamistik on vastutustundliku äritegevuse alus. Seetõttu valmib meil 2023. aasta alguses grupiülese ESG riskide juhtimise raamistik. Peale selle jälgime tähelepanelikult käimasolevaid seadusandlikke protsesse, mis mõjutavad meie edasist jätkusuutlikkuselast tegevust. Üks neist on EL-i kestlike tegevuste taksonoomia. Taksonoomia rakendamine ja oma tegevuse sellega kooskõlla viimine on samuti üks meie praeguseid prioriteete ja on aluseks meie ESG hindamiskriteeriumide ja -meetodite väljatöötamisele. Taksonoomia rakendamine mitte üksnes ei mõjuta meie enda ESG andmete analüüsimist, hindamismeetodeid ja -protsesse, vaid aitab ka meie äriklientidel oma jätkusuutlikkuselast tegevust läbipaistvaks muuta ja suurendab nende teadlikkust ESG riskide juhtimisest ja aruandlusest.

4.4 Vastutustundlikud investeeringud

Vastutustundlike investeeringute põhimõtted on LHV-s osa investeeringute analüüsimise protsessist. Terviklik analüüs võtab arvesse nii traditsioonilisi investeeringute analüüsi tegureid, nagu põhinäitajad ja väärtuse hindamine, kui ka ESG tegureid, lähtudes iga olemasoleva või uue potentsiaalse investeeringu sektorist ja vajadustest (võttes arvesse konkreetse ettevõtte peamisi ESG riske). Meie eesmärk on koostada sektoripõhised loetelud ESG-alastest põhiprobleemidest. ESG teabe allikaks on finantsaruanded, ESG ja jätkusuutlikkuse aruanded, pressiteated, ettevõtete juhtkonna koosolekud ja muu sobiv avalikult kättesaadav teabematerjal. LHV teerajaja rolli näitab ka see, et LHV Varahaldus asutas 2020. aastal Eesti esimese rohelise pensionifondi ja suurendame pidevalt oma klientide ja avalikuse teadlikkust roheliste investeeringute potentsiaalsetest eelistest ja tulevikust. Usume, et jätkusuutliku investeerimise põhimõtete edendamine ja järgimine teenib kõige paremini meie klientide pikaajalisi huve.

5. Mõjuvaldkondade juhtimine

5.1 Keskkond

Mõistame, et finantsasutusena saame teha palju selleks, et kutsuda esile positiivseid muutusi. Keskkonnamõju vähendamiseks otsime jätkusuutlikumaid võimalusi kasvu saavutamiseks ja väärtuse loomiseks. LHV soovib tegutseda jätkusuutlikult ja Eesti ettevõtteks tahame aidata Eesti majandusel kohaneda, et saavutada keskkonna- ja kliimaeesmärgid.

Oleme võtnud kohustuse aidata kaasa Pariisi kliimaleppe eesmärkide saavutamisele ja toetame Eesti eesmärki jõuda aastaks 2050 kliimaneutraalse majanduseni. Selleks järgime hoolikalt rohelise kontori põhimõtteid ja oma tegevuse iga-aastast ökoloogilist jalajälge.

Lisaks sellele mõõdame nüüd ka oma investeeringute ja laenutegevusega seotud heitkoguseid (nn rahastatud heitkogused) ja võtame meetmeid nende vähendamiseks.

5.1.1 Rohelise kontori tegevused

Ehkki meie suurim keskkonnamõju tuleneb finantseerimis- ja investeerimistegevusest, on sama oluline ka see, kuidas me oma igapäevast tööd teeme. Üks võimalus süsiniku-jalajälje vähendamiseks on vähendada meie kontoritegevuse negatiivset mõju. Alates 2019. aastast tegutseb meil rohelise kontori meeskond, kes algatab kestlikkusprojekte, mille eesmärk on suurendada töötajate teadlikkust sellest, kuidas nad saavad oma igapäevase tegevuse keskkonnamõju vähendada.

Rohelise kontori põhimõtteid rakendatakse nüüd kõigis meie kontorites. Varasematel aastatel oleme jõudnud tähtsate versta-postideni ja meie saavutusi on tunnustatud. Tallinna City Plaza kontor on juba saanud rohelise kontori sertifikaadi. 2022. aastal alustasime ka Tartu ja Pärnu kontoritele

sertifikaadi taotlemise protsessi. Lisaks pikendati City Plaza kontori BREEAM-i keskkonnasertifikaati kuni 2023. aasta lõpuni.

Jäätmete tekkele ja kogumisele pööratakse LHV kontorites suurt tähelepanu. Oleme töötanud välja tahkete jäätmete sortimise korra. Biojäätmel suuname koostöös Nutriloo-piga ise ringlusesse: kasutame neid kontorihoone rõdudel taimede kasvatamiseks ning annetame kohalikele aednikele ja talunikele. Töötajaid innustatakse jäätmeid taaskasutama nii töö kui ka kodus. Näiteks saavad töötajad tuua seisma jäänud rõivaid või ohtlikke jäätmeid kontoris paigaldatud kogumiskastidesse.

5.1.2 Meie CO₂ jalajalg

Heitkoguste vähendamise tegevuskava koostamiseks ja sihttasemete seadmiseks on esmalt vaja kindlaks teha meie tegevusega seotud heitkogused ja neid mõõta, järgides selle protsessi käigus standardmetoodikat. Oma jalajälje arvutamisel lähtume kasvahoonegaaside protokollist ettevõtete arvestus- ja aruandlusstandardist, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud ja enim kasutatud kasvahoonegaaside arvestusstandard. Tulemused väljendatakse CO₂ ekvivalendina, mis on universaalne kasvahoonegaaside mõõtühik ja näitab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel.

Kasvahoonegaaside protokollil alusel on heitkogused liigitatud kolme valdkonda. 1. valdkonna heide on otsene heide, mis tekib organisatsiooni poolt kontrollitavatest või tema omanduses olevatest allikatest. 2. valdkonna heide on kaudne heide, mis on seotud elektri, kütte ja jahutuse ostuga. 3. valdkonna heide hõlmab kõiki muid kaudseid heitkoguseid, sh nii meie oma tegevusest tulenev heide kui ka heide, mida me oma finantseerimis- ja laenutegevuse kaudu rahastame.

Iga aasta lõpus mõõdame oma kontoritegevuse CO₂ jalajälge, kogudes andmeid töölahtetuste, kontorihoonete kasutamise, tellitud paberi, puuviljade jne kohta. Neid andmeid võrdleme varasemate aastatega ja lisame rohelise kontori tegevuskavasse uusi tegevusi, et oma jalajälge veelgi vähendada. Meie kontorid tekitavad heidet peamiselt kütte ja elektrienergia kasutamise ning töötajate kodu ja töö vahel liikumise ja töölahtetuste tõttu.

Töötajate tööle- ja kojuõitude mõju hindamiseks korraldati töötajate veebiküsitlus, kus küsiti töökoha ja kodu vahemaa (otsetee ilma vahepeatusteta) ja tavaliselt kasutatava transpordivahendi kohta. Kokku vastas 58% töötajatest ja tulemused ekstrapoleeriti ettevõtte töötajate arvule.

Analüüs hõlmas LHV Groupi Tallinna, Pärnu ja Tartu kontorite tegevust. Nagu ka möödunud aastate hinnangutes, ei võetud 2022. aasta analüüsis arvesse LHV Ühendkuningriigi kontorit (andmete piiratud kättesaadavuse tõttu).

Kuna Londoni kontor on väike, ei eeldata, et sel on oluline mõju LHV kui terviku CO₂ jalajäljele. Et leida CO₂ jalajalg töötaja kohta, jagati koondtulemus LHV Groupi töötajate arvuga aruandeaasta lõpus.

2021. aastal oli LHV kontoritegevuse süsinikujalajalg 1 444 tonni CO₂ ekvivalenti ehk arvutuste tegemise seisuga 2,3 tonni töötaja kohta (täpsem teave on esitatud alljärgnevas tabelis). 2022. aasta tulemus oli 1 968 tonni ehk 2,5 tonni töötaja kohta. Meie tegevustasandi CO₂ jalajalg suurenes

peamiselt seetõttu, et Tallinna kontorit köeti rohkem ja lennukiga tehti rohkem tööreise kui 2021. aastal, mil koroonapandeemia seda olulisel määral pärssis.

Kasvuhoonegaaside heitkogused oma tegevusest (GRI 305:2016)		2022	2021
1. valdkond		0	0
2. valdkond		567 tCO ₂ ekv	445 tCO ₂ ekv
3. valdkond (v.a kategooria 15)		1 400 tCO ₂ ekv	999 tCO ₂ ekv
Heitkogused oma tegevusest kokku		1 968 tCO₂ekv	1 444 tCO₂ekv
Kasvuhoonegaaside heitkogus täistööajale taandatud töötaja kohta		2,48 tCO ₂ ekv	2,28 tCO ₂ ekv

		2022		2021	
Liik		tCO ₂ ekv	Osakaal, %	tCO ₂ ekv	Osakaal %
1. valdkond – otsene heide		-	-	-	-
1. valdkond kokku		-	-	-	-
2. valdkond – kaudne heide, mis on seotud ostetud elektri- ja soojusenergiaga					
	Elektrienergia (taastuvatest allikatest): Tallinna kontor	0	0	0	0
	Elektrienergia (taastuvatest allikatest): Tartu kontor	0	0	78	5
	Elektrienergia (taastumatutest allikatest): Pärnu kontor	16	1	-	-
	Soojusenergia: Tallinna kontor	544	28	357	25
	Soojusenergia: Tartu kontor	5	0	9	1
	Soojusenergia: Pärnu kontor	1	0	-	-
2. valdkond kokku		567	29	445	31
3. valdkond – kõik muud kaudsed heited väärtusahelas					
	OSisseostetud materjalid (kauplemisvarad)	45	2	25	2
	Kontorimööbel	35	2	29	2
	Kontoritehnika	274	14	238	17
	Jäätmeteke	28	1	16	1
	Veetarbimine	2	0	1	0
	Tööreisid: lennuk	158	8	54	4
	Tööreisid: rong	5	0	1	0
	Tööreisid: buss	4	0	1	0
	Tööreisid: takso	1	0	1	0
	Tööreisid: isiklik auto	18	1	10	1
	Sõidud töökoha ja kodu vahel: 2022 (795 töötajat)	425	22	308	22
	Kodukontor (795 töötajat)	31	2	19	1
	Kaudsed energia- ja kütusemõjud				
	Elektrienergia võrgukaod	26	1	5	0
	Soojusenergia võrgukaod	64	3	56	4
	Soojusenergia tootmise kaudsed mõjud	282	14	237	17
	Soojusenergia tootmise võrgukaod	1	0	-	-
3. valdkond kokku		1 400	71	999	69
Heitkogused oma tegevusest kokku		1 968	100	1 444	100

Rahastatud heitkoguste hinnangud

Kuna suur osa meie kasvuhoonegaaside heitest on seotud meie finantseerimistegevusega, hakkasime 2022. aastal koostama hinnanguid 3. valdkonna 15. kategooria investeringutest (nagu need on määratletud kasvuhoonegaaside protokollis ettevõtete väärtusahela standardis) tingitud heitkoguste kohta, kasutades selleks PCAF-i metoodikat.

2022. aasta lõpuks olid valminud hinnangud nelja varaklassiga (ärialaenud, sõidukilaenud, ärikinnisvaralaenud ja hüpoteeklaenud) seotud heitkoguste kohta, mis ulatusid kokku 562 506 tonni CO₂ ekvivalendini ja mille CO₂-mahukus oli 183,4 tCO₂ekv miljoni euro kohta (täpsem

teave on esitatud alljärgnevas tabelis). Märgitud varaklassid moodustasid 96% meie krediidiportfelli.

Heitkoguste hinnangud võivad teataval määral varieeruda, kuna sõltuvad mudelites kasutatud sisendandmete kvaliteedist. Võimalikult täpsete tulemuste saamiseks püüame eelseisvatel aastatel andmete kvaliteeti parandada, hankides konkreetsemat teavet otse klientidelt. Oleme teadlikud kasutatud metoodika puudustest ja tunnustame, et sellel on arenguruumi, ent näeme seda siiski optimaalse lähtepunktina, mis võimaldab meil saada oma kliimamõjust parema ülevaate, mille põhjal saame edaspidi seada heitkoguste vähendamise eesmäärke.

Rahastatud heitkogused		2022	
3. valdkond (15. kategooria – investeringud)	Liik	tCO ₂ ekv	tCO ₂ ekv / mln eurot
	Ärialaenud*	388 757	275,9
	Hüpoteeklaenud	88 490	82,8
	Ärikinnisvaralaenud	77 879	159,1
	Sõidukilaenud**	7 380	74,3
3. valdkond kokku (15. kategooria – investeringud)		562 506	

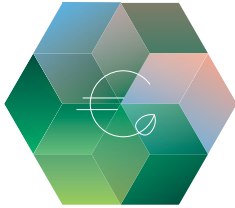
* Ebakindluse tõttu ei ole 3. valdkonna teave kättesaadav

** Sõiduaudode, busside ja veoautode heide

Süsinikujalajälje kompenseerimine kohaliku innovaatilise lahendusega

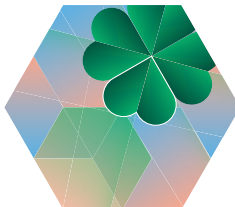
Oleme astunud küll märkimisväärseid samme oma kontorite süsinikujalajälje vähendamiseks, ent see on siiski võimalik ainult teatava piirini. Seepärast teeme koostööd ettevõttega eAgronom, kes pakub meile kohalikku lahendust, mis aitab meil saavutada oma esimest heite vähendamise eesmärki. Kasutame eAgronomi arendatud uut lahendust, mis võimaldab osta süsinikukrediiti Eesti põllumajandusettevõtjatelt, kes seovad süsinikdioksiidi õhust mulda ja parandavad nii oma põldude mulla kvaliteeti.

Koostöö eAgronomiga aitab meil paremini mõista, kuidas CO₂ kompenseerimine toimub. Nii saame parandada kohaliku mulla kvaliteeti, rikastades mulda toitaineid ja suurendades mulla veemahutavust, aidates samal ajal põllumajandusettevõtjatel rakendada igapäevases põlluharimises seda uuenduslikku meetodit.

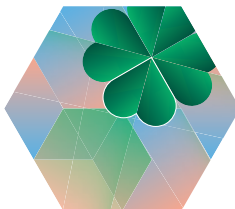
Roheline elamuarenduslaen

Et inimestel oleksid energiatõhusad korterid, peab keegi need ehitama. Seetõttu pakume arendajatele A-energiaklassi elamute ehitamiseks investeerimislaene tavapärasest madalama intressimääraga.

Pensionifond Roheline (kogumispensioni II samm)

2020. aasta märtsis käivitasime Eesti esimese keskkonnasäästliku pensionifondi. Töötasime selle kallal täpselt aasta. LHV pensionifond Roheline on mõeldud kõigile, kes hoolivad kasvõi pisutki rohelistest töekspidamistest ja usuvad, et kapitaliinvesteeringud peaksid olema pikemas plaanis kasumlikud ning samuti keskkonnasäästlikud ja jätkusuutlikud. Fond investeerib alati 75–100% omakapitali. Vähemalt pool portfelist investeeritakse investeerimisfondidesse, mis järgivad jätkusuutlikkuse põhimõtteid või millel on keskkonnateemalisi projekte.

Pensionifond Roheline Pluss (kogumispensioni III samm)

2020. aasta detsembris asutas LHV pensionifondi Roheline Pluss, mis on Eesti esimese keskkonnasäästlike investeeringuid tegeva teise samba pensionifondi sõsarfond. Esimese keskkonnasäästliku kolmanda samba pensionifondi investeerimisportfell koosneb sotsiaalselt vastutustundlikest, jätkusuutlikest ja keskkonnasõbralikest varadest. Fondiga võetav aktsiarisk jääb alati vahemikku 75–100%. Kogumispensioni teise ja kolmanda samba rohelised fondid on kõigi nende jaoks, kes hoolivad rohelisest mõtteviisist ja usuvad, et investeeringud peavad olema pikemas plaanis tootlikud ning keskkonnasõbralikud ja jätkusuutlikud.

5.3 Sotsiaalvaldkond

Pankadel ja finantsasutustel on majanduskasvu edendamises oluline roll, kuid nad suudavad mõjutada ka inimeste elu ja ühiskonna üldist heaolu. Teeme oma tööd alati ausalt, läbipaistvalt ja eetilisel ning paneme ülimat rõhku õiglase tehingu põhimõtete järgimisele ning partnerite, klientide ja töötajate austamisele.

Tunnistades oma rolli ja ühiskondlikku mõju kohalikul tasandil,

- eraldame raha muusika ja kunsti, hariduse, spordi ja kogukonnaürituste toetamiseks;
- toetame väliseid ettevõtmisi ja partnereid kohalike kogukondade kultuurilise ja majandusliku arengu edendamisel;
- seisame inimeste ja ettevõtete võrdsete võimaluste eest;
- tõstame klientide usaldust LHV kui mittediskrimineeriva finantsteenuste pakkuja vastu;
- edendame finantskirjaoskust ja majandusteadmiste jagamist;

- suurendame pidevalt oma pädevust keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisvaldkonnas, et ühiskonna sidusust veelgi enam edendada. Meie inimeste edu ja heaolu on meie äritegevuse tuumaks.

Mõistame, et häid majandustulemusi ja kasvu ei saavutata ilma inimesteta, kes loovad väärtust, kelle eest hoolitsetakse hästi, kes täidavad oma isiklikke ja kollektiivseid ülesandeid südamega ning tunnevad end kõrgelt hinnatuna.

5.3.1 Sotsiaalne vastutus

Oleme teadlikud oma kasvavast rollist Eesti majanduses ja ühiskonnas laiemalt. Oma missioonist lähtuvalt toetame tegevusi, mis võimaldavad Eesti inimestel ja ettevõtetel julgelt tulevikule mõelda ja oma plaane teoks teha. Peame oluliseks majandusliku kindlustunde suurendamist ja majanduskeskkonna sidusamaks muutmist. Ühiskonnas laiemalt toetame eelkõige neid ettevõtmisi, mis muudavad Eesti suuremaks ja toetavad meie kogukondade võimekust. Lisaks investorite harimisele ja ettevõtjate tunnustamisele on meil mitmeid pikaajalisemaid ja uuemaid koostööprojekte, mis aitavad nimetatud eesmärke saavutada.

5.3.2 Finantskirjaoskus

Asutamisest alates on LHV olnud Eesti investorite kogukonna osa. Investeermisteenuste turuliidrina ja börsil noteeritud ettevõttena, mis väärtustab suhteid investoritega, aitame aktiivselt kaasa investorite harimisele. Suhtes oma enam kui 10 000 aktsionäriaga oleme avatud, läbipaistvad ja kaasavad.

- Korraldame tasuta seminare investeermiskoolis, kus 2022. aastal oli 19 262 osalejat (2021: 8 200).
- Igal aastal korraldame ka aktsiamängu Börsihai. Sel aastal oli osalejaid 5 415.
- Jätkame finantskirjaoskuse kampaaniatega ja tegevustega, mis on suunatud vene emakeelega Eesti noortele. Näitasime oma sotsiaalmeediakanalites õpetlikke videoklippe sellest, kuidas rahaga ümber käia.
- Koostöös veel viie ettevõttega algatasime programmi „Lae end“, mis toob kokku Eesti koolide parimad õpetajad, haridusmaastiku iduettevõtted ja füüsika-õpetajate kogukonna esindajad eesmärgiga parandada füüsika õppematerjale.
- Osalesime Eesti Pangaliidu korraldatud finantskirjaoskuse edendamise projektides.
- Toetasime Äripäeva korraldatud Investor Toomase konverentsi, Investeermisklubi läbi viidud investeermisfestivali, Naiste Investeermisklubi ja aktsiakoolitust.

5.3.3 Sponsorlus

Võimaluste piires toetab LHV ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd. 2022. aastal oli üks meie suurimaid toetusi 500 000 euro suurune annetust Eesti Pagulasabile Ukraina sõjapõgenike abistamiseks. Meie muid sponsorprojekte on kirjeldatud allpool.

Eesti kultuur ja ühiskond

- Eesti muusika päevad – juba seitse aastat oleme toetanud Eesti uue heliloomingu preemia Au-Tasu väljaandmist, mille 2022. aastal pälvis Jüri Reinvere.
- Võnge Festival, Terminaatori ja Tommy Cash kontserdid – toetasime ka sel aastal Eesti muusikaelu.
- „Lotte ja vana õunapuu saladus“ – olime Eesti suurima lastele mõeldud muusikalavastuse peasponsor.
- „Arvo Pärt...and a Littlemore“ festival Oxfordis – toetasime eesti helilooja loomingule pühendatud muusikasündmust Ühendkuningriigis.
- Toetusprogrammi „Kes teeb ära?“ konkursile esitati 32 kogukondlikku projekti. Toetasime Ristiküla kogukonda Pärnumaal ja Viscosa Kultuuritehast Hiiumaal.
- LHV Panga mikroannetuste funktsiooni kaudu vahendasime enam kui 120 000 euro väärtuses annetusi 13 heategevusorganisatsioonile.

- Programm „Lae ennast“ – olime üks füüsikaõpet toetava programmi algatajatest.
- Rakett69 – toetasime telesaadet, mis populariseerib õpilaste seas teadusaineid.
- Cyber Battle of Estonia („Eesti küberlahing“) – kübervõistlussari noortele.
- Kood/Jõhvi – olime uue Ida-Virumaal asuva IT kolledži üks toetuspartnereid.
- LHV töötajad abistasid vabatahtlikena Toidupangas ja Uuskasutuskeskuses. Järgmisel aastal kavatseme igas kvartalis korraldada vähemalt ühe heategevusprojekti.
- 2022. aastal annetasime 66 arvutikomplekti erinevatele koolidele ja valitsusväliste organisatsioonidele.

Sport ja tervislik eluviis

- Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast alates. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mille kaudu 2022. aastal toetasime Eesti jalgpalliklubisid 128 000 euroga.
- Majjooks 2022 – LHV-st sai Eesti suurima naiste tervisespordiürituse nimisponsor.
- Eesti Optimist Klassi Liit – toetame Eesti purjespordi arengut.
- Rally Estonia – kolmandat aastat järjest toetasime autoralli maailmameistrivõistluste etappi Eestis.
- Simple Session – kolmandat aastat oli LHV aasta ekstreemspordi tippsündmuse üks peatoetaja.
- Eesti Laskesuusatamise Föderatsioon – toetasime olümpiahooajal Eesti laskesuusatamist ja MK-etappi Eestis.
- Eesti Suusaliit – LHV Kindlustusest sai Eesti suusaspordi toetaja.

Eesti majandus ja ettevõtlus

- EY Eesti aasta ettevõtja konkurs – oleme alates 2012. aastast konkursi üks peatoetaja.
- Noore ettevõtja preemia – koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskajaga välja antud preemia laureaat on Kristjan Lind.
- Äriplaani konverents, investeermisfestival, Investor Toomase konverents – koostöös Äripäevaga toetasime Eesti suurimate äri- ja investeermiskonverentside korraldamist.
- Eesti Kinnisvarafirmade Liidu konverents
- Nordic Testing Days 2022 – toetasime regiooni suurimat tarkvaratestijate konverentsi.
- Latitude59 – toetasime taas suurt iduettevõtluse konverentsi.

Toetame oma teadmiste, LHV-teemaliste kingituste, nõuannete ja oma inimeste esinemisega ka väiksemaid kohalikke algatusi. Teeme koostööd ülikoolidega. Oleme Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning Eesti Töandjate Keskliidu liige. Peame oluliseks aidata Eesti tootjaid ja ettevõtteid, eelistades nende tooteid ja teenuseid.

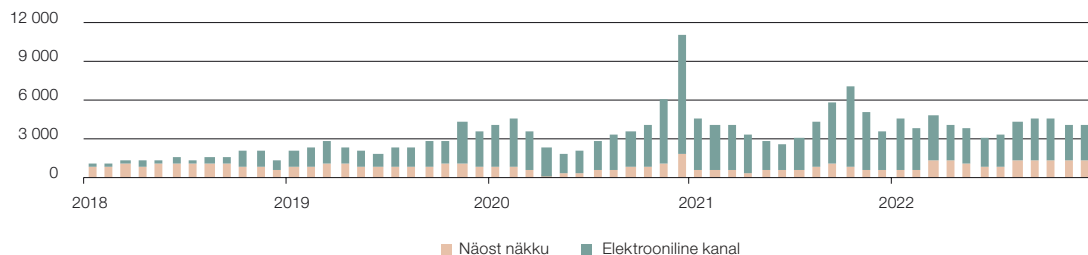
5.3.4 Sotsiaalne mõju kanalite ja kliendikogemuse kaudu

LHV on laitmatut kliendikogemust ja elektrooniliste kanalite kvaliteeti alati väga tähtsaks pidanud. Kui viimastel aastatel oleme keskendunud pigem pangateenuste veebis kättesaadavaks tegemisele eelkõige eraklientide jaoks, siis praegu paneme rõhku kliendisegmentide ja tooteportelli laiendamisele ning samuti paremale kommunikatsioonile ja klientidele

mugavamate veebiteenuste pakkumisele. LHV jaoks on endiselt väga oluline internetipanga ja mobiiliäpi arendamine viisil, mis toetab laienevat tootepakkumist ja teeb meie elektroonilised kanalid kättesaadavaks laiemale kasutajakonnale, mis hõlmab ka kindlustuskliente, pensionifonde ja tarbijakrediitootode kasutajaid.

2022. aastal saime igas kuus juurde keskmiselt 5 100 uut klienti. Ligi 70% meie uutest klientidest avavad pangakontod meie elektrooniliste kanalite kaudu, kas otse veebis või kombineerides e-kanaleid füüsilise kohtumisega panga esindajaga. Ka varasematel aastatel on see osakaal pidevalt suurenenud, kuid 2022. aasta on näidanud, et enamik meie kliente saab kasutada meie teenuseid veebi teel.

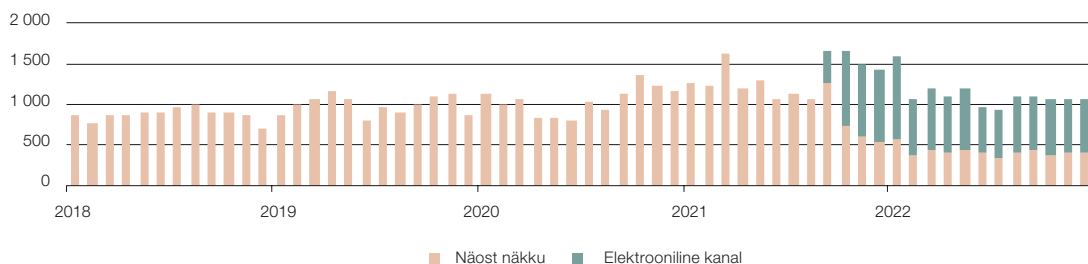
Erakliendi tuvastamine kliendisuhte loomisel

Alates 2021. aasta septembrist, kui juriidilistest isikutest klientidel avanes esmakordselt võimalus avada konto digitaalselt, on juriidiliste isikute e-kanalite kaudu avatud pangakontode arv pidevalt tõusnud, 20%-lt keskmiselt 60%-le 2022. aasta IV kvartalis.

Jätkame tööd juriidilistele isikutele pakutavate võimaluste laiendamisega – praegu pakume konto digitaalse avamise võimalust ainult lihtsa struktuuriga ettevõtetele – ja täiendame digitaalset kliendisuhte loomist paljude vastavuskontrolli- ja riskimeetmetega.

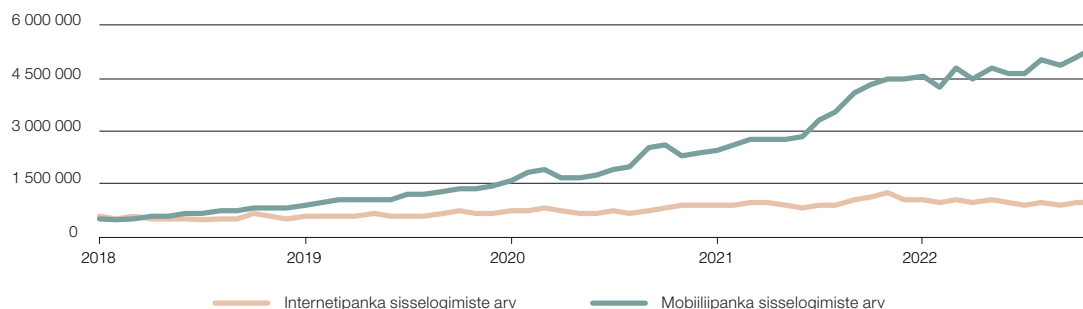
Juriidilise isiku tuvastamine kliendisuhte loomisel

2022 oli esimene aasta, kui meie mobiilipanka kasutati rohkem kui internetipanka. Meie mobiiliäpp on võitnud kiiresti populaarsust nii era- kui ka juriidilistest isikutest klientide seas. Isegi kui unikaalsete külastajate kuustatistika on mõlema kanali puhul samas suurusjärgus, on mobiilipanga kasutusaktiivsus kuus internetipangast ligikaudu viis korda suurem.

Oleme parandanud oma elektrooniliste kanalite kasutusmugavust ja väljanägemist, püüdes muuta kasutajakogemuse võimalikult sujuvaks. 2022. aasta IV kvartalis sisenes e-kanalite kaudu mobiilipanka 74% ja internetipanka lausa 90% uutest klientidest. See näitab, et kliendid kasutavad meie elektroonilisi kanaleid veelgi rohkem kui varem.

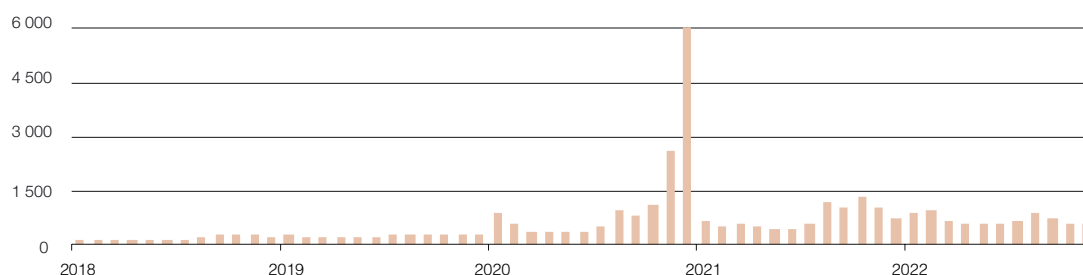
LHV internetipanga ja mobiilipanga kasutamise aktiivsus

Alaalisel lapsel interneti- või mobiilipanga kaudu pangakonto avamine on meie klientide seas jätkuvalt populaarne. Praegu nõutakse lisaks kliendi andmetele ja kontot avava vanema nõusolekule lapse ID-kaarti, passi või Eesti elamisluba. Kavatseme töövoogu ja nõudeid muuta, et teha seda veelgi lihtsamaks ja võimaldada lapsele konto avamist ilma vanemaga kliendilepingut sõlmimata.

2022. aasta jooksul on LHV kindlustusteenuste ja toodete valik laienenud, ulatudes kodu-, sõiduki- ja reisikindlustusest masinate ja seadmete ning garantii ja pikendatud garantii kindlustuseni. Kõik kindlustustaotlused ja -nõuded esitatakse meie veebisaidi või mobiililäpi kaudu, mis minimeerib keskkonnamõju ja aitab tagada klientide rahulolu kõrge taseme.

Uute lapsekontode arv kuusel baasil

Keskendumine kliendikogemusele

Suurepärane kliendikogemus on iga ettevõtte jätkusuutliku kasvu jaoks väga oluline. Püsivalt kvaliteetne kliendikogemus soodustab lojaalsust, aitab meil kliente hoida ja julgustab neid brändi propageerima. Seetõttu oleme oma kanalite arendamisel arvestanud ka nägemispuudega inimeste vajadustega ja teeme tihedat koostööd visuaalsete ja veebisaidil liikumist hõlbustavate muudatuste testimisel ja rakendamisel.

Tegeleme pidevalt finantskirjaoskuse parandamisega. Seepärast töötame oma e-kanali jaoks välja eelarveplaneerimise abivahendit, mis aitab klientidel teha paremaid finantsotsuseid. Käimas on ka LHV finantsportaali ümberkujundamine, et anda investeerimise ja säästmise kohta veelgi üksikasjalikumaid ja sisukamaid teavet. Soovime luua toote, mis aitab mänguliselt ja eesmärkide püstitamise abil klientidel raha säästa, suurendades samal ajal nende teadmisi investeerimise tähtsusest.

LHV on nii veebis kui ka veebiväliselt edastatavat teavet ja turundussõnumeid kavandades alati käitunud vastutustundlikult. Püüame arvestada võimalikult palju oma klientide arvamuste ja eelistustega ning klienti oma sõnumitega mitte üle koormata. Suurenenud andmepüüki ja finantskuritegevust silmas pidades oleme siiski olnud sunnitud oma kliente ennetavalt hoiatama ja suurendama nende teadlikkust võimalikest veebis varitsevatest ohtudest.

Kogu meie turundustegevus toetub kliendisegmentidele ja nende segmentide konkreetsetele vajadustele. Meie eesmärk on pakkuda enamikku oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügitegevust veelgi enam segmentide kaupa planeerida.

5.3.5 Meie ühiskondlik mõju tööandjana

Suure tööandja ja ühiskonnas silmapaistvat rolli täitva ettevõttena vastutab LHV oma tegude, sõnade ja töömeetodite eest.

LHV kasutab oma mõjukust selleks, et edendada kõrgeid eetilisi standardeid ja kaasavat lähenemist kõigis suhetes klientide, investorite ja töötajatega. Meie eesmärk on olla vastutustundlik organisatsioon, kuid samuti loodame anda oma panuse üldisesse süstemaatilisse muutusesse kestlikuma suhtumise ja kaasavama ühiskonna poole.

Eeldame samu väärtusi ka oma töötajatelt ning lähtume sellisest mõtteviisist ka organisatsioonisiseselt kõigis oma igapäevategevustes ja protsessides. Korraldame oma töötajate hulgas nende tööelu erinevates etappides – näiteks töölt lahkumisel ja katseaja lõpus korraldatavate vestluste käigus – mitmesuguseid küsitlusi, et hinnata, millisenäeavad meid töötajad ja kuidas saaksime ennast parandada. Igas kuus toimub meeskonnajuhtide kohtumine, kus nad saavad arutada mitmesuguseid küsimusi ja kus paljud neist jagavad oma kogemusi ja ideid töökoha paremaks muutmise kohta.

2020. aastal võtsime kasutusele uue töötajate pühendumuse uuringu: Gallup Q12. See on rahvusvaheline uuringuformaad, mille eesmärk on mõõta töötajate pühendumust. Uuring koosneb 12 küsimusest, mis kõik mõõdavad töötajate rahulolu mõjutavaid tegureid. Rahvusvaheliselt on leitud, et see formaad aitab tulemusi parandada ja soodustab suhtlust juhtide ja töötajate vahel. Sel aastal viisime läbi kaks uuringut: aprillis ja novembris. Tulemused olid väga kõrgeid, mõlemas uuringus saime keskmiselt 4,5 punkti (5 punkti skaalal). Tulemuste mõõtmise kõrval on uuringud aidanud tõstatada kasvu, teabevahetuse, hoolimise ja hea läbisäämisega seotud teemasid nii meeskondades kui ka kogu organisatsioonis.

Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine

LHV on võrdõiguslikkusest lähtuv õiglane ja kaasav tööandja, kes edendab ja järgib mittediskrimineerivaid äri- ja personalitavasid. Juhtimis- ja värbamisprotsessis juhindume kõige kõrgematest eetikastandarditest, inimõigustest ja võrdsete võimaluste poliitikast.

Oma personalipoliitikast juhindudes lähtume kõigis värbamis- ja edutamisosustes sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt võrdsetel alustel põhinevatest ja mõõdetavatest omadustest, nagu haridus, oskused ja kogemused, ning vajaduse korral õigusaktidest tulenevatest nõuetest.

LHV peab tähtsaks, et ühtki vähemust ei diskrimineeritaks. Värbamisprotsessis valime töötajaid selle järgi, kes sobib vastavaid tööülesandeid täitma kõige paremini, ega lase kõrvalistel teguritel, nagu rass, puue, poliitilised vaated, seksuaalne sättumus jms, oma otsuseid mõjutada. Kui inimene mõnele töökohale sobib, ei mängi muu rolli. Kahjuks ei ole meie füüsiline kontor praegu veel kõigi füüsiliste puuete puhul töökohaks sobiv, aga alternatiivina pakume kaugtöö võimalust.

LHV ei ole tundnud vajadust rakendada mõnd konkreetset mitmekesisus- või võrdsuspoliitikat, vaid lähtub erinevates sisedokumentides esitatud suunistest. 2021. aastal lisati töökorralduse eeskirjadesse punkt „Töösuhted“, milles on

kindlaks määratud rikkumistest teatamise (nn vilepuhumise) kord. 2022. aastal ei teatatud LHV-s ühestki rikkumisest. Ei olnud töövaidlusi, diskrimineerimisjuhtumeid ega inimõiguste rikkumisi.

Tasustamispolitiika näeb ette suunised, millest tuleb töötasu kindlaksmääramisel lähtuda. Otsused peavad olema objektiivsed ja töötaja isikust sõltumatud. Vajadusel kontrolitakse töötasu vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele. 2021. aastal kehtestas LHV võrdse töötasu arvutamise protsessi. Kasutame Fontese loodud ja välja töötatud ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni soovitusel põhinevat analüütilist ametikohtade hindamise meetodit. Seda kasutatakse turu võrdlusanalüüsiks kõigis kolmes Balti riigis. LHV on alates 2011. aastast iga-aastaselt hindamisel kasutanud Fontese võrdlusanalüüsi meetodit, mille kohaselt hinnatakse ametikohti vajaliku hariduse ja töökogemuste, töö iseloomu ja sellega kaasneva vastutuse põhjal. Analüütiline ametikohtade hindamise meetod on universaalne ning seda saab kasutada igas organisatsioonis ja kõigi ametikohtade puhul. Fontese analüütilist ametikohtade hindamise skaalat saab ühildada tööperede klassifitseerimise skaalaga. Nii saame sarnase väärtusega ametikohti omavahel võrrelda. 2022. aastal jätkasime sama meetodikaga. Sel aastal näitas analüüs, et spetsialistide kategooriates, kus ametikohale esitatavaid nõudeid ja tööd on lihtsam võrrelda, ulatus naiste ja meeste töötasu suhe 1,09st 0,86ni. Juhtide kategoorias olid erinevused veidi suuremad: 1,25–0,75, kuid need ametikohad on tihti spetsiifilisemad ja neid on omavahel võrrelda raskem. 2021. aastaga võrreldes on seis kõigis kategooriates paranenud. Siiski ei ole olukord veel täiuslik ja edaspidi keskendumise paranemisele kõigis kategooriates, kus vaja.

Ettevõtte töötajate seas oli seisuga 31. detsember 2022 naisi 58% (517 töötajat) ja mehi 42% (381 töötajat).

Töötajate vanuseline ja sooline jaotus seisuga 31.12.2022

Vanusegrupp	Naised (%)	Mehed (%)	Kokku
19–25	91 (61,9%)	56 (38,1%)	147
26–40	298 (55,5%)	239 (44,5%)	537
41–55	121 (59,3%)	83 (40,7%)	204
56–...	7 (70%)	3 (30%)	10
Kokku	517 (57,6%)	381 (42,4%)	898

Personali voolavus ja töökohtade liigid seisuga 31.12.2022

	Töötajate arv kokku (võrdlus 2021. aastaga)	Tallinna kontor	Tartu kontor	Pärnu kontor	Londoni kontor	Leedsi kontor	Manchesteri kontor
Töötajate arv kokku	898 (+247)	713	106	11	32	18	18
Osajaga töötavad naised	7%						
Osajaga töötavad mehed	2,9%						
Lepingulised töötajad (kellest IT osakonnas %)	27 (85)						
Uued töötajad (kellest praktikante)	353 (51)						
Vabatahtlik tööjõu voolavus	10,69%						
Tööjõu voolavus kokku	14,21%						

Sooline palgalõhe 2022. aasta juuni seisuga:

	Naiste töötasu suhe meeste töötasusse	Naiste osakaal
Töötajad		
Administratiivsed ja kontoriteenused – tööväärtuspunktid 91–159	1,09	92%
Spetsialistid 1 – tööväärtuspunktid 160–210	0,93	72,7%
Spetsialistid 2 – tööväärtuspunktid 211–260	0,96	80,5%
Tippspetsialistid 1 – tööväärtuspunktid 261–310	0,86	48,6%
Tippspetsialistid 2 – tööväärtuspunktid 311–370	0,91	51,1%
Tippspetsialistid 3 – tööväärtuspunktid 371–566	0,87	35,4%
Juhid		
Esmatasandi juhid 1 – tööväärtuspunktid 184–250	0,80	85,7%
Esmatasandi juhid 2 – tööväärtuspunktid 251–310	0,92	81,8%
Esmatasandi juhid 3 – tööväärtuspunktid 311–380	0,75	66,7%
Keskastmejuhid 1 – tööväärtuspunktid 381–440	0,88	34,6%
Keskastmejuhid 2 – tööväärtuspunktid 441–500	1,16	27,3%
Valdkonnajuhi 1 – tööväärtuspunktid 501–700	0,87	40,7%
Valdkonnajuhi 2 – tööväärtuspunkte üle 701	1,25	10,0%

Kaasav töökoht

Meie jaoks on oluline, et meie töötajate ideid, mõtteid ja arvamusi avaldusi võetaks kuulda. Usume, et suurepärase tulemuste saavutamiseks on vaja koostööd ja „kollektiivset aju“. Seepärast on tähtis, et töötajad tunnevad, et neil on sõnaõigust, ja et töötajate arvamused jõuavad tippjuhtkonnani. LHV on kaasanud kõik töötajad meeskondadele eesmärkide seadmise protsessi. Eesmärgid pannakse paika ühiselt.

Enne sõna sekka ütlemiseks ja oma mõtete väljendamiseks on töötajatel võimalusi iga päev, võetakse see teema eriti tähelepanelikult fookusesse vähemalt kaks korda aastas meie pühendumusuuringu Q12 ajal. Küsimustiku seitsmendas punktis küsitakse töötajate nõusolekut väitega „Mulle tundub, et minu arvamus tööle loeb“.

Sel aastal on hinnang sellele küsimusele veidi langenud, 4,6-lt

4,5-le (5 punkti skaalal) nii aprilli kui ka novembri küsitluses. Uuringu formaat näeb ette ka iga meeskonnaliikme neljasil-mavestluse oma juhiga, kus seda teemat samuti arutatakse, ja otsustatakse, milliseid samme astuda, kui midagi vajab parandamist. Personaliosakond on sellest teemast kui ühest fookusteemast teavitanud meeskonnajuhte.

LHV töötajatel ei ole kollektiivlepinguid, kuna see tava ei ole Eesti finantssektoris kuigi levinud, ent oleme Eesti Tööandjate Keskliidu liige.

Töötajate areng

Töölane ja isiklik areng on osa LHV töökultuurist. Pingutame selle nimel, et olla innovaatilisemad ja pakkuda oma klientidele nutikamaid lahendusi.

Kuna nende lahenduste ideed tulevad meie töötajatelt, on oskuste arendamine lahutamatu osa meie igapäevasest tööst.

Meie koolituspoliitika lähtub töötaja vajadustest, motivatsioonist ja eesmärkidest, samuti tööalase arengu reguleerivatest suunistest. Lisaks kutsealastele koolitustele soosime meeskonnakoolitust, mille eesmärk on parandada meeskondade koostööd. Oleme pööranud rohkem tähelepanu ka juhtimisoskuste arendamisele ja töötanud välja spetsiaalse juhtimisalase koolitusprogrammi. Sel aastal oleme keskendunud töötajate tugevate külgede kaardistamisele Gallupi Clifton Strengths Finder testi abil: üle 35% meie meeskondadest ja töötajatest on selle testi juba teinud ja saanud teada, mis on nende tugevaimad küljed.

Lisaks isiklikule ja tööalasele arengule suunatud koolitustele toimuvad meil igas kuus infotunnid „Mis on päriselt tähtis?“, kus oleme arutlenud näiteks järgmistel teemadel: „Uus aasta, uus mina“, „Teadlik naine“, „Raskete vestluste läbivimine“, „Toitumine kui tarbimine“ jne.

Oma töötajate pühendumuse uuringus mõõdame töötajate rahulolu oma arenguga. Uuringus on kolm arengule keskenduvat küsimust. Esiteks küsitakse, kas töö on kedagi, kes innustab töötajat ennast arendama, teiseks, kas keegi on töötajaga rääkinud tema arengust ja edasiminekust, ja kolmandaks, kas töötajal on viimase aasta jooksul olnud õppimis- ja arenguvõimalusi. Viimases uuringus 2022. aasta novembris andis 89% meie töötajatest kõigile neile küsimustele hinnangu 4 või 5. Esimese kahe küsimuse puhul näitab see möödunud aastaga võrreldes väikest langust, kuid samal ajal leiab siiski 96% töötajatest, et neil on olnud viimase aasta jooksul oma ametikohal õppimis- ja arenguvõimalusi.

Töö- ja eraelu tasakaal

Peame väga tähtsaks, et meie töötajate töö- ja eraelu oleks tasakaalus. Selle tasakaalu puudumine mõjutab nii eraelu kui ka tööd. Sellepärast ei soosi LHV ületundide tegemist ja võimaldab töötajatele paindlikku tööaega. Sel aastal oleme siiski näinud ületundide suurenemist. Põhjusi analüüsid selgus, et enamasti on ületunde ette tulnud kiirete muutuste olukorras. Näiteks pidid paljud meeskonnad kiiresti reageerima, kui Ukrainas algas sõda ja kehtestati sanktsioonid. Üldine ettevõttekultuur soosib siiski tasakaalustatud tööelu. Pandeemia ajal rakendasime hübriid töö lahendust, mis on jätkuvalt kasutusel. Ehkki paljud meie töötajad eelistavad töötada kontoris, on alati võimalus töötada kodukontoris ja oleme suurendanud paindlikkust kõigil ametikohtadel, kus see on võimalik.

Me ei ole lisanud oma motivatsioonipaketti uusi hüvesid, kuna paljud hüved on meil juba kasutusel: näiteks võimaldame osaajatööd ja paindlikku tööaega üliõpilastele, väikeste laste vanematele ja kõigile, kes tunnevad, et neil on vaja töötada osaajaga. Maksame toetust lapse sünni ja koolimineku puhul.

Anname töötajatele vabu päevi, et nad saaksid osaleda oma lapse koolialguse ja koolilõpu aktustel; samuti võib töötaja töötada lühendatud tööajaga lapse sünnipäeval. Töötaja saab kasutada kolme lisapuhkepäeva isiklikul äranägemisel ja kolme lisapuhkepäeva pulmadeks või lähedase matuse korraldamiseks. Samuti pakume toetust selleks, et töötaja saaks vajadusel kasutada vaimse tervise spetsialisti abi. Selle toetuse kasutamine on aasta-aastalt kasvanud, kuna töötajad on hakanud julgemalt otsima professionaalset abi ka isiklike murede korral.

Töötajate tervise edendamine

Et meie töötajad oleksid terved, pakub LHV neile laialdast tervishoiupaketti. Edendame töötajate füüsilist ja vaimset tervist. Lisaks töö- ja eraelu tasakaalule peame oluliseks tagada toetav vaimne ja füüsiline töökeskkond. LHV pakub töötajatele kontoris tervislikke suupisteid, soosib füüsilist tegevust tööpäeva jooksul ning pakub spordi- ja tervisetootust ning toetust vaimse tervise eest hoolitsemiseks. Meie töötajad on spordi- ja tervisetootust sel aastal kasutanud eelmise aastaga võrreldes veelgi aktiivsemalt: 87% LHV Panga; 83% LHV Varahalduse; 80% LHV Finance'i ja 84% LHV Kindlustuse töötajatest. Lisaks kohustuslikule tervishoiukontrollile pakub LHV üle 40-aastastele töötajatele põhjalikku terviseauditit, mis on osutunud väga populaarseks: selle kasutusprotsent on üle 90%.

Tunnustatud tööandja

Atraktiivse tööandja auhinnad pole meie jaoks kunagi olnud eesmärk omaette, aga need on siiski väga tore tunnustus. Viimastel aastatel on LHV maine hea tööandjana järjest kasvanud. Meie eesmärk on olnud pakkuda oma töötajatele enesetäiendusvõimalusi ja inspireerivat õhkkonda. Sel aastal on meil olnud palju võimalusi jagada oma kogemusi ja tutvustada oma juhtimiskultuuri taskuhäältingutes, konverentsidel, koolides ja ülikoolides. See kõik on aidanud meil silma paista. Meid tunnustati CV-Online'i Top Tööandja konkursil, kus meid valiti finantssektori parimaks tööandjaks ja „top-of-mind“ tööandjaks. CV Keskuse ihaldusväärsima tööandja konkursil saime esimese koha. Meid tunnustasid atraktiivse tööandjana ka üliõpilased ja kogenud töötajad Instari uuringus.

Selline tunnustus aitab meil leida ettevõttesse uusi talente, eriti arvestades tööjõuturul praegu valitsevat väga tihedat konkurentsi. Sel aastal on meil olnud võimalus suhelda peaaegu 5 000 kandidaadiga, kellest oleme tööle võtnud 4,4%. Lisaks tööpakkumistele oleme jätkanud praktikaprogrammiga ning edendanud töövarjuks olemist ja rotatsiooni. 2022. aasta suvel oli meil rekordarv – 50 – praktikanti, kellest 44% tulid meile pärast praktika lõppu tööle.

5.4 Juhtimine

LHV tegutseb alati ausalt ja heauskselt ning püüab tagada, et meie juhtimis põhimõtted, töömehhanismid ja struktuurid oleksid läbipaistvad ning kajastaksid vastutust, võrdõiguslikkust ja kõrgeimaid eetikastandardeid. Me tegeleme hoolikalt kõigi võimalike huvide konfliktidega ning väldime altkäemaksu, rahapesu, ebaseaduslikku käitumist ja korruptsiooni. Jätkusuutliku mõtteviisi edendamiseks kõigil juhtimistasanditel ja kogu organisatsioonis:

- oleme loonud ülesehituselt lameda ja mittehierarhilise organisatsioonistruktuuri, et rõhutada töötajate individuaalse vastutuse võtmise tähtsust;
- tõhustame pidevalt keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma igapäevatöösse, juhtimisstiili, värbamisprotsessidesse ja strateegiate väljatöötamisse;
- keskendume kaasamisele ja koostööle;
- tunnustame keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite lõimimist oma äriprotsessidesse kui muutuste juhtimist ning mõistame koostöö tähtsust seatud eesmärkide saavutamisel;
- parandame oma keskkonna-, ühiskondliku ja juhtimistevõime ning arengu analüüsi ja sellealast aruandlust ning teeme oma mõõdikud ja saavutused nõuetekohaselt teatavaks reguleerivatele asutustele, partneritele ja avalikkusele;
- läbipaistva juhtimiskultuuri tagamiseks järgime Finantsinspektsiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovitatud ühingujuhtimise häid tavasid;
- esitame regulaarselt aruandeid ÜRO Keskkonna programmi finantsalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise kohta;
- oleme integreerinud ESG-eesmärkide täitmise tippjuhitud tasustamise programmi.

5.4.1 Vastutustundlik juhtimiskultuur

Vastutus ja avatus juhtimises on meie tööpõhimõtete alustalad, mis on kindlalt juurdunud meie missioonis ja väärtustes. Usume kindlalt, et meie kõrged eetikastandardid ja kõigi sidusrühmadega arvestamine, kõrgel tasemel riskijuhtimine ja õiguspärane tegevus on pikas plaanis meie edu jaoks üliolulised. Kõik LHV juhid ja töötajad peavad käituma eetilisel ja vastutustundlikult ning eetikapõhimõtete järgimine on kohustuslik. LHV eetikapõhimõtetele toetuvad LHV eri valdkondade poliitikad, sh ettevõtte juhtimise poliitika, sise-eeskirjad ja korrad, mis reguleerivad nende põhimõtete täpsemat järgimist. LHV eetikapõhimõtteid ajakohastati 2021. aastal.

2020. aastal töötasime välja ja avaldasime ka oma esimese ESG poliitika, kus on selgelt kirjeldatud ja selgitatud meie ühiskondlikku ja keskkonnavalast vastutust ja võetud kohustusi. Peamiselt tugineme õiguspärasele käitumisele,

parimatele tavadele ja tervemõistuslikule suhtumisele, tehes oma tööd vastutustundlikult, läbipaistvalt ja juhindudes keskest põhimõttest „Ära tee kahju!“. Grupi nõukogu tööd toetavad mitu komiteed: töötasukomitee, nimetamiskomitee ja auditikomitee. LHV juhtimise aluseid on kirjeldatud ühingujuhtimise aruandes. LHV juhtimisstruktuur on korraldatud lihtsasti mõistetavalt ja sisaldab selgeid vastutusliine. Vastutustundliku juhtimise oluline element on hoolikas riskijuhtimine ja oma tegevuse kriitiline analüüs. LHV võtab krediidi-, likviidsus-, turu-, kuritegevus- ja operatsiooniriskide väljaselgitamist ja maandamist väga tõsiselt. Riskide kontrollimiseks ja juhtimiseks on kolm kaitseliini. Sisekontrolliraamistik hõlmab nii hästitöötavat iseseisvat riskijuhtimist ja vastavuskontrolli kui ka auditiülesandeid täitvaid töötajaid. Oleme loonud komiteed, mis annavad riskide juhtimise teemal nõu. Riskidest anname põhjaliku ülevaate AS-i LHV Group iga-aastases riski ja kapitali aruandes.

5.4.2 Investorsuhted

LHV aitab aktiivselt kaasa heade suhete arendamisele investorite kogukonnaga. Oleme kehtestanud endale kõrged nõuded avatuse ja läbipaistvuse ning investorite teadlikkuse tõstmise osas. Meil on investoritele suunatud veebileht, kus ühingujuhtimise hea tava kohaselt ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel tehakse aktsionäridele kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed. LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab neid kõigist asjakohastest olulistest asjaoludest. LHV tagab neile võrdse ja kiire juurdepääsu vastavale teabele ning on valmis küsimustele vastama. Informatsiooni jagamisel järgitakse avalikele ettevõtetele kehtestatud reegleid.

5.5 Jätkusuutlikkuse aruandlus

Töötame pidevalt oma jätkusuutlikkuse aruandluse parandamise nimel ja püüame olla ESG mõõdikuid avalikustades läbipaistvad. Viimastel aastatel oleme ühinenud mitme vabatahtliku mittefinantsteabe avalikustamise algatusega (Nasdaq keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna teabe avalikustamise vorm, PCAF, UNEP FI). 2022. aastal esitasime ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatusele UNEP FI oma teise aruande oma edusammude kohta UNEP FI vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamisel ja jätkame aruannete esitamist ka tulevastel aastatel, võttes arvesse ka UNEP FI-lt saadud tagasisidet. Jätkame oma aruandlustavade vastavusse viimist globaalse aruandlusalgatuse (GRI) nõuetega ja Nasdaq aruandlussuunistega Põhja- ja Baltimaade turu jaoks.

Teeme esimesi samme äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivi jõustumiseks valmistumisel: direktiivi kohaselt nõutakse mitmete ESG aspektide kohta põhjalikumalt aruandlust. Aruandlustavade vastavusse viimine rahvusvaheliste standarditega tähendab ka suurema hulga mittefinantsteabe avalikustamist. Selleks panustame palju rohkem ESG-andmete kogumisse ja analüüsi, ESG-alasesse kommunikatsiooni ja siseprotsesside tõhustamisse,

koostades ja avaldades jätkusuutlikkusega seotud materjale ja aruandeid ning suurendades ettevõttesisest suutlikkust täita ülemaailmselt tunnustatud ESG-aruandlusstandardite nõudeid.

Allpool GRI sisukorras esitame teavet ka nii GRI kui ka vabatahtlike ESG näitajate kohta.

5.5.1 ESG mõõdikud

Kestliku äritegevuse arengu eesmärkide poole liikudes mõistame väljakutseid, mis kaasnevad ESG juhtimise, mõju mõõtmise ja jätkusuutlikkuse eesmärkidele peamiste tulemusnäitajate määramisega. Oma tegevuse mõju juhtimiseks peame suutma seda mõõta. Oleme ajakohastanud kõigi oma mõjuvaldkondade põhinäitajate loendit ja praegu tegeleme igale peamisele tulemusnäitajale konkreetsete sihttasemete määramisega. Töötame välja ka uut ESG tegevuskava aastateks 2024–2030, mis aitab meil süstemaatilisemalt liikuda oma eesmärkide saavutamise poole. ESG eesmärkide arvestamine kõigis meie majandustegevusega seotud otsustes ja ärivaldkondades peab toimuma käsikäes meie üldise mõju mõõtmise terviklike mehhanismidega ja nõuetekohase aruandlusega mõju ulatuse kohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmärke. 2023. aasta ja järgmiste aastate sihts on töötada nende mõõdikute jaoks välja konkreetsem eesmärkide püstitamise kava ja alustada ettevõttepõhiste ESG-eesmärkide määratlemisega; need peavad olema konkreetset ja vastama nii meie ambitsioonikatele plaanidele kui ka globaalsetele eesmärkidele.

5.5.2 Taksonoomia aruandlus

Vastavalt taksonoomiamääruse 2020/852 artiklile 8 peab iga ettevõtte, kellel on direktiivi 2013/34/EL artikli 19a või 29a kohaselt kohustus avaldada muud kui finantsteavet, esitama oma muud kui finantsteavet kajastavas aruandes või konsolideeritud aruandes teabe selle kohta, kuidas ja millises ulatuses on ettevõtte tegevus seotud majandustegevusega, mis on taksonoomiamääruse artiklite 3 ja 9 alusel liigitatud keskkonnasäästlikuks.

Artiklis 8 osutatud teabe avalikustamist on selgitatud komisjoni delegeeritud määruses 2021/2178 (avalikustatava teabe delegeeritud määrus, edaspidi tekstis delegeeritud määrus). Siinkohal on oluline märkida, et delegeeritud määrus jõustub mitmes etapis aastatel 2022–2026.

LHV Panga tegevuse käsitletus EL-i taksonoomias

Kuna LHV Panka käsitatakse delegeeritud määruse kohaselt finantsettevõtjana, peab pank 2023. aastal avalikustama järgmise teabe (delegeeritud määruse artikli 10 lõige 3):

- taksonoomias käsitlemata ja taksonoomias käsitletud majandustegevusega seotud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras;
- delegeeritud määruse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 osutatud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras (riskipositsioonid keskvalitsuste, keskpankade ja riigiüleste emitentide suhtes ning tuletisinstrumentid);
- delegeeritud määruse artikli 7 lõikes 3 osutatud riskipositsioonide osakaal tema koguvaras (riskipositsioonid ettevõtete suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet vastavalt direktiivi 2013/34/EL artiklile 19a või 29a);
- delegeeritud määruse XI lisas osutatud kvalitatiivne teave.

Mis puudutab portfelli haldust, siis koguvara delegeeritud määruse artikli 10 lõike 3 mõistes portfelle ei sisalda. Seepärast nende varade kohta praeguses etapis andmeid avalikustada ei tule.

Järgnevas tabelis on esitatud ülevaade riskipositsioonide vastavusest EL-i taksonoomia keskkonnamäärkidele, mis on seotud kliimamuutuste leevendamisega ja nendega kohanemisega, nagu see on määratletud komisjoni delegeeritud määruses 2021/2139 (kliimaalane delegeeritud õigusakt):

LHV Panga EL-i taksonoomia aruandlus

tuhandetes eurodes			Taksonoomias käsitletud	Taksonoomias käsitlemata	Hõlmatus, %
Artikkel 10	3a	Varad kokku	1 126 107	2 431 618	31,7%
		sh kauplemisportfell ja pankadevahelised nõudelaenud koguvarades	-	363 638	10,2%
	3b	Valitsuste ja keskpankadega seotud riskipositsioon	-	2 478 335	41,1%
		Tuletisinstrumentide koguriskipositsioon	-	40	0,0%
	3c	Koguriskipositsioon ettevõtete suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet	-	2 012 316	33,3%

Selgitused LHV Panga EL-i taksonoomia aruandluse kohta

LHV Panga taksonoomias käsitletud varade hulka kuuluvad kodumajapidamistele antud elamukinnisvaraga tagatud laenud ja kodumajapidamistele antud autolaenud, nagu neid on määratletud delegeeritud määruses. Lisaks sisaldavad taksonoomias käsitletud varad riskipositsioone ettevõtete suhtes, kes on kohustatud avaldama muud kui finantsteavet. Kui tulu kasutamine teatava riskipositsiooni jaoks ei ole teada, siis arvutatakse taksonoomias käsitletuse osakaal riskipositsioonile ettevõtete suhtes, kes on kohustatud avaldama muud kui finantsteavet, kõige viimaste aastaaruandes avaldatud taksonoomia andmete alusel. Delegeeritud määruse kohaselt ei võeta taksonoomias käsitletuse hindamisel arvesse riskipositsioone ettevõtete suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet, ning riskipositsioone tuletisinstrumentide, kauplemisportfelli ja pankadevaheliste nõudelaenude suhtes, mida loetakse taksonoomias käsitlemata tegevusteks.

Riskipositsioonid keskvalitsuste, keskpangade ja riigiüleste emitentide suhtes jäetakse välja lõike 3 punkti a kohaselt esitatud koguarvest ning seega ka lõike 3 punkti a kohaselt esitatud hõlmatus määradest. Lõike 3 punktide b ja c kohaselt esitatud riskipositsioonide hõlmatus määrad väljendavad nende osakaalu finantsseisundi aruandes kajastatud varade kogusummast.

Grupi tasand

Grupi emaettevõtte LHV Group on liigitanud ennast delegeeritud määruse mõistes mittefinantsettevõtjaks. Emaettevõtte tasandi tegevuse võib liigitada valdusfirmade tegevuseks, mida ei loeta taksonoomias käsitletud tegevuseks ja seetõttu selle taksonoomiale vastavust ei hinnata.

LHV Grupi järgnevalt loetletud tütarettevõtted eraldi ei kuulu direktiivi 2013/34/EL artiklite 19a ja 29a kohaldamisalasse. Sellepärast esitab LHV Group kui emaettevõtte, kes on direktiivi 2013/34/EL artikli 29a kohaselt kohustatud avaldama muud kui finantsinformatsiooni, delegeeritud määrusega nõutud teabe järgmiselt.

LHV Kindlustuse investeringute käsitletus

tuhandetes eurodes			Taksonoomias käsitletud	Taksonoomias käsitlemata	Hõlmatus, %
Artikkel 10	3a	Investeeringud kokku	72	6 282	1%
	3b	Valitsused ja keskpangad	-	-	-
		Tuletisinstrumentide koguriskipositsioon	-	-	-
	3c	Koguriskipositsioon ettevõtete suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet	-	6 060	95%

LHV Kindlustuse kindlustustegevuste käsitletus

tuhandetes eurodes			Taksonoomias käsitletud	Taksonoomias käsitlemata	Hõlmatus, %
Kindlustustegevused			10 372	6 766	61%
	sh maismaasõidukite kindlustus (p. 10.1.e)		7 663	-	45%
	sh tule- ja muu varakahju kindlustus (p. 10.1.g)		2 709	-	16%

LHV Varahalduse tegevuse käsitletus EL-i taksonoomias

LHV Varahalduse 2022. aasta tegevuses oli taksonoomias käsitletud majandustegevuste osakaal 0%. Hindamisel lähtuti mõiste „taksonoomias käsitletud majandustegevus“ määratlusest delegeeritud määruses. Mõiste hõlmab majandustegevusi, mida on kirjeldatud täpsemalt komisjoni delegeeritud määruses 2021/2139 (kliimaalane delegeeritud õigusakt) ja mis panustavad kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärkide saavutamisesse. Varahaldusteenuseid nende majandustegevuste seas kirjeldatud ei ole.

Kuna fonde ja muid finantsinvesteeringuid 2022. aasta aruandluses ei arvestata, tuleks avalikustada üksnes LHV Varahalduse teenustasutulu. LHV Varahalduse fondide varade investeerimisel võetakse siiski arvesse ESG põhimõtteid sel määral ja sellisel viisil, nagu on ette nähtud vastutustundliku investeerimise põhimõtetestega.

LHV Kindlustuse tegevuse käsitletus EL-i taksonoomias

LHV Kindlustuse taksonoomias käsitletud investeeringud sisaldavad ainult riskipositsioone ettevõtete suhtes, kes on kohustatud avaldama muud kui finantsteavet. Taksonoomias käsitletuse osakaal arvutatakse kõige viimaste aastaaruandes avaldatud taksonoomia andmete alusel. Esitatud käsitletuse osakaal leitakse riskipositsiooni ja investeringute kogusumma suhtena, nagu näeb ette delegeeritud määrus.

Taksonoomias käsitletud kindlustustegevuste osakaal hõlmab brutopreemiatulu ehk kogutud kindlustusmakseid taksonoomias käsitletud kindlustustegevustest, mida on kirjeldatud komisjoni delegeeritud määruse 2021/2139 II lisa punktis 10.1.

Muud tütarettevõtted

LHV UK and EveryPay tegevuses on taksonoomias käsitletud majandustegevuste osakaal 0%.

5.5.3 GRI sisukord ja ESG mõõdikud

Aruanne on koostatud kooskõlas globaalse aruandlusalgatuse GRI standardite põhinõuetega (Core Option). Kuna GRI ei sisalda piisavalt finantssektoripõhiseid näitajaid, mis võimaldaksid portfelli mõjudest ülevaate anda, oleme lisaks

kasutanud mitmesuguseid GRI-väliseid näitajaid. Viimased on jaotatud oluliste teemade järgi ja esitatud järgnevas GRI sisukorras, et anda terviklik ülevaade kõigist peamistest aruandes käsitletud ESG ja jätkusuutlikkuse näitajatest.

GRI standard	Nr	Avalikustatav teave	Asukoht aruandes ja/või selgitus Vaata osad:
Alus (GRI 101: 2016)			
Üldine avalikustamine (GRI 102:2016)			
Organisatsiooni profiil			
	102-1	Organisatsiooni nimi	<ul style="list-style-type: none"> Ärinimi Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-2	Tegevused, kaubamärgid, tooted ja teenused	<ul style="list-style-type: none"> Tegevusaruanne Lisa 1 „Üldine informatsioon“ „Ärivaldkondade tegevused“
	102-3	Peakontori asukoht	<ul style="list-style-type: none"> Juriidiline aadress Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-4	Tegevuse asukoht	<ul style="list-style-type: none"> Juriidiline aadress Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-5	Omanikusuhted ja õiguslik vorm	<ul style="list-style-type: none"> „Üldkoosolek“ (õiguslik vorm) „LHV emiteeritud aktsiad ja võimalaväärtpaberid“ (omanikusuhted) Lisa 1 „Üldine informatsioon“ (õiguslik vorm) Lisa 6 „Tütarettevõtted ja firmaväärtus“
	102-6	Teenindatavad turud	<ul style="list-style-type: none"> „Strateegia ja finantsplaan“ Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-7	Organisatsiooni suurus	<ul style="list-style-type: none"> „Strateegia ja finantsplaan“ Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-8	Teave töötajate ja muude töötajate kohta	<ul style="list-style-type: none"> „Strateegia ja finantsplaan“ Lisa 1 „Üldine informatsioon“
	102-9	Tarneahel	<ul style="list-style-type: none"> „Rohelise kontori tegevused“
	102-10	Ettevõtte ja selle tarneahela olulised muutused	<ul style="list-style-type: none"> „Rohelise kontori tegevused“
	102-11	Ettevaatuspõhimõte	<ul style="list-style-type: none"> „Krediidiriski mõjutavad ESG riskid“
	102-12	Välised algatused	<ul style="list-style-type: none"> „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud“ „Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“
	102-13	Ühingute liikmesus	<ul style="list-style-type: none"> „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud“ „Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis“
Strateegia			
	102-14	Kõrgema juhtkonna avaldus	<ul style="list-style-type: none"> „Tegevjuhi pöördumine“ „Tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest“

Eetika ja ausus

102-16	Väärtused, põhimõtted, standardid ja käitumisnormid	• „LHV Groupi juhtorganid“
102-17	Nõustamine eetikaküsimustes ja eetikaprobleemide käsitlemine	• „Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“

Juhtimine

102-18	Juhtimisstruktuur	• Lisa 1 „Üldine informatsioon“
--------	-------------------	---------------------------------

Sidusrühmade kaasamine

102-40	Sidusrühmade loetelu	• „Koostöö sidusrühmadega“
102-41	Kollektiivlepingud	• „Kaasav töökoht“
102-42	Sidusrühmade tuvastamine ja valimine	• „Koostöö sidusrühmadega“
102-43	Sidusrühmade kaasamise viisid	
102-44	Põhiteemad ja tõstatatud probleemid	

Aruandlustava

102-45	Konsolideeritud finantsaruandes hõlmatud ettevõtted	• Lisa 1 „Üldine informatsioon“
102-46	Aruande sisu määratlemine ja teema piiritlemine	• „Jätkusuutlikkuse missioon“ • „Globaalne aruandlusalgatus (GRI)“
102-47	Oluliste teemade loetelu	• „ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid“
102-49	Muudatused aruandluses	• „Kokkuvõtte olulistest arvestus-põhimõtetest“ / „Koostamise alused“
102-50	Aruandeperiood	jaanuar 2022 – detsember 2022
102-51	Eelmise aruande kuupäev	1. märts 2022
102-52	Aruandlustersüklid	Aastane
102-53	Kontaktandmed aruande kohta küsimuste esitamiseks	info@lhv.ee
102-54	Aruandluse vastavus GRI standarditele	• „Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud“ – „Globaalne aruandlusalgatus (GRI)“ • GRI sisukord
102-55	GRI sisukord	• „GRI sisukord ja ESG mõõdikud“
102-56	Väline kinnitus	• Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Olulise mõju valdkonnad**1. Kliima ja elurikkus****Portfelli mõju kliimale ja elurikkusele (teave, mille avalikustamist GRI standardid ei nõua)**

		Vt osad:
Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3	<ul style="list-style-type: none"> „ESG strateegia“ „Koostöö sidusrühmadega“ „ESG juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Keskkond“

Heited (GRI 305: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3	• „Meie CO ₂ jalajälg“
	305-1 Otsene (1. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	
	305-2 Energia kaudne (2. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	
	305-3 Muu kaudne (3. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	
	305-4 Kasvuhoonegaaside heitemahukus	

Jäätmed (GRI 306:2020)

Juhtimisviis (GRI 103:2016)	103-1 kuni 103-3	• „Meie CO ₂ jalajälg“
	306-3 Jäätmetekke	

Vesi ja heitveed (GRI 303: 2018)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3	• „Meie CO ₂ jalajälg“
	303-5 Veetarbimine	

2. Ringmajandus**Portfelli mõju ringmajandusele (teave, mille avalikustamist GRI standardid ei nõua)**

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3	• „ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid“
---------------------------------	------------------	---

3. Kaasav ja sidus majandus**Kaudsed majanduslikud mõjud (GRI 203: 2016)**

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3	<ul style="list-style-type: none"> „ESG strateegia“ „Koostöö sidusrühmadega“ „ESG juhtimine“ „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Sotsiaalvaldkond“
	203-2 Olulised kaudsed majanduslikud mõjud	<ul style="list-style-type: none"> Sotsiaalne vastutus“ „Finantskirjaoskus“ „Sponsorlus“ „Sotsiaalne mõju kanalite ja kliendikogemuse kaudu“

4. Finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Kaudsed majanduslikud mõjud (GRI 203: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		<ul style="list-style-type: none"> • ESG strateegia • „Koostöö sidusrühmadega“ • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Sotsiaalvaldkond“
	203-2	Olulised kaudsed majanduslikud mõjud	<ul style="list-style-type: none"> • „Sotsiaalne vastutus“ • „Finantskirjaoskus“ • „Sponsorlus“ • „Sotsiaalne mõju kanalite ja kliendikogemuse kaudu“

5. Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur

Korruptsioonivastane võitlus (GRI 205:206)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		GRI sisukord
	205-3	Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja võetud meetmed	Puuduvad

Sotsiaal-majanduslike nõuete täitmine (GRI 419: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		<ul style="list-style-type: none"> • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Sotsiaalvaldkond“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine“ • Ühingujuhtimise aruanne
	419-1	Sotsiaal- ja majandusvaldkonna õigusaktide täitmata jätmise	Puudub

Mitmekesisus ja võrdsed võimalused (GRI 405: 2016)

Juhtimisviis (GRI 103: 2016)	103-1 kuni 103-3		<ul style="list-style-type: none"> • „ESG juhtimine“ • „Mõjuvaldkondade juhtimine“ – „Sotsiaalvaldkond“ • „Meie ühiskondlik mõju tööandjane“ – „Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine“
	405-1	Mitmekesisus juhtorganite liikmete ja töötajate seas	<ul style="list-style-type: none"> • Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine • „GRI sisukord ja ESG mõõdikud“
	405-2	Naiste ja meeste põhipalga ja töötasu suhe	<ul style="list-style-type: none"> • Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine • „GRI sisukord ja ESG mõõdikud“

Sidusrühmade kaasamine (teave, mille avalikustamist GRI standardid ei nõua)

Juhtimisviis (GRI 103:2016)	103-1 kuni 103-3	<ul style="list-style-type: none"> • Koostöö sidusrühmadega, • „ESG juhtimine“
--------------------------------	------------------	--

Peamised ESG tulemusnäitajad

LHV ESG valdkonna peamised tulemusnäitajad on esitatud järgnevas tabelis. Määratlesime need selleks, et paremini mõista, kuidas meie äritegevus ja selle juhtimine keskkonda ja ühiskonda mõjutavad. Peamiste tulemusnäitajate valiku aluseks olid valdkonnad, kus LHV äritegevuse mõju on kõige suurem.

Kliima ja keskkonna mõjuvaldkonnas oleme võtnud kohustuse uute diiselaute rahastamine 2030. aastaks järk-järgult lõpetada ning seadnud lisaks eesmärgi oma liisinguportfelli kuuluvate sõidukite keskmist CO₂ heidet eelseisvatel aastatel järk-järgult vähendada. Mõistame, et avaldame kliimale kõige suuremat mõju oma laenuportfelli kaudu. Seepärast oleme võtnud eesmärgiks, et

aastaks 2030 suureneb taastuenergia projektide osakaal meie energiasektori portfellis 90%-ni ja et aastaks 2030 kasutatakse vähemalt 50% aasta jooksul väljastatavatest hüpoteeklaenudest A- ja B-energiaklassi kinnisvara jaoks.

2023. aastaks soovime seada teaduspõhised heitkoguste vähendamise eesmärgid oma laenuportfellis olevatele süsinikumahukatele sektoritele.

Mõistame, et LHV-l on täita oluline roll klientide rahalise toimetuleku ja finantskirjaoskuse edendamisel. Usume, et kui jagame teavet vastutustundliku laenamise ja rahaasjade korraldamise kohta, siis see loob inimestele paremad

rahalised võimalused. Nii oleme seadnud eesmärgiks, et aastaks 2030 oleks 60% meie noortest klientidest (kuni 26 aastased) mõne investeerimisteenuse leping.

Kuna sooline palgalõhe on finantssektoris tõsine probleem, siis oleme otsustanud olla oma kõigi tasandite töötajate palgalõhe suhtes läbipaistvad ja kaotada palgalõhe LHV-s täielikult aastaks 2030. Meie täiendav eesmärk on tõsta töötajate rahulolu indeks 2030. aastaks 5 punktile (maksimumtase).

LHV Grupi peamised ESG tulemusnäitajad

1. Kliima ja elurikkus (E)

	2022	2021	2020
Ettevõtelaenu portfelli lisandunud uute taastuenergiaprojektide lepinguline väärtus (miljonites eurodes)	107,1	41,4	53,9
Uute A-energiaklassi korterite arv, mida aasta jooksul elamuarenduse kaudu rahastati	532	-	-
A- ja B-energiaklassi hoonete jaoks aasta jooksul sõlmitud hüpoteeklaenulepingute osakaal hüpoteeklaenuportfellis	29,8%	-	-
Grupi autoliisingu portfelli keskmine CO ₂ heide (gCO ₂ /km)	122,3	134,9	140,9

2. Kaasav ja sidus majandus (S)

Digitaalsete kanalite kasutamine eraklientide seas*	59,4%	59,3%	58,8%
Digitaalsete kanalite kasutamine eraklientide seas, kelle emakeel ei ole eesti keel*	66,2%	64,3%	62,8%
Digitaalsete kanalite kasutamine eraklientide seas, kes on üle 65-aastased*	40,8%	39,2%	35,7%
Väljaspool suurlinna (Tallinn, Tartu, Pärnu) asuva jaekliendibaasi osakaal	32,7%	32,4%	31,6%

* need, kes vähemalt kord kuus sisse logivad

3. Finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne (S)

Investeerimisteenuse lepinguga noorte (kuni 26-aastased) osakaal	46,1%	45,7%	29,8%
Investeerimisteenuse lepinguga eraklientide osakaal	40,8%	41,1%	30,8%
Investeerimisteenuse lepinguga naissoost eraklientide osakaal	36,3%	36,0%	24,6%
Väljastatud mikrolaenu arv	1 068	1 001	948
Il pensionisambaga liitunud LHV Panga klientide osakaal	35%	-	-
Investeerimiskoolis osalenute arv	19 262	12 000	7 420

4. Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur (G)

Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja võetud meetmed	0	0	0
Kliendirahuolu indeks	95,7%	95,8%	94,9%
Ettevõtte vastu käimas olevate kohtumenetluste arv aasta lõpu seisuga	1	1	0
Naistöötajate osakaal LHV-s	57,6%	63%	60%
Naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel	48,4%	46,1%	44,8%
LHV tegevjuhi ja täistööajaga töötaja mediaanpalga suhe	5,26	5,26	5,26
Sooline palgalõhe	0,92	0,87	-
Töötajate rahulolu indeks (5-punkti skaala)	4,5	4,5	4,6

LHV Groupi juhtorganid

Nõukogu

Rain Lõhmus on üks LHV asutajaid ja LHV Groupi nõukogu esimees ning LHV Panga nõukogu liige. Ta kuulub Kodumaja AS-i nõukogusse. Ta on ka AS-i Lõhmus Holding, Lõhmus Capital OÜ ja LHV CAPITAL I PTE. LTD omanik ja juhatuse liige ning OÜ Merona Systems ja Kõrberebane OÜ omanik. Ühtlasi on ta Zerospotnrg OÜ ja Umblu Records OÜ juhatuse liige ja üks omanikest. Rain Lõhmus on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech) ja Harvard Business School'i juhtimisprogrammi. Rain Lõhmusele ja temaga seotud isikutele (Lõhmus Holdings OÜ, OÜ Merona Systems) kuulub kokku 68 649 130 aktsiat, mis moodustab 21,76% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Raivo Hein on LHV Groupi ja LHV Panga nõukogu liige. Ta kuulub ka AS-i Puumarket nõukogusse. Ta on OÜ Kakssada Kaksikümmend Volti omanik ja juhatuse liige ja OÜ Saarte Sillad juhatuse liige ning veel mitme isiklike investeeringute juhtimiseks asutatud ettevõtte juhatuse liige. Raivo Hein on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Raivo Hein ei oma LHV Groupi aktsiaid. Temaga seotud isikutele OÜ Kakssada Kaksikümmend Volti, Lame Maakera OÜ ja Astrum OÜ kuulub kokku 5 484 480 aktsiat, mis moodustab 1,74% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Heldur Meerits on LHV-Groupi ja LHV Panga nõukogu liige. Ta kuulub äriühingu Kodumaja AS ja sihtasutuste SA Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Toetusfond ja Audentese Koolide SA nõukogusse. Heldur Meerits on ka oma majanduslike erahuvide haldamisega tegelevate ettevõtete AS Amalfi, AS Altamira ja SIA Valdemara Group omanik ja juhatuse liige ning fondi Castra Hiberna vara säilimist tagav ja kontrolliv isik. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Heldur Meerits ei oma LHV Groupi aktsiaid. AS Amalfi omab 10 875 280 aktsiat, mis moodustab 3,45% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Tiina Mõis on LHV Groupi ja LHV Panga nõukogu liige. Veel kuulub ta Rocca al Mare Kooli AS-i ja Rocca al Mare Kooli SA nõukogusse. Ta on ka AS-i Genteel omanik ja juhatuse liige ning üks Nine Lives OÜ omanikest ja juhatuse liige. Tiina Mõis on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Tiina Mõis ja temaga seotud isikud (AS Genteel ja Rocca al Mare Kooli SA) omavad kokku 11 359 990 aktsiat, mis moodustab 3,6% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Sten Tamkivi on LHV Groupi nõukogu liige. Veel kuulub ta ettevõtete ASI Private Equity AS, Salv Technologies OÜ ja Kistler-Ritso Eesti SA nõukogusse. Ta on Seikatsu OÜ ja Osaluste Hellalt Hoidmise OÜ omanik ja juhatuse liige, lisaks OÜ Notorious, Kaigun OÜ, TBD Holdco OÜ ja MTÜ Asutajad juhatuse liige. Ta on ka üks OÜ E-laen omanikest. Sten Tamkivi on lõpetanud Stanfordi Ülikooli Graduate School of Business'i. Sten Tamkivile ja temaga seotud isikule (Seikatsu OÜ ja OÜ Notorious) kuulub kokku 335 630 aktsiat, mis moodustab 0,11% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Tauno Tats on LHV Groupi nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta EFTEN Kinnisvarafond AS-i, AS-i Ecomet Invest ja OÜ Eesti Killustik nõukogusse ning Ammende Hotell OÜ ja MTÜ Plate torn juhatusse. Ta on ka Ambient Sound Investments OÜ juhatuse liige ja üks omanikest ning samuti eespool mainitud ettevõtete investeeeringute juhtimiseks asutatud ettevõtete juhatuse liige. Ta on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli (TalTech). Tauno Tats ei oma LHV Groupi aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 10 828 210 aktsiat, mis moodustab 3,43% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Andres Viisemann on üks LHV asutajaid ja LHV pensionifondide juht. Ta on LHV Groupi, LHV Panga ja LHV Varahalduse nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta AS-i Fertilitas ja AS-i Viimsi Haigla nõukogusse. Ta on ka Viisemann Holdings OÜ omanik ja juhatuse liige ja Viisemann Investments AG omanik. Andres Viisemann on lõpetanud Tartu Ülikooli ja omandanud magistrikraadi INSEAD-is rahvusvahelise ärijuhtimise erialal. Andres Viisemannile ja temaga seotud isikutele (Viisemann Investments AG ja Viisemann Holdings OÜ) kuulub kokku 35 756 210 aktsiat, mis moodustab 11,34% kõigist LHV Groupi aktsiatest. Tulenevalt Andres Viisemanni tegutsemisest LHV pensionifondide juhina on Andres Viisemanniil võimalik 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest kokku saada 96 850 LHV Groupi aktsiat.

Juhatus

Madis Toomsalu on LHV Groupi juhatuse liige ning LHV Panga, LHV Kindlustuse, LHV Varahalduse ja EveryPay nõukogu esimees, LHV Finance'i nõukogu liige ja LHV UK direktorite nõukogu esimees. Ta on ka MTÜ FinanceEstonia juhatuse liige ja SA Rohetiiger nõukogu liige. Madis Toomsalu lõpetas 2009. aastal ärikorralduse bakalaureuseõppe Tallinna Tehnikaülikoolis (TalTech) ja omandas samas 2011. aastal magistrikraadi avaliku sektori rahanduse erialal. Madis Toomsalule ja temaga seotud isikutele kuulub kokku 1 031 090 aktsiat, mis moodustab 0,33% kõigist LHV Groupi aktsiatest. Madis Toomsalul on võimalik 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest kokku saada 860 310 LHV Groupi aktsiat.

Meelis Paakspuu on LHV Panga juhatuse liige ja finantsjuht alates 2015. aastast ja LHV Groupi juhatuse liige alates 2022. aastast. Ta ei kuulu ühegi teise äriühingu juhtorganisse. Meelis Paakspuu lõpetas Tartu Ülikooli majandusteaduskonna 1996. aastal. Meelis Paakspuule ja temaga seotud isikutele kuulub kokku 491 320 aktsiat, mis moodustab 0,16% kõigist LHV Groupi aktsiatest. Meelis Paakspuul on võimalik 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest kokku saada 527 700 LHV Groupi aktsiat.

Martti Singi on LHV Panga juhatuse liige ja riskijuht alates 2012. aastast ja LHV Groupi juhatuse liige alates 2022. aastast. Ta ei kuulu ühegi teise äriühingu juhtorganisse. Martti Singi omandas 2009. aastal Estonian Business School'i rahvusvahelise ärijuhtimise magistriskraadi. Martti Singile ja temaga seotud isikutele (sh OÜ-le Unitas) kuulub kokku 853 530 aktsiat, mis moodustab 0,27% kõigist LHV Groupi aktsiatest. Martti Singil on võimalik 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest kokku saada 506 410 LHV Groupi aktsiat.

Jüri Heero on LHV Panga juhatuse liige ja IT-juht alates 2007. aastast ja LHV Groupi juhatuse liige alates 2022. aastast. Ta ei kuulu ühegi teise äriühingu juhtorganisse. Jüri Heero lõpetas Tartu Ülikooli majandusteaduskonna 1999. aastal. Jüri Heerole ja temaga seotud isikutele (sh Heero Invest OÜ-le) kuulub kokku 1 012 180 aktsiat, mis moodustab 0,32% kõigist LHV Groupi aktsiatest. Jüri Heerol on võimalik 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest kokku saada 506 410 LHV Groupi aktsiat.

Nõukogu tasandil moodustatud komiteed

Auditikomitee

Kristel Aarna töötab 2011. aastast AS-i TV Play Baltics finantsjuhina ning oli enne seda Swedbanki Balti panganduse peakontroller. Varem on ta olnud KPMG Baltics AS-i finantsnõustamise teenuste juht ning töötanud ka Eesti Pangas ja CVS Caremark Corporation'is. Ta on ka IKA Konsult OÜ omanik ja juhatuse liige. Kristel Aarna on omandanud bakalaureusekraadi Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas ja ärijuhtimise magistrikraadi Bentley University Graduate School of Business'is. Kristel Aarna ei oma LHV Groupi aktsiaid.

Urmas Peiker oli 2013. aasta maist kuni 2014. aasta oktoobrini LHV Panga vastavuskontrolli juht. Varem on Urmas Peiker töötanud ka Eesti iduettevõtte Funderbeam äriarenduse juhina, Finantsinspektsiooni turujärelevalve osakonna juhatajana ning ka Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas ja Morgan Stanleys. Urmas Peiker on OÜ Vesilind, OÜ PT Arendus, OÜ Bintous, OÜ Pioneer Engineering Group ja OÜ Estcap omanik ja juhatuse liige ning kuulub ka MTÜ Tööstuse Ekspordi ja Innovatsiooni Klaster juhatusse. Ta on omandanud bakalaureusekraadi Tartu Ülikoolis ja magistrikraadi Duke'i Ülikooli õigusteaduskonnas USA-s. Urmas Peiker ei oma LHV Groupi aktsiaid. Temaga seotud isik omab kokku 20 aktsiat, mis moodustab 0% kõigist LHV Groupi aktsiatest.

Tauno Tats (LHV Groupi nõukogu liige)

Töötasukomitee

Madis Toomsalu (LHV Groupi juhatuse liige, LHV Panga, LHV Varahalduse, LHV Kindlustuse ja EveryPay nõukogu esimees, LHV Finance'i nõukogu liige ja LHV UK juhtorgani esimees)

Rain Lõhmus (LHV Groupi nõukogu esimees, LHV Panga nõukogu liige)

Andres Viisemann (LHV Groupi, LHV Panga ja LHV Varahalduse nõukogu liige)

Nimetamiskomitee

Madis Toomsalu (LHV Groupi juhatuse liige, LHV Panga, LHV Varahalduse, LHV Kindlustuse ja EveryPay nõukogu esimees, LHV Finance'i nõukogu liige ja LHV UK juhtorgani esimees)

Rain Lõhmus (LHV Groupi nõukogu esimees ja LHV Panga nõukogu liige)

Andres Viisemann (LHV Groupi, LHV Panga ja LHV Varahalduse nõukogu liige)

Riski- ja kapitalikomitee (moodustatud LHV Panga nõukogu tasandil)

Rain Lõhmus (LHV Groupi nõukogu esimees ja LHV Panga nõukogu liige)

Andres Viisemann (LHV Groupi, LHV Panga ja LHV Varahalduse nõukogu liige)

Tiina Mõis (LHV Groupi ja LHV Panga nõukogu liige)

Madis Toomsalu (LHV Groupi juhatuse liige, LHV Panga, LHV Varahalduse, LHV Kindlustuse ja EveryPay nõukogu esimees, LHV Finance'i nõukogu liige ja LHV UK juhtorgani esimees)

Tütarettevõtete nõukogud ja juhatused

LHV Pank

Nõukogu: Madis Toomsalu (kuni 31. märtsini 2026, esimees), Rain Lõhmus (kuni 31. detsembrini 2024), Andres Viisemann (kuni 31. märtsini 2027), Tiina Mõis (kuni 31. detsembrini 2024), Heldur Meerits (kuni 31. märtsini 2026), Raivo Hein (kuni 31. märtsini 2027)

Juhatus: Kadri Kiisel (esimees), Indrek Nuume, Jüri Heero, Andres Kitter, Meelis Paakspuu, Martti Singi (kõik kuni 31. märtsini 2027)

LHV Finance

Nõukogu: Kadri Kiisel (kuni 28. jaanuarini 2026, esimees), Madis Toomsalu (kuni 26. juunini 2025), Veiko Poolgas (kuni 24. augustini 2023), Jaan Koppel (kuni 24. augustini 2023)

Juhatus: Mari-Liis Stalde (kuni 18. jaanuarini 2023), Heidy Kütt (ametisse nimetatud 18. jaanuaril 2023)

LHV Varahaldus

Nõukogu: Madis Toomsalu (kuni 31. märtsini 2026, esimees), Kadri Kiisel (kuni 31. märtsini 2027), Andres Viisemann (kuni 31. märtsini 2026)

Juhatus: Vahur Vallistu (kuni 5. juunini 2024, esimees), Joel Kukemelk (kuni 31. märtsini 2027)

LHV Kindlustus

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees), Erki Kilu, Veiko Poolgas, Jaan Koppel (kõik kuni 6. maini 2025)

Juhatus: Martti-Sten Merilai (kuni 24. novembrini 2027, esimees), Tarmo Koll (kuni 6. maini 2025)

LHV UK

Direktorite nõukogu: Erki Kilu (ametisse nimetatud 4. veebruaril 2021), Andres Kitter (ametisse nimetatud 4. veebruaril 2021), Madis Toomsalu (ametisse nimetatud 4. veebruaril 2021), Gary Lewis Sher (ametisse nimetatud 5. juulil 2021), Paul Horner (ametisse nimetatud 4. jaanuaril 2022), Keith Butcher (ametisse nimetatud 1. mail 2022), Sally Jane Veitch (ametisse nimetatud 1. juulil 2022)

EveryPay

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees), Andres Kitter, Erki Kilu, Kadri Kiisel (kõik kuni 4. aprillini 2027)

Juhatus: Lauri Teder (kuni 4. aprillini 2027)

Ühingujuhtimise aruanne

Käesolev aruanne, mis on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seadusega, annab ülevaate AS-i LHV Group (edaspidi LHV) juhtimisest ja juhtimise vastavusest Finantsinspeksiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovituslikule juhendile „Hea ühingujuhtimise tava“. LHV järgib head ühingujuhtimise tava, välja arvatud juhul, kui käesolevas aruandes on märgitud teisiti.

1. Üldkoosolek

LHV on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek on LHV kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi. Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, aktsiaoptsiooniprogrammide kinnitamine, audiitorite arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seaduse ja põhikirjaga üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud hääletest. Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta, üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst.

Igal aktsionäril on õigus osaleda üldkoosolekul, võtta üldkoosolekul sõna päevakorras esitatud teemadel ning esitada põhjendatud küsimusi ja teha ettepanekuid.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas. Juhatus kutsub korralise üldkoosoleku kokku hiljemalt kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest. Korralise ja erakorralise üldkoosoleku toimumisest teatab juhatus ette vähemalt kolm nädalat.

Üldkoosoleku päevakord, juhatuse ja nõukogu ettepanekud, otsuste eelnõud ja muud asjakohased materjalid tehakse aktsionäridele kättesaadavaks enne üldkoosolekut. Materjalid tehakse kättesaadavaks LHV veebilehel. Aktsionäridele antakse võimalus küsida enne üldkoosolekut päevakorrapunktide kohta küsimusi ning hääletada elektrooniliselt üldkoosoleku päevakorras olevate otsuste eelnõude üle. Aktsionäridele, kes ei soovi koosolekul isiklikult kohal viibida, antakse võimalus jälgida koosolekut videoülekanDES.

Põhikirjas on aktsionäridele ette nähtud võimalus osaleda üldkoosolekul ja kasutada oma õigusi turvaliste elektrooniliste vahendite kaudu ilma üldkoosolekul füüsiliselt osalemata.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse aktsiaraamatu alusel seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist.

2022. aastal toimus aktsionäride üldkoosolek 30. märtsil. Päevakavas oli 2021. aasta majandusaasta aruande kinnitamine, 2021. aasta majandusaasta kasumi jaotamine ja dividendide maksmine, juhatuse 2021. aasta tasustamis- põhimõtete ja tasustamisaruande heakskiitmine, tehingu heakskiitmine EveryPays 100% osaluse omandamiseks ja sellega seotud LHV aktsiakapitali suurendamine; põhikirja muutmine (kahe järjestikuse redaktsioonina, mis hõlmasid ka aktsiate nimiväärtuse vähendamist) ja audiitori nimetamine 2023. aasta majandusaastaks ja 2024.–2028. aasta majandusaastateks. Lisaks anti ülevaade 2022. aasta esimese kahe kuu majandustulemustest, ärikeskkonnast ja viieaastasest finantsprognoosist. Erakorralisi üldkoosolekuid 2022. aastal ei toimunud.

2022. aastal toimus üldkoosolek eesti keeles ja seda juhatas LHV Panga juriidilise osakonna juht Daniel Haab, kes tutvustas üldkoosoleku läbiviimise protseduuri ja juhatusele ettevõtte tegevuse kohta küsimuste esitamise korda.

Korralisel üldkoosolekul osalesid juhatuse esimees Madis Toomsalu ja nõukogu esimees Rain Lõhmus. Teised nõukogu liikmed, st Andres Viisemann, Tiina Möis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Sten Tamkivi ja Tauno Tats, hääletasid elektroonselt. Kohal oli ka audiitor Eero Kaup (KPMG).

Ühelgi LHV aktsionäril ei ole aktsiaid, mis annaksid neile spetsiifilisi kontrolli- ja hääleõigusi. LHV ei ole teadlik aktsionäride vaheliste kokkulepete olemasolust, mis käsitleksid aktsionäriõiguste kooskõlastatud teostamist.

Olulist osalust omavad aktsionärid on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, kes omavad kokku 22,68% aktsiakapitalist, ning Andres Viisemann ja temaga seotud isikud, kes omavad kokku 11,34% aktsiakapitalist.

2. Juhatus

2.1 Juhatuse koosseis ja ülesanded

Juhatus on LHV juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV-d. Juhatuse liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatuse liikme valimiseks on vajalik tema kirjalik nõusolek.

Juhatuse liikmeteks valitakse isikud, kellel on juhatuses osalemiseks ja juhatuse liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, juhatuse töökorrast ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV juhtorganite liikmete ja võtmetöötajate hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega.

Vastavalt LHV põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Juhatuse liikme volituste tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatuse liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandavat möödumist ja pikemaks ajaks, kui on seaduses või põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Juhul, kui LHV juhatusel on üle kahe liikme, määrab nõukogu juhatuse esimehe. Juhatuse esimees korraldab juhatuse tööd. Nõukogu võib juhatuse liikme sõltumata põhjusest tagasi kutsuda. Juhatuse liige võib juhatusest tagasi astuda sõltumata põhjusest, teavitades sellest nõukogu. Juhatuse liikmega sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

Kuni 31. oktoobrini 2022 oli LHV juhatusel üks liige: Madis Toomsalu. Alates 1. novembrist 2022 on juhatusel neli liiget: Madis Toomsalu (juhatuse esimees ja tegevjuht), Meelis Paakspuu (vastutab finantsjuhtimise eest), Martti Singi (vastutab riskijuhtimise eest) ja Jüri Heero (vastutab IT toimimise ja arendamise ning infoturbe eest).

Nõukogu on sõlminud juhatuse liikmetega juhatuse liikme lepingu. Nõukogu otsustab juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted ja kompensatsioonid juhatuse liikme lepingu ennetähtaegse lõpetamise puhul. Madis Toomsalu ametiaeg lõpeb 30. märtsil 2026 ja uute juhatuse liikmete, st Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero ametiaeg lõpeb 30. märtsil 2027. LHV juhatuses seisuga 1. november 2022 tehtud muudatuste eesmärk oli korraldada ümber LHV kui finantsvaldusettevõtte organisatsiooni struktuur ja juhtimine, võttes arvesse asjaolu, et LHV-l ei ole iseseisvat äritegevust ja see tegutseb eraldi valdusettevõttena, ning asjaolu, et LHV juhatuse uued liikmed vastutavad eespool nimetatud valdkondade eest LHV tütarettevõtte LHV Panga juhatuse tasandil.

Juhatus teeb igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt, lähtudes LHV ja aktsionäride parimatest huvidest ning jättes kõrvalle isiklikud huvid. Juhatuse liikme ülesandeks on LHV igapäevane juhtimine ja ettevõtte esindamine, samuti LHV tegevuse suunamine välisurgudel ja suhtlemine investoriga, LHV strateegia väljatöötamise koordineerimine ja selle rakendamine LHV suuremate tütarettevõtete nõukogu esimehena.

Juhatuse liikmete LHV põhikirja alusel kindlaks määratud esindusõigus on registreeritud ka äriregistris – LHV-d

saab tehingutes esindada juhatuse esimees üksi või kaks juhatuse liiget ühiselt.

Juhatus tagab LHV tegevusvaldkonnast lähtudes LHV tegevuses sobiva riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise. LHV sisekontrolli süsteem hõlmab kõiki tegevusi, mida viivad ellu LHV nõukogu, juhtkond ja töötajad, et tagada tegevuse tõhusus, adekvaatne riskide juhtimine, nii sise- kui ka välisaruandluse usaldusväärsus ja kõikide õigusaktide tingimusteta täitmine. Sisekontrolli süsteem katab kõiki äri-, tugi- ja kontrolliüksuseid.

LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske tuvastada, õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjumite minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu.

Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel. Esimene kaitseliin, mille moodustavad peamiselt ärivaldkonnad koos muude tugifunktsioonidega, vastutab riskide võtmise ning igapäevase riskide juhtimise eest. Teine kaitseliin, st riskijuhtimine ja vastavuskontroll, mis hõlmab ka rahapesuvastast võitlust, vastutab riskijuhtimisraamistiku haldamise, selle pideva järelevalve ja rakendamise eest. Kolmas kaitseliin, st siseaudit, teeb järelevalvet kogu organisatsiooni üle, st kontrollib siseaudititega sisemist juhtimiskorda, protsesse ja mehhanisme eesmärgiga teha kindlaks, kas need on usaldusväärsed ja tõhusad ning kas neid rakendatakse järjepidevalt.

2.2 Juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted

LHV tasustamispõhimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusliku tasustamise korraldamine.

Juhatuse tasustamise põhimõtete ja töötasude üle on otsustamisõigus nõukogul. Töötasukomitee vaatab kord aastas üle juhatuse tasustamise alused. Juhatuse tegevuse hindamisel võtab töötasukomitee eelkõige arvesse konkreetse juhatuse liikme tööülesandeid ja tegevust, samuti LHV majanduslikku olukorda, äritegevuse hetkeseisu ja tulevikusuundi võrdluses samasse majandussektoris kuuluvate äriühingute samade näitajatega.

Juhatuse liikme tasu, kaasa arvatud optsooniprogramm, peab olema selline, mis motiveerib isikut tegutsema LHV parimates huvides ning aitama vältida huvide konflikti seeläbi, et hoidutakse toimimast isiklikes või muudes huvides. Juhatuse liikmete põhipalk ja tasustamispõhimõtted sätestatakse nendega sõlmitud juhatuse liikme lepingus.

Sisekontrolli ja riskijuhtimist teostavate juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted peavad tagama nende sõltumatuse ja objektiivsuse riskijuhtimise/sisekontrolliga seotud

ülesannete täitmisel. Nimetatud töötajate tasustamine ei tohi oleneda nende järelevalve all olevate valdkondade tulemustest. Seatud eesmärgid peavad olema kirjeldatud üksiktöötaja tasandil.

LHV juhindub tulemuste mõõtmiseks kasutatavate põhiliste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

- LHV poolt väljatöötatud tulemuskriteeriumid ei tohi stimuleerida ülemäärast riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei tohi sisaldada üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, müügitulu, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhiseid näitajaid (näiteks aktsia hind või võlaväärtpaberi tootlus) vaid peavad olema korrigeeritud riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).
- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema võimalikult tihedalt seotud selle juhatuse liikme otsustega, kelle tulemusi hinnatakse, ja tagama, et töötasu määratakse kindlaks viisil, mis avaldab juhatuse liikme käitumisele soovitud mõju.
- Tulemuskriteeriumide väljatöötamisel peavad kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed ning absoluutsed ja suhtelised kriteeriumid olema sobivas tasakaalus.
- Kvantitatiivsed kriteeriumid peavad hõlmama ajavahe-mikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse juhatuse liikmete või nende vastutusel olevate üksuste võetud riske. Kriteeriumeid tuleb riskiga korrigeerida ja need peavad sisaldama majandusliku tulemuslikkuse näitajaid.
- Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisiseste ja -väliste nõuete täitmine, juhtimisoskus, meeskonnatöö, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli ülesannete täitjatega.

LHV rakendab pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsiooniprogrammi. Juhatuse liikmete, tippjuhtkonna ja optsiooniprogrammi kaasatud võtmetöötajate (sh juhatuse liikmega võrdsustatud töötajate) põhipalgale lisandub iga-aastane tulemustasu, mille suurus või väljamaksmine sõltub individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmisest. Aktsionäride poolt heaks kiidetud tulemustasu alumine piir on 0 eurot ning ülemine piir 200% aastapalgast.

Finantsplaani täitmisel väljastatakse üldjuhul optsioone kahe protsendi ulatuses LHV aktsiate koguarvust. Optsiooniprogrammi kaudu tulemustasu määramise alused peavad olema objektiivsed ja põhjendatud ning määrama eelnevalt kindlaks ajaperioodi, mille eest tulemustasu makstakse.

Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsioonid.

Juhatuse liikme lahkumishüvitis on seotud tema varasemate töötulemustega. Lahkumishüvitist juhatuse liikmele ei maksta, kui sellega kahjustataks LHV huve. Lahkumishüvitise suurus peab peegeldama aja jooksul saavutatud tulemusi ja olema vastavuses saadud töötasu suurusga.

Kuni 31. oktoobrini 2022 kuulus LHV juhatusse üks liige: Madis Toomsalu. Alates 1. novembrist 2022 on juhatusel neli liiget: Madis Toomsalu (esimees), Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero. LHV-ga sõlmitud juhatuse liikme lepingu kohaselt maksti Madis Toomsalule 2022. aasta jaanuaris töötasu 13 tuhat eurot ja ülejäänud aasta jooksul igakuist töötasu 16 tuhat eurot, st kokku aastatasu 189 tuhat eurot. LHV juhatuse esimehel Madis Toomsalul on õigus saada tulemustasuna kokku 860 310 LHV aktsiat 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest. AS-iga LHV Pank sõlmitud juhatuse liikme lepingu kohaselt maksti Meelis Paakspuule, Martti Singile ja Jüri Heerole 2022. aasta jaanuaris töötasu 10 tuhat eurot ja ülejäänud aasta jooksul igakuist töötasu 13 tuhat eurot, st kokku aastatasu 153 tuhat eurot. LHV-ga sõlmitud juhatuse liikme lepingu alusel ei saa Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero täiendavat tasu LHV juhatuse liikmete kohustuste täitmise eest. LHV juhatuse liikmel Meelis Paakspuul on õigus saada tulemustasuna kokku 527 700 LHV aktsiat 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest. LHV juhatuse liikmetel Martti Singil ja Jüri Heerol on kummalgi õigus saada tulemustasuna kokku 506 410 LHV aktsiat 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest. Juhatuse liikmetel ei ole õigust ühelegi lisatasule ega soodustusele LHV juhatuse liikme ülesannete täitmise eest.

2.3 Huvide konfliktid

Juhatus esitab kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. Huvide konflikte ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

LHV ja juhatuse, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel toimuvad tehingud ja nende tingimused peavad olema eelnevalt nõukogu poolt heaks kiidetud. 2022. aastal ei sõlmitud selliseid tehinguid juhatuse liikme, tema lähendaste või temaga seotud isikute ja LHV vahel, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest. Juhatuse liikmetel ei ole 5% ületavaid osalusi teistes äriühingutes, mis on LHV äripartnerid, tarnijad, kliendid või muud seotud äriühingud.

Ükski LHV juhatuse liige ei ole ühegi teise emitendi juhatuse või nõukogu liige. Juhatuse liikmetel ei ole aktsiate emiteerimise ega tagasiostmise volitusi.

3. Nõukogu

3.1 Nõukogu koosseis ja ülesanded

Nõukogu on LHV juhtimisorgan, mis planeerib LHV tegevust, korraldab LHV juhtimist ja teeb järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaeelarve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikmete volituste tähtaeg on kolm aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust. Nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine kuulub aktsionäride üldkoosoleku pädevusse.

Nõukogu liikmeteks valitakse isikud, kellel on nõukogus osalemiseks ja nõukogu liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, nõukogu töökorrast ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV juhtorganite liikmete ja võtmetöötajate hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega.

LHV nõukogu liikmed on Rain Lõhmus (nõukogu esimees), Andres Viisemann, Tiina Möis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Tauno Tats ja Sten Tamkivi. Nõukogu liikmete volitused kehtivad kuni 29. märtsini 2023.

2022. aastal toimus üksteist korralist nõukogu koosolekut ja kolm erakorralist koosolekut ning kaheksal korral võeti otsused vastu elektrooniliselt. 2022. aastal osalesid kolm nõukogu liiget (Tiina Möis, Heldur Meerits ja Raivo Hein) kõigil nõukogu koosolekutel, kolm liiget (Rain Lõhmus, Andres Viisemann ja Tauno Tats) puudusid ühelt nõukogu koosolekult ja üks liige (Sten Tamkivi) puudus kahelt nõukogu koosolekult. Kõik nõukogu liikmed osalesid e-hääletusel kõigil kaheksal korral, kui nõukogu võttis otsuseid vastu elektrooniliselt.

LHV nõukogu tasandil on moodustatud kolm komiteed, mille ülesandeks on nõustada nõukogu auditi, töötasu ja juhatuse liikmete valimisega seotud küsimustes, nagu on kirjeldatud käesoleva aruande punktides 3.3–3.5.

2022. aasta koosolekute raames sai nõukogu regulaarseid ülevaateid LHV ning selle tütarettevõtete tegevus- ja finants-tulemustest, seonduvate valdkondade tegevustest, arengutest ja tulemustest. Kvartaalselt vaadati üle riskiaruanded, siseaudiitori aruanded, auditikomitee aruanded ja vastavus-kontrolli aruanded.

Nõukogu kinnitas 2022. aasta I kvartalis 2021. aasta majandusaasta aruande ja nõukogu tegevusaruande. Nõukogu esitas dokumendid aktsionäride üldkoosolekule kinnitamiseks ja tegi ka mitu muud ettepanekut üldkoosolekule heakskiitmiseks (mida on kirjeldatud (käesoleva

aruande punktis 1). 2022. aasta jaanuaris kiideti heaks nimetamiskomitee ettepanekud juhatuse liikme ja nõukogu liikmete individuaalse sobivuse ning nõukogu kollektiivse sobivuse regulaarseks hindamiseks. Veebruaris kinnitati optsoonide hinnastamine ja aktsiaoptsoonide väljastamine 2021. aasta tulemuste eest (pikaajaline tulemustasude maksmise programm) ning 2018. aasta tulemuste eest optsoonide realiseerimine, samuti otsus anda ühekordset toetust valitsusvälisele organisatsioonile Eesti Pagulasabi, et abistada põgenikke Ukraina humanitaarkriisi kontekstis. Märtsis viidi ellu nõukogu otsus investeerida Eesti finants-tehnoloogiaettevõttesse Modular Technologies OÜ (kaubamärk Tuum).

Aprillis 2022 võeti vastu otsus suurendada LHV aktsiakapitali seoses aktsiaoptsoonide programmi (pikaajaline tulemustasude maksmise programm) realiseerimisega ja mais otsus suurendada LHV aktsiakapitali uute lihtaktsiate emiteerimisega avalikul pakumisel. Nii juulis kui ka detsembris andis nõukogu nõusoleku LHV UK aktsiakapitali suurendamiseks. Nõukogu augustis toimunud korralisel koosolekul keskenduti LHV ja selle tütarettevõtete strateegia arutamisele. Samas kuus otsustati alla hinnata finantsinvesteering Ühendkuningriigi finantsettevõttesse Bank North Ltd (septembris tehti otsus täiendavaks allahindluseks) ning LHV UK-le anti nõusolek Bank Northi väike- ja keskmise suurusega ettevõtete laenu tegevuse ostmiseks. See tehing viidi lõpule oktoobris. Septembris kinnitati 2023. aasta finantskalender ja anti nõusolek LHV Panga aktsiakapitali suurendamiseks. Et ümber korraldada LHV kui finantsvaldusettevõtte organisatsiooni struktuuri ja juhtimist, kiideti 2022. aasta oktoobris heaks nimetamiskomitee ettepanekud juhatuse uute liikmete individuaalse sobivuse ja uue koosseisuga juhatuse kollektiivse sobivuse hindamiseks. Seejärel valiti uued juhatuse liikmed ja nimetati juhatuse esimees. 2022. aasta oktoobris toimunud koosolekul otsustati ka emiteerida 100 miljoni euro väärtuses tagamata allutamata võlakirju regulatiivsete nõuete täitmiseks (nn MREL-suhtarv). Novembris otsustas nõukogu korraldada täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvate võlakirjade suunatud emissiooni finantsinstitutsioonidele ja suurema investeerimisportfelliga teadlikumatele investoritele. Detsembris pikendati nimetamiskomitee ametiaega ja kinnitati uued kapitalisihid. Aasta kahel viimasel koosolekul arutas nõukogu ka järgmise aasta tegevuskava ja finantsplaani eeldusi ning LHV ja tema tütarettevõtete viie aasta finantsproгноosi.

Aasta jooksul anti ülevaade rahapesuvastase võitluse suundumustest ning LHV ja tema tütarettevõtete töötajauuringu Q12 tulemustest. Nõukogu liikmetele korraldati koolituspäevi 2022. aasta alguses kehtestatud koolitusprogrammi raames, mis on osa nõukogu liikmete teadmiste ajakohasena hoidmiseks mõeldud ametialase sobivuse

tagamise korrast. Peale selle vaadati läbi LHV ja tütarettevõtete mitmesugused korrad, poliitikad ja sise-eeskirjad, neid ajakohastati ja need kinnitati: selle peamiseks eesmärgiks LHV tasandil oli LHV kui finantsvaldusettevõtte organisatsiooni struktuuri ja juhtimise ümberkorraldamine.

3.2 Nõukogu tasustamispõhimõtted ja huvide konfliktid

Nõukogu liikmetele makstava tasu suuruse ja selle maksmise korra otsustab üldkoosolek, arvestades muu hulgas nõukogu tööülesandeid ja nende ulatust, samuti osalemist koosolekutel ja nõukogu kui juhtorgani tegevuses. Nõukogu liikmele võidakse määrata täiendav tasu seoses tema osalemisega auditikomitee või muu nõukogu organi tegevuses.

Aktsionäride üldkoosolek on otsustanud määrata nõukogu liikmetele brutotasu 1 500 eurot iga nõukogu korralise koosoleku eest, millel liige osaleb. Makstav tasu makstakse välja hiljemalt nõukogu koosolekule järgneval tööpäeval. Eraldi lisa- või tulemustasusid, preemiaid ega hüvesid ei ole kehtestatud.

2022. aastal on makstud LHV nõukogule tasusid kogusummas 108 tuhat eurot (koos kõigi maksudega), millest kolm nõukogu liiget (Tiina Möis, Heldur Meerits ja Raivo Hein) said igaüks 16,5 tuhat eurot (osalesid kõigil 11 korralisel koosolekul), kolm liiget (Rain Lõhmus, Andres Viisemann ja Tauno Tats) said igaüks 15 tuhat eurot (osalesid 10 korralisel koosolekul) ja üks liige (Sten Tamkivi) sai 13,5 tuhat eurot (osales 9 korralisel koosolekul).

Selguse mõttes peab LHV oluliseks märkida, et nõukogu liikme Andres Viisemanni puhul rakendab LHV pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsooniprogrammi tulenevalt tema tegutsemisest LHV tütarettevõtte LHV Varahalduse pensionifondide juhina. Tulemustasu koosneb täielikult aktsioptsoonidest. Andres Viisemannil on võimalik 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 96 850 AS-i LHV Group aktsiat.

Nõukogu liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. 2022. aastal ei sõlmitud LHV ja nõukogu liikmete, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel olulisi tehinguid, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest. Huvide konflikti ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

Nõukogu liikmetel ei ole 5% ületavaid osalusi teistes äriühingutes, mis on LHV äripartnerid, tarnijad, kliendid või muud seotud äriühingud.

3.3 Auditikomitee

Auditikomitee on nõukogu moodustatud nõuandev organ raamatupidamise ja aruandluse (sh eelarve koostamise protsessi), audiitorkontrolli, riski- ja kapitalijuhtimise, sisekontrollisüsteemi ja siseauditi tõhusa toimimise ning samuti õigusliku ja regulatiivse vastavuskontrolli üle järelevalve tegemiseks. Auditikomitee lähtub oma tegevuses eelkõige audiitortevõtte seadusest ja LHV nõukogu kinnitatud töökorra.

Auditikomitee ülesanne on muu hulgas jälgida ja analüüsida protsesse, mis peavad tagama igakuiste aruannete ning aastaaruande korrektse ja efektiivse koostamise, Grupi ettevõtete majandusaasta aruannete audiitorkontrolli protsessi tõhususe ning audiitortevõtte ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatuse ja tegevuse vastavuse audiitortevõtte seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitortevõtte nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning tegevuse vastavuse tagamiseks õigusaktidele ja heale tavale.

Auditikomiteesse kuulub vähemalt kolm liiget. Auditikomitee liikmed valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks eesmärgiga saavutada kompetentside mitmekesisus ja liikmete sõltumatus. Auditikomiteesse valitakse isikud, kes on LHV-st piisavalt sõltumatud, et oma rolli tõhusalt täita, ja kellest vähemalt kaks liiget on raamatupidamis-, rahandus- või õiguseksperdid. LHV töötaja, juhatuse liige, siseaudiitor, prokurist või auditeerimisteenuse pakkuja ei tohi olla auditikomitee liikmeks. Auditikomitee liikme ametisse nimetamiseks on nõutav kandidaadi kirjalik nõusolek. Auditikomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu. Auditikomiteesse kuuluvad Kristel Aarna, Tauno Tats ja Urmas Peiker (esimees). Auditikomitee liikmete volitused kehtivad kuni 31. märtsini 2023. Täpsem info auditikomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande selles osas, kus on käsitletud LHV Grupi juhtimist. LHV auditikomitee liikmele makstav brutotasu on 500 eurot kuus.

Vastavalt töökorrale on auditikomitee töövormiks vähemalt kvartaalsed koosolekud, kuid 2022. aastal kohtus auditikomitee kümnel korral.

Seitsmel koosolekul andsid riskijuhtimise valdkonna esindajad auditikomitee liikmetele ülevaate erinevatest riskijuhtimise teemadest, panga ja Grupi riskipositsioonidest ning nende jälgimiseks ja juhtimiseks kasutatavatest mõõdikutest ja meetmetest, muu hulgas krediidiriski juhtimisest, rahapesu tõkestamisest, IT riskide juhtimisest ja vastavuskontrolli tegevustest.

Ühel koosolekul (mais) andis krediidiriski juht ajakohastatud ülevaate Ukraina sõjaga seotud kriisi mõjude ja võetud meetmete ning sellega seoses LHV-le avalduva mõju kohta.

Enamikul toimunud koosolekute käsitleti muude teemade kõrval siseauditi tõstatatud teemasid, eelkõige seoses auditiaruannetega. Siseaudiitor andis ülevaate valminud siseaudititest. Auditikomitee on tutvunud kõigi siseauditi aruannetega, koosolekul arutati läbi tehtud tähelepanekud ning auditikomitee kujundas oma seisukohad nende osas. Aasta esimesel koosolekul kinnitati siseauditi töökava 2022. aastaks ja detsembris toimunud koosolekul olid arutlusel suunised siseauditi töökava kohta 2023. aastaks. Kava kiideti heaks 2023. aasta jaanuaris.

Neljal koosolekul osales ka välisaudiitor (KPMG). Jaanuaris ja veebruaris andis välisaudiitor ülevaate 2021. aasta majandusaasta aruande auditi protsessist ja tehtud tähelepanekutest. Oktoobris andis KPMG ülevaate 2022. aasta finantsauditi riskihinnangu, plaani, meeskonna ja ajakava kohta. Koosolekul detsembris esitas välisaudiitor ülevaate vaheauditi käigus tehtud tähelepanekutest.

Kuna KPMG volitused välisaudiitorina pidid 2022. aastal lõppema, korraldas auditikomitee 2021. aastal uue hanke, mille tulemused esitati üldkoosolekule 2022. aasta märtsis. Selle tulemusena pikendas üldkoosolek KPMG volitusi välisaudiitorina 2023. aastaks. Alates 2024. aasta raamatupidamisaruannete auditist nimetas üldkoosolek välisaudiitoriks PwC.

Samuti andis auditikomitee aasta jooksul kinnitusi ja nõusolekuid välisaudiitori poolt spetsiifiliste lisateenuste osutamiseks. Huvide konflikte ei ilmnenu.

3.4 Töötasukomitee

Töötasukomitee on LHV, LHV Panga, LHV Finance'i ja LHV Kindlustuse nõukogude moodustatud organ, kelle ülesandeks on nimetatud ettevõtete töötajate ning juhatuse liikmete tasustamise strateegia väljatöötamine, rakendamine ja selle üle järelevalve teostamine. Töötasukomitee ülesandeks on muu hulgas hinnata tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele.

Töötasukomitee teeb järelevalvet LHV, LHV Panga, LHV Finance'i ja LHV Kindlustuse juhatuste liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab tasustamispoliitika rakendamist vähemalt kord aastas, teeb vajadusel ettepanekuid tasustamispoliitika ajakohastamiseks ja koostab nõukogule sellekohaseid otsuste ettepanekuid.

Töötasukomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse LHV Panga nõukogu liikmete hulgast. Töötasukomitee liikmed nimetab ametisse ja kutsub tagasi LHV nõukogu. Töötasukomitee liige valitakse ametisse kolmeks aastaks. Töötasukomitee liikme tagasivalimise ja volituste

pikendamise kordade arv ei ole piiratud. Töötasukomiteesse valitakse isikud, kes omavad piisavalt asjakohaseid teadmisi, asjatundlikkust ja töökogemust tasustamispoliitika ja -tavade, riskijuhtimise ja kontrollitegevuse valdkonnas. Töötasukomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu.

Töötasukomitee liikmed on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 11. aprillini 2024. Täpsem info töötasukomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande selles osas, kus on käsitletud LHV Groupi juhtimist. Töötasukomitee liikmetele tasu ei maksta.

Töötasukomitee kohtus 2022. aastal ühel korral jaanuaris, kui vaadati üle tasustamispoliitika, strateegilised tasustamispoliitika ning LHV juhatuse tasustamispoliitika ja tasustamisaruande, samuti turuvõrdlus ja kriitilised ja planeeritud ametikohad 2022. aastaks. Samuti arutati 2021. aasta tulemuste eest aktsioptionsioonide (pikaajaline tulemustasude maksmise programm, optionsiooniprogramm) saajate ja summade ning samuti optionsioonide hinnastamise üle ja tehti nõukogule sellekohane ettepanek. Lisaks kinnitati 2019. aastal 2018. aasta tulemuste eest väljastatud optionsioonide realiseerimine ning otsustati, et 2021. aastal lahkunud töötajate optionsioone ei tühistata. Üle vaadati tasustamissüsteemi, sh LHV ja tema Eesti tütarettevõtete juhatuse liikmete eesmärgid ja töötasud ning juhatuse liikmete ja juhatuse liikmetega võrdsustatud isikute tasustamise põhimõtted ja esitati need nõukogule heakskiitmiseks.

3.4.1 Tasustamispoliitika

LHV ja selle tütarettevõtete (Grupi ettevõtete) tasustamispoliitika on kirjeldatud töötasu käsitlevas sise-eeskirjas.

Grupi ettevõtete tasustamispoliitika puuduvad piirkondlikud erinevused. Olulisim erinevus Grupi ettevõtete vahel on see, et LHV Varahaldusel puudub töötasukomitee ja see ettevõtte täidab eraldiseisvaid avalikustamissooideid ning LHV UK kohaldab oma tegutsemisriigi nõuetest tulenevaid eeskirju.

Grupi ettevõtetele on kehtestatud tasustamispoliitika, et tasustamine oleks õiglane, motiveeriv, läbipaistev ja seadusele vastav.

Tasustamispoliitika laiem eesmärk on tagada strateegia elluviimiseks vajaliku võimekuse, oskuste ja kogemustega töötajate värbamine, töötajate ja aktsionäride huvide ühitamine, töötajate motiveerimine ja kasvavaks äritegevuseks vajalik tõhus riskijuhtimine. Tasustamissüsteem koosneb põhipalgast, hüvitistest ja töötajatele pakutavatest hüvedest. Grupi ettevõtteid ei paku töötajatele turuhinnast madalama hinnaga teenuseid, ei tee tööandja kulul makseid III pensionisambasse ega paku selliseid hüvesid nagu isiklikuks kasutuseks tööauto, mobiiltelefon või sülearvuti.

Üldine tasustamisstrateegia on tagada pikaajaliste eesmärkide täitmiseks motiveeriv töötasu ning ühtlasi luua tugev seos töötasu ja Grupi ettevõtete finantstulemuste vahel. Grupi ettevõtteid juhenduvad kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete tulemuste mõõtmisel ja riskide hindamisel järgmistest põhimõtetest:

- Tulemuskriteeriumid peavad olema kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimise põhimõtetega. Kehtestatud tulemuskriteeriumid peavad arvestama Grupi ettevõtete pikaajalisi huve ja ei tohi stimuleerida ülemäära riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei tohi sisaldada üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, müügitulu, kasumlikkus, kulu- ja mahunäitajad) või turupõhiseid näitajaid (näiteks aktsia hind või võlaväärtpaberi tootlus), vaid peavad olema korrigeeritud riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus ja likviidsus).
- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema võimalikult tihedalt seotud selle töötaja otsustega, kelle tulemusi hinnatakse, ning tagama, et tasude määramise protsessil on selle töötaja tööalasele käitumisele asjakohane mõju. Pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks toimub riskikäitumise hindamine ja kontroll üksikisikute tasandil.
- Tulemuskriteeriumide määramisel peavad kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed ning absoluutsed ja suhtelised kriteeriumid olema sobivas tasakaalus.
- Kvantitatiivsed kriteeriumid peavad hõlmama perioodi, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse töötajate või äriüksuste võetud riske. Kriteeriumeid tuleb riskiga korrigeerida ja need peavad sisaldama majandusliku tulemuslikkuse näitajaid.
- Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisiseste ja -väliste nõuete täitmine, juhtimisoskus, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli ülesannete täitjatega.

Grupi värbamisstrateegia on leida tööturu parimad tegijad, nad kaasata ja neid hoida. Töötasu määramisel on Grupi ettevõtteid pigem valmis tegema erandeid kui piirama valikuid ametikohast tulenevate rangete töötasuvahemike tõttu. Töötajate hoidmiseks kujundavad Grupi ettevõtteid oma soodustused ja hüved koostöös töötajatega. Töötasu määramisel võetakse arvesse:

- töötaja pühendumust ja tulemusi;
- töö mahtu;
- vastutust;
- nõutud haridustaset;
- juhtimistasandit;
- töö intensiivsust;
- ametikoha jaoks vajalikke teadmisi ja kogemusi;
- lisahüvede olemasolu;
- olukorda tööjõuturul;
- geograafilise asukoha palgataset;
- ametikoha kriitilisust.

Töötasu suuruse määramise otsus peab olema objektiivne. Töötasu makstakse vastavalt tehtud tööle ja selle väärtusele, mitte lähtuvalt töötaja isikust, soost, vanusest, päritolust vms.

Grupi ettevõtetes kehtib üldine põhimõte, et töötajad ei tohi kasutada isiklikke riskimaandamisstrateegiaid või töötasu- ja vastutuskindlustust, mis kahjustaks tasustamispoliitika integreeritud riskide maandamise mõju. Tasustamispoliitikat puudutavate otsuste tegemisel arvestatakse Grupi ettevõtete finantsseisundit ja kapitalibaasi jätkusuutlikkust.

Grupi ettevõtteid viivad läbi regulaarseid enesehindamisi, mille eesmärk on tuvastada kõik töötajad, kelle ametialane tegevus mõjutab või võib mõjutada oluliselt Grupi ettevõtete riskiprofiili. Järgnevas tabelis on esitatud sellised töötajate grupid ja nende muutuv- ja põhitasu komponentide suhe 2022. aastal:

Grupi riskiprofiili mõjutavate töötajate gruppide põhi- ja muutuvtasu suhe seisuga 31.12.2022

Kõrgem juhtkond	1,14
Kontrolliülesandeid täitvad töötajad	0,37
Töötajad, kellel on oluline mõju krediidiriski positsioonile (töötaja tehtud tehingu nimiväärtus moodustab vähemalt 0,5% LHV esimese taseme põhiomavahenditest ning on vähemalt 5 miljoni euro suurune)	0,77

Enesehindamine toimub sagedusega kord aastas majandusaasta alguses. Hindamine hõlmab möödunud perioodi (sh majandustulemused, riskianalüüs) ja võtab arvesse eelseisvat majandusaastat. Enesehindamise käigus kindlaksmääratud LHV töötajad on kohustatud ühe kalendriaasta jooksul alates optsoonide realiseerimisest hoidma optsoonide aluseks olevaid LHV aktsiaid enda omandis ja neid mitte võõrandama ega mistahes kujul koormama (sh pantima). Neil on keelatud ka aktsia hinna languse riski teisele osapoolale üle kanda, näiteks kindlustuse või teatavat liiki finantsinstrumentide abil. Enesehindamise läbiviimisel võetakse arvesse töökoha keerukust, tulemusnäitajaid ja Grupi ettevõtete struktuuri. Analüüsi viib läbi Grupi ettevõtte juhatus arutelu vormis juhatuse koosolekul. Enesehinda-

mise algatab personaliosakond ning protsessi ja tulemuste nõuetele vastavust hindab vastavuskontrolli osakond, kelle esindaja viibib ka enesehindamise juures. Töötasukomitee vaatab igal aastal üle töötajaga seotud kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed kriteeriumid ja enesehindamise protsessi, mille alusel otsuseid tehakse. Enesehindamise tulemused vaatab sõltumatult läbi siseauditi üksus ning tulemuste kokkuvõtte esitatakse Grupi ettevõtete nõukogudele.

Aksiaoptsioonid

LHV aktsionärid on heaks kiitnud kaks 2022. aasta jaoks olulist aksiaoptsiooniprogrammi (pikaajaline tulemustasude maksamise programm). 2014. aastal heaks kiidetud aksiaoptsiooniprogrammi juhatuse liikmetele ja võtmetöötajatele rakendati kuni 2019. aastani; seega olid 2022. aastal realiseeritud aksiaoptsioonid antud 2019. aastal 2018. aasta tulemuste eest selle optsiooniprogrammi alusel. 2020. aastal võeti vastu uus tulemustepõhine aksiaoptsiooniprogramm LHV ja Grupi ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning võtmetöötajatele; programmi rakendatakse aastatel 2020–2024. 2022. aastal 2021. aasta tulemuste eest aksiaoptsioonide saajate ja suuruste määramisel lähtuti sellest programmist.

Aksiaoptsioonide väljastamise eesmärk on luua tingimused, kus LHV ja Grupi ettevõtete juhatuse ja nendega võrdsustatud töötajate ja võtmetöötajate pikaajalised eesmärgid ja huvid oleksid kooskõlas LHV aktsionäride pikaajaliste huvidega. Teine eesmärk on pakkuda tööjõuturul konkurentidega võrdväärset tasustamissüsteemi.

Programmi raames lisandub põhipalgale iga-aastane tulemustasu, mille suurus või maksimine oleneb individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmisest. Programmi eesmärgid on:

- konkurentsivõimelise tasustamise tagamine, et olla tööjõuturul atraktiivne;
- võtmetöötajate hoidmine ja motiveerimine läbi omanikusuhte loomise;
- aktsionäride ja töötajate huvide ühildamine;
- ettevõtte väärtuse kasvatamine läbi tulemusjuhtimise.

Opsiooniprogrammi tulemustasu instrumendiks on täielikult aksiaoptsioonid. Aksiaoptsioonide tähtaeg on kolm aastat alates optsioonide väljastamise hetkest. Alates 2018. aastast juhatuse liikmetele väljastatud optsioonide suhtes on kohaldatud täiendavat tingimust – neil ei ole lubatud vastavaid aktsiaid pärast optsiooniõiguste täitmisele pööramist veel ühe aasta jooksul müüa. Kolmeaastane üleandmisperiood enne aktsiate väljastamist annab võimaluse tulemusi hinnata pikaajaliselt. Opsioone ei saa realiseerida rahas. Aksiaoptsioone väljastatakse igal aastal kuni 2% ulatuses LHV aktsiate koguarvust. LHV-I on õigus

keelduda aksiaoptsioonide realiseerimisest ja aktsiate väljastamisest õigustatud isikule kas osaliselt või tervikuna juhul, kui:

- LHV üldkoosolek või üldkoosoleku otsuse alusel nõukogu ei võta vastu otsust LHV aktsiakapitali suurenemise ja aktsiate emiteerimise kohta;
- optsioonide saamiseks õigustatud isiku juhatuse liikme leping või töösuhe on lõppenud optsioonide saamiseks õigustatud isiku algatusel või vastavalt töölepingu seaduse §-le 88 või kui töölepingu seadust muudetakse, siis analoogsel alusel. LHV nõukogu otsuse alusel on siiski võimalik teha selle punkti kohaldatavuse osas erandeid;
- LHV või selle asjakohase tütarettevõtte majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud;
- optsioone saama õigustatud isik ei täida enam tulemuskriteeriume või ei vasta seaduses sätestatud krediitdasiutuse/fondivalitseja juhile või töötajale esitatud nõuetele;
- LHV või selle asjakohane tütarettevõtte ei täida enam usaldatavusnõudeid või vastava äriühingu riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega;
- Opsioonide väljastamisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aksiaoptsioone on ajavahemikul 2015–2022 väljastatud igal aastal. 2022. aastal realiseeriti 2019. aastal väljastatud optsioonid täies mahus. Järgmine aksiaoptsioonide väljastamine võib aset leida 2023. aastal vastavalt nõukogu otsusele.

Aksiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest.

2022. aastal väljastati aksiaoptsioone 167 inimesele summas 7 727 tuhat eurot. 2021. aastal väljastati aksiaoptsioone 138 inimesele summas 3 684 tuhat eurot. 2020. aastal väljastati aksiaoptsioone 106 inimesele summas 2 443 tuhat eurot. Aksiaoptsioonide väljastamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aksiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga.

2020. aastal väljastatud optsioone saab realiseerida ajavahemikul 1. aprillist kuni 30. aprillini 2023; aktsiaid nominaalväärtusega 0,1 eurot saab omandada hinnaga 0,596 eurot aktsia kohta. 2021. aastal väljastatud optsioone saab realiseerida ajavahemikul 1. aprillist kuni 30. aprillini 2024; aktsiaid nominaalväärtusega 0,1 eurot saab omandada hinnaga 0,923 eurot aktsia kohta. 2022. aastal väljastatud optsioone saab realiseerida ajavahemikul 1. aprillist kuni 30. aprillini 2025; aktsiaid nominaalväärtusega 0,1 eurot saab omandada hinnaga 2,182 eurot aktsia kohta.

3.5 Nimetamiskomitee

Nimetamiskomitee eesmärk on toetada LHV, LHV Panga ja LHV Finance'i nõukogusid mainitud äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmete ning võtmetöötajate valikuprotsessi ja sobivusnõuetega seotud küsimustes. Nimetamiskomitee pädevusse kuulub muu hulgas juhtimisorganite liikmete ja võtmetöötajate kandidaatide individuaalse sobivuse hindamine, juhtimisorganite kollektiivse sobivuse hindamine, juhtimisorganite koosseisu, struktuuri ja tegevuse hindamine, juhtimisorganite otsustusprotsessi pidev jälgimine, saadud riskiteabe sisu, vormi ja sageduse korrapärane ülevaatamine ja otsuste vastu võtmine ning vajadusel riskijuhtimise, vastavuskontrolli, siseauditi ja teiste osakondade ning üksuste juhtide kaasamise tagamine vastavaid valdkondi puudutavates küsimustes. Muu hulgas juhindub nimetamiskomitee oma töös mitmekesisuse poliitikast, mis lähtub Euroopa Keskpanka sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise suunistes ja äriühingute juhtkonna soolist tasakaalu käsitlevas EL-i direktiivis sätestatud üldpõhimõtetest.

Sellega seoses märgitakse, et Tiina Möis on LHV nõukogu liige, Kristel Aarna on auditikomitee liige ja Relika Mell on LHV siseauditi juhina võtmetöötaja ning et LHV Eesti tütar- ettevõtetes töötab kokku 153 keskastme juhti, kellest 74 on naised, ja et 12 juhatuste liikmest kaks on naised.

Nimetamiskomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse LHV nõukogu selliste liikmete seast, kes on ka LHV Panga nõukogu liikmed. Komitee liikmetel peavad olema individuaalselt ja kollektiivselt valikuprotsessi ja sobivusnõuete alased teadmised, kogemused ja asjatundlikkus, sh teadmised EBA ja ESMA suunistes juhtorgani liikmete ja võtmetöötajate sobivuse hindamise kohta sätestatud nõuetest. Komitee pädevuse, õigused, tegevuspõhimõtted ja liikmetele makstava tasu suuruse määrab LHV nõukogu.

Nimetamiskomitee liikmed on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 18. detsembrini 2023. Täpsem info nimetamiskomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande selles osas, kus on käsitletud LHV Group juhtimist. Nimetamiskomitee liikmetele tasu ei maksta.

2022. aastal toimus kolm nimetamiskomitee koosolekut, kus toimus LHV, LHV Panga ja LHV Finance'i juhatuse ja nõukogu ning juhtimisorganite ja vajadusel võtmetöötajate individuaalse ja kollektiivse sobivuse korraline hindamine ning juhatuse liikmete ja kahe nõukogu liikme individuaalse sobivuse hindamine ja LHV Panga juhtimisorganite kollektiivse sobivuse hindamine seoses vastavate liikmete volituste pikendamise ettepanekuga; samuti LHV juhatuse uute liikmekandidaatide individuaalse sobivuse ja LHV juhatuse kollektiivse sobivuse hindamine.

4. Juhatuse ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad LHV huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud mõttevahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt. Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt välja LHV tegevuseesmärgid ja strateegia. Juhatus lähtub LHV juhtimisel nõukogu antud strateegilistest juhistest ning arutab nõukoguga strateegilisi juhtimisküsimusi regulaarselt, ausalt ja avameelselt. Juhatus on kutsutud osalema igakuistel nõukogu koosolekutel.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad LHV äritegevuse planeerimist, elluviimist ja tulemuslikkust, riskipositsioone ning riskide juhtimist.

2022. aasta majandusaasta jooksul ei esinenud huvide konflikte, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

5. Teabe avalikustamine

LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab kõiki aktsionäre olulistest asjaoludest võrdsel alustel, võimaldades vastavale teabele kiiresti juurde pääseda ühetaolisel moel. Teabe avalikustamine toimub vastavalt avalikele ettevõtetele kehtestatud reeglitele. LHV panustab aktiivselt investorkogukonnaga heade suhete arendamisse ja investorite teadlikkuse kasvatamisse. LHV-l on investoritele suunatud veebileht, kus aktsionäridele tehakse kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed hea ühingujuhtimise tava ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel.

LHV avalikustab nii igakuised finantstulemused kui ka järgmise aasta ja viieaastase finantsprognoosi. Vastavad andmed on avalikustatud ka 2022. aasta kohta ja 2023. aastal.

LHV veebilehel on avalikustatud jooksva ja järgmise aasta finantskalender, mis sisaldab majandusaasta aruande ja vahearuannete avalikustamise kuupäevi ning aktsionäride korralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva. Avalikustatav teave on kodulehel kättesaadav eesti, inglise ja vene keeles. Börsiteadetena avalikustab LHV muu hulgas aastaplaane ja igakuiseid tulemusi.

LHV korraldab kvartaalseid investorkohtumisi ja veebiseinare, mille kokkuvõtetega on võimalik tutvuda LHV veebilehel. Täiendavalt korraldatakse vajadusel ja sidusrühmade soovil kohtumisi analüütikutega ning analüütikutele, investoritele või institutsionaalsetele investoritele suunatud esitlusi ja pressikonverentse. LHV selgitab veebilehel oma eesmärgi, suundi ja arvamust võimalike trendide ning regulatiivse ja ärikeskkonna muutuste osas. Eesmärk on olla avatud küsimustele, läbipaistev ja anda oma tegevu-

sest investoritele aru. 2019., 2020. ja 2023. aastal kuulutati LHV võitjaks konkursil Nasdaq Baltic Award, mis tunnustab Balti parimaid börsiettevõtteid ettevõtete läbipaistvuse, hea ühingujuhtimise ja investorsuhete valdkonnas, põhikategoorias „Parimate investorsuhetega ettevõtte“. 2023. aastal tunnustati LHV Pank kaheksandat korda aasta maaklerfirmaks kui ettevõtte, kes panustab kõige aktiivsemalt kapitaliturule arendamise algatustesse.

LHV veebilehel on kättesaadav LHV dividendipoliitika, mis sätestab dividendide maksmise põhimõtted, mille kohaselt dividendide maksmise kõige olulisemaks eelduseks on kapitaliga seotud nii välised kui sisemised regulatiivsed normatiivid, mis peavad olema jätkusuutlikult täidetud. Sõltuvalt kasvu- ja/või investeerimisplaanidest võib LHV dividendide maksmisest loobuda. LHV maksab eeltingimuste täitmisel dividendideks koos sisalduva tulumaksuga vähemalt 25% LHV aktsionäridele kuuluvast maksueelsest kasumist.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

LHV avalikustab igal aastal majandusaasta aruande. Majandusaasta aruanne auditeeritakse, selle kiidab heaks nõukogu ning kinnitab lõpuks üldkoosolek.

Audiitorite arvu määrab ja audiitorid nimetab aktsionäride üldkoosolek, kes määrab ka audiitorite tasustamise korra. Audiitori valiku olulisemate kriteeriumidena peab auditikomitee üldkoosolekule audiitori nimetamiseks ettepanekut tehes silmas audiitori varasemat kogemust finantsteenuste valdkonnas ja avaliku huvi üksuste auditeerimisel, meeskonna koostöövalmidust, kompetentsi ja võimekust kaasata eksperte ning oluliste erinevuste korral ka teenuse hinda. Audiitorid nimetatakse ühekordse audiitorkontrolli tegemiseks või kindlaksmääratud tähtjaks.

Audiitor osutas Grupi ettevõtetele 2022. aastal lepingujärgseid teenuseid, mis hõlmasid Grupi ettevõtete majandusaasta aruannete auditeid, kvartaalsetes vahearuanetes kajastatud kasumi ülevaatust, tõlketeenuseid, maksunõustamisteenuseid, investeerimisfondide seaduse planeerivate muudatustega seotud nõustamisteenuseid ning muid kindlustandvaid teenuseid, mille läbiviimise kohustus tuleneb krediitdiasutuste seadusest, väärtipaberituru seadusest ning investeerimisfondide seadusest.

Tehingud seotud osapooltega on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisas 24.

2019. aastal korraldas juhatus koos auditikomiteega konkursi audiitori valimiseks 2020.–2022. aastate majandusaasta aruannete auditeerimiseks. Konkursi raames küsiti pakkumisi neljalt suurimalt rahvusvaheliselt tunnustatud audiitorbüroolt ja kohtuti nende esindajatega. Audiitori valikul hinnati kandideerijate varasemat praktilist töökoge-

must, oskusi ja teadmisi, usaldusväärsust, suhtlemise läbipaistvust ning pakutavaid koostöötingimusi võrdluses turutingimustega ja LHV äritegevuse eripäradest tulenevaid kriteeriume. Osalemise kutse saadeti kolmele suurimale audiitorbüroole ning pakkumise esitanud kahe büroo seast valiti välja KPMG Baltics OÜ, kes nimetati 2019. aastal toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul Grupi ettevõtete audiitoriks majandusaastateks 2020–2022. 2022. aastal otsustas üldkoosolek lepingut ühe aasta võrra pikendada.

2022. aastal audiitori osutatud teenuste eest makstud või tasumisele kuuluvate tasude kogusumma on 295 tuhat eurot, millest 119 tuhat eurot on tasud audiitorteenuste eest ning 176 tuhat eurot muude teenuste eest.

7. Vastavuse deklaratsioon

LHV järgib hea ühingujuhtimise tava, välja arvatud järgmised juhusid ja soovitusid nimetatud põhjustel:

‘3.2.2. Vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Kui nõukogus on paaritu arv liikmeid, siis võib sõltumatuid liikmeid olla 1 liige vähem kui sõltuvaid liikmeid.’

LHV nõukogu koosseisus ei ole sõltumatuid liikmeid, kui lähtuda hea ühingujuhtimise tava lisas esitatud sõltumatuse nõuetest. LHV on jätkuvalt aktiivse ülesehituse ja kasvu etapis, kus nõukogu liikmetena on eelistatud pikaajalise juhtimis- ja panganduskogemusega inimesi, kes on ühtlasi ka LHV suurimad aktsionärid.

LHV hinnangul on suurimad aktsionärid nõukogu liikmetena enim motiveeritud panustama LHV juhtimisse ja pikaajalisse arengusse. Objektivsete ja tõendatavate andmete põhjal omab olulist osalust seitsmest nõukogu liikmest kaks (Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, kes omavad 21,76% aktsiakapitalist, ning Andres Viisemann ja temaga seotud isikud, kes omavad 11,34% aktsiakapitalist). Ükski nõukogu liikmetest ei oma mistahes viisil õigust määrata enamust LHV juhatuse või nõukogu liikmetest ega teosta muul viisil kontrolli LHV üle, neid ei seo LHV-ga oluline ärihuvi, nad ei ole seotud LHV aktsionäriga, kes omab kontrolli LHV üle, nad pole LHV töötajad ega äripartnerid või äripartneri võtmetöötajad.

Seetõttu ei pea LHV vajalikuks mistahes parandusmeetmete rakendamist ja hindab LHV nõukogu praeguses koosseisus sobivaks, sh sõltumatuse osas. Samuti on nõukogu liikmete sõltuvuse hindamisel jõutud järeldusele, et neil on piisavalt julgust, meeleskindlust ja tugevust, et hinnata tõhusalt nõukogu teiste liikmete ettepanekuid otsuste kohta ja need tagasi lükata ning nad suudavad vältida liigset üksmeelt.

Tasustamisaruanne

Käesolev tasustamisaruanne, mis on koostatud kooskõlas Eesti väärtpaberituru seadusega, annab ülevaate 2022. aasta majandusaastaks üldkoosoleku poolt kinnitatud tasustamispõhimõtete kohaselt AS-i LHV Group (edaspidi LHV Group) juhatusele makstud tasudest. Eesti väärtpaberituru seaduse mõistes on alates 1. novembrist 2022 LHV Groupi juhid juhatuse esimees Madis Toomsalu ning juhatuse liikmed Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero (kuni 31. oktoobrini 2022 loeti kõnealuse seaduse mõistes juhiks ainult Madis Toomsalu juhatuse ainuliikmena). LHV Groupi tasustamispõhimõtteid on kirjeldatud LHV Groupi sise-eeskirjaga kehtestatud tasustamispoliitikas, majandusaasta aruande osas „Ühingujuhtimise aruanne“ ja üldkoosoleku poolt kinnitatud tasustamispõhimõtetes.

1. Juhatuse liikmete tasustamine

1.1 Ülevaade

LHV Groupiga sõlmitud juhatuse liikme lepingu tingimuste kohaselt maksti juhatuse esimehele Madis Toomsalule 2022. aasta jaanuaris põhitöötasu 13 tuhat eurot kuus ja alates 2022. aasta veebruarist igakuist põhitöötasu 16 tuhat eurot, mis teeb 2022. aasta aastatasuks kokku 189 tuhat eurot. LHV Groupi tütarettevõtte LHV Pangaga sõlmitud juhatuse liikme lepingu kohaselt maksti juhatuse liikmetele Meelis Paakspuule, Martti Singile ja Jüri Heerole igaühele 2022. aasta jaanuaris põhitöötasu 10 tuhat eurot kuus ja alates 2022. aasta veebruarist igakuist põhitöötasu 13 tuhat eurot, mis teeb aastatasuks 153 tuhat eurot.

Juhatuse liikmete põhitöötasu suurus ja maksmise kord määrati kindlaks LHV Groupi nõukogu otsustega. Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero LHV Groupiga sõlmitud juhatuse liikme lepingute kohaselt ei saa nimetatud isikud põhitöötasu LHV Groupi juhatuse liikme töökohustuste täitmise eest, kuna nende tööd tasustab LHV Pank; juhatuse liikmete töötulemusi hinnates võtab töötasukomitee, kes teeb nõukogule sellekohaseid ettepanekuid, muude tegurite seas arvesse iga juhatuse liikme ülesandeid ja tegevust tervikuna kogu LHV Groupi tasandil konsolideeritud alusel.

LHV Group rakendab pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsiooniprogrammi, mille on kiitnud heaks aktsionäride üldkoosolek.

Madis Toomsalu, Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero suhtes kehtivad LHV Groupi 29. aprilli 2015. aasta üldkoosoleku otsusega ja 13. märtsi 2020. aasta üldkoosoleku otsusega kinnitatud optsiooniprogrammid. Nendes optsiooniprogrammides on sätestatud ka tingimused optsioonide vähendamiseks või tühistamiseks.

Eespool mainitud optsiooniprogrammide alusel vastu võetud nõukogu otsuste ja juhatuse liikmetega sõlmitud optsioonilepingute järgi on Madis Toomsalul õigus saada 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest tulemustasuna kokku 860 310 LHV Groupi aktsiat, millest 2022. aastal väljastatud optsioonid moodustavad kokku 149 170 aktsiat summas 312 tuhat eurot. Meelis Paakspuul on õigus saada 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest tulemustasuna kokku 527 700 LHV Groupi aktsiat, millest 2022. aastal väljastatud optsioonid moodustavad kokku 114 740 aktsiat summas 240 tuhat eurot. Nii Martti Singil kui ka Jüri Heerol on õigus saada 2020., 2021. ja 2022. aastal väljastatud optsioonide eest tulemustasuna kokku 506 410 LHV Groupi aktsiat, millest 2022. aastal väljastatud optsioonid moodustavad kokku 114 740 aktsiat summas 240 tuhat eurot.

Opsiooniprogrammist tulenevalt kehtib Madis Toomsalule, Meelis Paakspuule, Martti Singile ja Jüri Heerole vähemalt üheaastane kohustuslik hoidmisperiood alates optsioonide realiseerimisest, mille jooksul nad kõik peavad hoidma optsioonide aluseks olevaid LHV Groupi aktsiaid enda omandis ja ei tohi neid võõrandada ega mistahes kujul koormata.

Arvestades seda, et optsioone antakse eelnenud majandusaasta tulemuste eest, on 2022. aastal väljastatud optsioonid antud 2021. aasta tulemuste eest. Kuna optsioonide üleandmisperiood on vähemalt kolm aastat alates optsioonide väljastamise kuupäevast, realiseerusid 2022. aastal optsioonid, mis väljastati 2019. aastal 2018. aasta tulemuste eest. 2022. aastal ei kasutanud aktsionärid optsiooniprogrammis sätestatud optsioonide vähendamise või tühistamise õigust.

Allpool on esitatud ülevaade peamistest tulemusnäitajatest, Madis Toomsalule, Meelis Paakspuule, Martti Singile ja Jüri Heerole konsolideeritud alusel makstud töötasust ja LHV Groupi tulemusnäitajatest viimase viie majandusaasta jooksul. Muud tulemusnäitajad on avaldatud LHV Groupi konsolideeritud raamatupidamise aruandes:

Juhatuse töötasu

		2018	2019	2020	2021	2022
Aastane põhitöötasu (tuhandetes eurodes)	Madis Toomsalu	136	144	144	156	189
	Meelis Paakspuu	90	105	108	120	153
	Martti Singi	90	105	108	120	153
	Jüri Heero	90	105	108	120	153
Aastane tulemustasu	Madis Toomsalu	205 550 aktsiat (100 tuhat eurot)	333 050 aktsiat (144 tuhat eurot)	370 600 aktsiat (200 tuhat eurot)	340 540 aktsiat (288 tuhat eurot)	149 170 aktsiat (312 tuhat eurot)
	Meelis Paakspuu	123 330 aktsiat (60 tuhat eurot)	173 470 aktsiat (75 tuhat eurot)	200 120 aktsiat (108 tuhat eurot)	212 840 aktsiat (180 tuhat eurot)	114 740 aktsiat (240 tuhat eurot)
	Martti Singi	123 330 aktsiat (60 tuhat eurot)	173 470 aktsiat (75 tuhat eurot)	200 120 aktsiat (108 tuhat eurot)	191 550 aktsiat (162 tuhat eurot)	114 740 aktsiat (240 tuhat eurot)
	Jüri Heero	123 330 aktsiat (60 tuhat eurot)	208 160 aktsiat (90 tuhat eurot)	200 120 aktsiat (108 tuhat eurot)	191 550 aktsiat (162 tuhat eurot)	114 740 aktsiat (240 tuhat eurot)
LHV Groupi konsolideeritud kasum (tuhandetes eurodes)		27 190	27 092	39 846	60 263	61 431
Omakapitali tootlus (ROE)		18,4%	14,0%	17,3%	22,1%	16,5%

LHV Group ei ole sõlminud ühtki töölepingut ning ainsad ettevõttes juhatuses liikme lepingu alusel ametikohustusi täitvad isikud on Madis Toomsalu, Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero. LHV Groupi täistööajaga töötaja keskmise palga arvutamisel kasutatakse juhatuses liikmete konsolideeritud alusel arvestatud töötasu. LHV Groupi täistööajaga töötaja igakuiseks põhipalgaks loeti 2022. aastal 13,5 tuhat eurot ja aastaseks põhipalgaks 162 tuhat eurot.

Madis Toomsalule, Meelis Paakspuule, Martti Singile ja Jüri Heerole ei ole 2022. aastal tasustamispõhimõtetest erandeid tehtud. Ülesannete täitmise eest LHV Groupis või selle tütarettevõtetes ei võimaldata neile muid rahalisi hüvesid peale käesolevas osas kirjeldatu.

1.2 Tasu vastavus tasustamispõhimõtetele

LHV Groupi ja selle juhatuses esimehe Madis Toomsalu vahel sõlmitud juhatuses liikme lepingu kohaselt maksti Madis Toomsalule 2022. aastal põhitöötasu keskmist kuutasu summas 15,75 tuhat eurot, mis teeb aastaseks põhitöötasuks 189 tuhat eurot. Tulemustasuna sai Madis Toomsalu 2022. aastal õiguse märkida kokku 149 170 LHV Groupi aktsiat summas 312 tuhat eurot. 2022. aastal realiseeris Madis Toomsalu oma õiguse tulemustasule 2018. aasta majandusaasta tulemuste eest kooskõlas pikaajalise tulemustasude maksmise programmi ja temaga 2019. aastal sõlmitud optsioonilepinguga. Ta märkis kõik 333 050 optsiooni, mis väljastati talle 2019. aastal eelnenud majandusaasta tulemuste eest summas 144 tuhat eurot.

LHV Panga ja LHV Groupi juhatuses ülejäänud kolme liikme Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero vahel sõlmitud juhatuses liikme lepingute kohaselt maksti neile 2022. aastal põhitöötasu keskmist kuutasu summas 12,75 tuhat eurot, mis teeb aastaseks põhitöötasuks konsolideeritud alusel 153 tuhat eurot. Tulemustasuna sai igaüks õiguse märkida kokku 114 740 LHV Groupi aktsiat summas 240 tuhat eurot. 2022. aastal realiseerisid nad kõik oma õiguse tulemustasule 2018. aasta majandusaasta tulemuste eest kooskõlas pikaajalise tulemustasude maksmise programmi ja nendega 2019. aastal sõlmitud optsioonilepingutega. Jüri Heero märkis kõik 208 160 optsiooni, mis väljastati talle 2019. aastal eelnenud majandusaasta tulemuste eest summas 90 tuhat eurot ning Meelis Paakspuu ja Martti Singi märkisid kumbki kõik 173 470 optsiooni, mis väljastati neile 2019. aastal eelnenud majandusaasta tulemuste eest summas 75 tuhat eurot.

Töötasukomitee ettepanekul muutis LHV Groupi nõukogu alates 2022. aasta veebruarist Madis Toomsalu põhitöötasu, määrates uueks põhitöötasuks 16 tuhat eurot kuus (varem 13 tuhat eurot), ja LHV Panga nõukogu muutis alates 2022. aasta veebruarist Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero põhitöötasu, määrates uueks põhitöötasuks 13 tuhat eurot kuus (varem 10 tuhat eurot), võttes muu hulgas arvesse nimetatud juhatuses liikmete pühendumist ja tulemusi, ettevõtlikkust, ülesannete ulatust, vastutust ja töö intensiivsust, olukorda tööjõuturul, palgataset ja ametikoha tähtsust vastavas geograafilises asukohas, LHV Groupi ja LHV Panga majanduslikku olukorda, praegusi ja tulevase äritulemusi ja suundumusi võrreldes sama majandussektori ettevõtetega, samuti muutunud ja pidevalt muutuvat keskkonda.

Põhitöötasu kehtestamisel arvestati ka põhimõtet, et põhitöötasu peaks moodustama piisavalt suure osa kogu töötasust, et see võimaldaks vajaduse korral jätta määramata või maksmata tulemustasu kooskõlas aktsionäride poolt kehtestatud optsooniprogrammiga. Arvestades, et LHV Group on suurim kodumaine finantsgrupp ja kapitali pakkuja Eestis, ja pidades silmas LHV Groupi strateegilisi suundumusi ja pikaajalisi eesmärgi, leidis LHV Groupi nõukogu, et 2022. aastaks määratud igakuine töötasu on selline, mis motiveerib juhatuse liikmeid tegutsema LHV Groupi parimates huvides ja hoiduma tegutsemast isiklikes või teiste isikute huvides ning tegutsema õiglaselt, läbipaistvalt ja seaduslikult.

2022. aasta alguses arutas LHV Groupi nõukogu tasandil moodustatud töötasukomitee ka LHV Groupi juhatuse esimehele 2022. aastaks seatud eesmärgi, et 2023. aastal hinnata nende täitmist ja määrata kindlaks eesmärkide täitmisele vastav tulemustasu. Töötasukomitee määratles ka teiste LHV Groupi juhatuse liikmete eesmärgid 2022. aastaks LHV Panga tasandil, mida täiendati seoses aasta teisel poolel läbi viidud muudatustega juhtimisstruktuuris, et 2023. aastal hinnata nende tulemusi ja määrata kindlaks eesmärkide täitmisele vastav tulemustasu. Tuginedes eelnevalt kokkulepitud eesmärkide saavutamisele, mis olid määratud juhatuse liikmetele individuaalselt, ja nende töö tulemustele raskel aastal, millele jättis jälje äärmiselt volatiilne majanduskeskkond, otsustas LHV Groupi nõukogu töötasukomitee ettepanekul kasutada LHV Groupi aktsionäride heakskiitu tulemustasu määramiseks maksimumsummas ning kinnitada juhatuse liikmetele 2022. aastal määratavaks tulemustasu suuruseks 200% nende aastastest töötasust 2021. aastal.

Töötasukomitee arutas ja leidis seoses 2022. aastal väljastatud optsoonide realiseerimisega, et 2018. aasta finantstulemustes ei ole esinenud hilisemaid muutusi ning tagantjärele ei ole tuvastatud olulisi puudusi, mis heidaksid varju juhatuse liikmete ülesannete nõuetekohasele täitmisele neile seatud eesmärkide saavutamisel. Kuna nende panuse kohta optiooniõigustega seotud 2018. aastal puudus selline lisateave, mille tõttu oleks vajalik vaadata üle 2022. aastal realiseeritavate optsoonide hinnanguline arv ja vähendada väljastatud instrumentide arvu, kinnitas LHV Groupi nõukogu juhatuse liikmete 2022. aasta tulemustasu 2018. aasta majandusaasta tulemuste eest ja juhatuse liikmete õiguse märkida kõik optioonid, mis neile 2019. aastal eelnenud majandusaasta tulemuste eest väljastati. Kõik juhatuse liikmed realiseerisid oma õigused.

2022. aastal vaatas tasustamispoliitika rakendamise üle ka LHV Groupi töötasukomitee, mille liikmetel on riskijuhtimise ja tasustamise alal piisavad teadmised ja kogemused. Lisaks kontrollisid LHV Groupi siseaudit ja vastavuskontroll sise-eeskirjaga kehtestatud tasustamispoliitika vastavust tasustamisega seotud õigusaktidele ja LHV Groupi muudele sise-eeskirjadele. Mittevastavuste kohta 2022. aastal tähelepanekuid ei tehtud.

Eespool toodut arvestades vastab Madis Toomsalu, Meelis Paakspuu, Martti Singi ja Jüri Heero töötasu 2022. aastal LHV Groupi tasustamispoliitika, mida on kirjeldatud LHV Groupi sise-eeskirjaga kehtestatud tasustamispoliitikas, majandusaasta aruande osas „Ühingujuhtimise aruanne“ ja üldkoosoleku poolt heaks kiidetud tasustamispoliitika.

Finantstulemused

1. Ärivaldkondade tegevused

Tagasi vaadates saab öelda, et 2022. aasta oli LHV jaoks keeruline. Sellele vaatamata saavutasime kõik seatud finantseesmärgid ja meie klientide rahulolu tase oli pangandussektoris kõrgeim. Geopoliitilise olukorra ja turgude kindlustunde muutus 2022. aasta algul tõi kaasa palju väljakutseid: Ukrainas vallandunud sõda mõjutas mitmete klientide tarneahelaid, turud hakkasid pelgama Eesti riigiriski, mis raskendas MREL-instrumentide emiteerimist, finantsvahendajate tegevusmahud vähenesid ja aktsiaturud langesid, mis omakorda avaldas negatiivset mõju investori tegevusele ja varahalduse tulemustele. Regulaatiivset keskkonda mõjutasid nii Eesti Panga kui ka Finantsinspektsiooni täiendavad kapitalinõuded. Aasta alguses olid intressimäärad negatiivsed ja pangad üritasid oma hoiustelt tekkivaid kulusid kärpida, kandes negatiivsed intressimäärad üle ka suurklientidele, ent aasta lõpuks olid intressimäärad tugevalt positiivsed ja hoiuste mahud surutise all.

Üldiselt saavutasime oma kasumlikkuse eesmärgid, andsime laenu rohkem kui algselt kavandatud ja emiteerisime kapitaliinstrumente. Prognoosimine ja kavandatud tulemuste saavutamine oli raske, kuna aasta jooksul kõik muutus. Keskmiselt pidasid prognoosid paika vaid kaks kuud, mille järel need juba aegusid. Muutus ka äritegevuse põhifookus. Kõige keerukam ja ühtlasi uus kuluallikas oli kõigi sanktsioonidega seotud nõuete täitmine. Sellega toimetulekuks tuli LHV-l palgata juurde enam kui 30 töötajat.

Ettevõtete panganduse valdkonnas toimus 2022. aastal tugev kasv: portfelli kasvas eelneva aastaga võrreldes 17%, ehkki mitmed Skandinaavia päritolu pangad muutusid laenuurul väga aktiivseks. Meie turuosa ettevõtteleaenude turul oli aasta lõpus ligikaudu 18% ja ettevõtteleaenude portfelli ulatus 1 731 miljoni euron. Laenuportfell püsib tugev: mittetöötavate laenude osakaal on väga väike.

Jaepanganduses keskendusime kodulaenudele, investeerimisteostealase teadlikkuse tõstmisele ja klientide vajadustele kohandatud teenuste väljatöötamisele.

Kodulaenude valdkonnas suunasime peamise tähelepanu protsesside automatiseerimisele ja täisautomaatsele otsuste langetamisele. Aasta lõpuks ulatus meie jaelaenude portfelli 1 456 miljoni euron ja meie turuosa selles segmendis oli ligikaudu 10%.

Lisaks laenu tegevusele on Eestis suurenenud ka investeerimisaktiivsus. Kasv sai alguse 2021. aastal, mil kaks panka langetasid kohalikele börsidele investeerimise tasusid ja väikeinvestoritelt võetavaid tehingutasusid. LHV aktsionäride arv on kahe aastaga ligikaudu kolmekordistunud.

Finantsvahendajate valdkonnas keskendusime uute klientide leidmisele ja tooteportfelli laiendamisele. Tavapärase riskijuhtimise osana viisime läbi riski maandamise toimingud ning lõpetasime kliendisuhete kõrgema riskiga klientidega. Klientide koguarv jäi peaaegu samaks, ent klientide kontsentratsioon vähenes mitu korda. Aasta alguses vähenesid finantsvahendajate tegevusmahud märkimisväärselt, sest turu kindlustunde muutus ning rahastuse saamine muutus nende jaoks raskemaks. Meie äritegevus Ühendkuningriigis on kasumlik ja tulubaas kasvab – teenime tulu peamiselt intressidest, maksetest, valuutavahetusest, kaardimaksete vahendamisest, krediidi-teenustest ja hooldustasudest.

LHV Varahalduse valitsetavate investeerimisfondide kogumaht oli 2022. aastal 1,33 miljardit eurot ehk 1% väiksem kui aasta varem. Vähenemine oli tingitud kapitaliturgude langusest. LHV fondide tulemused olid aga Eesti pensionifondide seas parimad ning LHV Varahalduse turuosa oli ligikaudu 30%. Olukorras, kus turud langesid, aga palgakasv inflatsiooni tõttu jätkus, LHV Varahaldus edukustasu ei teeninud.

LHV Kindlustusel oli raske aasta. Kuna ettevõtte on veel väike, siis võib selle tulemusi mõjutada ka väike arv üksiktegevusi. 2022. aastal oli neid arvukalt: alates COVID-19 mõjudest kuni streikideni, mis avaldasid negatiivset mõju reisikindlustusele. Alates 2023. aastast peaks tegevusvaldkond kasumlikuks muutuma.

Viimase 7 aasta finantstulemused

<i>miljonites eurodes</i>	2016*	2017*	2018*	2019	2020	2021	2022
Netointressitulu	30,0	35,5	39,8	47,3	68,5	97,3	129,1
Neto teenustasutulu	19,2	22,2	26,0	25,7	33,3	42,6	44,7
Netofinantstulu	1,3	1,0	3,4	0,7	1,6	-0,9	-0,6
Netotulu	50,5	58,7	70,0	73,8	103,4	140,4	173,5
Kulud	28,9	31,9	33,8	39,3	44,0	65,2	89,6
Kasum enne eeldatavaid krediidikahjusid ja muid finantsinstrumentide allahindlusi	21,7	26,6	36,2	34,6	59,6	75,2	83,9
Finantsinstrumentide allahindluste kulud	1,5	3,2	5,3	3,2	10,9	3,9	8,1
Tulumaksukulu	0,3	1,2	3,8	4,2	8,8	11,0	14,4
Puhaskasum	19,9	22,2	27,2	27,1	39,8	60,3	61,4
sh emaettevõtte omanikele kuuluv osa	13,7	17,8	19,6	25,2	24,8	38,0	58,3

Viimase 7 aasta äritegevuse mahud

<i>miljonites eurodes</i>	31.12.2016*	31.12.2017*	31.12.2018*	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Hoiuste ja saadud laenude maht	778	1 543	1 444	2 727	4 588	6 354	5 487
sh finantsvahendajate hoiused	32	607	194	376	1 054	2 246	1 281
Laenude netomaht	538	732	919	1 687	2 209	2 677	3 209
Varade maht	935	1 773	1 677	3 032	4 971	6 845	6 135
Fondide maht	974	1 103	1 214	1 374	1 537	1 349	1 332
Hallatavate kontode maht	1 072	1 287	1 486	1 565	2 066	3 866	3 329

* sisaldab lõpetatud tegevusi

Grupi 2022. aasta maksueelne kasum oli 75,9 miljonit eurot ja puhaskasum 61,4 miljonit eurot. Maksueelne kasum oli 6% suurem kui aasta varem. Netointressitulu kasvas 33% ja neto teenustasutulu 3%. Grupi netotulu suurenes eelneva aastaga võrreldes 24% ja kerkis 173,5 miljoni euroni. Tegevuskulud kasvasid 38% ning ulatusid 89,6 miljoni euroni. Kulud kasvasid eelkõige seetõttu, et tehti investeeringuid LHV UK-sse ning sanktsioonide nõuete täitmiseks tuli palgata juurde töötajaid. Grupp saavutas 2022. aasta alguses avaldatud finantsprognoosi näitajad.

Grupi kulude ja tulude suhe oli investeeringute kasvu tõttu tagasihoidlik: 51,7%. Kui administratiivkulud oleksid olnud 10% väiksemad, nagu tavapärasel aastal, siis kulude ja tulude suhe oleks olnud 46,5% ehk väga korralik tulemus ja puhaskasum oleks olnud 13% suurem.

Detsembri lõpuks oli Grupi laenuportfelli kogumaht, millest on maha arvatud allahindlused, 3 209 miljonit eurot (2021. aasta detsembri lõpp: 2 677 miljonit eurot). Portfelli maht kasvas aastaga 20%. Laenuportfelli suurima osa moodustavad ettevõtetelaenud, mis kasvasid aastaga 17%, kerkides 1 731 miljoni euroni (2021: 1 493 miljonit eurot). Jaelaenude portfelli kasvas aastaga 22% 1 456 miljoni euroni (2021: 1 203 miljonit eurot).

Grupi hoiuste maht vähenes aastaga 16% ja oli aasta lõpus 4 899 miljonit eurot (2021: 5 807 miljonit eurot). Nõudmiseni hoiuste osakaal hoiuste kogusummas langes 95%-ni

(31. detsember 2021: 97%), sest intressimäärade tõus muutis tähtajalised hoiused klientide jaoks atraktiivsemaks. 2022. aastal maksis LHV tagasi peaaegu kõik hoiuseplatvormide kaudu kaasatud hoiused, millest on jäänud vaid väikeses matus pikenenud hoiuseid, mille intressimäärad on minimaalsed.

Suurima äriüksuse LHV Panga 2022. aasta puhaskasum oli 80,9 miljonit eurot. Kasum kasvas eelneva aastaga võrreldes 16,8 miljoni euro võrra. Laenud klientidele kasvasid 510 miljoni euro võrra 3 187 miljoni euroni. Finantsvahendajate hoiused vähenesid aasta jooksul 967 miljoni euro võrra, ent põhipanganduse klientide hoiused kasvasid 75 miljoni euro võrra. Hoiuste kogusumma oli aasta lõpu seisuga 4 957 miljonit eurot.

LHV Varahaldus lõpetas 2022. aasta 0,1 miljoni euro suuruse puhaskahjumiga. Aasta varem teenis ettevõtte puhaskasumi summas 0,7 miljonit eurot. Perioodide võrdlemisel tuleks arvesse võtta, et turuolukord muutus kiiremini kui võrdlusiindeks. LHV Varahaldus maksis dividendide summas 5,1 miljonit eurot (2021: 6,5 miljonit eurot).

LHV Kindlustusel oli raske aasta. Mõningaid tooteid alles töötatakse välja, lisaks mõjutasid tulemusi mitmed suuremad kindlustusjuhtumid. Ettevõtte teenis 2022. aastal brutotulu 1,5 miljonit eurot (2021: 1,1 miljonit eurot) ja lõpetas aasta puhaskahjumiga summas 1,7 miljonit eurot (2021: 0,8 miljonit eurot).

LHV UK 2022. aastal tulu ei teeninud, sest keskendus pangaliitsentsi omandamisele 2023. aasta I kvartalis. Põhitegevusteks olid töötajate värbamine ja arutelud Ühendkuningriigi finantsjärelevalveasutusega. Kokku ulatus puhaskahjum 11,7 miljoni euroni. Aasta varem oli puhaskahjum 3,0 miljoni eurot.

Emaettevõtte LHV Group kui eraldi üksus teenis puhaskasumit 3,5 miljoni eurot (2021: 8,9 miljoni eurot), sest tütarettevõtte LHV Pank maksis emaettevõttele dividende ja garantiitasusid.

2. Finantssuhtarvud

Finantssuhtarv	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Esimese taseme põhiomavahendite kapitali adekvaatsus %	15,10	14,02	13,65	12,39	13,26	13,32	15,09
Esimese taseme omavahendite (Tier 1) kapitali adekvaatsus %	15,10	14,02	13,65	13,88	15,56	15,13	17,51
Kapitali adekvaatsuse määr CAD %	20,70	18,30	20,91	17,97	20,50	19,02	20,80
Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) %	12,25	7,78	11,43	8,70	6,38	-	-
MREL-TREA %	-	-	-	-	-	24,00	29,07
MREL-LRE %	-	-	-	-	-	6,90	10,78
Finantsvõimenduse suhe %	6,96	5,01	6,56	6,18	4,40	4,32	6,49
Likviidsuse kattekordaja %	221,5	121,3	148,5	144,8	147,9	142,7	139,7
Stabiilne rahastamise suhe (NSFR) %	-	140,8	147,6	152,9	152,6	163,4	144
Omakapitali tootlus (ROE) %*	20,7	17,6	18,4	14,0	17,3	21,1	16,4
Varade tootlus (ROA) %	2,4	1,6	1,6	1,2	1,0	1,0	0,9
Rahavoogude investeeringutasuvus (CFROI) %	23,9	22,6	25,4	19,0	26,4	26,4	22,5
Kulude ja tulude suhe %	57,2	54,4	48,3	53,2	42,5	46,4	51,7
Netointressimarginaal (NIM) %	3,60	2,66	2,34	2,04	1,73	1,66	2,01
Hinnavahe (spread) %	3,52	2,62	2,32	1,99	1,70	1,63	1,98
Laenude ja varade suhe %	57,86	41,61	55,24	55,64	44,43	39,11	52,30
Laenude ja hoiuste suhe %	69,68	48,00	65,14	62,52	53,63	46,10	65,47
Aksia hinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta	13,29	13,56	9,75	13,77	14,81	22,14	17,62
Dividendi ja puhaskasumi suhe %	26,70	21,00	21,60	20,17	13,57	13,87	19,45
Dividend aktsia kohta (eurodes)	-	0,15	0,16	0,21	0,19	0,29	0,04

Suhtarvude arvutamise põhimõtted

* Omakapitali tootlus põhineb LHV Groupi emaettevõtte omanikele kuuluval kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivaid osalusi.

Kapitali adekvaatsus arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpu seisuga.

Omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) = (omavahendid + kvalifitseeruvad kohustised) / kohustised kokku * 100

MREL-TREA = (omavahendid ja kvalifitseeruvad kohustised) / koguriskipositsioon * 100

MREL-LRE = (omavahendid ja kvalifitseeruvad kohustised) / finantsvõimenduse määra riskipositsiooni näitaja * 100

Likviidsuse kattekordaja ja stabiilse rahastamise suhe (NSFR) arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpu seisuga

Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100

Varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad (keskmine) * 100

Rahavoogude investeeringutasuvus (CFROI) = kasum äritegevusest / omakapital kokku (keskmine)

Kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Netointressimarginaal (NIM) = netointressitulu / intressiteenivad varad (keskmine) * 100

Hinnavahe (spread) = intressiteenivate varade intressitootlus – intressikandvate kohustiste hind

Laenude ja varade suhe = neto laenud / varad kokku * 100

Laenude ja hoiuste suhe = neto laenud / hoiused * 100

Aksia hinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta = aktsia hind / puhaskasum / aktsiate arv (keskmine)

Dividendi ja puhaskasumi suhe = dividend / puhaskasum

Dividend aktsia kohta = dividendi väljamaksed kalendriaastal / aktsiate arv väljamakse hetkel

3. Tundlikkusanalüüsid

LHV-l on neli peamist ärivaldkonda: pangandus Eestis, pangandus Ühendkuningriigis, varahaldus ja kindlustus. Ärivaldkondade tundlikkus riskitegurite suhtes on väga erinev.

Pangandus Eestis on selgelt protsükliline, mis tähendab, et makromajanduslikud arengud mõjutavad otseselt selle tulemusi. Üldjoontes mõjutavad panga tulemusi kolm peamist tegurit:

- intressimäärad
- krediitkahjud
- tööjõukulud

Iga 100 baaspunkti suurune intressimäärade tõus suurendab LHV intressitulu 11,4 miljoni euro võrra esimese 12 kuu jooksul. Sama suur intressimäärade langus vähendab LHV intressitulu 11,4 miljoni euro võrra.

Krediitkahjud sõltuvad majanduse olukorrast. LHV-s juhitakse krediidiriski asjatundlikult, võimaldamata üheski majandussektoris ülemäära riski. Krediitkahjusid varjab jätkuv kiire kasv, kuna oluline osa portfelist ei ole veel tähtaegunud. Krediitkahjude tegeliku taseme leidmiseks arvutab LHV lisaks hetke portfelli krediidiriski ka 12 kuu vanuse portfelli kohta. LHV l on olnud ajalooliselt väga vähe juhtumeid, kus nõue pole laekunud, ja panga ainsad realiseerunud krediitkahjud on olnud seotud pigem pettuse kui valede krediidiotsustega.

Tööjõukulud on panga suurim kuluallikas, moodustades umbes 50% kogukuludest. LHV sisepoliitika kohaselt peavad töötasupaketid vastama turutasemele. LHV pakub oma teenuseid peamiselt elektrooniliste kanalite kaudu. Nende teenuste tõhusaks pakkumiseks on LHV teinud otsuse arendada süsteeme organisatsioonisiselt. Seetõttu moodustab IT-meeskond peaaegu 25% kogu personalist. Kuna IT-personali palgatase on kasvanud ja näib, et vaatamata turul toimunud muutustele kasvab see ka lähitulevikus rohkem kui teiste personalisegmentide palgatase, prognoosib LHV konkurentidest kiiremat palgakasvu.

Pangandus Ühendkuningriigis hõlmab kaht tegevusvaldkonda: laenuandmine ja finantsvahendajate teenindamine. Esimene on osaliselt sarnane sama valdkonnaga Eestis, kus olulist rolli mängivad krediitkahjud ja tagatised. Teine on mahuäri ja väga tundlik makromajanduslike arengute suhtes, kuid seda teisel viisil kui pangandus. Üldjuhul mõjutavad finantsvahendajate teenindamise äritulemusi kolm peamist tegurit:

- riikidevaheline kauplemistevõime
- valuutakursside volatiilsus
- rahapesu riskid

Kaks esimest on väga sarnased: enamik finantsvahendajaid pakub lühikese aja jooksul teatud valuuta ülekandmist/konverteerimist teise piirkonda/valuutasse.

Vajadus sellise äri järele kasvab siis, kui riikide vahel on kas tugevad ärisuhted või teatav valuuta muutub väga volatiilseks ja ettevõtted peavad oma positsioone kiiresti maandama.

Kolmas valdkond on seotud regulatsioonide ja rahapesu tõkestamisega. Finantsvahendajate ärimudelid liiguvad suurema reguleerituse suunas, kuid LHV poolel ei näe pank kogu ülekannete ahelat ja peab osaliselt tuginema finantsvahendajate endi tegevustele. Tehingutega kaasneva riski maandamiseks teostab LHV erinevaid kontrolliprotseduure, sh kaug- ja kohapealseid vaatlusi.

Varahaldust makromajanduslikud arengud peaaegu ei mõjuta. Valdkonna tulemused sõltuvad kahest peamisest tegurist:

- pensionifondide valitsemine
- poliitiline risk

Pensionifondide valitsemine on tulemuste saavutamisel võtmetähtsusega. Alates 2019. aasta IV kvartalist on fondivalitsemise tasusid arvestatud edukustasu põhimõttel. LHV on seadnud eesmärgiks ületada kokkulepitud võrdlusindeksit pikema perioodi jooksul, kuid mitte lähiaastatel. Viimase kümne aasta jooksul oleme edestanud kõiki oma konkurente.

Varahaldust mõjutav teine suur risk on poliitiline risk. Viimase viie aasta jooksul on pensionifondide valitsemista-

sude arvutamisel igal aastal toimunud suuremaid muutusi. LHV on nende muutustega edukalt toime tulnud ja suutnud saavutada häid tulemusi vaatamata õigusaktide pidevale muutumisele.

Kindlustust makromajanduslikud arengud eriti ei mõjuta. Suuremat mõju avaldavad pettuste, pandeemiate, ilma ja streikidega seotud riskid. Kindlustuses kasutatakse riski vastuvõetavale tasemele maandamiseks edasikindlustust, ent riski ülemäära suur või väike maandamine mõjutab kasumlikkust.

4. LHV emiteeritud aktsiad ja võlaväärtpaberid

Varasematel aastatel on LHV olnud kiiresti kasvav kohalik universaalpank, millel on selge finantsvahendajatele suunatud nišš.

Viimastel aastatel on ärimudel avardunud ja hõlmab ka mitmeid muid finantstegevusi. Kõik need tegevused on vajanud kapitali ning neid on rahastatud osaliselt kasumist ja osaliselt kapitaliinstrumentide emiteerimise abil kaastatud vahenditest.

2022. aastal emiteeris LHV 35 miljoni euro eest uusi aktsiaid. Kõiki aktsiakapitaliga seotud tehinguid arvestades kasvas aktsiate arv 5,32%.

LHV kasumlikkus ja investeeringud ei väljendu mitte üksnes aktsia hinnas, vaid ka allutatud võlakirjadega seotud dividendides ja intressides.

LHV on emiteerinud mitmeid väärtpabereid:

Aktsiad ja võlaväärtpaberid seisuga 31.12.2022

	ISIN-kood	Emitent	Summa	Lunastus- tähtaeg	Börs
Lihtaktsia	EE3100073644	AS LHV Group	315 424 530	-	Nasdaq Tallinna põhinimekiri
Esimese taseme allutatud võlakiri (Tier 1)	EE3300111780	AS LHV Group	20 000 000	tähtajatu	noteerimata
Esimese taseme allutatud võlakiri (Tier 1)	EE3300001668	AS LHV Group	15 000 000	tähtajatu	noteerimata
Esimese taseme allutatud võlakiri (Tier 1)	EE3300002856	AS LHV Group	20 000 000	tähtajatu	noteerimata
Teise taseme allutatud võlakiri (Tier 2)	EE3300001791	AS LHV Group	35 000 000	30.09.2030	Nasdaq Balti võlakirjade nimekiri
Teise taseme allutatud võlakiri (Tier 2)	EE3300111558	AS LHV Group	40 000 000	28.11.2028	Nasdaq Balti võlakirjade nimekiri
Allutamata võlakiri	XS2379637767	AS LHV Group	200 000 000	09.09.2025	Euronext Dublin
Pandikiri	XS2185891111	AS LHV Pank	250 000 000	09.06.2025	Euronext Dublin
Pandikiri	XS2225426936	AS LHV Pank	100 000 000	28.02.2024	Euronext Dublin

2022. aasta keskel toimus LHV aktsiate tükeldamine ehk jagunemine põhimõttel 10 ühe vastu, nii et iga aktsionär sai iga olemasoleva aktsia eest 9 täiendavat aktsiat.

LHV Groupil on väga lihtne aktsiakapitali struktuur – on vaid üht liiki aktsiad, mille nimiväärtus on 0,1 eurot. Iga aktsia annab omanikule aktsionäride koosolekul ühe hääle.

LHV Groupi aktsiatega kaubeldakse Nasdaq Tallinna põhini-mekirjas alates 2016. aasta maikuust.

Aktsionäride statistika seisuga 31.12.2022

Aktsionäride arv	32 001
Esindatud riikide arv	46
Eesti residentide osakaal	76,4%
Eesti residentide osakaal, sh 2 asutajat	95,1%
Juriidiliste isikute osakaal	69,7%
Eraisikute osakaal	27,3%
Institutsionaalsete investorite osakaal	1,5%
Esindajakontode osakaal	1,4%
LHV klientide osakaal	86,3%

46,5% aktsiatest kuulus nõukogu ja juhatuse liikmetele ja nendega seotud isikutele.

Aktsionäride geograafiline jaotus seisuga 31.12.2022

	Osakaal
Eesti	76,1%
Šveits	19,7%
Läti	2,4%
USA	0,8%
Ühendkuningriik	0,4%
Portugal	0,2%
Leedu	0,1%
Saksamaa	0,0%
Soome	0,0%
Venemaa	0,0%
Muu	0,2%

10 suuremat aktsionäri

seisuga 31.12.2022	Aktsiate arv	Osakaal
AS Lõhmus Holdings	37 162 070	11,8%
Viisemann Investments AG	33 910 370	10,8%
Rain Lõhmus	25 449 470	8,1%
Krenno OÜ	12 265 090	3,9%
AS Genteel	11 310 000	3,6%
AS AMALFI	10 875 280	3,5%
Ambient Sound Investments OÜ	10 828 210	3,4%
SIA KRUGMANS	7 188 990	2,3%
Bonaares OÜ	6 691 020	2,1%
OÜ Merona Systems	6 037 590	1,9%

Alates 2021. aastast, mil LHV ja üks teine pank alandasid märkimisväärselt Balti aktsiatega kauplemise hindu, on uute investorite arv kiiresti kasvanud. LHV investorite baas kasvas 2022. aastal 12 tuhande investori võrra.

5. Aktsia hind

2022. aasta alguses oli aktsia hind 43,2 eurot (pärast aktsiate tükeldamist 4,33 eurot). Aasta jooksul langes aktsia hind 22,7% ja oli aasta lõpus 3,34 eurot, edestades OMX üldindekseid.

Madalaim kaubeldav hind oli 2,9 eurot ja kõrgeim 4,5 eurot. Kaalutud keskmine hind oli 3,72 eurot.

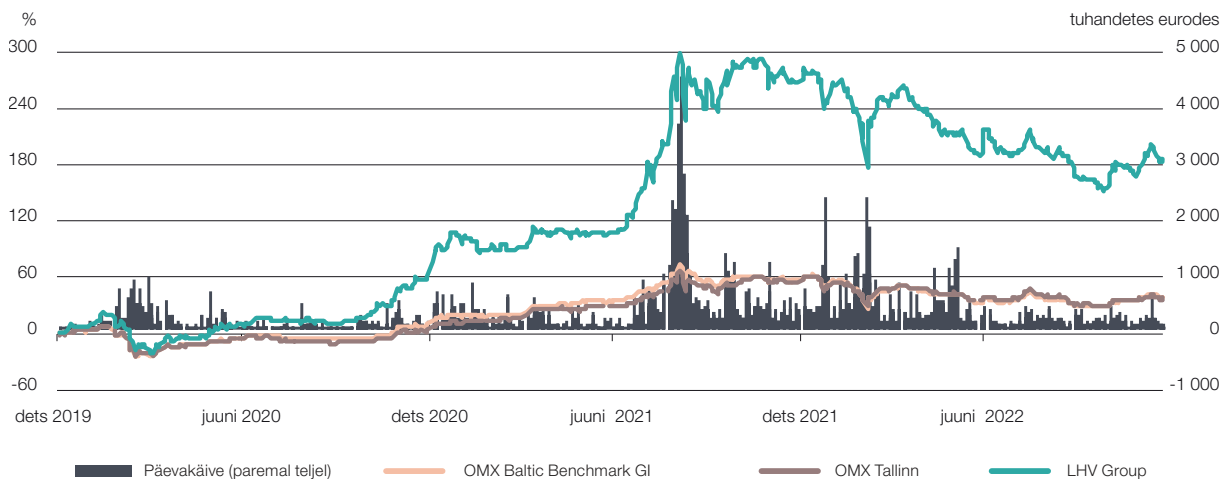
Kokku kaubeldi 21,9 miljoni aktsiaga ja tehingute rahaline käive ulatus 81,5 miljoni euron. Aasta lõpu aktsia hinna alusel oli LHV turuväärtus 1 054 miljonit eurot, mis on 191,5 miljonit eurot väiksem kui aasta varem.

Alljärgneval diagrammil on esitatud LHV Groupi aktsia hinna muutus ja päevakäive võrrelduna OMX Tallinn ja OMX Baltic Benchmark indeksitega. Viimasel kolmel aastal on

LHV Groupi aktsia näidanud paremaid tulemusi kui märgitud indeksid: LHV aktsia on tõusnud 196%, samas kui võrdlusindeksid on kerkinud vastavalt 76% ja 79%.

Dividendipoliitikaga püüab LHV saavutada pikaajalist dividendide kasvu nii, et see ei avaldaks negatiivset mõju Grupi omavahendite suhtarvude soovitud tasemele. Aastane dividend koos dividendiga seotud maksudega peaks moodustama 25% maksueelsest kasumist. Igal aastal hinnatakse dividendi valitsevate majandusolude, Grupi kasumi, kasvuvõimaluste, regulatiivsete nõuete ja kapitalipositsiooni valguses. Lisaks on LHV võtnud vastu konservatiivse otsuse mitte võtta LHV aktsiatega kauplemispositsioone ega aktsepteerida neid tagatisena. Aktsiaopt-siooniprogrammide elluviimisel on aktsionärid delegeerinud volitused uute aktsiate emiteerimiseks nõukogule.

LHV aktsia hinna muutus ja päevakäive

Ülevaade Grupi tütarettevõtetest 2022. aastal

1. AS-i LHV Pank grupp

LHV Pank (edaspidi ka pank) on Eesti suurim kodumaine pank. Keskendume ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Erakliendile pakume igapäevaste rahaasjade korraldamist ja kodulaene. Meie konkurentsieeliseks on parim kliendikogemus ja klientidele parimate raha kasvatamise võimaluste pakkumine. Äriklendile pakume paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist. Finantsvahendajatele pakume ühtset pangateenuste platvormi eurodes ja Briti naelades tehtavate maksete jaoks. LHV Panga tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendiga suhtleme peamiselt kaasaegsete elektrooniliste kanalite kaudu. See võimaldab säästa kulusid ja hoida meie igapäevaste teenuste hindasid klientide jaoks taskukohasel tasemel.

LHV Panga turuosa Eestis ületab 15% nii igapäevapanganduse, hoiuste kui ka ettevõtteleenude segmendis. Igapäevapanganduse ja hoiuste segmendis on pank tõusnud suuruselt kolmandaks pangaks Eestis. Eesti on meie koduturg, kus pank soovib olla võimalikult tugev. Meie pikaajaline siht on saada kõige suuremaks ja kasumlikumaks pangaks Eestis, keskendudes efektiivsusele, innovatsioonile ja parima teeninduse pakkumisele. Pank mõjutab ettevõtlust ja inimeste finantskäitumist turu parima tundmise, aktiivse hoiaku ning uuenduslike ja turu kiireimate teenustega. Pank positsioneerib ennast täisteenust pakkuva kodupangana kliendile, kelle sissetulekud laekuvad LHV Panka ja kes kasutab aktiivselt LHV Panga teenuseid.

Panga kontorid asuvad Tallinnas, Tartus ja Pärnus ning pangal on filiaal Londonis. Pärnu kontor avati 2022. aasta märtsis. Panga konsolideeritud raamatupidamise aruanne sisaldab panga ja 65% osalusega tütarettevõtte AS LHV Finance (edaspidi LHV Finance) finantsnäitajaid (edaspidi koos nimetatud LHV Panga grupp). LHV Finance tegeleb tarbijakrediidiga.

1.1 Äritegevus

2022. aastale jätsid tugeva märgi Ukraina sõda ja selle mõju juba varem kerkima hakanud inflatsioonimääradele. Aasta esimeses kahes kvartalis kohanes pank uue reaalsuse ja majandustingimustega. Muutunud keskkond mõjutas panga investeerimis- ja välisvaluutateenuste mahu ja teenustasutulu kasvuplaane. Teist poolaastat aga mõjutasid suuresti Euroopa Keskpanga muutunud intressimääraotsused, mis viisid laenuportfelli saadava netointressitulu suurenemiseni.

Uued raskused ilmnesisid pärast seda, kui lühikese aja jooksul kehtestati mitu uut sanktsioonide paketti. Need mõjutasid skriinimis- ja seiresüsteeme ning -protsesse ja sundisid panka töötajate arvu suurendama.

Siiski jätkas pank 2022. aastal kasvamist. Klientide arv suurenes 57 000 võrra 378 000-ni (18%). Klientide aktiivsuse ja ärimahtude kasv oli üldine. Panga Ühendkuningriigi filiaali klientideks on umbes 200 finantsvahendustevõtet, kellel on omakorda üle 10 miljoni lõppkliendi kogu maailmas.

Klientide hoiused vähenesid 15% võrra 4 957 miljoni euroni. Tavaklientide hoiused kasvasid 2% võrra 3 675 miljoni euroni, samas kui finantsvahendajate hoiused kahanesid 43% võrra 1 281 miljoni euroni. Tavaklientide hoiuste tagasihoidlik kasv tulenes majanduskeskkonna muutustest, sest hinnatõus hakkas mõjutama klientide säästupuhvreid. Finantsvahendajate hoiuste vähenemine on tingitud virtuaalvaluutade suure hinnakõikumise tõttu 2021. aasta IV kvartalis toimunud kiire kasvu mõjust. 2022. aastal ei kaasanud pank aktiivselt vahendeid hoiuseplatvormidelt, kuna selleks puudus vajadus. Hoiuseplatvormide hoiuste jääk kahanes peaaegu olematuks.

Panga laenuportfell kasvas aastaga 19%, 3 187 miljoni euroni. Ettevõtteleenud kasvasid 17%, 1 731 miljoni euroni ja jaelaenud 22%, 1 365 miljoni euroni. Jaelaenudest moodustasid kodulaenud 81%, liisingud 11% ja muud laenud 8%.

Panga puhaskasum kasvas aastaga 26%, 80,9 miljoni euroni. Tulud kasvasid 26%, kulud 31%. Netointressitulu kasv tulenes peamiselt ettevõtte- ja kodulaenude portfelli kasvust, kuid suuresti aitasid kaasa ka Euroopa Keskpanga intressimäärade tõstmise otsused Euroopa kiire inflatsiooni ohjamiseks. Neto komisjoni- ja teenustasutulu kasv oli 4% juures tagasihoidlik. Seda mõjutasid peamiselt majanduskeskkonna muutused, millest tulenevalt investeerimis- ja finantsvahendajate välisvaluutateenustest saadud teenustasutulu jäi oodatust madalamaks. Krediidikahjud suurenesid aasta jooksul 3 miljoni euro võrra, kuid jäid üle 6 miljoni võrra prognoosist väiksemaks. Laenuportfell oli kvaliteetsem kui kunagi varem ja mittetöötavate laenude osakaal äärmiselt väike. Lisaks kajastavad aasta tulemused kooskõlas IFRS-i (EL) standarditega (IAS 12.40) arvestada tulevat 2022. aasta edasilükkunud tulumaksu kulu 13,3 miljonit eurot eeldatava tulevikus makstava dividendi pealt. Panga efektiivsusnäitajad olid head: omakapitali tootlus (arvestades aktsionäride osa puhaskasumist) oli 24,9%, kulude ja tulude suhe 39,9% ning riskikulumäär oli 0,1%.

Panga finantsseisundi aruande maht vähenes 2022. aastal 11%, 6 057 miljoni euroni. Languse taga oli peamiselt finantsvahendajate hoiuste vähenemine: 2021. aasta kiire kasv oli pigem anomaalia. Kõigi teiste kliendirühmade ja laenuportfellide lõikes on toimunud kasv.

1.2 Arendustegevus

Aasta jooksul toodi turule mitu uut toodet ja täiustust. Aasta alguses hakkas pank pakkuma klientidele virtuaalkaarte, olles teerajajaks plastivabade igapäevaste panganduslahenduste pakkumisel. Suuremat tähelepanu pöörati kaupmeestele, kellele pakuti maksete vastuvõtmise teenuseid ja arvelduskrediiti. Märtsis avasime kontori uhiuutes ruumides Pärnus, et suurendada oma kohalolu Lääne-Eestis. Koostöös Bitstampiga hakkas pank klientidele pakkuma ka krüptovaradega kauplemise võimalust.

Aasta jooksul täiustati mitut olemasolevat toodet ja protsessi, et suurendada kasutusmugavust ja kiirust, mis on suurepärase kliendikogemuse aluseks. Autoliisingu taotlusele saavad kliendid vastuse peaaegu kohe. Kasvukonto tootevalikusse on lisatud aktsiate mürdosad. Alates akadeemilisest aastast 2022/2023 muutusid riikliku õppelaenu tingimused ja pankadel on selle toote pakkumisel nüüd rohkem paindlikkust. Pank kasutas seda võimalust ja parandas õppelaenu toodet, laenuprotsessi ja kliendikogemust, mis tõi kaasa õppelaenude portfelli ja turuosa rekordkasvu. Internetipanga kasutajaliides sai värske ilme ja autentimislahendustele lisati biomeetriline tuvastus. 2022. aastal tugevdas LHV veelgi reaalamaksete tooteportfelli. Lisaks SEPA reaalamaksetele saavad LHV kliendid arveldada euromakseid reaajas teenuse TIPS kaudu. Ühendkuningriigis ühinesime kohaliku maksesüsteemiga BACS.

Järjest suurenev finantskuritegevus nõuab pidevaid investeringuid töhusatesse töövahenditesse, andmevahetuse parandamisse finantssektoris ja andmete kvaliteeti. LHV on käivitanud mitu riskijuhtimisalgatust, nagu makse saaja kinnitamine ja MITS. Ent ennekõike keskendusid tootearendusmeeskonnad LHV UK taristu loomisele. Aasta alguses käivitas pank uue andmevahetusplatvormi Salv Bridge, mis aitab vahetada tundlikku rahapesu tõkestamiseks vajalikku teavet pankade vahel hõlpsasti, turvaliselt ja mõne hetkega.

1.3 Organisatsioon

Pank on jaotatud kaheksaks funktsionaalseks valdkonnaks, millel on oma osakonnad. Ärivaldkondadeks on jaepangandus, ettevõtete pangandus ja teenused finantsvahendajatele ning toetavateks valdkondadeks infotehnoloogia, finantsjuhtimine ja tugiteenused, riskijuhtimine, tootejuhtimine ning krediidiriski juhtimine.

Pangaülesed tegevused on personalijuhtimine, turundus

ja kommunikatsioon, vastavuskontroll ning ESG. Panga Ühendkuningriigi filiaal kuulub finantsvahendajate valdkonda.

2022. aastal kasvas panga töötajate arv 163 inimese võrra 785 töötajani, sh passiivsed ja osajaga töötajad ning tütarettevõtte LHV Finance 24 töötajat. Täistööajale ümberarvestatuna oli aktiivsete töötajate arv 719.

Aasta jooksul sai pank mitme olulise tunnustuse osaliseks. Turundusuuringute ettevõtte Dive uuringus valiti LHV Pank taas parima klienditeenindusega pangaks Eestis. Tööportaaali CVKeskus.ee ihaldusväärsimate tööandjate uuringus saavutas LHV Pank esimese koha ja portaali CV-Online Estonia korraldatud uuringus tuli esimeseks nii finantssektoris kui ka kõigi tööandjate arvestuses. Pank saavutas mitu kõrget kohta ka tööandja brändingu agentuuri Instar tööandja maine uuringus, kus LHV Pank oli nii majandusüliõpilaste kui ka kogenud töötajate hinnangul kõige ihaldusväärssem tööandja. Pangas läbiviidud personali rahulolu-uuringu Q12 tulemused näitasid jätkuvalt inimeste väga kõrget rahulolu. City Plaza hoonel, kus asub LHV Panga Tallinna kontor, on BREEAM-i sertifikaat. Lisaks valisid Euromoney ja The Financial Times'i ajakiri The Banker LHV Panga parimaks pangaks Eestis: esimene juba viiendat ja teine juba neljandat aastat järjest.

1.4 Jätkusuutlikkus LHV Pangas

LHV toetab riiklikku kliimastrateegiat ja pingutab selle nimel, et aidata vähendada keskkonnamõju. LHV mõistab finantssektori kesksel rollil rohepöördes: laenu- ja investeerimistegevusega saavad pangad suunata kapitali tegevusaladele, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele majandusele. 2020. aastal ühines LHV Group ÜRO keskkonnaprogrammi finantsalgatusega (UNEP FI), mis on ülemaailmne pankade ja ÜRO partnerlusel põhinev ühtne jätkusuutliku panganduse raamistik.

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted kirjeldavad pangandussektori rolli ja vastutust kestliku tuleviku kujundamisel ning näevad ette pangandussektori tegevuse kooskõlla viimise ÜRO kestliku arengu ja Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Nende põhimõtete järgimine võimaldab pankadel toetada jätkusuutlikkust kõigis oma ärivaldkondades, tuvastada panga peamised mõjuvaldkonnad ning seada eesmärged.

2022. aastal astus pank suure sammu lähemale oma jätkusuutlikkuse eesmärkide saavutamisele mõõdikute seadmise, regulatiivsete teadmiste täiendamise ja ESG juhtimise ning laenuportfelli analüüsi ja riskijuhtimise protsesside tugevdamisega.

Alates 2023. aasta algusest hakkavad pangas toimuma igakuised ESG juhtkomitee koosolekud, mis aitavad panga juhtkonnal veelgi paremini arvestada jätkusuutlikkuse küsimustega. Oleme jätkanud ESG põhimõtete integreeri-

mist krediidiotsuste tegemise protsessi, töötades välja ESG riskide hindamise mudeli, ja ajakohastanud jätkusuutlikkuse küsimustikku krediiditaotluses. Hakkasime mõõtma ja avalikustama oma laenuportfelli kliimamõju ning püüame edaspidi andmekvaliteeti veelgi parandada, et suurendada avalikustatud andmete täpsust. Analüüsi põhjal saame kindlaks teha kõige suurema heitega sektorid ja võtta edasisi meetmeid heitkoguste vähendamiseks nendes valdkondades.

LHV võtab väga tõsiselt positiivse sotsiaalse mõju saavutamist ja vastutustundlikku käitumist. 2022. aastal tunnustati meid kui kõige atraktiivsemat tööandjat Eestis. Me pöörame suurt tähelepanu organisatsiooni arengule ja töötajate heaolule, seda ka viimastel aastatel, kui ühiskonnas on suurenenud ebakindlus ja füüsilised piirangud. Võimalusel toetab pank ettevõtteid ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Juhtides kaasava majanduse teemalisi arutelusid ja toetades mitmesuguseid kultuurilisel ja ühiskondlikult tähtsaid ettevõtmisi, aitab LHV ellu viia innovatiivseid ideid ja projekte, mis aitavad elu Eestis paremaks muuta.

Finantstulemused

<i>miljonites eurodes</i>	2022	2021	Muutus
Netointressitulu	129,49	97,66	33%
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	32,41	31,17	4%
Netokahjum finantsvaradelt	-0,42	-1,54	-73%
Neto tegevustulud kokku	161,47	127,29	27%
Muud tulud	0,20	0,60	-66%
Tegevuskulud	-64,55	-49,34	31%
Tulumaksukulu	-13,26	-10,56	26%
Laenukahjumid	-3,00	-3,95	-24%
Puhaskasum	80,87	64,05	26%

Ärimahud

<i>miljonites eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021	Muutus
Laenuportfell	3 187	2 677	19%
Hoiused	4 957	5 847	-15%
Omakapital	388	280	39%
Pangaklientide arv (tuhandetes)	378	321	18%

2. AS-i LHV Varahaldus grupp

LHV Varahaldus on fondivalitseja, kelle tegevuse põhirõhk on aktiivsetel investeerimisstrateegiatel. Valitsetavad fondid koosnesid 2022. aasta lõpu seisuga ühest eurofondist ning seitsmest II ja kolmest III samba pensionifondist. Investeerimisüksust toetavad riskijuhtimise, operatsioonide ja müügiüksused.

LHV Varahaldusel on 100% osalusega tütarettevõtte VH Incorporation Entity OÜ, mis asutati 2021. aastal. Tütarettevõtte ainus eesmärk on asutada ettevõtteid pensionifondide kinnisvaratehingute jaoks.

2022. aasta oli finantsturgudele väga raske. Kui 2021. aastal näitasid arenenud maailma peamised aktsiaindeksid väga suurt tootlust, siis 2022. aastal oli olukord kahjuks täiesti teistsugune. Kiire inflatsioon ja sellest tingitud intressimäärade tõus, ärevus võimaliku majanduslanguse pärast, energiahindade hoogne tõus ja Ukraina sõda viisid turud langusesse. MSCI World, S&P500 ja Euro Stoxx 50 kukkusid kõik järsult: vastavalt 12,8%, 14,4% ja 9,5% (eurodes). Eriti keeruline oli aasta tehnoloogiaettevõtetele: pärast varasemate aastate head tootlust langes Nasdaq indeks eurodes 28,9%.

LHV pakub II pensionisamba klientidele laia valikut investeerimisstrateegiaid, sh passiivselt juhitud indeksfond, üks taksonoomiamääruse artikli 8 mõistes ESG/roheline fond ja viis aktiivselt juhitud erinevate riskiklassidega fondi. Viimastel aastatel on aktiivselt juhitud fondid keskenjäänud pigem alternatiivsetele varaklassidele ja börsivälistele väärtpaberitele, kuna usume, et pika investeerimishorisoni korral ületab nende keskmine aastane tootlus avalikult kaubeldavate väärtpaberite oma. Fondide suurus ja regulatsiooni muudatused on võimaldanud LHV-l suurendada investeringuid kohalikesse börsivälistesse varadesse, nagu kinnisvara, ning pakkuda Eesti ettevõtetele rahastust võlaväärtpaberite kaudu. LHV pensionifondid on olnud viimastel aastatel Eestis suurimate ja aktiivseimate institutsionaalsete investorite seas. Eri varaklassidesse investeerimine peaks riske paremini hajutama ja tagama parema riski ja tulu suhte ning vähendama fondide tulemuste sõltuvust suurimate aktsiaturgude tootlusest.

2022. aasta on selle hea näide. Kolme suurima aktiivselt juhitud II samba pensionifondi M, L ja XL netootlus oli vastavalt 2,4%, 3,6% ja 2,8%. Peamiselt kinnisvara ja kohalike ettevõtete võlaväärtpaberite toel olid need Eestis 2022. aastal ka ainsad positiivse tulemusega pensionifondid. Aktiivselt juhitud konservatiivsete fondide S ja XS jaoks, mis olid vastavalt 2,2% ja 3,6%-ga miinuses, oli aasta keerulisem, ent võrreldes sarnast strateegiat kasutavate konkureerivate fondidega Eesti pensionifondide turul käis ka nende käsi siiski paremini, kuna portfelli lühema duratsiooni tõttu on need intressimäärade tõusu suhtes vähem tundlikud. LHV II samba pensionifond Indeks langes 14,3% ja ESG suunitlusega fond Roheline, mis on väga

sõltuv aktsiaturgude hinnaliikumistest ja mille investeerimisportfell on vähem mitmekesine, jäi 19,8%-ga miinusesse.

2022 oli ka esimene aasta pärast pensionireformi, mis andis II samba klientidele võimaluse süsteemist lahkuda ja kogutud raha mis tahes ajal välja võtta, sellest vähemalt viis kuud ette teatades. Kui aasta alguses oli raha väljavool ja taotluste arv endiselt märkimisväärne, siis aasta viimasel üheksal kuul huvi II sambast lahkumise vastu kahanes. Aasta lõpus ületas II sambaga liitujate arv juba lahkuda soovijate arvu ning ka igakuine raha laekumine oli sambast lahkumisega seotud väljamaksetest suurem. Olukord on stabiliseerunud, tekkinud on selgem ülevaade valitsetavatest varadest ja ka orgaaniline kasv on taastunud.

Vaatamata kolme suurima fondi positiivsele tootlusele valitsetavate varade kogumaht muude fondide negatiivsete tulemuste ja pensionisüsteemist lahkumisega seotud raha väljavõtmise tõttu 2022. aastal pisut langes ja oli aasta lõpus ligikaudu 1,3 miljardit eurot.

Enam kui 130 tuhat II pensionisamba omanikku on valinud fondivalitsejaks LHV, kellel on seitse II samba fondi. Ettevõtte II samba fondide turuosa oli aruandeperioodil klientide arvu järgi 25,1% ja valitsetavate varade järgi 31,2%. Aasta lõpu seisuga oli LHV kolmel III samba pensionifondil ligi 33 tuhat klienti.

LHV Varahaldus lõpetas 2022. aasta 0,1 miljoni euro suuruse puhaskahjumiga. Tulemust mõjutas tugevalt suurem amortisatsioonikulu, mis oli tingitud inimeste lahkumisest II samba süsteemist ning pensionifondidele kuuluvate varade oodatust nõrgemast tootlusest. Ükski fond ei teeninud 2022. aasta tulemuste eest edukustasu.

LHV Varahalduse finantstulemused

miljonites eurodes	2022	2021	Muutus
Neto teenustasutulu	8,0	11,4	-30%
Muud finantstulud	-0,1	0,6	-125%
Neto tegevustulud kokku	7,8	12,0	-35%
Tegevuskulud	-7,1	-10,0	-29%
Tulumaksukulu	-0,8	-1,2	-33%
Puhaskasum	-0,1	0,7	-115%

Ärimahud

miljonites eurodes	31.12.2022	31.12.2021	Muutus
Valitsetavate varade maht	1 332	1 349	-1%
Pensionifondide klientide arv (tuhandetes)	164	170	-4%

3. AS LHV Kindlustus

LHV Kindlustus on 2020. aasta mais asutatud kahjukindlustusselts. LHV Kindlustuse aktsionärid on LHV Group (65%) ja Toveko Invest OÜ (35%). Ettevõtte sai Finantsinspeksioonilt kindlustusandja tegevusloa 29. detsembril 2020 ja hakkas kindlustuspoliise müüma alates 1. jaanuarist 2021. Seega oli 2022. aasta LHV Kindlustuse teine aktiivse tegevuse aasta.

LHV Kindlustus on alates 2021. aastast toonud turule 12 toodet. Põhitooted on sõidukikindlustus, liikluskindlustus, reisikindlustus, vara- ja vastutuskindlustus, maksekaitsekindlustus ja pikendatud garantii kindlustus. Neid tooteid pakutakse nii era- kui ka äriklientidele. Uue tootena hakkas LHV Kindlustus koostöös Confidoga 2022. aasta oktoobris pakkuma tervisekindlustust äriklientidele. LHV Kindlustus tegeleb nii era- kui ka äriklientide tootevaliku täiendamisega.

LHV Kindlustus rakendab mitme kanali müügistrateegiat, kasutades veebimüüki, kindlustusvahendajaid, maaklereid ja otsemüüki. Põhiliselt keskendutakse LHV Panga ja Euronicsi toetamisele parimate kindlustuslahendustega. 2022. aastal alustas LHV Kindlustus koostööd suurimate Eestis tegutsevate kindlustusvahendajatega, mille tulemusena kasvas maaklerite kaudu tehtud müügitehingute osakaal aasta lõpuks 41%-ni kogumüügist.

2022 oli kogu kindlustusturu jaoks raske aasta. Kiire inflatsioon mõjutas kahjukulusid ja keskmine kahju nõude kohta suurenes kõigi tooteliikide puhul. Samal ajal täheldati ka kahjunõuete sagenemist. See toob klientide jaoks kaasa keskmise kindlustuspreemia märgatava kasvu, mis võib muuta kindlustuse tulevikus vähem taskukohaseks.

LHV Kindlustusel oli 31. detsembri 2022. aasta seisuga 218 tuhat kehtivat kindlustuslepingut ja 150 tuhat klienti. Kehtivate lepingute ja klientide osakaalu poolest on suurim pikendatud garantii kindlustuse portfelli, millele järgnevad LHV Panga krediitkaardi reisi- ja ostukindlustuse portfellid. 2022. aastal kasvas hoogsalt ka sõiduki- ja eraklientide kahjukindlustuse lepingute arv.

LHV Kindlustuse aastane brutopreemiatulu ehk kogutud kindlustusmaksete summa oli 17,1 miljonit eurot (254% kasv 2021. aastaga võrreldes). Sõiduki- ja liikluskindlustuse kindlustusmaksed moodustasid sellest aasta arvestuses 11,3 miljonit eurot. Vara- ja reiskindlustus moodustasid portfelli kogusummast kumbki 8%.

LHV Kindlustuse netopreemiatulu ehk teenitud kindlustusmaksed moodustasid 8,4 miljonit eurot. Makstud kahjud moodustasid 4,8 miljonit eurot. Klientide rahulolu indeks oli 2022. aastal 97% juures kõrgel tasemel.

Esinenud netokahjud moodustasid 6,2 miljonit eurot. 2022. aastal registreeriti 6 980 uut kahjunõuet, millest 1 583 menetlemine oli 31. detsembri 2022. aasta seisuga veel pooleli. Brutoeraldised kahjunõuete katteks, sh toimunud, kuid teatamata kahjude eraldis ja jaotamata kahjukäsitluskulud, moodustasid 31. detsembri 2022. aasta seisuga 2,4 miljonit eurot.

2022. aasta puhaskahjum oli 1,7 miljonit eurot. Tulemus jäi muutunud tegevuskeskkonna tõttu oodatust nõrgemaks, kuid ettevõtte finantsseisundi aruanne on endiselt tugev: aasta lõpus oli maksevõime suhtarv üle 125%.

4. LHV UK Limited

Täielikult Grupile kuuluv tütarettevõtte LHV UK asutati 2021. aasta veebruaris eesmärgiga luua Grupi sees eraldiseisev sõltumatu pank Ühendkuningriigis. Pärast panga asutamist ja seadusega ette nähtud vajalike lubade saamist kavatakse kogu praegune LHV Panga Ühendkuningriigi filiaali tegevus ettevõttesse LHV UK üle viia.

LHV Group otsustas asutada Ühendkuningriigis panga, et eraldada LHV Panga praegune Ühendkuningriigis asuv äritegevus Eestis asuvast äritegevusest. LHV UK keskendub rahvusvaheliste finantsvahendajate teenindamisele, kelle jaoks on sageli tähtis, et nad saavad suhelda kohaliku panga ja kohalike inimestega. Tegevuste eraldamine võimaldab ka paremini täita regulatiivseid ja järelevalvenõudeid. Samuti on eraldiseisvate tegevuste korral lihtsam eristada tulemusi ja investoritele loodavat väärtust.

2022. aastal oli LHV UK põhitähelepanu suunatud pangaliitsentsi omandamiseks vajaliku protsessi läbimisele: taotlus esitati 2022. aasta märtsis. Lisaks keskenduti organisatsiooni ülesehitamisele, võtmetöötajate värbamisele, kontorite avamisele Londonis ja Leedsis, infosüsteemide sisseseadmisele ning IT-taristu eraldamisele LHV Panga omast. Ettevõtet kapitaliseeriti 2022. aastal täiendava 34,1 miljoni Briti naelaga.

LHV UK omandas 2022. aasta oktoobris Bank Northilt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE-de) laenuäri. Manchesteris asuva panga laenuäri omandamine loob tugeva aluse VKE-de laenugevuse alustamiseks. Ostutehingu tulemusena omandas LHV UK VKE-de laenuportfelli mahus 17,9 miljonit naela, 20 müügi- ja klienditeeninduse, krediidianalüüsi ja IT töötajat, kaasaegse laenuhaldustarkvara ning koostöölepingud suuremate laenumaakleritega.

LHV UK registreeriti Ühendkuningriigi finantsjärelevalveasutuse Financial Conduct Authority finantsteenuste registris 2022. aasta novembris ja see andis ettevõttele õiguse alustada VKE-dele laenude väljastamist Ühendkuningriigis.

2023. aastal keskendub LHV UK pangaliitsentsi omandamisele, töötajate palkamisele, infosüsteemide ja IT-taristu ülesehitamisele ning äritegevuse ja töötajate ülevõtmisele LHV Panga Ühendkuningriigi filiaalilt ja LHV Pangalt. Pangaliitsentsi peavad heaks kiitma Ühendkuningriigi pangandus- ja finantsjärelevalveasutused Prudential Regulatory Authority ja Financial Conduct Authority.

LHV UK kasvuplaanid Ühendkuningriigis tuginevad kolmele valdkonnale, milleks on pangateenused finantsvahendajatele, laenud VKE-dele ja teenused e-kaupmeestele.

Finantsvahendajatele hakkab LHV UK pakkuma ühtset pangateenuste platvormi eurodes ja Briti naelades. LHV UK pikaajaline visioon on kujuneda pangaks, kes on Euroopas üks moodsa panganduse eestvedajaid, ja aidata kaasa piirideta finantsteenuste arendamisele. Ettevõtte positsioneerib ennast uue põlvkonna pangana, kes suudab avatud panganduse kaudu ühendada traditsioonilise panganduse ja uue põlvkonna finantsteenused. Ettevõtte keskendub tihedamale integreerumisele Euroopa pangandustaristuga. Ettevõtte olemasolevad teenused ja tehnoloogiline tase võimaldavad pakuda teenuseid rahvusvahelistele klientidele ja finantstehnoloogia ettevõtetele, sh suurtele makseasutustele.

VKE-dele annab LHV UK laenu kommertstingimustel. Laenu alampiir on 0,5 miljonit naela ja laen peab olema tagatud ärikinnisvara ja muude garantiidega. Peamiseks müügikanaliks on krediitimaaklerid. Laenude väljastamist alustati Manchesteri piirkonnas, kuid kavas on luua müügi- ja klienditeeninduse meeskond ka Londonis.

LHV UK tegevuspõhimõtted ja eesmärgid on järgmised:

- **Avatud panganduse lipulaev.** LHV UK pakub ettevõtetele panganduse täisteenust. LHV UK näeb ennast innovatiivse sillana ettevõtete ja pangataristu vahel ning usub, et annab head eeskuju selles, kuidas avatud pangandus saab ettevõtteid aidata.
- **Digitaalne.** LHV UK on digitaalne pank, kelle teenused on suunatud moodsale digiühiskonnale ja ettevõtetele, kes kasutavad e-kaubanduse lahendusi. LHV UK kasutab tänapäevast tipptehnoloogiat, mis võimaldab klientidel pakuda oma eesmärkidele vastavaid uuenduslikke ja unikaalseid tooteid.
- **Kasutajakogemusele keskendunud.** LHV UK on kliendikeskne ettevõtte, kelle jaoks iga toode algab kliendist ja kelle eesmärk on pakuda paremat kasutajakogemust. Ettevõtte mõtleb pidevalt sellele, kuidas klienditeeninduse protsessi iga etappi saaks veelgi täiustada. LHV UK-ga on lihtne suhelda: ava konto, kasuta seda e-kanalite või API-ühenduse kaudu, ja tee tehinguid!

5. EveryPay AS

2012. aastal asutatud EveryPay arendab ja opereerib pilvepõhist maksevärava platvormi, mis võimaldab digikeskkonnas digimakseid vastu võtta ja omab PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) 1. taseme sertifikaati. EveryPay kliendid on finantsasutused, kes vajavad platvormi oma internetimaksete vastuvõtmise lahenduse osana või oma sisevajadusteks. EveryPay ei paku teenuseid otse kaupmeestele.

EveryPay tegutseb peamiselt Baltimaades, pakkudes teenuseid kommertspankadele ja mõnele väiksemale finantsasutusele.

2022. aasta aprillis omandas LHV Group 100% EveryPay aktsiatest. 2022. aastal keskendus EveryPay vähem turundusele ega müünud platvormi aktiivselt uutele finantsasutustele väljaspool Baltimaid. Tegeleti uute funktsioonide lisamisega: need hõlmavad uusi maksemeetodeid nagu Apple Pay, Google Pay, hõlpsamat ja dünaamilisemat kaardimaksete integreerimise võimalust Secure Elements ja avatud panganduse makselahenduste optimeerimist. Fookuses on uute maksemeetodite lisamine, et hõlmata vajalikke piirkondi ja toetada LHV Groupi strateegilisi eesmäärke.

Pärast tormilist kasvu COVID-19 pandeemia ajal 2021. aastal oli 2022 e-kaubanduses suhteliselt stabiilne. Ettevõtte täiustasid oma e-kaubanduse ja iseteeninduskeskkondi ning muutsid maksevooge sujuvamaks. Äriprotsessides tõhususe saavutamiseks muutus veelgi olulisemaks iseteeninduskeskkondade optimeerimine ning ostuprotsessi, arveldamise ja rahavoogude juhtimise digitaliseerimine. Avatud panganduse maksed võivad üha enam populaarsust ja turu suurimad tegijad on hakanud varasemaid pangalingimakseid asendama avatud panganduse maksetega.

Eestis kasvasid e-ostud 2022. aasta 11 kuuga 38%, võrreldes sama perioodiga eelmisel aastal. Maksemeetodite kaupa oli kasv järgmine: kaardimaksed 70%, avatud panganduse maksed 108% ja pangalingimaksed 9%. EveryPay aastane töötlusmaht suurenes 2022. aastal 81%.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Riskijuhtimine

Riski defineeritakse kui võimalikku negatiivset kõrvalekallet oodatavatest majandustulemustest. Oma igapäevastes toimingutes puutub LHV kokku mitmete riskidega. LHV riskijuhtimise eesmärgiks on need riskid tuvastada, neid õigesti mõõta, neid juhtida ja nendest aru anda. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärk LHV väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine põhineb LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel. Esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad vastutavad riskide võtmise ning igapäevase riskijuhtimise eest. Teine kaitseliin vastutab Grupis tugeva riskijuhtimisraamistiku haldamise, selle pideva järelevalve ja rakendamise eest, sh riskijuhtimise poliitikas kindlaks määratud meetodika haldamise eest, ning tagab, et Grupis toimib tõhusalt riskide terviklik tuvastamine, hindamine, mõõtmine, juhtimine, maandamine ja seire ning riskialane aruandlus.

Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu Grupi üle. Riskijuhtimise põhimõtteid, nõudeid ja vastutusvaldkondi on kirjeldatud riskijuhtimise poliitikas. Kapitali juhtimise põhimõtteid ja eesmärke on kirjeldatud sisedokumentides (kapitali juhtimise poliitika ja kapitali eesmärgid). Detailsemaid riskijuhtimise protsesse on kirjeldatud vastava valdkonna sise-eeskirjades.

Sõltumatu riskijuhtimise üksuse eestvedamisel on LHV välja töötanud grupiülese riskivalmiduse raamistiku, mille on kinnitanud nõukogu. Riskivalmidus peegeldab LHV valmisolekut võtta teatavat liiki riske. Mida suurem on riskivalmidus, seda suuremaid riske saab võtta. Riskivalmidus on määratletud kooskõlas soovitud riskiprofiiliga, mis kajastab LHV ärimudeli olemust.

Riskijuhtimise raamistik

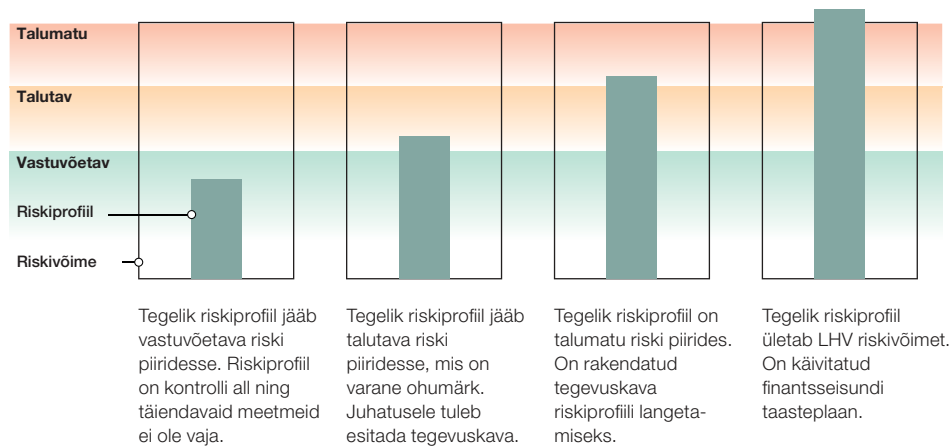
Riskivalmiduse dokumendis on määratletud riskivalmidus kõikide riskide suhtes, millele LHV on olulisel määral avatud. Riskivalmidust määratletakse nii kvalitatiivsete suuniste kui ka kvantitatiivsete piirmäärade abil, võttes arvesse järgmisi põhimõtteid:

- Kvalitatiivsed suunised on sõnastatud lihtsalt ning lähtudes organisatsioonis ja äriplaanis üldiselt kasutatavast terminoloogiast.
- Riskivalmiduse kvantitatiivsed piirid määratakse kindlaks piisavalt üksikasjalikult, et need hõlmaksid kõiki peamisi riski liike ja nende alamliike, kuid piisavalt üldiselt selleks, et säiliks ülevaade LHV grupiülese riskiprofiili igast olulisest näitajast.

Kui riski on võimalik kvantifitseerida, määratakse kindlaks vastuvõetav, talutav ja talumatu riskitase:

- vastuvõetav on riskitase, mida on lubatud tavalistes äritingimustes võtta;
- talutav on riskitase, mis annab ohusignaali: riski suurenemist tuleb nõuetekohaselt hinnata ja määrata kindlaks tegevuskava riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni; hinnangu tulemuste ja tegevuskava kohta tuleb esitada aruanne vähemalt LHV juhatusel;
- talumatu riskitase on riski äärmiste piirmäärade ületamine. See on riskitase, mida LHV ei soovi mitte mingil juhul ületada ja mille korral tuleb viivitamatult võtta meetmeid, et langetada risk vähemalt talutavatesse piiridesse. Sellisest rikkumisest, hinnangu tulemustest ja tegevuskavast tuleb aru anda LHV nõukogule.

Riskivalmiduse raamistik

Riskivõime – maksimaalne riskitase, mida LHV on võimeline taluma, võttes arvesse oma kapitalibaasi, riskijuhtimise ja kontrollivõimekust ning regulatiivseid piiranguid.

Riskivalmidus – riski koondtase ja liigid, mida LHV on valmis oma riskivõime piires võtma oma strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, lähtudes oma ärimudelitest.

Riskiprofiil – LHV tegelike riskide kombinatsioon, mis tuleneb LHV tegevuste laadist, ulatusest ja keerukusest ning tegevuskeskkonnast.

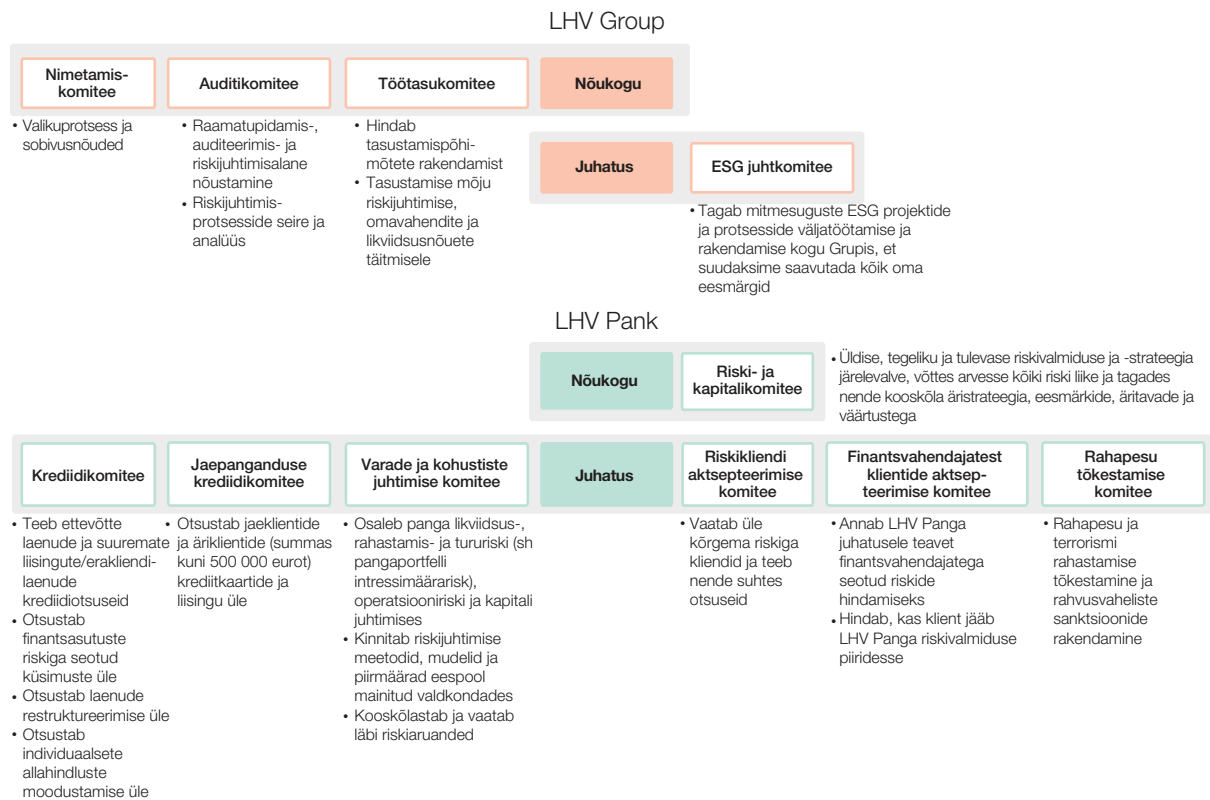
Jooniselt on näha, et kui tegelik riskiprofiil jääb vastuvõetava riskivalmiduse piiridesse, on tegemist ootuspärase olukorraga ning täiendavaid meetmeid ei ole vaja võtta. Kui tegelik riskiprofiil jääb talutava riskivalmiduse piiridesse, on see varane ohumärk ja võetakse kasutusele tegevuskava riskiprofiili alandamiseks. Samuti on sel juhul vaja teavitada juhatust. Kui tegelik riskiprofiil on talutavast tasemest kõrgemal, näitab see, et riskiprofiili langetamiseks tuleb kehtestada tegevuskava. Samuti on vajalik

teavitada nõukogu. LHV riskiprofiili juhtimise ning riskivalmiduse piiridesse jäämise eest vastutab esimene kaitseliin, sõltumatu seire ja aruandluse eest aga riskijuhtimise üksus.

Finantsseisundi taasteplaani jaoks on määratletud varajase hoiatuse indikaatorid koos vastavate künniste ja meetmetega.

Kooskõlas riskijuhtimispoliitikaga tuleb kvantitatiivselt kindlaks määrata riskivalmiduse tasemed vähemalt kapitaliriski, krediidiriski, tururiski, operatsiooniriski, likviidsusriski ja rahapesu riski jaoks. Riskivalmiduse piirid on määratletud iga vastava riski poliitikas, mille kinnitab nõukogu ja mis

sisaldavad ka täpsemad juhiseid ja suuniseid. LHV s on loodud komiteede ja otsustuspädevuste süsteem. Peamiste komiteede funktsioonid on esitatud järgmisel joonisel.

Osana riskipoliitika raamistikust on LHV välja töötanud riskiaruandluse protsessi. All olev tabel annab ülevaate riskijuhtimisosakonna koostatud peamistest aruannetest,

mis esitatakse juhtorganitele, ja aruannete esitamise sagedusest.

Juhtorgan	Liikmed	Aruande nimetus	Sagedus	Riskide kaetus
LHV Grupi nõukogu	LHV Grupi nõukogu kõik liikmed	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, rahapesu tõkestamisega seotud risk, õigusaktide seire
		Vastavuskontrolli ülevaade	Kord kuus	Vastavusrisk
		ICAAP-i aruanne, ICAAP-i makrostsenaarium, SREP-i aruanne	Kord aastas	Kõik riskid
Panga nõukogu	Panga nõukogu kõik liikmed	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, rahapesu tõkestamisega seotud risk, õigusaktide seire
		Riskijuhtimise valdkonna ülevaated	Kord aastas	Kõik riskid
		ICAAP-i aruanne, ICAAP-i makrostsenaarium, SREP-i aruanne	Kord aastas	Kõik riskid
Panga riski- ja kapitalikomitee	Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Möis, Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, rahapesu tõkestamisega seotud risk, õigusaktide seire
		Probleemsed laenukliendid	Kord kvartalis	Krediidirisk
Auditikomitee	Kristel Aarna, Urmas Peiker, Tauno Tats	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, rahapesu tõkestamisega seotud risk, õigusaktide seire
LHV Grupi tegevjuht, panga nõukogu esimees	Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, rahapesu tõkestamisega seotud risk, vastavusrisk, õigusaktide seire
Panga varade ja kohustiste komitee	Panga juhatuse liikmed, <i>treasury</i> juht	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, tururisk, intressimäärarisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk
		Talitluspidevuse testid ja planeerimine	Pärast iga testi	Operatsioonirisk
		Riskide enesehindamine	Pärast hindamist	Operatsioonirisk
Panga juhatuse	Panga juhatuse liikmed	Vastavuskontrolli ülevaade	Kord aastas	Vastavusrisk
		Rahapesu tõkestamise ülevaade	Kord aastas	Rahapesu tõkestamisega seotud risk
		Õigusaktide seire	Kord kuus	Vastavusrisk
		Vastavusaudit	Pärast iga auditit	Vastavusrisk
		ICAAP-i aruanne, ICAAP-i makrostsenaarium, SREP-i aruanne	Kord aastas	Kõik riskid

LHV-s on kehtestatud riskijuhtimise poliitika, mis määrab riskijuhtimise raamistiku. Eraldi on kehtestatud oluliste riskikategooriate poliitikad. Riske analüüsitakse ja seiratakse

ning nende kohta esitatakse erinevatele juhtimistasemetele kuu- ja kvartaliaruandeid. Igakuises riskiaruandes esitatakse teavet riskiliikide lõikes. Riskiaruanne sisaldab teavet ka

kapitali adekvaatsuse kohta. See võimaldab saada regulaarselt tervikliku pildi kõikidest olulistest riskidest ettevõtte tasandil ja seirata riskide arengut, tuvastada kitsaskohti ja kiiresti reageerida.

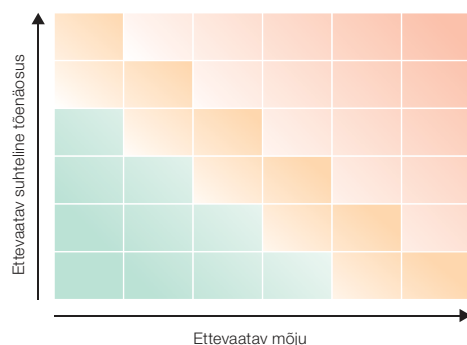
Üldises riskijuhtimise raamistikus on kehtestatud spetsiaalsed raamistikud eri riskiliikide haldamiseks. Kuna LHV ärimudel ja väliskeskkond pidevalt muutuvad, muutub pidevalt ka LHV riskipositsioonide liik ja suurus. Seetõttu kohandatakse regulaarselt ka riskijuhtimise raamistikku.

Riskijuhtimise raamistiku koostamisel on ennekõike silmas peetud praeguste ja hinnanguliste tulevaste riskipositsioonide suhtelist olulisust, mida on kujutatud allpool esitatud „soojakaardil“. Olulisi riskipositsioone, mille puhul võimalikud kahjud on suured ja nende realiseerumine tõenäolisem, juhitakse rangemalt. Riskijuhtimise raamistiku konkreetseted elemendid, sh meetodika, protsessid, töövahendid, inimesed ja kohaldamisulatus, sõltuvad konkreetse riski laadist.

Raamistikke, millega hallatakse peamisi riskiliike, millele Grupp on olulisemal määral avatud, sh maksevõime risk, krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk ja operatsioonirisk, kirjeldatakse üksikasjalikult järgmistes osades.

Üldises riskijuhtimise raamistikus pööratakse eraldi tähelepanu ka ESG riskide, st keskkonna-, sotsiaalsete ja/või juhtimisalaste tegurite praegustest või tulevastest mõjudest tingitud kahjude riski juhtimisele. LHV mõistab, et see risk muutub edaspidi järjest olulisemaks, ja tugevdab vastavalt oma riskijuhtimise raamistikku.

Riskijuhtimise raamistik

Nagu kõigi oluliste riskikategooriate puhul hõlmab see riskivalmiduse määramist ja tagamist, et Grupp ei välju kindlaksmääratud riskivalmiduse piiridest.

Võimalusel lisatakse riskijuhtimise raamistiku nendele aspektidele, mis seostuvad otseselt krediidi-, turu-, operatsiooni-, likviidsus-, rahastus- ja strateegilise riskiga, ka ESG-alane vaade. Selle raamistiku tugevdamise ühe osana tuleb määratleda ühine taksonoomia ning võtta arvesse järjest täienevat regulatsiooni ja parimaid tavaid. LHV on koostanud välistamisloetelu tegevusaladest ja tehingute

liikidest, mida LHV negatiivse keskkonna- või sotsiaalse mõju tõttu ei rahasta.

1. Kapitali juhtimine

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed krediidasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalsuurusega või seda ületama. Euroopa Liidus kehtib pankade ja investimisühingute kapitalile õigusraamistik (kapitalinõuete IV direktiiv), mis põhineb suures osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud nn Basel III raamistikul. Selle raamistiku eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ning tagada seeläbi majanduse piisav ja jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena näevad selle regulatsiooni uued nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Kapitalinõuete IV direktiivis on määratletud ka makrofinantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada krediidiasutuste käitumist tsükli võimendamisel ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske. Igal aastal on määrustesse tehtud väiksemaid muudatusi. COVID-19 pandeemia tõttu on kapitalinõuete V direktiivi rakendamine osaliselt edasi lükkunud ja täielikult ajakohastatud regulatsioon hakkab kehtima 2025. aastal.

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit teenida;
- säilitada tugev kapitalibaas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita järelevalveorganite kehtestatud kapitalinõudeid.

Grupp käsitleb kapitalina kapitali adekvaatsuse regulatsioonis määratletud netoomavahendeid. Grupi omavahendid koosnevad esimese taseme põhiomavahenditest (CET1), täiendavatest esimese taseme (Tier 1) omavahenditest ja teise taseme (Tier 2) omavahenditest. Seisuga 31. detsember 2022 olid Grupi hallatavad netoomavahendid 473 931 tuhat eurot (31. detsember 2021: 385 357 tuhat eurot). Kapitalijuhtimise eesmärkide seadmisel lähtutakse nii regulatiivsetest nõuetest kui ka täiendavatest sisemistest puhvri nõuetest.

Grupp järgib kapitali juhtimisel alljärgnevat üldpõhimõtet:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, et tagada majanduslik jätkusuutlikkus ja võimalus rahastada uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- kapitali juhtimisel on peamine tähelepanu esimese taseme põhiomavahenditel, sest ainult esimese taseme põhiomavahendeid saab kasutada kahjumi katmiseks. Kõik muud kasutatavad kapitaliühikud sõltuvad esimese taseme põhiomavahendite mahust;
- Grupi kapitali saab jagada järgmiselt: 1) reguleeritud miinimumkapital, 2) Grupi hoitav kapitalipuhver, 3) omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõude (MREL) kohased kõlblikud kohustised;
- MREL-suhtarve saab omavahendite asemel täita sobivate kohustistega.

Et täita oma pikaajalisi majanduslikke eesmärgi, peab Grupp ühelt poolt püüdma proportsionaalselt vähendada reguleeritud miinimumkapitali (riskide vähendamise ja suure läbipaistvuse kaudu). Teiselt poolt peab Grupp hoidma piisavat ja konservatiivset kapitalivaru, mis tagab majandusliku jätkusuutlikkuse ka tõsise negatiivse riskisenaariumi korral.

Grupi määratud riskivalmidus on oluline sisend kapitalijuhtimise planeerimisele ja kapitalieesmärkide seadmisele. Suurem riskivalmidus eeldab suurema kapitalipuhvri hoidmist.

Liikmesriikides otsekohaldava kapitalinõuete IV direktiiviga kohustatakse kõiki Euroopa Liidus tegutsevaid krediitiasutusi (sh neid konsolideerivaid valdusettevõtteid) ja investimisühinguid hoidma esimese taseme põhiomavahendite (CET1) suhtarvu 4,5% (osakaal riskiga kaalutud varast)

ning esimese taseme omavahendite (Tier 1) suhtarvu 6% (osakaal riskiga kaalutud varast). Kogu kapitalinõue ehk kapitali adekvaatsuse määr (CAD), mis sisaldab nii esimese kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite moodustamise põhimõtted.

Esiteks määrab Finantsinspeksioon Pillar 2 raames krediitiasutusepõhise kapitalinõude. Kapitali baasnõue ja täiendav Pillar 2 kapitalinõue moodustavad järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessis (SREP) määratud nn SREP-i kapitalinõude, mis on minimaalne kapitaliseerituse tase, mida krediitiasutus on tegevusloa säilitamiseks kohustatud hoidma.

Lisaks SREP-i kapitalipuhvritele on pangad kohustatud hoidma mitmeid täiendavaid puhvreid. Krediitiasutustele on kehtestatud nõue hoida kapitali säilitamise ja süsteemse riski puhvreid, sh kapitali säilitamise puhvrit, mille tase on 2,5% (kehtestab Finantsinspeksioon); muu süsteemselt olulise krediitiasutuse puhvrit, mis määratakse suurematele krediitiasutustele individuaalselt ja mille tase on 2,0% (kehtestab Eesti Pank); ja vastutsüklilist kapitalipuhvrit, mille tase on 1,0% (kehtestab Eesti Pank). Ainult süsteemse riski puhver on hetkel tasemel 0,0% (kehtestab Eesti Pank).

Kui kapitaliseerituse nõudeid ei täideta, võtab järelevalveasutus järk-järgult rangemaid meetmeid alates dividendimaksete piiramisest kuni tegevusloa tühistamiseni.

LHV sai SREP-i aruande 2022. aasta detsembris ja sisemisi kapitalieesmärgi korrigeeriti sellest lähtuvalt. Järgnevas tabelis on esitatud aruandel põhinev ülevaade kapitalinõuetest.

LHV Grupi kapitalinõuded	CET1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Pillar 2 kapitalinõue	1,91%	2,55%	3,40%
SREP-i kapitalinõuded kokku	6,41%	8,55%	11,40%
Kapitali säilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Muu süsteemselt olulise krediitiasutuse puhver	2,00%	2,00%	2,00%
Süsteemse riski puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Vastutsükliline puhver	1,00%	1,00%	1,00%
Kapitalinõuded kokku	11,91%	14,05%	16,90%

Lisaks kapitalinõudele on Finantsinspeksioon kehtestanud LHV-le Pillar 2 kapitalisuunise, mis on 2,00% iga kapitalitaseme kohta. LHV täidab seda suunist sisemiste puhvrite osana.

LHV läheneb kapitalijuhtimisele konservatiivselt ja hoiab lisaks regulatiivsetele ka täiendavaid sisemisi puhvreid.

Kapitalinõudeid on suurendatud peamiselt panga suureneva turuosa ja makromajandusliku keskkonna halvenemise tõttu.

2022. aastast alates peab LHV Group täitma ka omavahendite ja kõlblike kohustiste (MREL) miinimumnõuet, mis on kriisilahendamise kava oluline element. LHV peab hoidma

piisaval hulgal omavahendeid ja kõlblikke kohustisi, mida kriisilahendamise kavandamisel saab kasutada kahjumite katmiseks. LHV peab konsolideeritud tasandil täitma kahte eraldi MREL-nõuet. MREL-TREA suhe arvutatakse riskiga kaalutud varade kogusumma alusel (TREA – koguriskipositsioon) ja MREL-LRE suhe arvutatakse varade kogusumma alusel (LRE – finantsvõimenduse määra riskipositsioon). MREL-suhtarvudele seatud lõplikud eesmärgid rakenduvad üleminekuperioodiga, mis kestab kuni 1. jaanuarini 2024. Lõplikud eesmärgid on: MREL-TREA 24,57% ja MREL-LRE 5,91%. Vahe-eesmärgid, mis hakkasid kehtima alates 1. jaanuarist 2022, on MREL-TREA 19,08% ja MREL-LRE 5,91%. Kasumi jagamiseks tuleb lisaks eespool nimetatud eesmärkidele rakendada täiendavaid puhvreid. MREL-nõudeid ajakohastab Finantsinspeksioon igal aastal.

Sisemised kapitali adekvaatsuse eesmärgid seisuga 31. detsember 2022 olid järgmised:

LHV Grupi sisemised kapitalinõuded	%
Esimese taseme põhiomavahendite (CET1) kapitalinõue ehk adekvaatsuse määr	14,20%
Esimese taseme omavahendite (Tier 1) kapitalinõue ehk adekvaatsuse määr	16,35%
Kogu kapitalinõue ehk kapitali adekvaatsuse määr	19,20%
MREL-TREA (kuni 2024)	19,50%
MREL-TREA (alates 2024)	24,57%
MREL-LRE	6,20%
Finantsvõimenduse määr	3,50%

Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ja operatsiooniriski kapitalinõude arvutamiseks baasmeetodit. Grupp ja tema tütarettevõtted on aruandeaastal ning varasematel aastatel täitnud kõiki kapitalinõudeid. LHV soovib hakata kasutama sisemudelitel ja sisereitingutel (IRB) põhinevat kapitaliarvestust ja on asunud vastavaid sisemisi protsesse ette valmistama. LHV Group kavatseb taotleda luba sisereitingute meetodi kasutamiseks 2023. aastal ja loodab selle saada aasta hiljem.

Kapitali adekvaatsust ja regulatiivse kapitali kasutamist juhib finantsosakond, lähtudes järelevalveasutusele regulaarselt esitatavast aruandlusest usaldatavus- ja kapitalinõuete täitmise kohta.

Igal aastal kinnitab Grupi nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme, pidades silmas järgmise viie aasta finantsplaaniga kaasnevaid potentsiaalseid riske.

Kapitaliseerituse näitajaid prognoositakse igakuiselt, võttes arvesse tegelikke tulemusi ja majanduse väljavaadet, ja vajadusel korrigeeritakse kapitaliplaane. Riskijuhtimise osakond koostab eraldi kapitaliseeritust mõjutavaid

stressistsenaariumeid, mida planeerimisetapis arvesse võetakse.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik sisemine kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Lisaks LHV-le on eraldi regulatiivsed kapitalinõuded kehtestatud ka mitmele tütarettevõttele: LHV Pangale eraldivõetuna, LHV Varahaldusele ja LHV Kindlustusele. Pärast pangaliitsentsi saamist kohalduvad ka LHV UK-le eraldi kapitalinõuded. Kõik need ettevõtted lähtuvad igapäevases kapitalijuhtimises nii regulatiivsetest kapitalinõuetest kui ka Grupi kapitaliseerituse eesmärkidest.

Kapitali juhtimine 2022. aastal

Grupp on hästi kapitaliseeritud. Grupi CET1 kapitalibaasi (esimese taseme põhiomavahendid) tugevdati investori-tele uute aktsiate emiteerimisega aasta esimeses pooles. Lisaks emiteeris Grupp 2022. aasta IV kvartalis AT1 kapitali (täiendavad esimese taseme omavahendid) hulka kuuluvaid allutatud võlakirju kogumahas 20 miljonit eurot.

Grupi kogu kapitali adekvaatsuse määr seisuga 31. detsember 2022 oli 20,80% (31. detsember 2021: 19,97%). Esimese taseme omavahendite (Tier 1) ja esimese taseme põhiomavahendite (CET1) suhtarvud seisuga 31. detsember 2022 olid vastavalt 17,51% ja 15,09% (31. detsember 2021: 16,08% ja 14,27%). Ehkki riskiga kaalutud varade maht kasvas kiiresti, suurenesid kõik kapitali adekvaatsuse suhtarvud aasta jooksul, sest Grupp kaasas täiendavat kapitali ning teenitud kasum kasvatas jõudsalt omakapitali. Eelnevast tulenevalt täitis Grupp seisuga 31. detsember 2022 kõiki regulatiivseid ja sisemisi kapitalinõudeid.

LHV emiteeris 2022. aasta novembris 100 miljoni euro mahu MREL-nõude hulka arvestatavaid võlaväärtpabereid. Emissioon viidi läbi eesmärgiks seatud MREL-suhtarvu saavutamiseks.

Seisuga 31. detsember 2022 oli Grupi MREL-TREA suhtarv 29,07% (31. detsember 2021: 24,00%) ja MREL-LRE suhtarv 10,78% (31. detsember 2021: 6,9%). Seega täitis Grupp vastavaid regulatiivseid nõudeid.

Grupi finantsvõimenduse määr seisuga 31. detsember 2022 oli 6,49% (31. detsember 2021: 4,32%).

Kapitalibaas

tuhandetes eurodes

	31.12.2022	31.12.2021
Sissemakstud aktsiakapital	31 542	29 864
Ülekurss	141 186	97 361
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 713	4 713
Muud reservid	-1 441	47
Eelmiste aastate jaotamata kasum	170 010	179 746
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-23 333	-14 473
Aruandeperioodi kasum (COREP)	25 611	0
Mahaarvamised	-369	-128
Esimese taseme põhiomavahendite (CET1) elemendid või mahaarvamised	-456	12 209
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse (CET1) kuuluvad instrumendid, kus krediidiasutusel ei ole olulist investeeringut	-181	-5 236
Selliste finantssektori ettevõtete esimese taseme põhiomavahenditesse (CET1) kuuluvad instrumendid, kus krediidiasutusel on oluline investeering	-3 351	-4 328
Esimese taseme omavahendid	343 931	275 357
Täiendavad esimese taseme omavahendid	55 000	35 000
Esimese taseme omavahendid kokku	398 931	310 357
Allutatud kohustised	75 000	75 000
Teise taseme omavahendid kokku	75 000	75 000
Piiranguid ületavad allutatud kohustised ja eelisaktsiad	0	0
Netoomavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	473 931	385 357

Kapitalinõuded

Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	0	0
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	11 553	10 465
Äriühingud standardmeetodil	1 204 523	1 141 853
Jaenõuded standardmeetodil	219 031	212 860
Avalik sektor standardmeetodil	0	6
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	513 483	291 338
Viivituses nõuded standardmeetodil	8 004	19 332
Investeeringufondide aktsiad ja osakud standardmeetodil	186	190
Muud varad standardmeetodil	102 697	93 939
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	2 059 477	1 769 983
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	18 324	3 489
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	740	2 079
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	2 228	1 211
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	197 920	152 778
Kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks kokku	2 278 689	1 929 540
Kapitali adekvaatsus (%)	20,80	19,97
Esimese taseme omavahendite suhtarv (%)	17,51	16,08
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%)	15,09	14,27

2. Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et Grupil võib tekkida rahaline kahju, kui kliendid või vastaspoolused ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide hoiustest ja võlaväärtpaberitest, peamiselt aga klientidele laenuandmisest, sh antud laenudest ja garantiidest, muudest nõuetest ning valmisolekulaenudest.

Krediidirisk on üks suuremaid riske Grupi tegevuses, mistõttu juhtkond haldab hoolikalt krediidiriski positsioone. LHV kesksed põhimõtted on, et iga laenudega tegelev äriüksus vastutab täielikult oma krediidiriskide eest, et krediidiotsuste tegemisel juhindutakse krediidiotsustest ja otsused on kooskõlas LHV äri- ja krediidistrateegiaga. Krediidiriski juhtimine ja kontroll põhineb kolme kaitseliini mudelil. Vastutus koondub sõltumatusse krediidiriski juhtimise osakonda, kes annab regulaarselt aru juhatusele ja nõukogule. Alates 1. jaanuarist 2022 allub krediidiriski juhtimise osakond vahetult LHV Panga tegevjuhile. Krediidiriski juhtimise osakonna ülesannete hulka kuulub võla- ja riskivarade juhtimine, kinnisvaratagatiste hindamine, ettevõtete krediidiriski analüüs (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) ning esimese liini krediidikontroll ja seireüksused.

Krediidiotsustamine sõltub iga laenu suurusest ja laadist: madala riskitasemega laenud kiidetakse heaks kulutõhusama ja kiirema protsessiga, samas kui kõrgema riskitasemega ja suuremad laenud nõuavad põhjalikumalt analüüsi ja krediidiotsustamist. Vastavalt sellele teeb laenuotsuseid kas krediidikomitee (kui riskipositsioon ületab 500 tuhat eurot), jaepanganduse krediidikomitee või – madalamal otsustustasandil – laenuspetsialist. Väikelaenu puhul tehakse laenuotsused täielikult automatiseeritud otsustussüsteemi kaudu. Laenuotsuste puhul kasutatakse kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või hindamissüsteemi (vt punkt 2.1 „Krediidiriski mõõtmine ja jaotus“). Laenuotsuse tegemise protsessis peab LHV tähtsaks arvestamist vastutustundliku laenamise ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega, mis hõlmavad keskkonna-, sotsiaalse vastutuse ja ärietikaalaseid kaalutlusi (vt ka punkt „ESG üldpõhimõtted“).

Krediidiriski märgatava suurenemise varaseks kindlaks tegemiseks toimub pärast laenu väljastamist pidev seire. Suurte juriidilistest isikutest laenuklientide (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) finantsseisundit kontrollitakse kvartalipõhiselt. Peale selle kasutatakse ka välistest allikatest (krediidiinfobürood, maksuamet ja muud avalikud registrid) saadud teavet. Vähemalt kord aastas vaadatakse individuaalselt läbi kõik ettevõtete panganduse klientide, finantsasutuste ja valitsussektori reitingud.

Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, lisatakse jälgimisnimekirja. Jälgimisnimekirjas olevate klientide finantsseisundit, likviidsust ja tagatise väärtust jälgitakse põhjalikult ja sellest antakse krediidikomiteele igakuine ülevaade. Jaeklientide puhul jälgitakse

laenuvõtja maksekäitumist pärast laenu esialgset arvelevõtmist perioodiliselt ja selle põhjal arvutatakse kliendi käitumishinnang. Käitumishinnang võtab arvesse ka kogu muud laenuvõtja kohta teadaolevat infot, mis võib mõjutada tema krediidi võimelisust, nagu töökoha kaotus ja varasemad maksehäired. Suurenenud krediidiriskiga jaeklientide haldamisel lähtutakse üldiselt kliendi maksekäitumisest.

Grupp kasutab krediidiriski leevendamiseks mitmesuguseid eeskirju ja tavaid. Grupil on sise-eeskirjad konkreetsete tagatisklasside sobivuse ja krediidiriski vähendamise kohta.

COVID-19 ja majanduse jahenemise mõju

2020. aastal, mil COVID-19 kriis vallandus, kasutas LHV konservatiivset krediidiriski hindamist. LHV otsustas mitte kasutada ajutisi regulatiivseid meetmeid, mis võimaldasid jätta riskihinnangud muutmata klientide puhul, kellele võimaldati maksepuhkust eriolukorrast tingitud maksepuhkuse andmise ühtse korra alusel. See tähendab, et enamik selliseid laene liigitati viivislaenudeks või makseraskuste tõttu restruktureeritavateks nõueteks, mis suurendas oluliselt IFRS 9 alusel faasi 2 liigitatavate nõuete osakaalu. Hoolimata asjaolust, et peaaegu kõik kliendid on pöördunud tagasi graafikujärgsete maksete juurde ja neil ei ole oma kohustuste täitmisega raskusi, kohaldatakse selliste nõuete suhtes siiski pärast maksepuhkuse lõppu vähemalt kaheaastast katseaega, nii et sõltuvalt esialgse maksepuhkuse pikkusest (3–12 kuud) liigitatakse neid faasi 1 ümber 2022. või 2023. aasta jooksul. Selline otsus tehti sellepärast, et LHV aktsiad on noteeritud ja muidu olnuks LHV investoritel keerulisem saada ettekujutust tegelikest finantstulemustest.

Ukrainas 2022. aasta algul eskaleerunud konflikt LHV krediidiportfelli otseselt ei mõjutanud, kuna LHV on alati piiranud krediidiandmist klientidele, kes on avatud EL-i väliste riskidele. Edaspidi tuleb aga nii ettevõtetele kui ka jaeklientidele laenu andes arvestada energiahindade tõusu mõju. Näiteks tuleb ümber kujundada mõningaid ärimudeleid ja nii äri- kui ka eluhooneid tuleb muuta energiatõhusamaks.

Eesti majandus pööras 2022. aasta teises pooles tagasihoidlikku langusesse. Seni ei ole jahenev majandus LHV krediidiportfelli kvaliteeti negatiivselt mõjutanud. Vastupidi, nii makseraskuste tõttu restruktureeritavate kui ka viivises olevate nõuete arv vähenes 2022. aastal järjepidevalt. LHV jälgib krediidiportfelli kvaliteeti pidevalt ja vajadusel suhtleb klientidega, et võimalikke riske maandada.

Krediidiriski mõjutavad ESG riskid

Üha enam on kinnitust leidnud, et krediidiriski saavad mõjutada ka keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimiskahuriskid (ESG riskid) ning sellepärast on ESG kaalutlused panga krediidiriski otsustusprotsessides, sh riskivalmiduse põhimõtetes, poliitikas ja tegevuskordades aina rohkem esile tõusnud.

ESG riskide all mõistetakse selles peatükis igasuguse Grupile avalduva negatiivse finantsmõju riski, mis tuleneb keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisalaste tegurite praegusest või tulevase mõjust Grupi vastaspooltele või investee-

ritud varadele. Keskkonnariskitegurid liigitatakse füüsilisteks ja üleminekuriskideks. Füüsilised riskid kujutavad endast kliimamuutustest ja keskkonnaseisundi halvenemisest tulenevat otsest negatiivset mõju, mille tagajärjeks võib olla tootmisvõimsuse vähenemine, toormaterjalikulude kasv, varade väärtuse langus, suurenenud tööjõu- ja kapitalikulud jne. Üleminekuriskid peegeldavad ebakindlust, mis on seotud keskkonda säästvate majandusele üleminekuga kohanemise protsessi ajastuse ja kiirusega. Seda protsessi võivad mõjutada kolm tegurit: poliitika, tehnoloogia ja tarbijate eelistused.

Selles valdkonnas on toimumas kõige suuremad muutused CO₂-mahukates sektorites (nt kliimapoliitika meetmed võivad mõjutada varade hindu). Sotsiaalsed riskid hõlmavad sotsiaalseid tegureid, mis võivad positiivselt või negatiivselt mõjutada vastaspoole finantstulemusi või maksevõimelisust, nt asjaolud, mis on seotud inimeste ja kogukondade õiguste, heaolu ja huvidega, sh (eba)võrdsuse, tervishoiu, kaasamise, töösuhete, töötervishoiu ja -ohutuse, inimkapitali ja kogukondade küsimused.

ESG riskid võivad realiseeruda kahel viisil, mis peegeldab nende võimalikku kahte olulisuse perspektiivi. ESG riskid võivad mõjutada finantsasutusi (nn sissepoole suunatud perspektiiv) nende vastaspoolte ja investeeritud varade kaudu, mida ESG tegurid võivad mõjutada (sissepoole

suunatud perspektiiv) või mis võivad mõjutada ESG tegureid (nn väljapoole suunatud perspektiiv). Näiteks võib vastaspoole keskkonda kahjustav tegevus (negatiivne väljapoole suunatud mõju keskkonnateguritele) suurendada vastaspoole tundlikkust keskkonnaseisundi halvenemise eest kaitsva üleminekupoliitika rakendamise suhtes (keskkonnategurite negatiivne sissepoole suunatud mõju).

Pidades silmas oma äritegevuse mõju, on LHV seadnud eesmärgiks edendada keskkonda säästvat ja sotsiaalselt jätkusuutlikku ja vastutustundlikku majandust ning kiirendada kõige tõsisematele keskkonna- ja kliimaprobleemidele lahenduste leidmise protsessi, innustades oma kliente tegema oma äritegevuses ja investeerimisotsustes kestlikumaid valikuid.

LHV ei paku teadlikult krediittooteid klientidele, kelle tegevuses esineb selgeid tõendeid inimõiguste rikkumise ja keskkonna tõsise kahjustamise kohta. Lähtudes kestliku ja vastutustundliku tegutsemise põhimõtetest, on krediitpoliitikaga vastuolus selliste klientide krediteerimine, kelle LHV poolt väljastatud krediittoodete maht ületab 500 tuhandet eurot ja kelle tegevus on seotud mõne allpool tabelis välistamisloetelus oleva valdkonnaga.

Keelatud tegevusalad	Kirjeldus
Metsandus	<ul style="list-style-type: none"> Ebaseaduslik metsaraie
Ohustatud taime- ja loomaliikide heaolu, loomad	<ul style="list-style-type: none"> Kauplemine ohustatud või punasesse raamatusse kantud taime- ja loomaliikidega Tegelemine EL-i õigusaktides määratletud ebaseaduslike loomkatsetega Tegevusalad, mis on seotud partide ja hanede sundsöötmisega Loomapidamine karusnaha tootmise eesmärgil
Relvatööstus	<ul style="list-style-type: none"> Rahvusvahelise õiguse alusel keelatud relvade või nende komponentide tootmine või levitamine (kobarpommid, jalaväemiinid, bioloogilised ja keemiarelvad, tuumarelvad, laserrelvad, mille eesmärk on põhjustada püsivalt pimedaks jäämist)
Energeetika	<ul style="list-style-type: none"> Küttesöe ja põlevkivi kaevandamine ning nendest elektri tootmine Naftatootmise ahela algfaasi tegevused
Ohtlikud ained	<ul style="list-style-type: none"> Asbesti kaevandamine ning asbestikiudude ja neid kiudusid sisaldavate toodete ja segude tootmine, turule toomine ja kasutamine; Elavhõbeda ja elavhõbedaühendite eksport ning paljude elavhõbedat sisaldavate toodete tootmine, eksport ja import
Tubakas	<ul style="list-style-type: none"> Tubakatoodete või e-sigarettide levitamine, kui see on äriühingu põhitegevusalaks (müügitulust >50%)
Kalandus	<ul style="list-style-type: none"> Ökoloogiliselt mittesäästvate kalastusviiside praktiseerimine, nagu triivvõrkudega kalapüük, süvamere põhjatraalimine, kalapüük lõhkeainete või tsüaniidiga
Transport	<ul style="list-style-type: none"> Nafta ja muude ohtlike ainete vedu laevades, mis ei vasta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni nõuetele Alates 2030. aastast uute diiselkütusega sõitvate sõiduvahendite finantseerimine

ESG üldpõhimõtted

Lisaks sellele, et on koostatud välistamisloetelu teatud alamsektoritest, on LHV kehtestanud üldised ESG põhimõtted, mille kohaselt muu hulgas ei rahastata järgmisi tegevusi:

- kõikide selliste toodete tootmine ja nendega kauplemine, mis on Eesti Vabariigi seaduste ja määruste või rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute kohaselt ebaseaduslikud;
- sunnitöö kasutamine või inimõiguste rikkumine;
- prostitutsiooni vahendamine või pornograafilise materjali tootmine;
- keelatud ainete vahendamine ja kaubavahetus ilma nõutavate ekspordi- või impordilitsentsideta;
- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt UNESCO maailmapärandi objekte;
- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt rahvusparke ja looduskaitsealasid või Ramsari konventsiooniga kaetud märgalasid;
- bioloogilise mitmekesisuse ressursside või kultuuripärandi kaitset käsitlevate Eesti Vabariigi õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonidega keelatud tegevused;
- isikute, rühmade või kogukondade ebaseaduslik sunniviisiline väljasaatmine.

ESG riske võetakse arvesse laenuanalüüsis. Üksikasjalik ESG riskide analüüs tehakse 0,5 miljonit eurot ületavate ettevõttele laenude taotluste korral. Muude klientide puhul tehakse ESG tegurite baashindamine, mis lähtub laenutoote liigist ja keerukusest ning kliendi tegevusalast. Et tuvastada laenuvõtjaid, kes on otseselt või kaudselt avatud suuremale ESG teguritega seotud riskile, töötati koostöös keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna ekspertidega välja individuaalsete majandussektorite (alamsektorite) jaoks põhjalik „soojakaart“. Kaardil on kujutatud iga majandussektori keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hinnang, võttes arvesse reitinguagentuuride ja rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide vastavaid riskiklassifikatsioone, kohalikke ja EL-i õigusakte ja vajadusel Eesti siseriiklikku mõõdet.

Järgnevas tabelis on esitatud ülevaade LHV krediidiportfelli vastavalt majandussektorite liigitusele keskkonna- ja sotsiaalsete riskide alusel.

Krediidiportfelli jaotus riskiliikide vahel

	Riskitase	2022	2021
Keskkonna ja kliima			
muutustega seotud risk (E)	Kõrge	10,9%	14,4%
	Keskmine	54,7%	52,7%
	Madal	34,3%	32,8%
Sotsiaalne risk (S)	Kõrge	10,9%	15,2%
	Keskmine	55,9%	54,8%
	Madal	33,1%	30,0%

Aasta jooksul töötati pangas välja ettevõtete panganduse klientide ESG-analüüsi korda ja töövahendeid ning eeldatavasti jätkub see töö ka järgmisel aastal.

2.1 Krediidiriski mõõtmine ja jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgmistesse põhikategooriatesse:

- nõuded keskpankadele ja krediidasutustele (tabelites nimetuse „pangad“ all) ja investeerimisühingutele;
- võlaväärtpaberid ja tuletisinstrumentid;
- laenud juriidilistele isikutele;
- laenud eraisikutele.

a) Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele on üldiselt tagamata. Grupi vahendeid hinnatakse vastavalt Standard & Poor'si või samaväärsetele reitingutele (keskpangad on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse kas keskmist või kõige konservatiivsemat reitingut.

Kui Eesti krediidasutustel pole välist krediidi reitingut ja need on EL-i suurte pankade tütarettevõtted, on kasutatud emaettevõtte krediidi reitingut. Juhtkonna hinnangul on krediidasutuste ja investeerimisühingutega seotud eeldatava krediidikahju risk ebaoluline, kuna vastaspooltel on kõrged reitingud ja kuna Grupp hoiab nende osapoolte suhtes ainult väga likviidseid positsioone.

b) Võlaväärtpaberid ja tuletisinstrumentid

Võlaväärtpaberitega seotud krediidiriski võtmisele kehtestatakse krediidikomitees limiidid vastavalt emitendi reitingule.

Võlaväärtpaberitest tulenevad põhiosanõuded ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud. Võlaväärtpaberitel puuduvad tagatised.

c) Laenud juriidilistele isikutele

Juriidiliste isikute laenuportfell sisaldab krediiti ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele ja mittetulundusühingutele (sh korteriühistud) jne, sh järgmisi tooteid:

- ettevõttelaen (ärikliendilaen)
- liising
- arvelduslaen (ärikliendilaen)
- kaubanduse rahastamine (ärikliendilaen)
- finantsvõimenduslaen (investeeringute rahastamine)
- krediitkaardid ja järelmaks (tarbimise rahastamine)
- korteriühistu laen (ärikliendilaen)
- akreditiiv (tarbimise rahastamine)

Juriidilistele isikutele antavaid laene (v.a korteriühistute laenud), millega LHV-le kaasneb üle 500 tuhande euro suurune krediidirisk, hinnatakse individuaalselt. Igale kliendile määratakse krediidireiting vahemikus 1–13, kus 1 tähistab kõige väiksemat makseviivituse tõenäosust ja 13 maksejõuetust.

Krediidireitingu määramisel võetakse arvesse nii kliendi finantsseisundit kui ka äririski. Arvesse võetavad konkreetset finantssuhtarvud ja äririskid sõltuvad sellest, missugust reitingumudelit kasutatakse: ettevõtte, ärikinnisvara, elamuehituse, kohaliku omavalitsuse või kaubamudelit. Krediidireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediidianalüüsi osakonna juhataja, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediidikomitees ühehäälsel otsusel. Iga kliendi finantsseisundi järeseiret tehakse pärast laenu väljastamist harilikult vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendireitingud. Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, lisatakse jälgimisnimekirja ning nende finantsseisundit, likviidsust ja tagatiste väärtust jälgitakse põhjalikult ja tihedamini.

Juriidilistele isikutele väljastatavaid alla 500 tuhande euro suuruseid laene ja korteriühistute laene laenusummast sõltumata analüüsitakse ajasäästlikuma hindamisprotsessiga. Hindamine toimub laenu taotluse esitamise ajal ning on üks laenu väljastamise kriteeriumeid. Makseviivituse tõenäosus (PD) arvutatakse kliendi finantsandmete ja maksekäitumise alusel. Arvesse võetakse ka varade ja kohustiste struktuuri, kasumlikkust ja rahavoo suhtarve.

d) Laenud eraisikutele

Eraisikute laenuportfell sisaldab tagatud ja tagamata krediiditooteid ja eraisikute liisingutooteid, sh järgmisi tooteid:

Eraisikute laenutooted	Selgitus
hüpoteeklaen (erakliendilaen)	tagatud laen korteri või maja ostmiseks (kodulaen)
eralaen (erakliendilaen)	tagatud laen vabaks kasutuseks (investeeringuteks, renoveerimiseks jne)
tarbimislaen (tarbimise rahastamine)	tagamata tarbijalaen (väljastab tütarettevõtte LHV Finance)
järelmaks (tarbimise rahastamine)	tagamata järelmaksutoode (pakuvad kaupmehed, väljastab tütarettevõtte LHV Finance)
liising	liising sõidukite ostmiseks
finantsvõimenduslaen (investeeringute rahastamine)	laen börsil noteeritud väärtpaberite tagatisel
krediitkaardilaen (tarbimise rahastamine)	tagamata krediitkaardilaen
arvelduslaen (erakliendilaen)	tagamata arvelduslaen
õppelaen (erakliendilaen)	riigi garantiiga laen üliõpilastele
kinnisvaraliising (erakliendilaen)	hüpoteeklaen (kinnisvara kuulub LHV-le)

Ka eraisikute laenude puhul rakendatakse ajasäästlikku hindamisprotsessi (vt punkt „Krediidiriski skaala“, kus on kirjeldatud eraisikute makseviivituse tõenäosuse (PD) mudelite sisendeid). Hindamine toimub laenu taotluse esitamise ajal ning see on üks laenu väljastamise kriteeriume. Laenuotsuseid tehakse jaepanganduse krediitkomitees või madalamal otsustustasandil. Tarbimise rahastamise tooteid eraisikutele pakutakse Eestis tütarettevõtte LHV Finance kaudu.

Krediidiriski mõõtmine

Kõikide väljastatud laenutoodete puhul kasutatakse LHV-s kliendi krediitvõime hindamiseks kas reitingu- või hindamissüsteeme, nagu on näidatud allolevas tabelis. Ettevõtete krediidiotsuste tegemisel (kui LHV riskipositsioon on suurem kui 500 tuhat eurot), kasutatakse eksperdipõhist reitingumudelit ja jaeseptori taotluste puhul statistilisi PD hindamismudeleid; olemasolevate lepingute jaoks on välja töötatud portfelli hindamise PD mudelid. Eraldi mudelite alusel leitakse makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja krediidi ümberhindlustegur (CCF).

Krediitvõime hindamiseks kasutatavad mudelid

Portfell	Segment	Määratlus	PD	LGD	CCF/EAD
Ettevõtted	Ettevõttelaenud	Ettevõtete laenud LHV koguriskipositsiooniga üle 500 tuhande euro	Reitingumudelid	Mudel	Mudel
Jaekliendid	VKE-d, sh mikroettevõtted	Ettevõtete laenud LHV koguriskipositsiooniga kuni 500 tuhat eurot, korteriühistute laenud sõltumata LHV koguriskipositsioonist	Hindamismudelid		
	Eraklientide hüpoteeklaenud	Kõik eraklientide hüpoteeklaenud	Hindamismudelid		
	Muud erakliendilaenud	Kõik eraisikute tarbimise rahastamise tooted ja autoliising	Hindamismudelid		

Krediidiriski skaala

Grupp kasutab sisemist krediidiriski skaalat, mis peegeldab hinnangut individuaalsete vastaspoolte makseviivituse tõenäosusele. Grupi sisemised reitingu- ja hindamismudelid on kohandatud vastavalt vastaspoole kategooriale. Laenuvõtja krediidiriski hindamisel kasutatakse eri liiki krediidiriskipositsioonide puhul eri riskikarakteristikuid:

- 1) võlgniku riski karakteristikud
 - ettevõtete panganduse klientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded, juhtkonna kogemus, emaettevõtte toetus jne;
 - jaepanganduse klientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded või teave isikliku sissetuleku kohta, sotsiaal-demograafiline teave, käitumisalane teave jne;
- 2) tehinguriski karakteristikud – toote liik, saldo jne;
- 3) viivis seisundi ja võlgnevuste karakteristikud pangasisestest ja -välistest allikatest.

Lisaks sellele võimaldavad reitingumudelid lisada iga vastaspoole lõplikku sisemisse krediidi reitingusse ka krediidiriski juhi eksperdihinnanguid. See võimaldab võtta arvesse teavet, mis ei tarvitse ülejäänud andmetes kajastuda.

Krediidiriski klassid on kalibreeritud selliselt, et makseviivituse risk suureneb eksponentsiaalselt iga järgneva kõrgema klassi puhul. Näiteks PD erinevus reitinguklasside 4 ja 5 vahel on väiksem kui erinevus klasside 7 ja 8 vahel.

Järgnevalt on Grupi iga portfelli liigi kohta välja toodud täiendavad kaalutlused.

• Jaelaenu

Jaelaenu portfelli tehakse riskihinnang laenulepingu tasandil ja lõpphinnangut kõrvutatakse makseviivituse

tõenäosusega. Pärast esmast arvelevõtmist jälgitakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et koostada käitumishinnang.

Igasugust muud teavet laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada tema krediidi võimelisust (nt töökoha kaotus ja varasemad maksehäired) võetakse käitumishinnangus samuti arvesse.

• Ettevõtelaenu

Ettevõtete reitingud määratakse laenuvõtja tasandil. Krediidi analüütik lisab laenusüsteemi jooksvalt ajakohastatud ja uut informatsiooni ning krediidi hinnanguid. Lisaks sellele uuendab analüütik teavet laenuvõtja krediidi võimelisuse kohta vähemalt iga aastal näiteks avalike finantsaruannete põhjal. Selle põhjal määratakse uuendatud sisemine krediidi reiting ja PD.

• Treasury

Treasury võlaväärtpaberite portfelli olevate võlaväärtpaberite puhul kasutatakse väliste reitinguagentuuride reitinguid, mida jälgitakse ja ajakohastatakse pidevalt. Iga reitingu PD seotakse LHV reitinguskaalaga.

• Krediidiriski reitingud

Grupi ettevõtelaenu PD hindamise reitingumeetod koosneb 13 krediidi reitingust, kus 1 näitab madalaimat ja 13 kõrgeimat krediidiriski. Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning kohalikele omavalitsustele ja riikidele, mille maksevõimelisust on reitinguagentuurid oma investimisjärgu reitinguga kinnitanud. Ka reitinguklassid 3–13 põhinevad osaliselt reitinguagentuuride hinnangul, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Sisemine reitinguskaala ettevõtelaenule ja vastavad välised reitingud:

LHV reiting	LHV kirjeldus	PD%	S&P	Moody's
1		0,03	AAA	Aaa
2		0,05	AA+	Aa1
3		0,10	AA, AA-	Aa2, Aa3
4		0,20	A+, A, A-	A1, A2, A3
5	Investeeringusjärg	0,30	BBB+	Baa1
6		0,40	BBB	Baa2
7		0,50	BBB-	Baa3
8		1,00	BB+, BB	Ba1, Ba2
9		2,50	BB-	Ba3
10		5,00	B+	B1
11	Mitte-investeeringusjärg (sh spetsiaalne seire)	10,00	B, B-	B2, B3
12		30,00	CCC/C	Caa
13	Maksejõuetus	100,00	D	C

Reitingumeetodeid valideeritakse ja kalibreeritakse ümber igal aastal, et need vastaksid viimastele prognoosidele ja võtaksid arvesse kõiki tegelikult täheldatud makseviivitusi.

Reitingud on jagatud kolme rühma: investeerimisjärgu reiting, mitte-investeerimisjärgu reiting ja maksejõuetus. Investeerimisjärgu reiting määratakse, kui laen ei ole aruandekuupäeva seisuga viivitusel. Spetsiaalse seire staatus määratakse, kui vastaspoole reiting on 10–13. Maksejõuetuse staatus (reiting 13) määratakse lähtuvalt maksejõuetuse definitsioonist.

Tagatised

Ehkki Grupp annab krediiti vaid maksevõime poolest krediidivõimelistele klientidele, rakendab LHV ka mitmeid eeskirju ja tavasid riskide vähendamiseks. Grupil on sisemised eeskirjad teatava tagatisklassi vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta.

Tagatise väärtust hindab Grupp laenutaotlusprotsessi käigus ja hinnang vaadatakse perioodiliselt üle. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsuspriintsiibil, mis võtab arvesse tagatise liiki, asukohta, realiseerimise tõenäosust ja likviidsust.

Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperdi hinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse ärikinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset liiki kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindluseks ka statistilisi indekseerimismudeleid.

Põhilised laenude ja ettemaksete tagatiste liigid on järgmised:

- hüpoteek;
- kommertspan;
- kauba pant;
- deposiit;
- krediidikindlustus;
- kaubeldavad väärtpaberid;
- noteerimata väärtpaberid;
- nõudeõiguse pant;
- KredExi, Maaelu Edendamise Sihtasutuse või Euroopa Investeerimisfondi garantii;
- akreditiiv;
- era- või juriidilise isiku käendus;
- sõidukid, masinad, õhusõidukid, seadmed jne.

Grupp eelistab selliseid tagatise, mille puhul ei ole tugevat korrelatsiooni kliendi makseviivituse riski ja tagatise väärtuse vahel. Üldiselt peab panditav vara olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laene väljastatakse eraisikutele teatud summa ulatuses. Juriidilistele isikutele on see lubatud ainult sellisel juhul, kui rahavoogude prognoos näitab stabiilseid ja märkimisväärselt tugevaid rahavoogusid ja/või kliendi krediidirisk hinnatakse madalaks.

Finantsvõimenduslaenude tagatise jälgitakse igapäevaselt ja kui tagatise väärtus langeb, võetakse viivitamata meetmeid krediidikahju vältimiseks.

Tarbimislaene ja krediitkaardilaene väljastatakse ilma tagatiseta ning riske vähendatakse klientide maksekäitumise pideva seirega. Liising ja hüpoteeklaenud on alati ületagatud. Liisingu, järelmaksu, hüpoteeklaenude ja arvelduslaenu eraisikutest klientide üle, kes maksetähtaega ületavad, teeb Grupp regulaarset seiret.

Seoses alatagatud ettevõtelaenudega tuleb arvesse võtta, et Grupp on hinnanud teatavate tagatiste (isiklikud käendused, kommertspanid) turuväärtust konservatiivselt. Alatagatud laene käsitatakse kõrgema riskiga laenudena, mille üle Grupp teeb krediidikomitees igakuist seiret, et vähendada võimalikku krediidikahju.

2.2 Eeldatava krediidikahju mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediidikvaliteedi muutusele peale esmast kajastamist.

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel halvenenud krediidikvaliteediga, liigitatakse faasi 1 ning Grupp jälgib pidevalt selle krediidiriski.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest kajastamisest, liigitatakse finantsinstrument faasi 2, aga seda ei loeta veel halvenenud krediidikvaliteediga instrumendiks. Lisainformatsioon selle kohta, kuidas Grupp hindab krediidiriski olulist suurenemist, on esitatud riskijuhtimise peatüki punktis 2.2.1 „Oluline krediidiriski suurenemine“.

Juhul kui finantsinstrumendi krediidikvaliteet on halvenenud, liigitatakse see faasi 3. Lisainformatsiooni selle kohta, kuidas Grupp defineerib halvenenud krediidikvaliteedi ja makseviivituse, vt punktist 2.2.2 „Makseviivituse definitsioon ja halvenenud krediidikvaliteediga varad“.

Faasis 1 olevate finantsinstrumentide eeldatavat krediidikahju (expected credit loss, ECL) mõõdetakse summas, mis on võrdne kehtivusajal eeldatava krediidikahju selle osaga, mis tuleneb võimalikest makseviivitustest järgmise 12 kuu jooksul. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende kehtivusajal eeldatava krediidikahju põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hindamismeetodite kohta eeldatava krediidikahju arvutamisel vt punktist 2.2.3 „Eeldatava krediidikahju mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamismeetodite selgitused“.

Läbiv põhimõte eeldatava krediidikahju mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et arvesse tuleb võtta tulevikku vaatavat teavet.

Punkt 2.2.4 „Tulevikku vaatava teabe lisamine eeldatava krediitkahju mudelisse“ sisaldab selle kohta lähemat teavet.

Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarad on finantsvarad, mis on esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga. Nende ECL kajastatakse alati kehtivusajal eeldatava krediitkahjuna (faas 3).

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt standardile IFRS 9 (v.a halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarad):

Krediitkvaliteedi muutus pärast esmast kajastamist		
Faas 1	Faas 2	Faas 3
(Esmase kajastamine)	(Krediitrisi oluline suurenemine pärast esmast kajastamist)	(Halvenenud krediitkvaliteediga varad)
12 kuu eeldatav krediitkahju	Kehtivusajal eeldatav krediitkahju	Kehtivusajal eeldatav krediitkahju

Järgnev osa käsitleb Grupi poolt standardi nõuete täitmisel kasutatud peamisi hinnanguid ja eeldusi.

2.2.1 Oluline krediitrisi suurenemine

Grupi hinnangul on finantsinstrumendi krediitrisi oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsetest või kaitsemeetme (backstop) kriteeriumidest.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

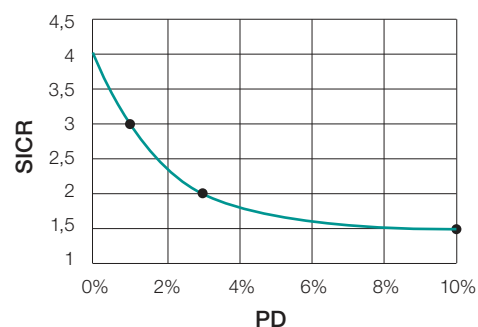
Järelejäänud kehtivusaja makseviivituse tõenäosus (PD) aruandekuupäeva seisuga on võrreldes riskipositsiooni esmase kajastamise aruandekuupäevaga suurenenud, kui see ületab alljärgnevas tabelis toodud piimäärasi:

Jaelaenude portfelli

Kehtivusaja PD esmasel kajastamisel	Oluliseks hinnatav kehtivusaja PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga
X%	≥100 baaspunkti
ja	Praegune kehtivusaja PD/esialgne kehtivusaja PD > $1,4885 + \exp(0,9549 - 54,173 \cdot \text{esialgne kehtivusaja PD})$

Valemi illustreerimiseks on esitatud SICR-i kõver järgneval graafikul. Lisaks kõverale peab PD suurenema vähemalt 100 baaspunkti. SICR-i kõver näitab esialgse PD ja olulisuse piimäär suhet (PD kasv kordades) olulise makseviivituse riski suurenemise tuvastamiseks.

Piimäär kohaldamise illustreerimiseks võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase (jaelaenude portfelli kuuluva) ärialaenu lepingu, mille kehtivusaja PD oli esmasel kajastamisel 3,36% ja eeldatav kehtivusaja PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik kehtivusaja PD 8,86%, siis ületab see eeldatavat PD-d (2,76%) üle piimäär. Seetõttu on krediitrisi oluliselt suurenenud.

Piimäärad põhinevad hinnangutel, kuidas muutub instrumendi kehtivusaja PD enne makseraskustesse sattumist. Kehtivusaja PD loomuliku liikumise leidmiseks, mis ei näita krediidiriski olulist suurenemist, on kehtivusaja PD-d hinnatud ka selliste instrumentide puhul, mis hiljem ei sattu makseraskustesse. Ettevõtelaenu portfelli keskmine tähtaeg on lühike, täpsemalt 2,5 aastat.

Kaitsemeede

Kaitsemeedet (backstop) rakendatakse juhul, kui laenuvõtja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, mida käsitatakse finantsinstrumendi krediidiriski olulise suurenemisena.

Madala krediidiriski erand

Grupp on 31. detsembril 2022 ja 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaastal kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis vastavad likviidsusportfelli kriteeriumidele.

2.2.2 Makseviivituse definitsioon ja halvenenud krediidikvaliteediga varad

Grupp defineerib finantsinstrumendi staatust makseviivituseks ja see vastab täielikult halvenenud krediidikvaliteediga vara mõistele, kui vara suhtes kehtib üks või mitu allpool kirjeldatud kriteeriumi.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja on rikkunud olulisuse piirmäära kriteeriumi 90 päeva järjest.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Järgnevalt on välja toodud asjaolud, mis viitavad sellele, et klient võib jätta võlgnevuse täies ulatuses tasumata:

- Ilmneb märke makse laekumise ebatõenäolisusest, mis näitab, et laenuvõtja on märkimisväärtel rahalistes raskustes;
- majanduslike raskuste tõttu on toimunud restruktureerimine;
- varasema makseraskuste tõttu restruktureerimise katseajal on rakendatud täiendavaid võla restruktureerimise meetmeid;
- leping on lõpetatud.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need on kooskõlas makseviivituse definitsiooniga, mida kasutatakse sisemise krediidiriski juhtimisel. Makseviivituse definitsiooni on läbivalt kasutatud Grupi eeldatava krediidikahju arvutamisel PD (probability of default, makseviivituse tõenäosus), EAD (exposure at default, riskipositsioon makseviivituse hetkel) ja LGD (loss given default, makseviivitusest tingitud kahjumäär) mudelite koostamiseks.

Makseviivituse staatuse rakendamisel kasutatakse ettevõtete panganduse klientide puhul kliendipõhist ja jaepanganduse klientide puhul lepingupõhist lähenemist. Kui instrument ei vasta terve katseaja jooksul ühelegi makseviivituse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam makseviivituse staatuses.

Katseaeg peaks kestma vähemalt kolm kuud alates hetkest, mil instrument ei vastanud enam makseviivituse kriteeriumidele.

Raskuste tõttu restruktureeritud laenudele tuleb makseviivituse staatusest ümberklassifitseerimisel erilist tähelepanu pöörata, kuna viivises päevade arvestus toimub muudetud maksegraafiku alusel ning laen jääb restruktureerimisele, kuni see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates:

- restruktureerimismeetmete pikendamisest;
- makseviivituse kajastamisest, või
- restruktureerimise kokkuleppes sisalduva maksepuhkuse lõpust, sõltuvalt sellest, mis toimub viimasena.

2.2.3 Eeldatava krediidikahju mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamismeetodite selgitused

ECL-i mudeli eesmärk on arvutada 12 kuu ja kehtivusaja eeldatav krediidikahju, mis:

- on neutraalne ehk ei peegelda liigset konservatiivsust ega optimismi;
- on tõenäosusega kaalutud summa, mis on arvestatud vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, positiivne ja negatiivne stsenaarium);
- kajastab raha ajaväärtust;
- kasutab mõistlikku ja põhjendatud teavet minevikusündmuste, praeguste tingimuste ning prognoositud majandustingimuste kohta.

Grupi ECL-i mudel järgib laialdaselt kasutatavat marginaalkahjumite summa meetodit, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis tekivad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad riskipositsioone ja kahjusid makseviivituse puhul ning iga perioodi makseviivituse tõenäosuse marginaalväärtust (PD ajaperioodide t ja t+1 vahel).

ECL-i arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

- makseviivituse tõenäosus (PD) on hinnang sellele, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument sattub makseviivitusse;

- riskipositsioon makseviivituse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus makseviivituse tekkimise hetkel kehtivale riskipositsioonile, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevaid eeldatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressi tagasimakseid ning valmisolekulaenude kasutamist;
- makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) on makseviivituse korral tekkiva kahju hinnang. Selle aluseks on saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV eeldatavate rahavoogude (sh tagatistest saadud rahavoogude) vahe. LGD kajastatakse protsendina EAD-st;
- diskontomäär kasutatakse eeldatava kahju diskonteerimiseks nüüdsväärtusesse aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt väljendatakse prognoosiperioodi T (12 kuud või kehtivusaeg, sõltuvalt sellest, kas arvutatakse 12 kuu või kehtivusaja hinnangut) ECL-i summat järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

kus:

$$t = 0$$

T – ühekuuline periood prognoosiperioodi T raames 12 kuu ECL-i hindamiseks

$T = 12$ kuud kehtivusaja ECL-i hindamiseks

T = laenu eeldatav kehtivusaeg

PD_t – marginaal-PD kuu t puhul

LGD_t – eeldatav LGD kuu t puhul

EAD_t – riskipositsiooni summa, sh eeldatavad valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul

d_t – diskontomäär kuu t puhul

Diskontomäär on finantsinstrumendi sisemine intressimäär või selle ligikaudne väärtus.

Arvutusloogika illustreerimiseks on allolevas tabelis esitatud lihtsustatud näide. Selles tagatud laene käsitlevas näites on LGD tuletatud otse tagatise väärtusest ning lihtsustamiseks on eeldatud, et tagatise õiglase väärtus on ajas konstantne. Tegelik ECL-i mudel võtab siiski erinevate stsenaariumide abil arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse vähenemist ajas.

Eeldatav krediidi kahju

eurodes	31.01.2023	28.02.2023	31.03.2023	30.04.2023	31.05.2023	30.06.2023	31.07.2023	31.08.2023	30.09.2023
(1) Riskipositsioon (EAD)	4 000	3 500	3 000	2 500	2 000	1 500	1 000	500	0
(2) Marginaal-PD, %	0,40%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,30%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2 000	1 500	1 000	500	0	0	0	0	0
(5) Eeldatav marginaalkahjum [2*4]	8,00	5,70	3,60	1,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(6) Eeldatav marginaalkahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kehtivusaja eeldatav krediidi kahju seisuga 31.12.2022 [Summa (6)]	18,85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2022 ja diskontomäär on 5%.

Makseviivituses riskipositsioonidele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud pangasiseselt välja töötatud reitingu- ja hindamismudelitega. Need mudelid on välja töötatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil.

ECL-i mudeli eesmärk on muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud konkreetse ajahetke hinnanguteks ja kasutada neid eeldatava krediidi kahju arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid	
PD	<ul style="list-style-type: none"> 12 kuu PD; kehtivusaja PD, disagregeeritud täpsemateks marginaaltõenäosusteks allperioodidele Tulevikku vaatav konkreetse ajahetke hinnang, mis peegeldab praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid ega konservatiivsusmarginaali
LGD	<ul style="list-style-type: none"> Neutraalsed konkreetse ajahetke prognoosid Võtab arvesse praegusi ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus Sissenõutud maksed on diskonteeritud, kasutades diskontomäärana sisemist intressimäära Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid ega konservatiivsusmarginaali
CCF/EAD	<ul style="list-style-type: none"> Peegeldab eeldatavaid laenujäägi muutusi laenu kehtivusaja jooksul, sh laenugraafiku järgseid maksed ja ettemakseid
ECL	<ul style="list-style-type: none"> Rahavoo puudujäägi nüüdisväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: kehtivusaja PD. Faas 3: PD = 100%

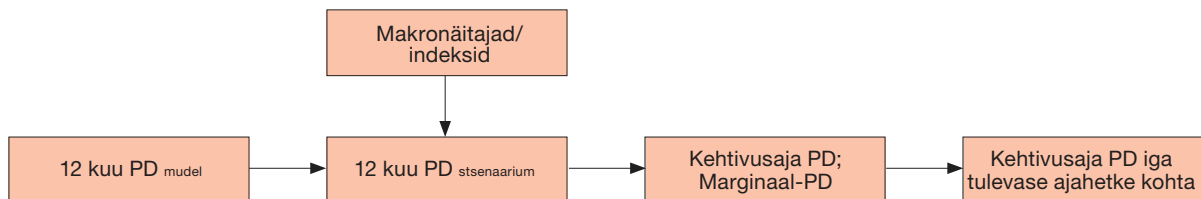
Järgnevates osades on selgitatud, kuidas on olemasolevaid mudeleid ECL-i arvutamisel kasutatud. Samuti on detailsemalt lahti seletatud kõik riskidimensioonid.

ajahetke hinnangud ning marginaal-PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD teisendamine (PD mudel) toimub alljärgnevalt:

Reitingu- ja hindamismudelitest tuleneva PD lisamine ECL-i mudelisse

IFRS 9 kohaseks eeldatava krediitkahju arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatavad 12 kuu ja kehtivusaja konkreetse

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu konkreetse ajahetke hinnang kehtivusaja PD-ks ja marginaal-PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset makseviivituse kõverat, mis annab eeldatava makseviivituse ajastuse riskipositsiooni ülejäänud kehtivusaja jooksul.

Viimasena arvutatakse kehtivusaja PD-d igale tulevasele ajahetkele kuni riskipositsiooni eeldatava kehtivusaja lõpuni.

Makseviivitusest tingitud kahjumäära (LGD) lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudelite kasutamine olenevalt sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenuga.

Tagatud laenu tagatud osa puhul arvutatakse LGD tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse alusel.

Tagamata riskipositsioonide ja tagatud riskipositsioonide tagamata osade LGD arvutatakse portfelli ajaloolise statistika alusel.

Järgmisena lisatakse nii tagatud kui ka tagamata LGD-dele makromajanduslikud stsenaariumid, lähtudes vastavast allahindlusstsenaariumist.

Krediidi ümberhindlusteguri (CCF) hinnangute lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

Sisemine CCF-i hinnang lisatakse otse ECL-i mudelisse ja seda kasutatakse EAD (riskipositsioon makseviivituse hetkel) arvutamisel. Krediidi ümberhindlustegurit ei ole vaja täiendavalt korrigeerida, sest sisemine hinnang ei sisalda konservatiivsusmarginaali, samuti ei tehta kogu tsüklit või langust arvestavaid korrigeerimisi.

2.2.4 Tulevikku vaatava teabe lisamine eeldatava krediitkahju mudelisse

Tulevikku vaatava teabe lisamiseks eeldatava krediitkahju mõõtmise, et võtta arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL-i

summad vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas-, positiivne ja negatiivne stsenaarium). Muu hulgas toob selline lähenemine esile mittelineaarsed suhted alternatiivsete stsenaariumide ja eeldatava krediidikahju vahel.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

kus:

P_{baas} , P_{pos} , P_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused

ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – eeldatava krediidikahju summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist, kasutades stsenaariumipõhiseid riskiparameetrite väärtusi.

Tõenäosusega kaalutud kehtivusaja PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise hindamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – kehtivusaja PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile

Eraisikute krediidiportfellide jaoks valitud näitajad

Järgmine tabel annab ülevaate eraisikute krediidiportfellide jaoks valitud makronäitajate osakaalust:

	Hüpoteeklaenu	Tarbimis- laenu, fikseeritud määr	Tarbimis- laenu, ujuv määr (sh liising)
Palgakasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Kinnisvarahinnaindeksi tõus, %	8%	0%	0%
Inflatsioonimäär, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Pankade laenumarginaalid	17%	22%	18%
Kokku	100%	100%	100%

Märkus. Iga näitaja osakaal arvestatakse vastavalt näitaja kaaludele.

Ettevõtete valitud näitajad

Ettevõtete puhul on arvesse võetud erinevaid makromajanduslikke ja sektoripõhiseid näitajaid. Analüüs viidi läbi kahe jaotuse alusel:

- 1) NACE Rev.2 klassifikaatori tähtkoodidel põhinevad laiad majandussektorid ja
- 2) NACE Rev.2 klassifikaatori madalama tasandi numbri-
listel koodidel põhinevad alamsektorid.

Analüüsi põhjal tehti järgmised järeldused.

- Kõiki sektoreid mõjutab samasugune krediiditsüklil ning suuri sektoriüleseid majanduslikke raskusi kogetakse samaaegselt. Siiski on teatud erinevused tööstusharude alamsektorite vahel (nt tootmises).
- On ainult mõned muutujad, mis „töötavad“. Muutujad, mille põhjal saab teha järeldusi, töötavad enamiku tööstusharude puhul üldiselt sarnaselt:
 - SKP kasv, mis selgitab majanduse üldist olukorda;
 - käibe muutus;
 - töötajate arvu muutus.
- Testiti ka kasumi/kahjumi muutust tööstusharus, mis aga oli makseviivituse riski olulise muutuse kohta järelduste tegemiseks liiga volatiilne näitaja.
- On mõned makronäitajad, mis on olulised teatud tööstusharus, alamsektoris ja/või alamsektorite rühmas, isegi kui korrelatsioone on keeruline näidata väheste vaatluste ja/või suhteliselt lühikese vaatlusperioodi tõttu. Näiteks:
 - eksporditingimused ekspordile orienteerunud sektorite jaoks, nagu metalli- ja keemiatoodete ning elektroonikaseadmete tootmine;
 - rahvastiku kasv ja sissetulekute kasv elamukinnisvara sektori jaoks;
 - kodumajapidamiste tarbimise kasv sisetarbimisele orienteeritud tööstusharude jaoks nagu jaekaubandus.
- Kokkuvõttes valiti ettevõtete jaoks näitajaks brutolisandväärtus tööstusharude kaupa, arvestades mitmesuguseid eeldusi:
 - täheldatud korrelatsioon makseviivituse määrade lähenditega;
 - sektori tasandil on eelistatud näitaja SKP, mis on brutolisandväärtusele lähedane näitaja;
 - makromajandusanalüütikul on seda kergem prognoosida kui alternatiivseid näitajaid.

Majanduslike muutujatega seotud eeldused

Vähemalt kord aastas koostatakse sisemised makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja näitajad (sh ettevõtteleenude portfelli PD ja LGD hinnangud) finantsriski osakonnas, konsulteerides ka makromajandusanalüütikutega ja spetsialistidega krediidijuhtimise, äri- ja finantsüksustest.

Makromajanduslikku arengut jälgitakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava

informatsiooni lisamine ECL-i hinnangutesse.

Allahindlusstsenaariumid ja nende olulised uuendused kinnitatakse riski- ja kapitalikomitees.

Kõige olulisemad aruandeperioodi lõpu eeldused ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2022 on esitatud järgmises tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

**Ettevõtete ECL-i hinnangu eeldused
seisuga 31.12.2022**

Üldised makromajanduslikud näitajad	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
SKP reaalkasv, %	0,4%	3,1%	-3,5%	2,5%	1,0%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	-1,1%	2,1%	-4,0%	2,0%	-0,5%	3,3%
Valitsussektori tarbimine, %	3,9%	-2,9%	-2,0%	-1,0%	3,5%	0,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-0,5%	5,1%	-5,0%	5,0%	0,0%	7,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	-0,1%	2,8%	-3,0%	3,2%	0,0%	4,0%
Toodete ja teenuste import, %	-5,4%	1,5%	-0,5%	2,9%	-0,4%	3,8%
Nominaalne SKP, miljonites eurodes	38 486	40 353	37 985	39 324	38 569	40 997
SKP deflaator, % muutus	5,8%	1,7%	8,1%	1,0%	5,4%	2,7%
Tarbijahinna tõus, %	9,3%	2,8%	12,0%	1,5%	7,0%	2,5%
Töötuse määr, %	7,4%	6,8%	9,0%	7,8%	7,0%	6,5%
Tööhõive muutus, %	-1,3%	1,0%	-0,5%	0,7%	-0,5%	1,2%
Netokuupalga tõus, %	7,2%	6,5%	5,8%	4,2%	9,1%	7,6%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-10,0%	0,0%	-15,0%	-5,0%	-5,0%	6,0%
6 kuu Euribor	3,2%	3,0%	3,2%	3,0%	3,2%	3,0%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Nominaalkasv

Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Kokku – kõik NACE tegevusalad	6,5%	5,1%	4,7%	3,8%	6,7%	6,5%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	40,3%	24,5%	29,8%	17,3%	40,6%	26,2%
Tööstussektor (v.a ehitus)	5,2%	4,9%	1,5%	5,9%	5,5%	6,3%
Tööstussektor, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	5,2%	2,8%	-0,3%	5,7%	5,5%	4,2%
Tootmine	5,2%	5,7%	2,2%	6,0%	5,4%	7,1%
Ehitus	4,1%	4,9%	-2,4%	9,0%	4,3%	6,3%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, tootlustus	6,2%	5,5%	4,8%	4,1%	6,5%	6,9%
Info ja side	10,3%	7,6%	10,3%	4,2%	10,6%	9,1%
Finants- ja kindlustustegevus	8,2%	7,5%	6,8%	6,2%	8,4%	9,0%
Kinnisvaraala tegevus	1,0%	6,1%	-1,5%	6,0%	1,2%	7,6%
Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus, haldus- ja abitegevused	3,5%	1,4%	2,1%	0,1%	3,7%	2,8%
Avalik haldus ja riigikaitse, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	10,4%	3,3%	11,3%	-0,1%	10,6%	4,8%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg, muud teenindavad tegevused, kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	1,4%	6,3%	-1,3%	5,0%	1,6%	7,8%

Majanduslike stsenaariumide kaalud seisuga 31. detsember 2022 olid järgmised:

Seisuga 31.12.2022

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	25%	15%

Majanduslike stsenaariumide kaalud seisuga 31. detsember 2021 olid järgmised:

Seisuga 31.12.2021

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	25%	15%

Kõige olulisemad aruandeperioodi lõpu eeldused ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2021 on esitatud järgmises tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

Ettevõtete ECL-i hinnangu eeldused seisuga 31.12.2021

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2022	2023	2022	2023	2022	2023
SKP reaalkasv, %	2,8%	3,9%	2,0%	3,0%	3,7%	4,1%
Majapidamiste tarbimine, %	4,0%	3,6%	3,5%	2,5%	6,0%	3,5%
Valitsussektori tarbimine, %	-0,9%	-1,3%	0,0%	-0,4%	-1,2%	-0,8%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-14,5%	6,9%	-15,0%	6,0%	-10,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	4,9%	4,8%	3,0%	5,3%	6,5%	6,0%
Toodete ja teenuste import, %	-0,9%	4,8%	-2,0%	5,3%	4,0%	4,2%
Nominaalne SKP, miljonites eurodes	33 020	35 480	32 681	34 941	33 068	35 595
SKP deflaator, % muutus	5,8%	3,4%	5,5%	3,8%	5,0%	3,4%
Tarbijahinna tõus, %	6,9%	3,0%	6,5%	3,5%	6,0%	3,0%
Töötuse määr, %	5,5%	5,3%	6,0%	5,8%	5,5%	5,0%
Tööhõive muutus, %	1,1%	0,6%	0,5%	0,8%	1,5%	0,2%
Netokuupalga tõus, %	8,3%	8,0%	6,7%	6,0%	8,5%	8,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	8,5%	8,0%	3,0%	5,0%	8,8%	8,2%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,2%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,2%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Nominaalkasv

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Kokku – kõik NACE tegevusalad	8,7%	7,5%	7,6%	6,9%	8,9%	7,6%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	8,0%	0,1%	6,9%	-0,4%	8,2%	0,3%
Tööstussektor (v.a ehitus)	8,9%	7,5%	7,8%	6,9%	10,4%	6,4%
Tööstussektor, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	-0,1%	1,6%	-1,1%	1,1%	0,0%	1,8%
Tootmine	11,8%	9,1%	10,6%	8,6%	13,6%	7,6%
Ehitus	5,4%	9,4%	4,3%	8,9%	5,5%	9,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toitlustus	15,1%	7,5%	13,3%	7,5%	18,3%	4,9%
Info ja side	20,9%	10,0%	12,5%	11,0%	21,0%	12,8%
Finants- ja kindlustustegevus	6,1%	7,5%	5,0%	6,9%	6,3%	7,6%
Kinnisvaraala tegevus	10,0%	6,2%	8,9%	5,6%	10,2%	6,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikalaane tegevus; haldus- ja abitegevused	7,1%	7,5%	6,0%	6,9%	5,9%	9,0%
Avalik haldus ja riigikaitse, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1,6%	7,5%	4,3%	3,0%	0,2%	9,3%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg, muud teenindavad tegevused, kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	9,8%	7,5%	8,7%	6,9%	10,0%	7,6%

2.2.5 Nõuete allahindlus

Perioodi nõuete allahindlust mõjutavad erinevad tegurid, mida on kirjeldatud allpool:

- faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) või perioodi jooksul halvenenud krediitkvaliteedi alusel ning sellest tingitud liikumised 12 kuu ja kehtivusaja ECL-i vahel;
- täiendavad allahindlused perioodi jooksul kajastatud uutele finantsinstrumentidele ja mahakantud instrumentide allahindluste tühistamised;
- mudelite sisendite regulaarsest uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- diskonteerimise tühistamine ECL-is seoses aja möödumisega, kuna ECL-i mõõdetakse nüüdsväärtuse baasil;
- välisvaluutas kajastatud varade ümberarvestused ja muud liikumised;
- finantsvarad, mille kajastamine on perioodi jooksul lõpetatud ja perioodi jooksul mahakantud varadega seotud allahindluste mahakandmised (vt punkt 2.2.6).

Individuaalsetel hinnangutel põhinevad allahindlused

Individuaalsetel hinnangutel põhinevate allahindluste moodustamiseks kasutatakse diskonteeritud rahavoo meetodit. Laenu allahindluse summa mõõdetakse laenupositsiooni raamatupidamisväärtuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud eeldatavate tulevaste rahavoogude vahena. Individuaalsete allahindluse hinnangute määramisel suhtutakse konservatiivselt selliste juriidiliste isikute vastu olevatesse nõuetesse, kes on liigitatud mittetöötavate nõuetega (maksejõuetus, reiting 13) klientideks, kui laenumaksed pole tähtaegselt tasutud ja/või esineb suur ebakindlus, et tagatise realiseerimisest eeldatavalt saadavatest rahavoogudest ei piisa laenu põhiosa ja intressimaksete raamatupidamisväärtuse katmiseks.

Mittetöötavateks muutunud laenude allahindluse miinimummäärad

Kõigi mittetöötavate nõuete suhtes, mis on tekkinud pärast 26. aprilli 2019, tuleks kohaldada järgmisi allahindluse miinimummäärasid (nõude protsendina):

Lepingu liik	Makseviivitus aastates									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tagamata nõue	0	0	35	100						
Tagatud (kinnisvaratagatisega)	0	0	0	25	35	55	70	80	85	100
Tagatud (muu tagatisega)	0	0	0	25	35	55	80	100		
Ekspordi krediitgarantii / kindlustus	0	0	0	0	0	0	0	100		

Kui enne 26. aprilli 2019 tekkinud nõude tingimusi muudetakse viisil, mis võlgniku vastu olevat nõuet suurendab, käsitatakse nõude tekkimise kuupäevana kuupäeva, mil muudatus jõustub.

Kui mittetöötav nõue on ainult osaliselt tagatud, käsitatakse mittetöötava nõude tagamata osa tagamata nõudena ja selle osa suhtes kohaldatakse tagamata nõude allahindluse määra.

2.2.6 Mahakandmise poliitika

Grupp kannab finantsvarad täielikult või osaliselt maha, kui ta on kasutanud kõiki sissenõudmise võimalusi ning jõudnud järeldusele, et sissenõudmiseks ei ole põhjendatud ootust. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Asjaolud, mis näitavad, et sissenõudmiseks puudub põhjendatud ootus, hõlmavad muu hulgas seda, (i) kui Grupp lõpetab sissenõudmistegevused ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine, aga

tagatise väärtus on selline, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupil ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas rakendada meetmeid diskonteeritava nõude sissenõudmiseks, hinnatakse nõue mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks loetletud tingimustest peab olema täidetud, et liigitada vastava tooteklassi nõue lootusetuks.

Krediitkaardid, tarbimislaenud ja järelmaks

- 12 kuu jooksul pärast kliendi maksejõuetuks tunnistamist ei ole toimunud olulist laekumist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiseks on lõpetatud Grupi kahjuks või klient ei täida kohtuotsust.
- Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.
- Kohus on kinnitanud võla restruktureerimise kava (kavas kajastatud nõue on väiksem kui tegelik nõue).

- Seoses väljastatud krediidiga on algatatud kriminaalmenetlus või krediidi saamiseks on kasutatud pettust.
- Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.
- Kohtutäiturile edastatud nõudega seotud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

Liising, era- ja äri-laenud

- Klient ei hüvita vabatahtlikult Grupile nõudeid, mis on tekkinud esialgse nõude ja tagatise realiseerimise summade erinevusest.

2.2.7 Finantsvarade muutmine

Mõnikord muudab Grupp klientidele antud laenude tingimusi läbirääkimiste tulemusena või selleks, et raskustes olevat laenu maksimaalselt sisse nõuda.

Selline restruktureerimine hõlmab maksetähtaja pikendamist, maksepuhkusi ja maksete sissenõudmisest loobumist. Restruktureerimispoliitika ja -tavad põhinevad näitajatel või kriteeriumidel, mis juhtkonna hinnangul viitavad sellele, et maksed tõenäoliselt jätkuvad. Neid põhimõtteid vaadatakse pidevalt üle. Restruktureerimist kasutatakse kõige sagedamini tähtajaliste laenude puhul.

Selliste varade muutmisejärgset makseviivituse riski hinnatakse aruandekuupäeval ja võrreldakse esmasel kajastamisel algsetel tingimustel esinenud riskiga, kui muutmine ei ole oluline ja seega ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist.

Grupp jälgib muudetud varade hilisemat toimimist. Grupp võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt vähenenud, nii et varad liigitatakse faasist 3 või 2 (kehtivusaja ECL) faasi 1 (12 kuu ECL). See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toiminud vastavalt uutele tingimustele nõuetekohaselt vähemalt kuus järjestikust kuud või kauem.

2.3 Krediidiriski positsioonid

Järgmised tabelid sisaldavad ülevaadet finantsinstrumentide krediidiriski positsioonidest. Finantsvarade brutoraamatupidamis-väärtus väljendab ühtlasi Grupi maksimaalset avatust nende varadega seotud krediidiriskile. Täiendavat teavet selle kohta, kuidas mõõdetakse eeldatavat krediidikahju (ECL) ja kuidas on määratletud kolm faasi, leiab punktist 2.2 „Eeldatava krediidikahju mõõtmine“.

2.3.1 Riskikontsentratsioon

**Finantsvarade ja -kohustiste geograafiline jaotus
seisuga 31.12.2022**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	ÜK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 938 118	0	329 496	24 727	189 847	101	2 482 288
Finantsvarad õiglasest väärtuses	11	8 715	7	601	21	3	6	9 354
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	11	236 130	4 966	123 134	0	0	0	364 230
Laenud ja nõuded klientidele	12	3 161 803	612	17 867	622	22 974	4 694	3 208 572
Muud nõuded klientidele	14	21 019	0	0	0	0	0	21 019
Muud finantsvarad	15	24	0	0	100	0	0	124
Finantsvarad kokku		5 365 809	5 585	471 098	25 470	212 823	4 801	6 085 587
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	147 841	0	0	0	0	0	147 841
Klientide hoiused	17	3 617 636	5 292	794 100	14 890	439 714	28 883	4 900 515
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	438 642	0	0	0	0	0	438 642
Allutatud kohustised	20	130 843	0	0	0	0	0	130 843
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18	84 125	0	0	0	0	0	84 125
Finantskohustised õiglasest väärtuses	11	3 850	0	0	0	0	0	3 850
Finantskohustised kokku		4 422 937	5 292	794 100	14 890	439 714	28 883	5 705 816

**Finantsvarade ja -kohustiste geograafiline jaotus
seisuga 31.12.2021**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	ÜK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	3 611 765	0	76 010	29 900	269 593	42	3 987 310
Finantsvarad õiglasest väärtuses	11	55 949	6	79 709	30	2	159	135 855
Laenud ja nõuded klientidele	12	2 652 960	781	17 292	903	849	4 375	2 677 160
Muud nõuded klientidele	14	9 752	0	0	0	0	0	9 752
Muud finantsvarad	15	117	0	0	2 119	0	0	2 236
Finantsvarad kokku		6 330 543	787	173 011	32 952	270 444	4 576	6 812 313
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	17	3 449 803	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	349 146	0	0	0	0	0	349 146
Allutatud kohustised	20	110 378	0	0	0	0	0	110 378
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18	49 262	0	0	0	0	0	49 262
Finantskohustised õiglasest väärtuses	11	157	0	0	0	0	0	157
Finantskohustised kokku		4 156 207	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	6 514 021

2.3.2 Antud laenude jaotus tööstusharude alusel

Antud laenude jaotus tööstusharude alusel (neto):

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	%	31.12.2021	%
Eraisikud	1 245 358	38,8%	1 009 927	37,7%
Põllumajandus	79 448	2,5%	68 459	2,6%
Mäetööstus	1 630	0,1%	2 019	0,1%
Tootmine	154 069	4,8%	151 638	5,7%
Energeetika	93 170	2,9%	58 504	2,2%
Veevarustus ja kommunaalteenused	29 129	0,9%	23 505	0,9%
Ehitus	109 941	3,4%	83 011	3,1%
Jae- ja hulgimüük	150 330	4,7%	131 630	4,9%
Veondus ja laondus	24 831	0,8%	28 752	1,1%
Hotellid ja restoranid	33 803	1,1%	28 680	1,1%
Info ja side	13 810	0,4%	10 878	0,4%
Finantsteenused	127 950	4,0%	85 505	3,2%
Kinnisvaraalaane tegevus	790 309	24,6%	654 325	24,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	75 173	2,3%	44 669	1,7%
Haldus- ja abitegevused	116 551	3,6%	114 446	4,3%
Avalik haldus	79 145	2,5%	97 622	3,6%
Haridus	5 445	0,2%	4 328	0,2%
Tervishoid	14 767	0,5%	13 139	0,5%
Kunst ja meelelahutus	55 271	1,7%	48 832	1,8%
Muud teenindavad tegevused	8 442	0,3%	17 291	0,6%
Kokku (lisa 13)	3 208 572	100,0%	2 677 160	100,0%

2.3.3 Laenuportfelli jaotus reitingute alusel

Juriidilistele isikutele antud laenude jaotus sisereitingute alusel

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021	Järk
3 madal krediidirisk	0	0	Investeerimisjärk
4 madal krediidirisk	34 069	49 031	
5 madal krediidirisk	48 410	64 896	
6 madal krediidirisk	365 287	277 748	
7 keskmine krediidirisk	432 662	369 284	
8 keskmine krediidirisk	591 503	479 112	
9 kõrge krediidirisk	196 840	184 268	
10 kõrge krediidirisk	39 252	32 516	Mitte-investeerimisjärk (sh
11 kõrge krediidirisk	55 843	48 780	spetsiaalne seire)
12 mitterahuldav reiting	18 912	19 111	
13 maksejõuetus	717	1 619	Maksejõuetus
Ettevõtted kokku	1 783 495	1 526 365	
VKE-dest jaekliendid	179 720	135 361	
Kokku	1 963 215	1 661 726	

Järgnevas tabelis on esitatud ettevõttelaenu kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid.

Finantsseisundi aruande väliste kohustiste krediitkvaliteet

(väljastamata ettevõttelaenu kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid)

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
3 madal krediidirisk	100 000	100 000
4 madal krediidirisk	35 000	32 091
5 madal krediidirisk	10 078	8 425
6 madal krediidirisk	106 057	80 577
7 keskmine krediidirisk	81 181	143 825
8 keskmine krediidirisk	143 622	192 424
9 kõrge krediidirisk	109 119	80 244
10 kõrge krediidirisk	7 742	4 491
11 kõrge krediidirisk	3 346	6 833
12 mitterahuldav reiting	1 718	103
13 maksejõuetus	0	214
Reitinguta (jaekliendid)	85 142	96 387
Kokku	683 005	745 614

2.4 Krediidiportfelli kvaliteet

2.4.1 Laenu jaotus majandussektorite ja faaside alusel

Laenu jaotus majandussektorite ja faaside alusel seisuga 31.12.2022 (neto)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
Eraisikud	1 127 636	115 433	5 446	-3 157	1 245 358
Põllumajandus	76 817	2 743	0	-112	79 448
Mäetööstus	1 038	519	122	-49	1 630
Tootmine	126 670	28 626	81	-1 308	154 069
Energeetika	92 186	1 305	0	-321	93 170
Veevarustus ja kommunaalteenused	29 314	90	0	-275	29 129
Ehitus	106 356	5 243	58	-1 716	109 941
Jae- ja hulgimüük	144 586	6 599	69	-924	150 330
Veondus ja laondus	15 198	10 323	1	-691	24 831
Hotellid ja restoranid	11 844	23 446	44	-1 531	33 803
Info ja side	10 839	3 004	1	-34	13 810
Finantsteenused	119 436	9 337	0	-823	127 950
Kinnisvaraala tegevus	757 443	34 577	1 558	-3 269	790 309
Kutse-, teadus- ja tehnikala tegevus	68 001	7 313	30	-171	75 173
Haldus- ja abitegevused	115 072	4 563	32	-3 116	116 551
Avalik haldus	79 272	0	0	-127	79 145
Haridus	5 151	596	0	-302	5 445
Tervishoid	14 312	541	0	-86	14 767
Kunst ja meelelahutus	27 619	30 225	15	-2 588	55 271
Muud teenindavad tegevused	6 970	1 503	11	-42	8 442
Kokku	2 935 760	285 986	7 468	-20 642	
Krediidikahju katteks moodustatud allahindlus	-10 938	-7 632	-2 072		
Laenuportfell kokku	2 924 822	278 354	5 396		3 208 572

**Laenude jaotus majandussektorite ja faaside alusel
seisuga 31.12.2021 (neto)**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
Eraisikud	886 127	114 863	11 328	-2 392	1 009 926
Põllumajandus	63 843	4 809	21	-214	68 459
Mäetööstus	923	1 114	0	-18	2 019
Tootmine	125 985	26 328	255	-930	151 638
Energeetika	57 403	1 729	0	-627	58 505
Veevarustus ja kommunaalteenused	23 172	573	0	-240	23 505
Ehitus	80 323	3 990	477	-1 778	83 012
Jae- ja hulgimüük	126 082	5 186	848	-486	131 630
Veondus ja laondus	25 730	3 057	101	-136	28 752
Hotellid ja restoranid	5 526	25 036	159	-2 041	28 680
Info ja side	10 600	294	8	-24	10 878
Finantsteenused	85 481	327	0	-303	85 505
Kinnisvaraalaane tegevus	569 902	85 688	1 995	-3 260	654 325
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	39 062	5 344	482	-219	44 669
Haldus- ja abitegevused	113 860	3 698	155	-3 268	114 445
Avalik haldus	97 307	315	0	0	97 622
Haridus	4 035	275	31	-14	4 327
Tervishoid	9 766	3 441	3	-71	13 139
Kunst ja meelelahutus	24 155	27 576	64	-2 963	48 832
Muud teenindavad tegevused	16 463	856	38	-65	17 292
Kokku	2 365 745	314 499	15 965	-19 049	
Krediidikahju katteks moodustatud allahindlus	-9 472	-7 444	-2 133		
Laenuportfell kokku	2 356 273	307 055	13 832		2 677 160

2.4.2 Laenude jaotus laenu liikide ja faaside alusel

Järgnevates tabelites on esitatud aruandeperioodi jooksul punktis 2.2 kirjeldatud tegurite tõttu toimunud muutused krediitkajuh kateks moodustatud allahindlustes ja faasipõhises jaotuses laenu liikide alusel.

Laenuportfelli jaotus laenu liikide ja faaside alusel

<i>tuhandetes eurodes</i>	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud krediitkvali- teediga ostetud või tekkinud	Allahindlus	Kokku
Äriklendilaenud	1 709 606	145 015	637	0	-15 498	1 839 760
Eraklendilaenud	997 972	105 887	4 244	0	-1 014	1 107 089
Liising	122 832	28 419	1 442	0	-2 009	150 684
Tarbimise rahastamine	94 818	6 661	1 145	0	-2 108	100 516
Investeeringute rahastamine	10 532	4	0	0	-13	10 523
Kokku seisuga 31.12.2022	2 935 760	285 986	7 468	0	-20 642	3 208 572
Äriklendilaenud	1 382 163	182 474	2 378	0	-15 288	1 551 727
Eraklendilaenud	777 868	107 810	9 949	0	-1 062	894 565
Liising	120 117	18 848	2 162	0	-1 250	139 877
Tarbimise rahastamine	71 408	5 367	1 353	0	-1 320	76 808
Investeeringute rahastamine	14 189	0	123	0	-129	14 183
Kokku seisuga 31.12.2021	2 365 745	314 499	15 965	0	-19 049	2 677 160

Faas 1

<i>tuhandetes eurodes</i>	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	1 382 153	532 050	-335 414	130 817	-9 826	1 699 780
Erakliendilaenud	777 861	248 818	40 533	-69 240	-283	997 689
Liising	120 141	55 078	-23 881	-28 506	-374	122 458
Tarbimise rahastamine	71 419	54 373	-37 439	6 465	-442	94 376
Investeeringute rahastamine	14 189	1 865	10 173	-15 695	-13	10 519
Kokku	2 365 763	892 184	-346 028	23 841	-10 938	2 924 822

Faas 2

<i>tuhandetes eurodes</i>	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	182 476	15 355	-28 157	-24 659	-5 371	139 644
Erakliendilaenud	107 817	21 589	-16 141	-7 378	-577	105 310
Liising	18 827	4 996	-3 741	8 337	-1 058	27 361
Tarbimise rahastamine	5 367	3 110	-5 239	3 423	-626	6 035
Investeeringute rahastamine	0	0	-417	421	0	4
Kokku	314 487	45 050	-53 695	-19 856	-7 632	278 354

Faas 3

<i>tuhandetes eurodes</i>	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	2 377	0	-1 430	-310	-301	336
Erakliendilaenud	9 949	159	-2 124	-3 740	-154	4 090
Liising	2 160	44	-158	-604	-577	865
Tarbimise rahastamine	1 353	276	-804	320	-1 040	105
Investeeringute rahastamine	123	0	-472	349	0	0
Kokku	15 962	479	-4 988	-3 985	-2 072	5 396

2.4.3 Ümberliigitused faaside vahel

Järgnevas tabelis on esitatud muutused, mis toimusid aruandeperioodi jooksul laenude faasipõhises liigituses punktis 2.2 kirjeldatud tegurite tõttu.

Ümberliigitamised faaside vahel 2022. aastal (bruto)

<i>tuhandetes eurodes</i>	1 > 2	1 > 3	2 > 1	2 > 3	3 > 1	3 > 2
Ärikliendilaenud	48 492	37	67 256	292	0	389
Liising	17 379	0	5 174	242	0	405
Erakliendilaenud	34 925	93	53 085	654	0	4 705
Tarbimise rahastamine	1 984	316	1 555	267	0	387
Investeeringute rahastamine	3	0	0	0	0	1
Kokku	102 783	446	127 070	1 455	0	5 887

2.4.4 Laenude jaotus tagatise liigi alusel

Järgnevates tabelites on esitatud laenud tagatise liigi alusel ja tagatise raamatupidamisväärtus või õiglane väärtus, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Alatatatud osa on esitatud real „Tagamata laenud“.

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2022 (neto)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Äriklendi- laenud	Tarbimise rahastamine	Investee- ringute rahastamine	Liising	Erakliendi- laenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	9 184	0	0	9 184
Noteerimata omakapitaliväärtpaberid	23 137	0	0	0	2 031	25 168
Hüpoteek, kinnisvara	1 078 341	0	0	0	1 085 002	2 163 343
Kredexi ja MES-i käendused	37 543	0	0	0	2 521	40 064
Nõudeõiguse pant	117 570	0	0	0	0	117 570
Deposiidid	3 361	0	818	0	2 000	6 179
Liisitud vara	0	0	0	84 054	0	84 054
Muu	51 821	0	0	0	6159	57 980
Tagamata laenud	527 987	100 516	521	66 630	9 376	705 030
Kokku	1 839 760	100 516	10 523	150 684	1 107 089	3 208 572

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2021 (neto)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Äriklendi- laenud	Tarbimise rahastamine	Investee- ringute rahastamine	Liising	Erakliendi- laenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	14 183	0	0	14 183
Noteerimata omakapitaliväärtpaberid	22 593	0	0	0	2 003	24 596
Hüpoteek, kinnisvara	835 391	0	0	0	871 814	1 707 205
Kredexi ja MES-i käendused	42 578	0	0	0	9 812	52 390
Nõudeõiguse pant	91 211	0	0	0	0	91 211
Deposiidid	3 176	0	0	0	2 000	5 176
Liisitud vara	0	0	0	77 751	0	77 751
Muu	72 998	0	0	0	1 178	74 176
Tagamata laenud	483 780	76 808	0	62 126	7 758	630 472
Kokku	1 551 727	76 808	14 183	139 877	894 565	2 677 160

Üle- ja alatatatud laenud (neto)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Ületagatud laenud		Alatatatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglane väärtus
Seisuga 31.12.2022	1 740 958	2 825 209	1 467 614	762 610	3 208 572	3 587 819
Äriklendilaenud	732 788	1 075 592	1 106 972	579 012	1 839 760	1 654 604
Tarbimise rahastamine	0	0	100 517	0	100 516	0
Investeeringute rahastamine	8 093	29 836	2 430	1 909	10 523	31 745
Liising	17 684	30 171	133 000	66 370	150 684	96 541
Eraklendilaenud	982 393	1 689 610	124 696	115 319	1 107 089	1 804 929
Seisuga 31.12.2021	1 272 430	2 445 616	1 404 730	782 907	2 677 160	3 228 523
Äriklendilaenud	472 746	880 020	1 078 981	603 640	1 551 727	1 483 660
Tarbimise rahastamine	0	0	76 808	0	76 808	0
Investeeringute rahastamine	14 183	150 842	0	0	14 183	150 842
Liising	17 501	31 903	122 376	60 251	139 877	92 154
Eraklendilaenud	768 000	1 382 851	126 565	119 016	894 565	1 501 867

**Üle- ja alatagatud laenude jaotus faaside alusel
seisuga 31.12.2022 (neto)**

	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus
<i>tuhandetes eurodes</i>						
Faas 1	1 573 312	2 572 693	1 351 510	691 963	2 924 822	3 264 656
Ärikliendilaenud	665 681	984 695	1 034 100	532 506	1 699 781	1 517 201
Tarbimise rahastamine	0	0	94 376	0	94 376	0
Investeeringute rahastamine	8 089	29 830	2 430	1 909	10 519	31 739
Liising	13 591	22 756	108 867	53 171	122 458	75 927
Erakliendilaenud	885 952	1 535 412	111 737	104 377	997 689	1 639 789
Faas 2	162 483	240 281	115 871	70 607	278 354	310 888
Ärikliendilaenud	66 772	89 656	72 872	46 506	139 644	136 162
Tarbimise rahastamine	0	0	6 035	0	6 035	0
Investeeringute rahastamine	3	6	1	0	4	6
Liising	3 339	6 139	24 022	13 159	27 361	19 298
Erakliendilaenud	92 369	144 480	12 941	10 942	105 310	155 422
Faas 3	5 161	12 235	235	41	5 396	12 276
Ärikliendilaenud	335	1 241	0	0	335	1 241
Tarbimise rahastamine	0	0	105	0	105	0
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Liising	753	1 276	112	41	865	1 317
Erakliendilaenud	4 073	9 718	18	0	4 091	9 718

2.4.5 ECL-i tundlikkuse analüüs

Järgnevates tabelites on näidatud, missugust mõju avaldavad ECL-i allahindlustele seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 krediidiriski olulise suurenemise (SICR) arvutustes kasutatud PD (jaelaenud) või reitingu (ettevõtteleaenud) piirmäära muutused. ECL-i suurenemine (positiivsed summad) väljendab suurenenud allahindlusvajadust, mida oleks vaja kajastada.

Laenuportfell seisuga 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10% (jaelaenud)	-50
SICR-i muutus -10% (jaelaenud)	73
SICR piirmääraga 0,5% (jaelaenud)	1
SICR piirmääraga 1,5% (jaelaenud)	-3
SICR-i piirmäära muutus +1 reiting (ettevõtteleaenud)	-116
SICR-i piirmäära muutus -1 reiting (ettevõtteleaenud)	1 680

Laenuportfell seisuga 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10%	-158
SICR-i muutus -10%	482
SICR piirmääraga 0,5%	1
SICR piirmääraga 1,5%	-1

Nagu nähtub eespool esitatud tabelitest, omab SICR-i +/- 10% muutus või 100 bp piirmäära muutmine 50 bp või 150 bp tasemele Grupi üldisele ECL-ile piiratud mõju. SICR-i piirmäära muutus 1 reitingu võrra avaldab ettevõtteleaenude segmendile suuremat mõju.

Kõige olulisemad eeldused, mis ECL-i allahindlust mõjutavad on aga järgmised.

Jaelaenude portfell

- Töötuse määr
- Palgakasv
- Euribor
- Pankade laenumarginaalid
- SKP

Ettevõtteleaenude portfell

- Eeldatavad portfelli konkreetse ajahetke PD väärtused iga stsenaariumi korral

Tundlikkusanalüüside eesmärk on näidata positiivsete ja negatiivsete stsenaariumide kaalude muutmise mõju. Tundlikkusanalüüsis jääb baasstsenaariumi kaal samaks ning tehakse kaks testi, kus positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalusid on muudetud vastavalt +/-5%. Järgnev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfellile seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021.

31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	60-10-30 (baas/pos/neg)	60-20-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	896	-896

31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	65-5-30 (baas/pos/neg)	65-15-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	671	-724

Allpool on esitatud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021, mida põhjustaksid põhjendatult võimalikud muutused mõnes hinnangu tegemisel kasutatud näitaja väärtuses (nt mõju ECL-ile, mida põhjustaks töötuse määra tõus X% võrra nii baas-, positiivses kui ka negatiivses stsenaariumis).

Mõju ECL-ile 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	135	-156
Palgatõus +/- 1%	-36	22
Euribor +/-0,5%	9	-20
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	168	-256
Tarbijahindade tõus +/-1%	-25	24
Kinnisvarahinna indeks +/- 5%	-12	8
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-177	228

Mõju ECL-ile 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	115	-84
Palgatõus +/- 5%	-112	111
Euribor +/-0,5%	26	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	165	-136
Tarbijahindade tõus +/-1%	-12	32
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-5	3
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-109	139

Grupp on teinud stressiteste, kus kasutatakse erinevaid PD ja LGD hinnanguid. Negatiivses stsenaariumi puhul kasutatakse LGD korrigeerimist oli suurem 2022. aastal võrreldes 2021. aastaga. Stressitestide kogumõju allahindlustele on esitatud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldine allahindlus, ning millel on oluline jääk ja potentsiaalne mõju.

2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,80	803
LGD negatiivne 0,90	-608
Keskmine PiT PD -0,5%	-3 527
keskmine PiT PD +0,5%	3 369

2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,85	603
LGD negatiivne 0,95	-686
Keskmine PiT PD -0,5%	-3 042
keskmine PiT PD +0,5%	3 321

3. Tururisk

Tururisk on risk, et turuhindade, sh välisvaluuta, intressimäärade ja väärtpaperite turuhindade ebasoodsad muutused põhjustavad Grupile kahjumit. Tururisk tekib nii finantsseisundi aruande kui ka selle väliste positsioonide puhul ja võib tekkida nii panga- kui ka kauplemisportfelli. Tururiski juhtimise eesmärk on tururiski õigesti tuvastada ja mõõta ning tagada, et tururiskiga seotud otsused tehakse riskiteadlikult.

Grupp on avatud järgmist liiki tururiskidele:

- valuutarisk, mis tuleneb Grupi neto avatud välisvaluutapositsioonidest;
- hinnarisk, mis tuleneb Grupi väärtpaperite ja tuletisinstrumentide positsioonidest, sh need, mis on võetud investeerimise, riskijuhtimise ja väärtpaperivahenduse eesmärgil;
- intressimäärarisk, mis tuleneb Grupi (peamiselt LHV Panga pangaportfelli) intressimäärade muutuste suhtes tundlikest instrumentidest.

Grupi tururiski juhtimine on dokumenteeritud tururiski juhtimise poliitikas ja muudes sise-eeskirjades, kus on määratud kindlaks Grupi riskivalmidus seoses pangaportfelli valuutariski, hinnariski ja intressimäärariskiga. Tururiski juhtimise poliitika kohaselt on Grupi tururiskivalmidus väike.

Tururiski juhtimisel täidavad esimese kaitseliinina kesksel rollil LHV Panga treasury üksus, pangas moodustatud varade ja kohustiste juhtimise komitee ja Grupi teiste tütar-ettevõtete juhatused. Riskikontrolli üksus ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini funktsioonide täitmise eest.

3.1 Valuutarisk

Valuutarisk tuleneb Grupi välisvaluuta varade ja kohustiste mittevastavusest. Enamik Grupi finantsseisundi aruandes kajastatud varadest ja kohustistest on nomineeritud eurodes, kuid mittevastavus võib tuleneda panga klientide välisvaluutatehingutest. Peale selle tuleneb mõningal määral valuutariski LHV Varahalduse enda juhitud pensionifondide osakutest, mida LHV Varahaldus peab seaduse kohaselt omama.

Valuutariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib Grupile tekkida avatud välisvaluuta netopositsioonist stressistsenaariumi korral. Valuutariskist tekkida võib kahju ei tohi ületada kindlaks määratud osa Grupi netoomavahenditest.

Lisaks LHV Grupi tasandil heaks kiidetud riskivalmiduse tasemele, on panga varade ja kohustiste juhtimise komitee kehtestanud pangas mitmesuguste tururiskide jaoks

täiendavad riskipiirid. Panga valuutariski piirid on fikseeritud iga valuuta puhul maksimaalse nominaalse avatud netopositsiooni piirmäärana euro ekvivalendina.

Kui avatud valuutapositsioon ületab varade ja kohustiste juhtimise komitee seatud piiri, tuleb võtta meetmeid positsiooni sulgemiseks või vähendamiseks.

Grupp on teinud tundlikkusanalüüsi valuutakursside muutuste mõju kohta kasumiaruandele eeldusel, et kõik muud tingimused on konstantsed. Tundlikkust on mõõdetud vahetuskursi võimaliku +/-7% muutuse suhtes, mis vastab stressistsenaariumile, mida Grupp kasutab oma avatud netopositsioonide valuutariski mõõtmiseks. Grupi välisvaluuta riskipositsioon on väga väike.

Mõju kasumiaruandele

tuhandetes eurodes	2022	2021
USD vahetuskurss +/-7%	+/-262	+/-204
SEK vahetuskurss +/-7%	+/-2	+/-6
GBP vahetuskurss +/-7%	+/-1 221	+/-17
CHF vahetuskurss +/-7%	+/-3	+/-0

Avatud valuutapositsioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate avatud valuutapositsioonidest tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt aruandekuupäeval kehtinud vahetuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglaselt väärtuses kajastatud tuletisinstrumentid on esitatud finantsseisundi aruande väliste varade/kohustiste hulgas lepingulistest summades. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ja -kohustiste mahud aruandekuupäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuuta forvardtehingud on esitatud tabelis finantsseisundi aruande väliste varade ja kohustistena nende lepinguliste rahavoogude täissummades. Tabel ei sisalda valuutariskita varasid (materiaalne ja immateriaalne põhivara) ja kohustisi (eraldised) ning omakapitali.

Nagu nähtub järgnevast tabelist ja on märgitud ka eespool, toimub valdav osa Grupi majandustehingutest eurodes.

Valuutariski positsioonid seisuga 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>EUR</i>	<i>CHF</i>	<i>GBP</i>	<i>SEK</i>	<i>USD</i>	<i>Muu</i>	<i>Kokku</i>
Valuutariski kandvad finantsvarad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	2 255 128	1 466	197 580	2 538	17 806	7 769	2 482 288
Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse	11	373 514	0	2	1	26	42	373 584
Laenud ja nõuded klientidele	12	3 180 499	74	22 306	385	5 068	241	3 208 572
Muud nõuded klientidele	14	25 865	5	751	241	-4 512	-1 330	21 019
Muud finantsvarad	15	124	0	0	0	0	0	124
Valuutariski kandvad finantsvarad kokku		5 835 130	1 545	220 639	3 164	18 388	6 721	6 085 587
Valuutariski kandvad finantskohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	147 841	0	0	0	0	0	147 841
Klientide hoiused	17	4 533 633	5 323	193 442	10 968	148 058	9 089	4 900 515
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	438 642	0	0	0	0	0	438 642
Finantskohustised õiglases väärtuses	11	0	0	0	0	3 849	1	3 850
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18	65 099	19	9 757	172	8 987	91	84 125
Allutatud kohustised	20	130 843	0	0	0	0	0	130 843
Valuutariski kandvad finantskohustised kokku		5 316 058	5 343	203 199	11 140	160 895	9 182	5 705 817
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	3 757	0	8 001	157 565	2 371	171 694
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		171 694	0	0	0	0	0	171 694
Avatud välisvaluuta positsioon		347 377	-40	17 440	25	15 058	-89	379 770

Valuutariski positsioonid seisuga 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>EUR</i>	<i>CHF</i>	<i>GBP</i>	<i>SEK</i>	<i>USD</i>	<i>Muu</i>	<i>Kokku</i>
Valuutariski kandvad finantsvarad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	3 687 255	1 367	277 043	1 075	18 433	2 137	3 987 310
Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse	11	135 812	0	1	0	37	4	135 855
Laenud ja nõuded klientidele	12	2 669 321	18	463	396	6 616	346	2 677 160
Muud nõuded klientidele	14	7 818	0	491	226	167	1 050	9 752
Muud finantsvarad	15	117	0	0	0	2 119	0	2 236
Valuutariski kandvad finantsvarad kokku		6 500 323	1 385	277 998	1 697	27 372	3 538	6 812 313
Valuutariski kandvad finantskohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	17	5 409 103	5 037	271 784	7 837	101 149	12 708	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	349 146	0	0	0	0	0	349 146
Finantskohustised õiglases väärtuses	11	0	0	0	16	123	18	157
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18	36 376	218	6 456	217	5 676	319	49 262
Allutatud kohustised	20	110 378	0	0	0	0	0	110 378
Valuutariski kandvad finantskohustised kokku		6 102 464	5 254	278 240	8 070	106 948	13 045	6 514 021
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	3 872	0	6 454	82 496	9 026	101 848
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		101 848	0	0	0	0	0	101 848
Avatud valuutapositsioon		296 011	3	-242	81	2 920	-481	298 292

3.2 Hinnarisk

Hinnarisk tuleneb väärtpaberitest, mida Grupp hoiab likviidsusportfellis, kauplemisportfellis ja investimisportfellides (lisad 11 ja 12). Portfellid sisaldavad peamiselt LHV Panga hoitavaid väärtpabereid. Täiendav hinnarisk tuleneb LHV Varahalduse hoitavatest pensionifondide osakutest. LHV Kindlustuse investimisportfelli hinnarisk on minimaalne.

Hinnariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib Grupile stressistsenaariumi korral tekkida. Hinnariskist stressistsenaariumi korral tulenev kahju ei tohiks ületada kindlaks määratud osa Grupi netoomavahenditest.

LHV Pangas on varade ja kohustiste juhtimise komitee kehtestanud täiendavad piirangud kauplemis- ja investimisportfellide suurusele. Kehtivad kindlad kriteeriumid panga hoitavate võlaväärtpaberite vastuvõetavate krediidi-reitingute ja muude parameetrite kohta. Ka LHV Kindlustuses on kehtestatud teatavad kriteeriumid väärtpaberitele, mida investimisportfell võib sisaldada. Investeeringufondide seaduse kohaselt on LHV Varahaldus pensionifondide valitsejana kohustatud omama vähemalt 0,5% iga enda valitsetava II samba pensionifondi osakute arvust.

Grupp on teinud tundlikkusanalüüsi väärtpaberite hinnamuutuste mõju kohta Grupi puhaskasumile. Tundlikkusanalüüsis kasutatud potentsiaalsed hinnamuutused vastavad stressistsenaariumidele, mida Grupp kasutab hinnariski mõõtmiseks, ja põhinevad vastavates portfellides sisalduvate instrumentide tegelikul ajaloolisel volatiilsusel. Panga likviidsusportfelli puhul hinnatakse kaht erinevat stressistsenaariumi: 0,5% hinnamuutus väärtpaberitel, mille tähtaeg on kuni üks aasta, ja 2% hinnamuutus väärtpaberitel, mille tähtaeg on pikem kui üks aasta.

Mõju kasumiaruandele (puhaskasumile)

tuhandetes eurodes	2022	2021
Omakapitaliväärtpaberid ja fondiosakud +/-25%	+/-269	+/-182
II samba pensionifondide osakud +/-5%	+/-374	+/-381
Võlaväärtpaberid +/-0,5% ja +/-2,0%	+/-15	+/-2 550

Nagu näha, tuleneb suurem osa Grupi hinnariskist panga likviidsusportfellis hoitavatest võlaväärtpaberitest. Enamikku neist võlaväärtpaberitest mõõdetakse aga korrigeeritud soetusmaksumuses ja seetõttu hinnariski realiseerumine kasumiaruandele kohest mõju ei avaldaks.

Pank ei oma olulisel hulgal omakapitaliväärtpabereid (vt lisa 12) ja seepärast on tundlikkus nende positsioonide turuhindade muutuse suhtes marginaalne. Mõningane hinnarisk tuleneb ka LHV Varahalduse kuuluvatest II samba pensionifondide osakutest. LHV Kindlustuse investimisportfelli hinnarisk on madal.

3.3 Intressimäärarisk

Intressimäärarisk tuleneb intressitundlike varade ja kohustiste lõpptähtaegade mittevastavusest (tähtaegade erinevuse risk), baasmäärade mittevastavusest (baasmäärarisk), intressimäära suhtes tundlike instrumentide lepingutes sisalduvast paindlikkusest (optsioonirisk) ja krediidimarginaalide võimalikest muutustest (krediidimarginaali risk). Intressimäärarisk võib tuleneda nii finantsseisundi aruande kui ka selle välistest positsioonidest. Grupi kontekstis on intressimäärarisk oluline LHV Panga pangaportfelli seisukohast.

Pangaportfelli intressimäärariski mõõtmisel hinnatakse netointressitulu (NII) ja omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutust mitme šokistsenaariumi puhul võrrelduna baasstsenaariumiga. Grupi riskivalmidus näeb ette, et stressistsenaariumide negatiivne mõju NII-le ja EVE-le ei tohi ületada teatavat osa panga netoomavahenditest.

Panga varade ja kohustiste juhtimise komitee on kiitnud heaks stressistsenaariumid ning muud sisendid ja meetodid NII ja EVE muutuse arvutamiseks. Baasstsenaariumina kasutatakse turuandmete põhjal leitud intressimäärakõverat. Kasutatakse kuut šokistsenaariumi:

- paralleelne ülessuunuline šokk;
- paralleelne allasuunuline šokk;
- järsenemise šokk (lühiajalised intressimäärad alla ja pikaajalised üles);
- lamenemise šokk (lühiajalised intressimäärad üles ja pikaajalised alla);
- lühiajaliste intressimäärade ülessuunuline šokk;
- lühiajaliste intressimäärade allasuunuline šokk.

Kooskõlas regulatiivsete suunistega kohaldatakse sügavalt negatiivsete intressimäärade suhtes intressimäärade alampiire.

Omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutuse analüüsi eesmärk on hinnata varade, kohustiste ja omakapitali majandusliku väärtuse muutust erinevate intressimäärast-senaariumide korral. Intressimäärariski mõõdikuks on EVE muutus intressimäära šokistsenaariumi korral võrreldes baasstsenaariumiga. EVE muutuse arvutamiseks leitakse pangaportfelli varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevate rahavoogude nüüdispuhasväärtus iga stsenaariumi puhul. Rahavoogude arvutamisel lähtutakse allpool kirjeldatud eeldustest, kasutades nn äravooluga finantsseisundi aruannet. Kõik varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevad rahavood diskonteeritakse, kasutades sama intressimäärakõverat (tulukõver sõltub stsenaariumist).

Netointressitulu (NII) muutuse analüüsi käigus hinnatakse intressimäärade muutuste mõju netointressitulule järgmise 12-kuulise perioodi jooksul. NII muutuse arvutamiseks jaotatakse kõik intressi kandvad varad, kohustised ja

finantsseisundi aruande välised elemendid eelmääratud ajavahemikesse vastavalt nende ümberhindamise kuupäevadele. Eeldatakse, et pärast ümberhindamise kuupäeva muutub intressitundlike varade ja kohustiste intressimäär vastavalt stsenaariumile ja saab kindlaks määrata NII muutuse eri stsenaariumide korral. NII analüüsis lähtutakse nn staatilisest finantsseisundi aruandest.

EVE ja NII muutuse arvutamisel on peamised eeldused järgmised:

- kodumajapidamiste ja mittefinantsettevõtete nõudmiseni hoiuste puhul varieeruvad ümberhindamise tähtajad 1 päevast 5 aastani, sõltuvalt nende intressitundlikkusest;
- finantsasutuste hoiuste puhul eeldatakse kohest ümberhindamist;
- jaeklientide hoiustele kohaldatakse 0% intressimäära alampiiri;
- tähtajaliste hoiuste puhul kasutatakse lepingulisi lõpptähtaegu;
- laenude puhul kasutatakse lepingupõhiseid intressimäära alampiire;
- laenude ennetähtaegse tagastamise hindamiseks kasutatakse tingimuslikku ettemaksumäära.
- finantsseisundi aruande väliste kirjete puhul (nt valmisolekulaenud ja krediitlimiidid), lisatakse mudelisse krediidi ümberhindlustegur ja eeldatakse, et limiidi kasutus suureneb lineaarselt kuni lepingu kehtivusaja lõpuni.

Järgnevates tabelites on esitatud hinnang selle kohta, missugust mõju avaldaksid kuus šokistsenaariumi omakapitali majanduslikule väärtusele (EVE) ja järgmise 12 kuu netointressitulule (NII) (võrrelduna baasstsenaariumiga). Aruandeperioodil toimus intressikeskkonnas märkimisväärne muutus, mis avaldab mõju järgnevate stressitestide tulemustele.

Stressitesti stsenaariumide mõju seisuga 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu netointressitulu muutus
Paralleelne ülessuunuline šokk	19 955	22 911
Paralleelne allasuunuline šokk	-20 787	-22 901
Järsenemise šokk	775	-7 477
Lamenemise šokk	2 552	11 448
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunuline šokk	8 038	17 619
Lühiajaliste intressimäärade allasuunuline šokk	-8 778	-17 609

Stressitesti stsenaariumide mõju seisuga 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu netointressitulu muutus
Paralleelne ülessuunuline šokk	85 367	33 935
Paralleelne allasuunuline šokk	23 806	-1 522
Järsenemise šokk	-14 461	-1 519
Lamenemise šokk	57 061	17 489
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunuline šokk	66 572	28 568
Lühiajaliste intressimäärade allasuunuline šokk	4 338	-1 523

Järgnevas tabelis on esitatud LHV Groupi intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuur intressi ümberarvestamise tähtaja alusel. Esitatud on nõuete ja kohustiste põhisummad.

Intressi ümberarvestamise aja erinevus 31.12.2022

tuhandetes eurodes	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesumma	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	2 482 288	0	0	0	2 482 288	0	0	2 482 288
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlaväärtpaberid)	11	0	0	294	471	765	0	0	765
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses (võlaväärtpaberid)	11	236 130	4 965	122 671	0	363 766	555	-91	364 230
Laenud ja nõuded klientidele	12	1 475 880	1 622 099	90 799	31 931	3 220 709	8 505	-20 642	3 208 572
Kokku		4 194 298	1 627 064	213 764	32 402	6 067 528	9 060	-20 733	6 055 855
Finantskohustised									
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	0	150 000	0	0	150 000	-2 159	0	147 841
Klientide hoiused	17	3 775 569	304 833	819 416	0	4 899 818	697	0	4 900 515
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	0	0	437 956	0	437 956	686	0	438 642
Allutatud kohustised	20	0	40 000	90 000	0	130 000	843	0	130 843
Kokku		3 775 569	494 833	1 347 372	0	5 617 774	67	0	5 617 841
Intressi ümberarvestamise aja erinevus									
		418 729	1 132 231	-1 133 608	32 402	449 754			

Intressi ümberarvestamise aja erinevus 31.12.2021

tuhandetes eurodes	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesumma	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	3 987 310	0	0	0	3 987 310	0	0	3 987 310
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlaväärtpaberid)	11	46 000	3 350	77 218	152	126 720	784	0	127 504
Laenud ja nõuded klientidele	12	1 214 410	1 375 207	85 595	15 869	2 691 081	5 128	-19 049	2 677 160
Kokku		5 247 720	1 378 557	162 813	16 021	6 805 111	5 912	-19 049	6 791 974
Finantskohustised									
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	0	0	200 000	0	200 000	-2 539	0	197 461
Klientide hoiused	17	2 249 662	101 744	3 457 466	0	5 808 872	-1 255	0	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	0	0	350 000	0	350 000	-854	0	349 146
Allutatud kohustised	20	0	0	0	110 000	110 000	378	0	110 378
Kokku		2 249 662	101 744	4 007 466	110 000	6 468 872	-4 270	0	6 464 602
Intressi ümberarvestamise aja erinevus									
		2 998 058	1 276 813	-3 844 653	-93 979	336 239			

3.4 Krediidiväärtuse korrigeerimise risk

Krediidiväärtuse korrigeerimise risk on risk, et vastaspoole krediidiriski muutuste ja tuletisinstrumentide hindu mõjutavate tururiski tegurite muutuste tõttu tuleb muuta krediidiväärtuse korrigeerimist ja seetõttu tekib kahju. LHV Pank kasutab krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõude arvutamisel standardmeetodit. Seisuga 31. detsember 2022 oli LHV Panga krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõue 178 tuhat eurot (2021: 97 tuhat eurot).

4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Grupp ei suuda rahastada oma varade kasvu vastavalt äriplaanile või maksta oma kohustisi õigeaegselt ja täies ulatuses, ilma et tekiks olulised kahjud või katkeks tavapärane äritegevus. Likviidsusrisk tuleneb nii finantsseisundi aruande kui ka selle välistest positsioonidest. Grupi likviidsusrisi juhtimise eesmärk on likviidsusrisi korrektne tuvastamine, mõõtmine, kontrollimine ja seire, et tagada õigeaegsete otsuste tegemine nii, et igal ajal oleks olemas asjakohase varuga piisav likviidsus.

Grupp hindab likviidsusrisi järgmistest eraldiseisvatest vaatenurkadest.

- Rahastamisrisk on risk, et Grupp ei suuda kaasata rahastust õigeaegselt, vajalikus summas ja aktsepteeritava hinnaga, ilma et see mõjutaks negatiivselt tema igapäevast tegevust või finantsseisundit. Rahastamisrisk hõlmab ka likviidsuse väljavooluga seotud riski tulenevalt hoiuste väljavõtmisest või hulgirahastamise tagasivõtmisest. Sellest vaatenurgast hinnatakse ka päevasisest likviidsusrisi.
- Turu likviidsusrisk on risk, et tehingut, näiteks väärtpaberi müümist või vara pantimist, ei ole võimalik õigeaegselt teha ilma vastuvõetamatuid kahjusid kandmata vähese kauplemistegevuse, turuhäire või teiste turuosaliste poolt kehtestatud piirangute tõttu.
- Vara koormatuse risk on risk, et kui liiga suur osa varadest on tagatisena koormatud, kahjustab Grupp oma võimet kaasata edasist tagamata või tagatud rahastamist kas seetõttu, et tagatiseta võlausaldajad muutuvad faktiliselt allutatuks, või selliste varade nappuse tõttu, mida saab tagatisena pantida.

Likviidsusrisi juhtimisega on kõigist Grupi ettevõtetest kõige rohkem seotud LHV Pank, sest pank kaasab Grupi rahastamisest suurima osa (peamiselt hoiuste kaudu), mida kasutatakse pikaajaliste varade (peamiselt laenude) rahastamiseks.

Grupi likviidsusrisi juhtimine on dokumenteeritud likviidsusrisi ja rahastamisrisi juhtimise poliitikas ja muudes sise-eeskirjades, mis sätestavad Grupi rahastamise strateegia ja likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse, varajase hoiatamise näitajad ja mitmesugused sisemised protseduurid, nagu aruandluskorrad ja hädaolukorrad. LHV Panga treasury üksusel ning pangas moodustatud varade ja kohustiste juhtimise komiteel on esimese kaitseliinina võtmeroll likviidsusrisi juhtimisel. Finantsriskide osakond ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini ülesannete eest.

Grupi likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse määratlemisel lähtutakse järgmistest mõõdikutest:

- likviidsuse kattekordaja (LCR),
- stabiilse rahastamise kattekordaja (NSFR),
- vara koormatuse määr.

Kõikidele eelnimetatud riskivalmiduse mõõdikutele on kehtestatud piirmäärad koos puhvritega, mis ületavad regulatiivseid nõudeid (kui see on asjakohane). Esimesed kaks on määratletud regulatiivsete normidena ja kolmas sisemise nõudena. Nende mõõdikute arvutamine ja aruandlus toimub igakuiselt.

Lisaks regulatiivsetele ja riskivalmiduse mõõdikutele arvutatakse, piiritletakse ja jälgitakse täiendavaid likviidsusrisi indikaatoreid, nagu vastupidamise periood riskistsenaariumide korral.

Nii regulatiivne likviidsuse kattekordaja kui ka minimaalne vastupidamise periood stressistsenaariumi korral hindavad likviidsuse väljavoolu riski suhteliselt lühiajalisel perioodil. Sellise võimaliku stressistsenaariumi ja eeldatava hoiuste väljavoolu üleelamiseks hoiab Grupp tasakaalustavat likviidsuse kvaliteetsete varade puhvrit, mida saab kasutada kas kogu turgu hõlmava või idiosünkraatilise stressiolukorra stsenaariumi korral. Grupi likviidsuspuhver koosneb sularahast ja hoiustest keskpangas ning likviidsustest väärtpaberitest, mida saab hõlpsalt müüa või kasutada tagatisena rahastamistoimingutes. Vastupidamise aja arvutamiseks kasutatakse käitumuslikke eeldusi, et modelleerida likviidsuse väljavoolu ja sissevoolu.

Stabiilse rahastamise kattekordajat kasutatakse pikemaajalise struktuurse rahastamisrisi hindamiseks. Grupil peaks olema sobiv rahastamisstruktuur, kus pikaajalised varad on viidud vastavusse piisavate stabiilsete ja hästi hajutatud rahastamisallikatega. Vara koormatuse määra jälgimise eesmärk on tagada, et Grupil ei oleks liigset varade koormatust, mis võiks piirata tema juurdepääsu rahastamisturgudele.

LHV Groupi rahastamispoliitika kohaselt on rahastamisprofiili mitmekesistamine Grupi likviidsusriski juhtimise raamistiku oluline element. Grupi stabiilseim rahastamisallikas on Eesti klientide jaehoiused. Muid hoiuseid ning tagamata ja tagatud hulgirahastamist kasutatakse rahastamise lisaallikadena. LHV Group on emiteerinud pandikirju eluaseme hüpoteeklaenu portfelli jaoks suunatud rahastamise kaasamiseks. Samuti on ta emiteerinud tagamata võlakirju, mida kasutatakse nii rahastamiseks kui ka regulatiivse MREL-nõude täitmiseks. Grupp on kasutanud ka Euroopa Keskpanga pakutavat TLTRO laenuvõimalust.

Pikemaajalise rahastamisriski juhtimiseks koostab treasury LHV Groupi finantsplaneerimise tsükli osana rahastamiskavasid. Rahastamiskavas esitatakse LHV Groupi äritegevuse toetamiseks nõutava rahastamise pikemaajaline vaade koos LHV Groupi peamiste likviidsusmõõdikutega.

Likviidsuse juhtimine 2022. aastal

2022. aastal Grupi hoiuste maht vähenes eelkõige seetõttu, et finantsvahendajate hoiuste tase langes. Samas neid kui likviidsuse juhtimise seisukohast ebastabiilseid instrumente Grupi laenugevuse finantseerimiseks ei kasutata.

Lisaks maksis Grupp enne tähtaja lõppu tagasi osa Euroopa Keskpangalt saadud TLTRO laenu. Tagastatud summa oli 50 miljonit eurot ja TLTRO laenu jääk seisuga 31. detsember 2022 on 150 miljonit eurot.

Järgmises tabelis on esitatud likviidsuse kattekordaja LCR ja stabiilse rahastamise kattekordaja NSFR võrrelduna regulatiivsete piirmääradega. Tabelist on näha, et mõlemad suhtarvud ületasid regulatiivseid nõudeid ja on olemas korralik puhver, mis iseloomustab Grupi konservatiivset lähenemist likviidsusriski juhtimisele.

Suhtarv	Regulatiivne nõue	Tegelik 31.12.2022	Tegelik 31.12.2021
LCR	Vähemalt 100%	139,7%	142,7%
NSFR	Vähemalt 100%	144,0%	163,4%

Likviidsuse kattekordaja aruandeperioodil pisut langes. Seda mõjutas positiivselt finantsvahendajate hoiuste mahu langus (finantsvahendajate hoiuste taseme tõus langetab likviidsuse kattekordajat) ja negatiivselt Grupi laenuportfelli suhteliselt suur kasv ja likviidsete varade vähenemine.

Stabiilse rahastamise kattekordaja NSFR aasta jooksul samuti langes, sest Grupi varade kasv ületas pikaajaliste rahastamisallikate kasvu, ent ületab siiski tublisti regulatiivset ja sisemist miinimumtaset.

Järgnevates tabelites on esitatud finantsvarade ja -kohustiste, v.a tuletisinstrumentide jaotus lepinguliste lõpptähtaegade alusel. Esitatud summad on tulevased lepingulised diskonteerimata rahavood. Eraldi tulbas on esitatud finantsseisundi aruandes kajastatud raamatupidamisväärtus. Rahavood on jaotatud tähtajaklassidesse rahavoogude (sh intressirahavoogude) toimumise aja alusel.

**Finantsvarad ja -kohustised lepinguliste lõpptähtaegade alusel
seisuga 31.12.2022**

tuhandetes eurodes	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Võlad keskpankadele (TLTRO)		0	0	0	150 082		150 082	147 348
Klientide hoiused	17	4 643 310	95 807	143 740	18 082	0	4 900 939	4 900 515
Saadud laenu ja emiteeritud võlaväärtpaberid		0	0	2 000	452 250	0	454 250	439 135
Allutatud kohustised	20	0	2 406	46 694	105 538	0	154 638	130 843
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18		84 125	0	0	0	84 125	84 125
Kasutamata valmisolekulaenu	23		601 093	0	0	0	601 093	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	23		52 577	0	0	0	52 577	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)			171 694	0	0	0	171 694	0
Finantskohustised õiglases väärtuses	11		3 850	0	0	0	3 850	3 850
Kohustised kokku		4 643 310	1 011 552	192 434	725 952	0	6 573 248	5 705 816

Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade alusel

Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele	10	2 428 288	0	0	0	0	2 428 288	2 428 288
Finantsvarad amortiseeritud soetusväärtuses (võlaväärtpaberid)	11	0	236 130	4 966	123 519	471	365 086	365 313
Laenu ja nõuded klientidele	12	0	186 547	487 298	2 115 010	1 258 430	4 047 285	3 208 572
Muud nõuded klientidele	14	0	21 019	0	0	0	21 019	21 019
Muud finantsvarad	15	124	0	0	0	0	124	124
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)		0	171 694	0	0	0	171 694	0
Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad kokku		2 428 412	615 390	492 264	2 238 529	1 258 901	7 033 496	6 023 316

Finantskohustiste ja -varade

tähtaegade vahe		-2 214 898	-396 162	299 830	1 512 577	1 258 901	460 248	
------------------------	--	-------------------	-----------------	----------------	------------------	------------------	----------------	--

**Finantsvarad ja -kohustised lepinguliste lõpptähtaegade alusel
seisuga 31.12.2021**

tuhandetes eurodes	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Võlad keskpankadele (TLTRO)		0	0	0	197 000	0	197 000	197 461
Klientide hoiused	17	5 648 302	55 271	101 784	2 288	0	5 807 645	5 807 617
Saadud laenu ja emiteeritud võlaväärtpaberid		0	0	1 140	352 538	0	353 678	349 146
Allutatud kohustised	20	0	1 903	5 727	124 341	0	131 971	110 378
Võlad tarnijatele ja muud finantskohustised	18	0	49 262	0	0	0	49 262	49 262
Kasutamata valmisolekulaenu	23	0	679 579	0	0	0	679 579	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades	23	0	49 409	0	0	0	49 409	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Finantskohustised õiglases väärtuses	11	0	157	0	0	0	157	157
Kohustised kokku		5 648 302	937 429	108 651	676 167	0	7 370 549	6 514 021

Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade alusel

Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele	10	3 987 310	0	0	0	0	3 987 310	3 987 310
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlaväärtpaberid)	11	0	46 047	3 387	77 915	155	127 504	127 876
Laenu ja nõuded klientidele	12	0	173 534	431 582	1 661 341	924 419	3 190 876	2 677 160
Muud nõuded klientidele	14	0	9 752	0	0	0	9 752	9 752
Muud finantsvarad	15	2 236	0	0	0	0	2 236	2 236
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad kokku		3 989 546	331 181	434 969	1 739 256	924 574	7 419 526	6 804 334
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 658 756	-606 248	326 318	1 063 089	924 574	48 977	

Järgnevas tabelis on esitatud varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	31.12.2022	31.12.2021
Käibevarad			
Nõuded keskpankadele	10	2 390 964	3 874 284
Nõuded krediitiasutustele	10	87 933	106 838
Nõuded investeerimisühingutele	10	3 391	6 188
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	1 880	128 235
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	11	241 005	0
Laenud ja nõuded klientidele	12	508 297	455 929
Muud nõuded klientidele	14	21 019	9 752
Muud varad	15	6 775	3 471
Käibevarad kokku		3 261 264	4 584 697
Põhivarad			
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	7 474	7 620
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	11	123 225	0
Laenud ja nõuded klientidele	14	2 700 275	2 221 231
Muud finantsvarad	15	124	2 236
Materiaalne põhivara	16	16 858	8 474
Immateriaalne põhivara	16	13 854	11 825
Strateegilised finantsinvesteeringud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	6	1 180	5 236
Firmaväärtus	6	10 748	3 614
Põhivarad kokku		2 873 738	2 260 236
Varad kokku	5	6 135 002	6 844 933
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Klientide hoiused	17	4 882 954	5 805 336
Saadud laenud	17	2 000	0
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	3 850	157
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	18	93 305	55 751
Lühiajalised kohustised kokku		4 982 109	5 861 244
Pikaajalised kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	147 841	197 461
Klientide hoiused	17	17 561	2 281
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	436 642	349 146
Allutatud kohustised	20	130 000	110 000
Pikaajalised kohustised kokku		732 044	658 888
Kohustised kokku	5	5 714 153	6 520 132

5. Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on seotud võimaliku kahjuga, mis tuleneb siseprotsesside, inimeste ja süsteemide ebapiisavast tegevusest või tõrgetest või välistest sündmustest. Operatsioonirisk hõlmab juriidilist riski, IKT riski ja maineriski, kuid ei hõlma strateegilist riski. Operatsiooniriski võib esineda kõigi teenuste, tegevuste, protsesside ja süsteemide puhul.

LHV-s vastutab iga juht operatsiooniriski juhtimise eest oma vastutusalas. Riskiosakond toimib teise kaitseliinina, pakub vajalikku koolitust ja suuniseid operatsiooniriski raamistiku rakendamiseks ning teeb järelevalvet, et tagada riskiprofiili vastavus riskivalmiduse dokumentides kirjeldatud soovitud tasemele.

Operatsiooniriski raamistikku on kirjeldatud operatsiooniriski poliitikas, tegevuse vastupidavuse poliitikas ja muudes asjakohastes operatsiooniriski juhtimise dokumentides. Operatsiooniriski juhtimise, st riski tuvastamise, hindamise, leevendamise ja seire põhiprotsessid ja töövahendid on järgmised.

Riskide ja kontrollide alane enesehindamine

Kogu LHV-s on kehtestatud ühtne protsess ja metoodika kõigi toodete ja protsesside operatsiooniriskide hindamiseks. Enesehindangu regulaarsus sõltub toote ja protsessi kriitilisuse tasemest; hindamine peab olema piisavalt regulaarne selleks, et kõik juhid oleksid teadlikud oma vastutusalas olevatest riskidest ja rakendaksid asjakohaseid leevendus- ja seiremeetmeid, et riskiprofiil vastaks riski soovitud tasemele.

Muutuste juhtimise ja heakskiitmise protsess uute või oluliselt muudetud toodete ning IT-süsteemide, protsesside, organisatsiooni ja partneritega (sh hanked) seotud muudatuste ning erakordsete tehingute jaoks

Protsessi väljatöötamise eesmärk on tagada, et kõiki kõnealuseid muudatusi hallatakse vajaliku hoolikusega ning neid ei kiideta heaks enne, kui on kaalutud kõiki riskitegureid. Selleks rakendatakse eelnevalt kindlaks määratud riskijuhtimiseeskirju, mida täiendavad nii riski- kui ka vastavuskontrolli osakonna sõltumatud arvamused.

Operatsiooniriski sündmuste ja talitluspidevuse juhtimine

Operatsiooniriski sündmuste juhtimise eesmärk on tagada, et kõiki sündmusi hallatakse nõuetekohaselt ja et sündmustest õpitaks ja saadud õppetunde kasutataks sarnaste sündmuste edaspidiseks ärahoidmiseks.

Sündmuste juhtimine sõltub sündmuse laadist ja tõsidusest. Kriitiliste protsesside jaoks on kehtestatud talitluspidevuse plaan, mis käivitatakse, kui kriitilises protsessis esineb katkestus.

Kriitiliste IT-süsteemide jaoks on samadel põhjustel kehtestatud taasteplaanid. Vajadusel kohaldatakse kriisijuhtimist, mida ohjab kriisikomisjon.

Talitluspidevuse plaane vaadatakse regulaarselt läbi ja testitakse, et tagada nende ajakohasus ja kohaldatavus kriitiliste protsesside katkemise korral.

Kõigist sündmustest teatatakse keskselt ja teavet nende kohta hoitakse keskses andmebaasis, et riskiosakond saaks seda täiendavalt analüüsida. Sündmuste andmeid kasutatakse ka sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) raames kapitalinõude arvutamiseks.

Peamised riskinäitajad

Peamised riskinäitajad on põhilised vahendid, mis võimaldavad jälgida, kas riskid on soovitud tasemel ja kontrollid toimivad tõhusalt. Peamisi riskinäitajaid kasutatakse riskide seireks eri tasanditel: nii LHV-üleselt kui ka konkreetse üksuse tasandil. Kui peamised riskinäitajad osutavad riskitaseme soovimatutele muutustele või olemasolevate kontrollide puudustele, järgneb tegevuskava rakendamine.

Kapitalinõude arvutamine

Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel kasutatakse baasmeetodit ja seisuga 31. detsember 2022 oli kapitalinõue 15 834 tuhat eurot (31. detsember 2021: 12 222 tuhat eurot).

IKT ja infoturberiski juhtimine

Üks meie peamisi eesmärke on olla usaldusväärne panganduspartner oma klientidele, keskendudes kliendisõbralikele, turvalistele ja töökindlatele digitaalsetele pangandusteenustele. Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada ilma turvaliste ja vastupidavate IT-süsteemideta.

Lisaks üldisele operatsiooniriski raamistikule kasutame spetsiaalseid IKT ja infoturberiski juhtimise vahendeid ja meetodeid, mis aitavad kaitsta meie teavet ja klientide varasid ning tagada IT-süsteemide käideldavust, näiteks:

- toodete ja teenuste uute konfiguratsioonide juurutamine mõistliku konservatiivsusega;
- regulaarne turvaseire;
- nõrkusehalduse protsess;
- turvakontrollid tarkvaraarenduse elutsükli vältel;
- töötajate koolitus ja teadlikkuse tõstmine, et hoiduda tegevustest, mis võivad põhjustada IT-süsteemide ja teenuste turvaintsidente;
- kursisolek turbevaldkonna arenguga, et olla teadlikud oma võimalikest nõrkustest.

Võtame tõsiselt kõiki rünnakukatseid, mis on suunatud nii meie taristu ja meie valduses olevate kliendiandmete kui ka klientide endi vastu, ja reageerime neile.

6. Vastavusrisk

Regulatiivsete nõuete arv ja neis pidevalt tehtavad muudatused muudavad selle märkimisväärseks operatsioonoriskiks, mis realiseerumise korral võib põhjustada nii rahalist kui mainekahju.

Vastavuskontrolli töötajate ülesandeks on juhtida vastavusriski erinevate tegevuste abil. Vastavuskontroll hõlmab kogu LHV tegevust ega piirdu ainult üksikute valdkondadega. Siiski on LHV eraldanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise vastavuskontrolli üksuse üldisest vastavuskontrollist.

Lisaks regulatsioonist tulenevatele ülesannetele tegeleb vastavuskontroll nõuete täitmist toetava organisatsioonikultuuri hoidmise ja arendamisega.

Oma ülesannete tõhusaks täitmiseks hindavad vastavuskontrolli töötajad muu hulgas pidevalt ressursivajadust ning teevad vajadusel ettepanekuid valdkonna tugevdamiseks ja arendamiseks.

Eelseisval perioodil avaldab vastavusriski juhtimise ja vastavuskontrolli üksustele kahtlemata märkimisväärset mõju üleminek Euroopa Keskpanka vahetu järelevalve alla ja LHV Groupi valdusettevõtte registreerimine finantsvaldusettevõtteks.

7. Rahapesu tõkestamine

7.1. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise juhtimine

LHV sisemine juhtimine põhineb kolme kaitseliini mudelil. Alates 2022. aasta jaanuarist on panga sisemine rahapesu tõkestamise juhtimine täielikult nii korraldatud, et esimene ja teine kaitseliin on üksteisest selgesti lahus.

Rahapesu tõkestamise osakond korraldati ümber vahetult riskijuhile (kuni 1. detsembrini 2022 tegevjuhile) alluvaks rahapesu tõkestamise vastavuskontrolli osakonnaks.

Klienditundmise, tugevdatud kliendikontrolli ning esmase uurimise, skriinimise ja seire ülesandeid täidavad nüüd äriüksuste vastavad allüksused.

Rahapesu tõkestamise vastavuskontroll on teine kaitseliin, mille eesmärk on tagada, et esimene kaitseliin (st tegevuse, sh operatsioonoriski juhtimine) on kujundatud, kehtestatud ja toimib nõuetekohaselt. Esimene ja teine kaitseliin tagavad juhtimisfunktsioone täitvate üksustena raamistikuga ja reeglid riskijuhtimise korralduse ja meetodite väljatöötamiseks ja muutmiseks ning jooksvate vastavuskontrollide kohaldamiseks.

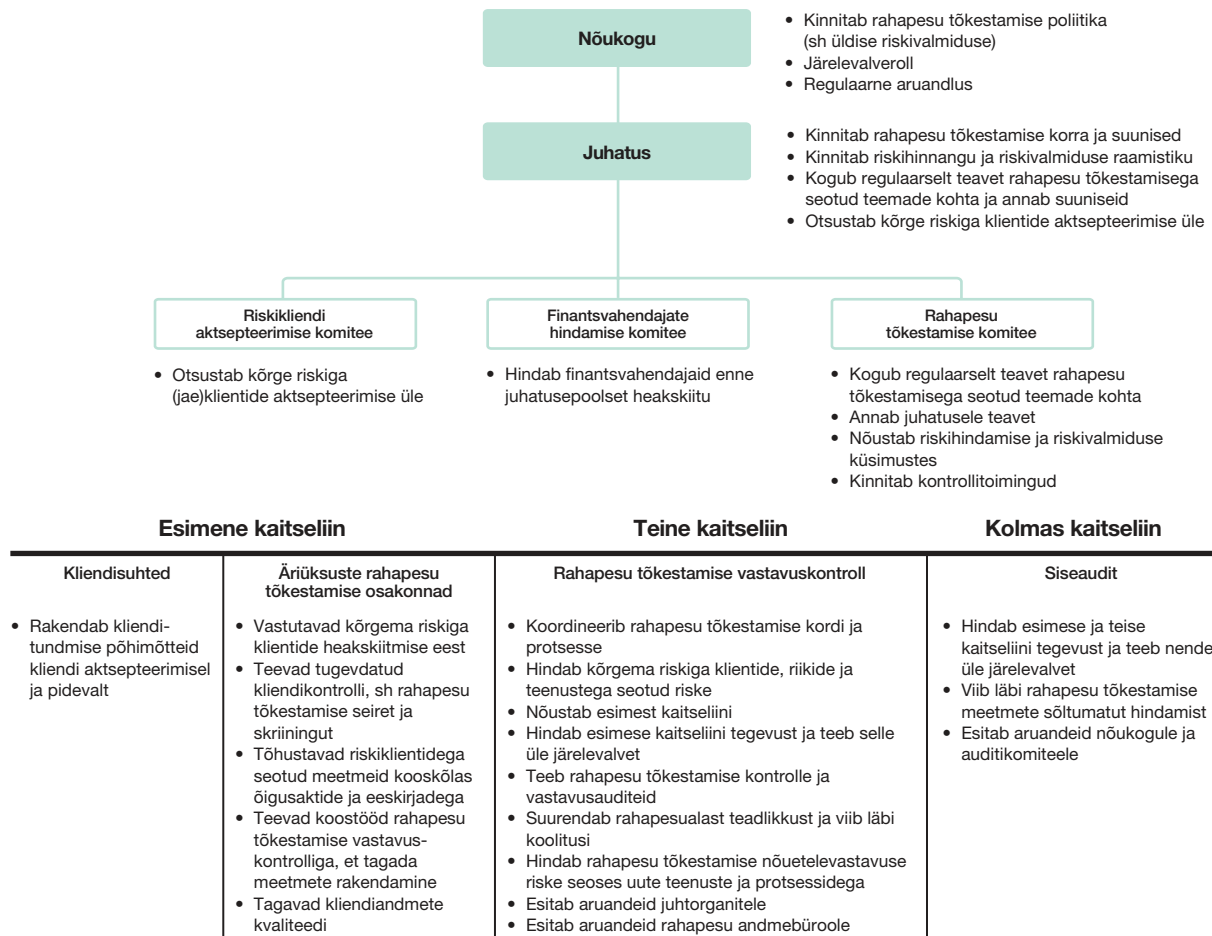
Kõik kaitseliinid järgivad toodete, teenuste, klientide ja riikide hindamisel riskipõhist lähenemist. Kohaldatakse nõuete-kohtaseid riskimaandamisemeetmeid, sh kliendikontrolli ja tugevdatud kliendikontrolli meetmeid, lähtudes riskipõhise reaalajakontrolli (skriinimise) ja hilisema analüüsi (seire) tulemustest ning kindlaksmääratud riskitasemetest. Tugeva rahapesu tõkestamise kultuuri aluseks on riskijuhtimise ja rahapesu tõkestamise alane teadlikkus ning kohusetunne, mida veelgi toetatakse pidevate teadlikkuse tõstmise ja teavitustegevusega, võrgustike loomise ja parimate tavade vahetusega, koolituse ja aruandlusega.

LHV Groupi ja LHV Panga juhatuse ja nõukogu suhtuvad väga tõsiselt rahapesu tõkestamise ja klienditundmise põhimõtete järgimise süsteemi rakendamisse, säilitamisse ja arendamisse Grupi kõigis üksustes. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise poliitika ja protseduure ajakohastatakse igal aastal.

2022. aastal juurutati täielikult rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise jaoks mõeldud skriinimise ja seire tarkvara, mille töötas välja ja millele pakub tuge OÜ Salv Technology. Viimase sammuna viidi uude tarkvarasse üle Eesti kliendibaasi tehingute seire ja riskihinnangute andmine.

IT-süsteemidesse tehtud investeeringute kõrval on märkimisväärselt suurenenud ka rahapesu tõkestamisega otseselt ja kaudselt seotud töötajate arv. Aruandeperioodil loodi uusi ametikohti nii rahapesu tõkestamise vastavuskontrolli osakonda kui ka äriüksuste vastavaid ülesandeid täitvatesse allüksustesse.

7.2 Rahapesu tõkestamise juhtimisstruktuur

7.3 Rahapesu tõkestamise ja klienditundmise meetmed

LHV peamised rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise (sh klienditundmise) meetmed on järgmised:

- kõikehõlmav riskide hindamine ja segmentimine;
- tugev kliendikontroll klientide aktsepteerimisel, mida toetavad klientide aktsepteerimise põhimõtted;
- regulaarne kliendikontroll ja tugevdatud kliendikontroll;
- tugev riskipõhine klientide ja tehingute seire;
- klientide ja tehingute skriinimine rahvusvaheliste finants-sanktsioonide nimekirjade ja muude samalaadsete allikate (sh ÜRO ja EL-i nimekirjade, kuid ka USA OFAC-i nimekirja ja Ühendkuningriigi HM Treasury nimekirja) põhjal;
- tipp- ja keskastmejuhtide suur pühendumus;
- töötajate regulaarne koolitamine;
- pidev teabevahetus ja koostöö rahapesu andmebüroo ja teiste asjakohaste sidusrühmadega;

- aktiivne osalemine sektori parimate tavade kehtestamisel.

LHV rakendab klientide aktsepteerimisel neljatasemelist otsustusprotsessi. Sõltuvalt kliendi riskinäitajatest teeb otsuse kas:

- kliendisuhete juht;
- kliendisuhete juht koos kõrgema tasandi juhiga (nelja silma põhimõte);
- riskikliendi aktsepteerimise komitee või
- juhatus.

Lisaks klientide aktsepteerimisel kohaldatavale konservatiivsele ja riskipõhisele lähenemisele ja korrale rakendatakse riskipõhiseid seire- ja skriinimistegevusi ning ajakohastatakse regulaarselt klienditundmise põhimõtte järgimise korda.

7.4 Pangandusteenused

LHV osutab teenuseid finantstehnoloogiaettevõtetele, kes omakorda pakuvad finantsteenuseid oma klientidele. Võrreldes teiste klientide teenindamisega hõlmab see

teistsugust finantskuritegevuse riskide portfelli, kuna LHV on avatud ka meie klientide klientidest tulenevale riskile. Seetõttu on LHV hoolikalt kaalunud selle kliendisegmendiga seotud riske ja rakendanud täiendavaid riskipõhiseid meetmeid nende klientide teenindamisega seotud riskide vähendamiseks. LHV-s on esimese ja teise kaitseliini üksuste kõrval tööl sellele sektorile spetsialiseerunud kliendisuhete juhid, kes jälgivad ja haldavad nende klientidega seotud finantskuritegevuse riske.

Finantstehnoloogia kliendibaasi suhtes kohaldatakse tugevdatud kliendikontrolli, mis peegeldab vastavat riski; sh hinnatakse kliendi tegevuskava võitlemiseks finantskuritegevusega: eeldame, et see on samaväärne meie omaga ja kohandatud kliendi äritegevusega. Kliendi aktsepteerimise ja regulaarse läbivaatamise käigus hindab LHV kliendi ärimudelit, omandistruktuuri, juhtkonda, rahapesu tõkestamise ja klienditundmise meetmeid, skriinimise ja seire tehnilisi võimalusi, sihtturgu ning riskide klientide ja riikidega seotud riskide hindamist. LHV korraldab kohapealseid kontrollkäike klientide rahapesu tõkestamise raamistiku hindamiseks. LHV kasutab tehingute seire programmi, et tuvastada kliendi käitumises finantskuritegevusele viitavaid tunnuseid. Juhul, kui LHV tuvastab mõne oma kliendiga seoses riski, mis ületab tema riskivalmidust, võetakse riskiga tegelemiseks kasutusele parandusmeetmed, mis vajadusel viivad kliendisuhete lõpetamiseni.

7.5 Rahapesu tõkestamise süsteem ja väljavaated Eestis

Selle aasta kõige tähtsam sündmus rahapesu tõkestamise valdkonnas riigi tasandil oli Euroopa Komisjoni eksperdikomisjoni Moneyvali hindamisvisiit aprillis-mais. Visiidi tulemusena koostatakse hindamisaruanne, milles vaadeldakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi ülesehituse ja toimimise tõhusust viimase viie aasta jooksul. Hindamise lõpparuanne avaldati 27. jaanuaril 2023 ning otsusel võib olla märkimisväärne mõju Eesti mainele. Globaalsetest sündmustest mõjutas Eesti finants-süsteemi, sh LHV-d, veebruaris alanud Venemaa algatatud ja Valgevene toetatud agressioon Ukraina vastu. Agressoriikidele kehtestatud erinevate sanktsioonide ulatus on ajalooliselt pretseedenditu. Sellest tulenevalt jääb järelevalveasutuste kõrgendatud tähelepanu erinevate finantssektoris tegutsejate suhtes samaks, et minimeerida riski, et Eesti finantssüsteemi kasutatakse rahapesuks, terrorismi rahastamiseks või sanktsioonidest kõrvalehoidmiseks.

Tugevdatud kliendikontrolli tõhusaks rakendamiseks on LHV sarnaselt teiste peamiste turuosalistega sisuliselt lõpetanud maksete vahendamise Venemaa ja Valgevene krediidiasutustega. Oleme oluliselt suurendanud rakendatavate kontrollimeetmete ulatust, et vältida sanktsioonidest kõrvalehoidmise ohtu.

8. Muud riskid

8.1 Kindlustusrisk

Kindlustusrisk on kindlustustegevusega tegeleva tütarettevõtte olulisemaid riske, mis peegeldab kindlustuse põhitegevust, st kindlustusrisi võtmist ja juhtimist. Kindlustusrisi kõige tähtsam aspekt on kindlustusmaksete ja kahjueraldiste risk, mis tuleneb kindlustuslepingute võimalikust ebapiisavast hinnastamisest ja lepinguliste kohustiste hindamisel kasutatavatest eeldustest.

Kindlustusrisk sisaldab katastroofiga seotud kuhjumise riski, mis tuleneb äärmuslikest või erakordsetest sündmustest (nt tormid, üleujutused, inimtegevusest tingitud kahjud), mille korral individuaalsete kindlustuslepingute alusel kindlustatud riskide realiseerumine kuhjub erakordselt.

Eelkõige hõlmab kindlustusrisk riske, mis on seotud hinnastamise, tehniliste eraldiste ja edasikindlustuskaitse piisavusega.

Kindlustusrisi juhitakse ja kontrollitakse järgmiste protsesside kaudu:

- kindlustusettevõtte riskistrateegia kehtestamine kooskõlas äristrateegiaga;
- kindlustuslepingute hinnastamisel aktuaarse analüüsi ja usaldusväärsete eelduste kasutamine;
- tehniliste eraldiste ja solventsuskapitalinõude (SCR) arvutamisel Solventsus II standardvalemi kasutamine ja vastavalt sellele vajalike likviidsete varade hoidmine;
- kahjueraldiste eelduste hindamine, kohustise piisavuse testide tegemine ja kindlustusportfelli kasumlikkuse jälgimine;
- regulaarselt/erakorraliselt oma riskide ja maksevõime hindamine;
- edasikindlustusprogrammi kasutamine olulisemate riskide edasikindlustamiseks.

8.2 Strateegiline ja äririsk

Strateegiline risk tuleneb eeskätt valedest strateegilistest otsustest. Strateegilist riski maandatakse hästi läbimõeldud äriplaanide ja analüüside abil. Samuti omavad Grupi ja tütarettevõtete juhtkonna (nii juhatuse kui ka nõukogu) liikmed pikaajalist pangandus- ja/või ettevõtluskogemust. Uutele turgudele ja valdkondadesse sisenemisel kaasatakse eelnevalt alati vastava ala asjatundjad ning teostatakse põhjalik analüüs.

8.3 Riigirisk

Sarnaselt maineriskiga väljendub riigirisk üldjuhul mõne muu riski kaudu (operatsioonirisk, krediidirisk, strateegiline risk). Lisaks Eestile tegutseb LHV Ühendkuningriigis.

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	2022	2021
Intressitulu		152 413	124 641
<i>sh intressitulu sisemise intressimäära alusel</i>		146 216	118 990
Intressikulu		-23 302	-27 322
Netointressitulu	5, 7	129 111	97 319
Komisjoni- ja teenustasutulu		61 495	60 824
Komisjoni- ja teenustasukulu		-16 595	-17 345
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	5, 8	44 900	43 479
Netokahjum õiglasel väärtuses kajastatavate finantsvaradelt	5, 11	-2 008	-924
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest		1 414	-22
Netokahjum finantsvaradelt	5	-594	-946
Muud tulud		228	534
Muud kulud		-102	-4
Neto muud tulud		126	530
Netotulud kokku		173 543	140 382
Tööjõukulud	9	-46 795	-31 322
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	9	-42 843	-33 863
Kasum enne eeldatavaid krediitkahjusid ja muid finantsinstrumentide allahindlusi		83 905	75 197
Õiglasel väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide allahindluste kulud	11	-5 056	0
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide allahindluste kulud	13	-2 996	-3 948
Kasum enne tulumaksu		75 853	71 249
Tulumaksukulu	5, 6, 26	-14 421	-10 986
Perioodi puhaskasum	5	61 432	60 263
Muu koondkasum/-kahjum			
Kirjed, mida võib edaspidi liigitada ümber kasumiaruandesse:			
Realiseerimata kursivahed välismaiste äriüksuste finantsnäitajate ümberarvestamisest			
		-1 489	48
Perioodi koondkasum		59 943	60 311
Puhaskasum			
Emaettevõtte omanike osa		59 808	58 261
Mittekontrollivate osaluste osa		1 624	2 002
Perioodi puhaskasum	5	61 432	60 263
Koondkasum			
Emaettevõtte omanike osa		58 319	58 309
Mittekontrollivate osaluste osa		1 624	2 002
Perioodi koondkasum		59 943	60 311
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	25	0,19	0,20
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	25	0,19	0,19

Lisad lehekülgedel 135 kuni 161 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
Varad			
Nõuded keskpankadele	10	2 390 964	3 874 284
Nõuded krediitiasutustele	10	87 933	106 838
Nõuded investeerimisühingutele	10	3 391	6 188
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	9 354	135 855
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	11	364 230	0
Laenud ja nõuded klientidele	12	3 208 572	2 677 160
Muud nõuded klientidele	14	21 019	9 752
Muud finantsvarad	15	124	2 236
Muud varad	15	6 775	3 471
Strateegilised finantsinvesteeringud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	1 180	5 236
Materiaalsed põhivarad	16	9 552	4 517
Kasutusõiguse varad	16	7 307	3 957
Immateriaalsed põhivarad	16	13 853	11 825
Firmaväärtus	6	10 748	3 614
Varad kokku	5	6 135 002	6 844 933
Kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)	17	147 841	197 461
Klientide hoiused	17	4 900 515	5 807 617
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	17	438 642	349 146
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	3 850	157
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	18	92 462	55 373
Allutatud kohustised	20	130 843	110 378
Kohustised kokku	5	5 714 153	6 520 132
Omakapital			
Aktsiakapital	21	31 542	29 864
Ülekurs	21	141 186	97 361
Kohustuslik reservkapital	21	4 713	4 713
Muud reservid	21	5 683	4 733
Jaotamata kasum		229 817	179 746
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		412 941	316 417
Mittekontrollivad osalused	6	7 908	8 384
Omakapital kokku		420 849	324 801
Kohustised ja omakapital kokku		6 135 002	6 844 933

Lisad lehekülgedel 135 kuni 161 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		149 230	124 692
Makstud intressid		-21 159	-29 888
Saadud komisjoni- ja teenustasud		61 493	59 904
Makstud komisjoni- ja teenustasud		-16 595	-17 345
Muud saadud tulud		-2 095	-845
Makstud tööjõukulud		-40 894	-27 104
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-31 365	-23 816
Makstud tulumaks		-12 732	-10 798
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutusi		85 883	74 800
Äritegevusega seotud varade muutused:			
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande, netomuutus		-35	-140
Laenud ja nõuded klientidele		-540 335	-475 118
Kohustusliikud reservid keskpankades		8 609	-16 045
Tagatisdeposiidid		2 112	-164
Muud varad		-4 053	1 426
Äritegevusega seotud kohustiste muutused:			
Klientide nõudmiseni hoiused		-1 006 749	2 014 423
Klientide tähtajalised hoiused		97 695	-324 019
Saadud laenud		88 267	0
Saadud laenude tagasimaksed		-49 216	-21 764
Finantskohustised õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande		3 693	-64
Muud kohustised		23 942	28 244
Netorahavoog äritegevusest		-1 290 187	1 281 579
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamine	16	-11 299	-6 688
Strateegiliste finantsinvesteeringute soetamine		-1 000	-5 237
Tütarettevõtte soetamine		-8 000	0
Tütarettevõtte soetamisel laekunud raha		34	0
Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate investeerimisväärtuspaberite netomuutus	11	-235 818	193 394
Netorahavoog investeerimistegevusest		-256 083	181 469
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurs)	21	45 503	26 938
Makstud dividendid	21	-14 046	-10 458
Saadud allutatud laenud	20	20 264	139 388
Allutatud laenude tagasimaksed	20	0	-40 000
Rendi põhiosamaksed	19	-1 423	-1 254
Netorahavoog finantseerimistegevusest		50 298	114 614
Valuutakursi muutuste mõju rahale ja raha ekvivalentidele		-441	66
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-1 496 413	1 577 728
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	10	3 930 012	2 352 284
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	10	2 433 599	3 930 012

Lisad lehekülgedel 135 kuni 161 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte- kontrollivad osalused	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2021	28 819	71 468	4 713	3 409	128 385	236 794	8 482	245 276
Aktiivkapitali sissemakse	1 045	25 893	0	0	0	26 938	0	26 938
Makstud dividendid	0	0	0	0	-8 358	-8 358	-2 100	-10 458
Aktiaoptsioonid	0	0	0	1 276	1 458	2 734	0	2 734
Perioodi puhaskasum	0	0	0	0	58 261	58 261	2 002	60 263
Muu koondkasum	0	0	0	48	0	48	0	48
Perioodi koondkasum	0	0	0	48	58 261	58 309	2 002	60 311
Saldo seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 733	179 746	316 417	8 384	324 801
Saldo seisuga 01.01.2022	29 864	97 361	4 713	4 733	179 746	316 417	8 384	324 801
Aktiivkapitali sissemakse	1 678	43 825	0	0	0	45 503	0	45 503
Makstud dividendid	0	0	0	0	-11 946	-11 946	-2 100	-14 046
Aktiaoptsioonid	0	0	0	2 439	2 209	4 648	0	4 648
Perioodi puhaskasum	0	0	0	0	59 808	59 808	1 624	61 432
Muu koondkasum	0	0	0	-1 489	0	-1 489	0	-1 489
Perioodi koondkasum	0	0	0	-1 489	59 808	58 319	1 624	59 943
Saldo seisuga 31.12.2022	31 542	141 186	4 713	5 683	229 817	412 941	7 908	420 849

Täiendav info omakapitali kohta on esitatud lisas 21.

Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on esitatud allpool. Neid arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kohaldatud kõikidele aruandes esitatud perioodidele ja kõikidele konsolideeritavatele Grupi ettevõtetele, kui pole märgitud teisiti.

1. Koostamise alused

Grupi 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Erandina kajastatakse mõningaid finantsvarasid ja -kohustisi, sh tuletisinstrumente õiglases väärtuses, nagu on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades olulise mõjuga hinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt otsuste tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on keerukamad või kus tuleb olulisemaid otsuseid langetada, ja valdkonnad, kus eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aruandele olulist mõju, on avalikustatud lisas 2.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2022 ja lõppes 31. detsembril 2022. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

1.1 Muutused kasutatud arvestuspõhimõtetes

Aruandeperioodil muudeti likviidsuse juhtimist ja likviidsusportfelli käsitlus muutus. Enne muutust mõõdeti likviidsusportfelli finantsseisundi aruandes õiglases väärtuses. Pärast muutust mõõdetakse likviidsusportfelli korrigeeritud soetusmaksumuses.

1.2 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest

1. jaanuaril 2022 või hiljem alanud aruandeperioodidele kohalduvad mitmed uued standardid ning standardite tõlgendused ja muudatused, kuid need ei avalda Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Uued jõustunud nõuded

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020 (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.) EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad kolme standardites tehtud muudatust:

- Standardi IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatusega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide

vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad uute tingimuste kohaste rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusele lisatavad tasud ainult laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid, sh laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoolle nimel makstud või saadud tasusid.

- Standardi IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- Standardi IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimisel.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 16 muudatus „COVID-19-ga seotud rendihinna alandamine pärast 30. juunit 2021“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. aprillil 2021 või hiljem.)

Standardi IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatusega võimaldati rentnikule erand kohustusest hinnata, kas COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustus on lepingu muudatus.

Veel jõustumata nõuded

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2022 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohalduvad ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Grupp kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.) EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata.

Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Liigitamist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standard IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

IFRS 17 vahetab välja standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Seetõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide, sh kindlustusandja edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist (i) tulevaste rahavoogude (täitmisrahavoogude) nüüdisväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmisrahavoogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniga, ja millele on liidetud (kui tegu on kohustisega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga) (ii) summa, mis väljendab lepingute rühma veel teenimata kasumit (lepingulist teenuse marginaali). Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on kahjumlik või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi kohe.

Grupile tekkiv mõju on 237 tuhat eurot, mis kajastatakse 2023. aastal kohustisena ja jaotamata kasumi vähenemisena.

Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärgi.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 16 muudatused „Rendikohustis müügi-tagasirendi tehingu puhul“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.)

Standardi IFRS 16 „Rendid“ muudatused mõjutavad seda, kuidas müüja-rentnik kajastab müügi-tagasirendi tehingust tulenevaid muutuvaid rendimakseid. Grupp hindab muudatuste mõju oma raamatupidamise aruandele.

Standardi IAS 1 muudatused „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.)

Muudatused selgitavad kohustiste finantsseisundi aruandes kajastamise nõudeid. Grupp hindab muudatuste mõju oma raamatupidamise aruandele.

2. Konsolideerimine

See 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aruanne hõlmab järgmiste ettevõtete raamatupidamise aruandeid: AS LHV Group (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtted AS LHV Pank, AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte), AS LHV Varahaldus, AS LHV Kindlustus, LHV UK Ltd (asutati 2021. aastal) ja EveryPay AS (omandati 2022. aastal).

AS LHV Group omab läbi AS-i LHV Pank 65% osalust AS-is LHV Finance. AS LHV Group omab 65% osalust AS-is LHV Kindlustus.

Tütarettevõtted on majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta on avatud või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuva kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtete ja äride omandamisi (v.a ühise kontrolli all olevate majandusüksuste vahelisi äriühendusi) kajastatakse omandamise meetodil. Soetusmaksumuseks loetakse omandatud varade, võetud kohustiste ja emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglast väärtust omandamise kuupäeva seisuga.

Omakapitaliinstrumentide emiteerimisega seotud tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumentide emiteerimisega seotud tehingukulud kajastatakse võlainstrumentide raamatupidamisväärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud tehingukulud kajastatakse kuludes.

Omandamise meetodi puhul võetakse kõik omandatud tütarettevõtte eristatavad varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised arvele nende õiglasel väärtuses omandamiskuupäeva seisuga, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mittekontrollivat osalust omandatud ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglasel väärtuses või (b) mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatud ettevõtte netovarast. Mittekontrollivaid osalusi, mis ei ole kehtivad osalused, mõõdetakse õiglasel väärtuses.

Firmaväärtuse leidmiseks lahutatakse omandatud ettevõtte netovara omandatud ettevõtte eest üleantud tasu, mittekontrolliva osaluse osa omandatud ettevõttes ja omandajale omandatud ettevõttes eelnevalt kuulunud osaluse õiglase väärtuse kogusummast. Kui saadud summa on negatiivne ja juhtkond on täiendavalt hinnanud, kas kõik omandatud varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised on tuvastatud ja õigesti mõõdetud, kajastatakse see kasumiaruandes (soodusostu kasum).

Kõik Grupi ettevõtete omavahelised saldod, tehingud ja realiseerimata kasumid elimineeritakse. Elimineeritakse ka realiseerimata kahjumid, v.a. juhul, kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel omandatud tütarettevõtete tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumi aruandes alates omandamise hetkest kuni majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdud tütarettevõtete tulemused konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumi aruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Erandiks on investeringud tütarettevõtetesse, mida emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes (vt lisa 27) kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kahjum vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliv osalus on see osa tütarettevõtte aruandeperioodi netotulemustest ja netovaradest, mis ei kuulu otseselt või kaudselt emaettevõttele. Mittekontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mittekontrollivat osalust eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruandes kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa kasumist ja koondkasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

3. Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Grupp omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Grupp omab ettevõttes 20–50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest. Seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 ei olnud Grupil ühtegi sidusettevõtet.

Investeeringuid sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse

järgmistel perioodidel investeeringuobjekti omakapitali investorile kuuluvas osas omandamisjärgselt toimunud muutustega (nii sidusettevõtte kasumis või kahjumis kui ka muudel omakapitali kirjetel toimunud muutustega), amortiseeritavate varade amortisatsiooniga ning investeeringuobjekti varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja raamatupidamisväärtuse vahe amortisatsiooniga. Grupi ja sidusettevõtte vahelistest tehingutest tekkinud realiseerimata kasumid elimineeritakse vastavalt Grupi osaluse suursele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, v.a. juhul, kui tehingu käigus ilmnevad tõendid vara väärtuse languse kohta.

Juhul, kui Grupi osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte raamatupidamisväärtust, vähendatakse investeeringu raamatupidamisväärtust nullini ning hinnatakse alla sellised sidusettevõttele antud pikaajalised laenud, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt.

Juhul, kui Grupp on garanteerinud või võtnud sidusettevõtte nimel kohustusi, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii vastavat kohustist kui ka kapitaliosaluse meetodil arvestatud kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Osalust omandatud sidusettevõtte varades ja kohustistes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse finantsseisundi aruandes netosummas real „Investeeringud sidusettevõtetesse“.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas on märke sellest, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse. Kui selliseid märke esineb, viiakse läbi vara väärtuse languse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse peatüki „Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest“ punktis 10 kirjeldatud põhimõtetest.

4. Välisvaluutatehingute ja -saldode kajastamine

4.1 Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluuta on euro, v.a. Ühendkuningriigis asuval ettevõttel LHV UK Ltd, mille arvestusvaluuta on Suurbritannia nael (GBP).

4.2 Välisvaluutatehingud ja -saldod

Välisvaluutatehing võetakse esmasel kajastamisel arvele tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursi alusel. Iga aruandeperioodi lõpus arvestatakse välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mitterahalised finantsvarad ja -kohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, arvestatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse mõõtmise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuuta-

kursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud rahaliste varade ja kohustiste ümberarvestamisel tekkivaid kasumeid ning kahjumeid kajastatakse kasumiaruandes real „Kasum/kahjum valuutakursi muutustest“. Mitterahaliste varade nagu investeeringud omakapitaaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, valuutakursivahesid kajastatakse kasumiaruandes real „Netokasum/-kahjum õiglases väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt“.

5. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas, nõudmiseni hoiuseid keskpankades, teistes pankades ja investimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

6. Finantsvarad

6.1 Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarasid kajastatakse finantsseisundi aruandes hetkel, mil Grupist saab instrumendi lepinguline osapool, ja neid mõõdetakse esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses. Tehingukulud liidetakse algele õiglasele väärtusele, v.a õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade tehingukulud, mis kajastatakse kasumiaruandes. Õiglases väärtuses ja korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui (a) vara on lunastatud või õigused varast tulenevatele rahavoogudele on muul viisil lõppenud või (b) Grupp on loovutanud õigused varast tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, kusjuures (i) sisuliselt kõik vara omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid kontroll vara üle ei säili.

Kontroll vara üle säilib, kui vastaspoolel pole võimalik vara tervikuna müüa sõltumatule kolmandale osapoolle ilma müügi piiranguid kehtestamata.

6.2 Edasine kajastamine

Grupp liigitab oma finantsvarad edasise kajastamise jaoks järgmiselt: finantsvarad, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; finantsvarad, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja finantsvarad, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Liigitamine sõltub sellest, kas finantsvara on võlainstrument, omakapitaaliinstrument või tuletisinstrument.

6.3 Võlainstrumentid (laenud ja võlaväärtpaberid)

Liigitamise jaoks hinnatakse finantsvarade haldamise ärimudelit ning seda, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Ärimodeli

hindamisel vaadeldakse homogeenseid portfelle/tooteid, mis on tuvastatud lähtuvalt sellest, kuidas Grupi üksustes vastavat äri juhitakse. Hindamine põhineb realistlikel stsenaariumidel ning seejuures võetakse arvesse, kuidas portfelli hinnatakse ja sellest juhtkonnale aru antakse; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; samuti müükide sagedust, väärtust ja ajastust ning nende põhjuseid. Selleks, et määrata kindlaks, kas lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, määratletakse põhiosa kui võlainstrumendi õiglase väärtuse esmasel kajastamisel. Põhiosa summa võib instrumendi kehtivusaajal muutuda, kui toimub tagasimakseid või kui intresse kapitaliseeritakse.

Intressirahavood hõlmavad tavapäraseid laenuandmise komponente, sh tasu raha ajaväärtuse, krediidi- ja likviidsusrisi ja administratiivkulude eest ning kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, millega kaasneb mingi muu risk või volatiilsus, ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksete kriteerium täidetud. Ainult põhiosa ja intressimaksete kriteeriumi täitmist kontrollitakse enne iga uue toote kinnitamist.

Võlainstrumente kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: „Nõuded keskpankadele, krediidiastutustele ja investimisühingutele“, „Laenud ja nõuded klientidele“, „Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande“, „Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses“, „Muud nõuded klientidele“ ja „Muud finantsvarad“ ning need sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse selles kategoorias, kui need ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi mõõtmise kriteeriumidele. See on nii juhul, kui instrumente hoitakse kauplemiseesmärgil. Finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, kui neid hoitakse selleks, et need lühiajalises perspektiivis müüa ja müügil kasumit teenida. Võlainstrumente kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui neid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või hoitakse selleks, et müüa, või kui nende rahavood ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi: võlainstrumendid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused: (a) ärimodeli eesmärk on hoida varasid nii lepinguliste rahavoogude saamise kui ka müümise eesmärgil ja (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses ja õiglase väärtuse muutusest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuleeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasum või kahjum liigitatakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse, kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressikandvatelt finantsvaradelt arvestatakse intressitulu, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja eeldatav krediidikahju kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: võlainstrumentid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumise eesmärgil ja (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade brutoraamatupidamisväärtust mõõdetakse sisemise intressimäära meetodil ja korrigeeritakse eeldatavate krediidikahjudega.

6.4 Omakapitaliinstrumentid

Omakapitaliinstrumentid kajastatakse üldjuhul finantsvaradena õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Samas võib juhtkond teha esmasel arvelevõtmisel ka otsuse kajastada omakapitaliinstrumente õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemissesmärgil.

6.5 Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid, mida hoitakse kauplemissesmärgil, liigitatakse instrumentideks, mida mõõdetakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

6.6 Muutmised

Grupp võib läbi rääkida või muuta lepingutingimusi. Kui uued tingimused on algsetest oluliselt erinevad, siis lõpetab Grupp algse finantsvara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Grupp hindab lisaks, kas uuel finantsvaral esineb esmasel arvelevõtmisel krediidikvaliteedi halvenemise tunnuseid. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis muutmise tõttu kajastamist ei lõpetata ning Grupp arvestab brutoraamatupidamisväärtuse ümber uute lepinguliste

rahavoogude ja finantsvara algse sisemise intressimäära alusel ning kajastab muutmisest tingitud kasumi või kahjumi.

6.7 Ümberliigitamine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarasid) ümber liigitada, kui nende juhtimise ärimudelis on toimunud muutus. Erandina ei saa ümber liigitada instrumente, mis on esmasel arvelevõtmisel määratletud varaks, mida mõõdetakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

6.8 Mahakandmine

Grupp kannab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara katmiseks ning on jõutud järeldusele, et vara katmist ei saa põhjendatult eeldada. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Asjaolud, mis viitavad sellele, et vara katmist ei ole põhjendatult eeldada, on (i) võla sissenõudmise tegevuste lõpetamine ja (ii) (juhul, kui katmismeetodiks on tagatise realiseerimine) tagatise väärtuse osutamine selliseks, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupi jaoks ei ole nõude sissenõudmine võimalik või majanduslikult põhjendatud, liigitatakse nõue mittetöötavaks ja lõpetatakse selle kajastamine finantsseisundi aruandes. Et nõuet mittetöötavaks liigitada, peab vähemalt üks märgitud tingimustest olema täidetud.

Kui lootusetuks liigitatud ja mahakantud nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

IFRS 9 mõõtmiskategooria		Varaklass	31.12.2022	31.12.2021	
Finants- varad	Korrigeeritud soetusmaksumuses	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	2 482 288	3 987 310	
		Laenud ja nõuded klientidele	Laenud juriidilistele isikutele	1 963 215	1 667 234
			Laenud eraisikutele	1 245 357	1 009 926
		Võlaväärtpaberid	364 230	0	
		Muud nõuded klientidele	21 019	9 752	
		Muud finantsvarad	124	2 236	
	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Aktsiad ja fondiosakud	1 075	727	
		Noteeritud võlaväärtpaberid	765	127 504	
		Tuletisinstrumentid	40	4	
		Pensionifondide osakud	7 474	7 620	
Finants- kohustised	Korrigeeritud soetusmaksumuses	Võlad keskpankadele (TLTRO)	147 841	197 461	
		Klientide hoiused	4 900 515	5 807 617	
		Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	438 642	349 146	
		Võlad tarnijatele ja muud kohustised	92 462	55 373	
		Allutatud kohustised	130 843	110 378	
	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Tuletisinstrumentid	3 850	157	

7. Finantsvarade väärtuse langus

7.1 Mõõtmine

Allahindluse nõuded põhinevad eeldatava krediidikahju (ECL) mudelil. ECL-i mudel näitab finantsinstrumentide krediitkvaliteedi halvenemise või paranemise üldisi suundumusi.

ECL kajastatakse kõigile korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtusel muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavatele finantsvaradele, samuti ka liisingunõuetele, finantsgarantiidele, varalepingutele ja teatud valmisolekulaenuudele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja liisingunõuete ECL kajastatakse allahindlusena, st koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab brutoraamatupidamisväärtust. ECL valmisolekulaenuidelt ja finantsgarantiilepingutelt kajastatakse eraldi, st finantsseisundi aruandes kohustisena. Allahindluste ja eraldiste korrigeerimised seoses ECL-i muutusega kajastatakse kasumiaruandes eeldatava krediitikahju netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL-i hinnatakse erapooletult ja tõenäosusega kaalutult ning seejuures võetakse arvesse kogu aruandekuupäeva seisuga teadaolevat informatsiooni, mis on hinnangu andmisel asjakohane, sh teavet toimunud sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning mõistlikke ja põhjendatud prognoose tuleviku sündmuste ja majandustingimuste kohta. LHV kasutab ECL-i arvutamiseks nii mudeleid kui ka individuaalseid hindamisi, mis põhinevad ekspertidelt saadud sisenditel.

ECL-i mudel kasutab kolmefaasilist lähenemist, mis lähtub krediidiriski muutusest. 12 kuu ECL-i (faas 1) rakendatakse kõikidele nõuetele, v.a juhul, kui nõude krediidirisk on esmase kajastamisega võrreldes oluliselt suurenenud. Nõuetele, mille krediidirisk on oluliselt suurenenud (faas 2) või mis on makseviivituses (faas 3), rakendatakse kehtivusaja ECL-i.

7.2 Krediidiriski oluline suurenemine

Grupp hindab igal aruandekuupäeval, kas krediidirisk on esmase kajastamisega võrreldes oluliselt suurenenud. Olulist krediidiriski suurenemist hinnatakse kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate abil. Näitajad hõlmavad makseid, mis on viivituses vahemikus >30 ja <90 päeva, ja finantsvarasid, mis on liigitatud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid, mille lepingulisel tingimusel on kliendi finantsraskuste tõttu muudetud). Kvantitatiivne näitaja arvutatakse vastavalt kehtivusaja makseviivituse tõenäosuse (PD) muutusele, võrreldes aruandekuupäeva stsenaariumidega kaalutud kehtivusaja PD-d stsenaariumidega kaalutud kehtivusaja PD-ga esmasel kajastamisel.

Juhul, kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse kehtivusaja

ECL-i katteks allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st kui finantsinstrumendi krediitkvaliteet järgnevatel aruandekuupäevadel paraneb selliselt, et pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud krediidiriski kriteerium ei ole enam täidetud, liigub finantsvara tagasi faasi 1.

7.3 Makseviivituse definitsioon

Grupp määratleb finantsvara makseviivituses olevaks, mis on täielikult kooskõlas krediitkvaliteedi halvenemise määratlusega, kui see vastab ühele või mitmele allpool esitatud kriteeriumile.

1) Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja rohkem kui 10 euro ulatuses tähtaja ületanud. 10-eurone piirmäär, mille ületamisel algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on fikseeritud võlahalduse protseduurides ning see on ka olulisuse piirmäär nõude makseviivituse määratlemisel.

2) Kvalitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenu tagasimakse tingimusi, mis näitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Asjaolud, mis viitavad sellele, et klient ei suuda tõenäoliselt võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- lepingujärgsed maksed ei laeku;
- krediitkvaliteedi halvenemise tõttu on tehtud krediitkorrigeerimisi;
- krediitkohustuse müük toimub üle 5% majandusliku kahjumiga;
- lepingule on rakendatud makseraskustest tulenevaid restruktureerimismeetmeid, mille tulemusena on finantskohustus vähenenud rohkem kui 1% võrra;
- laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust;
- kliendi rahavood ei võimalda enam osamakseid teenindada;
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sh realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid rakendatakse kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need vastavad makseviivituse määratlusele, mida kasutatakse sisemises krediidiriski juhtimises. Makseviivituse staatusega finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on halvenenud krediitkvaliteediga.

7.4 Modelleerimine

ECL-i arvutus lähtub makseviivituse tõenäosusest (PD), riskipositsioonist makseviivituse hetkel (EAD) ja makseviivitusest tingitud kahjumäärast (LGD), samuti kahjujuhtumi toimumise ajast. Grupi IFRS 9 kohane meetodika ECL-i mõõtmiseks põhineb olemasolevatel sisemistel hindamis- ja reitingumudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja see jõuab kas 12 kuu või kehtivusaja jooksul makseviivituse staatusesse. Iga instrumendi eeldatav PD võtab arvesse toimunud sündmusi, praegusi turutingimusi ning mõistlikke ja põhjendatud prognoose tulevaste majandustingimuste kohta. LHV kasutab olemasolevaid hindamis- ja reitingumudeleid, mida korrigeeritakse vastavalt konkreetsetele IFRS 9 nõuetele. Mudelite kalibreerimisel lähtutakse varaklassist ja toote liigist.

EAD väljendab hinnangut krediitpositsiooni summa kohta hetkel, mil makseviivitus võib tekkida. Finantsseisundi aruande väliste summade puhul sisaldab EAD hinnangut sellele, millised täiendavad summad võidakse võtta makseviivituse hetkeks kasutusele. LGD on summa, mida makseviivituse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga hoitava tagatise väärtust ja kvaliteeti. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõuetele. ECL-i mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepinguperioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

7.5 Tulevikku vaatav teave

Tulevikku vaatava teabe alusena kasutab Grupp ECL-i mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslike prognoose. Selleks, et tagada erapooletu krediitkahjude hindamine vastavalt IFRS 9 nõuetele, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üks stsenaarium on baasstsenaarium, mis väljendab kõige tõenäolisemat tulemust ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis; teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat tulemust.

Prognoosid koostab Grupi-sisene krediitjuhtimise osakond, kes konsulteerib riskikontrolli osakonna ning äri- ja finants ekspertidega. Kui see on liigsete kuludeta võimalik, tuleks konsulteerida väliste ekspertidega ja võtta arvesse väliselt välja töötatud põhiprognose. Need prognoosid hõlmavad muu hulgas IMF-i maailmamajanduse väljavaadet ning Euroopa Komisjoni ja Eesti Panga majandusprognoose. Stsenaariumid kinnitab riski- ja kapitalikomitee.

Stsenaariumid töötatakse välja ajaperioodile, mille kohta saab koostada usaldusväärseid prognoose (tavaliselt 3-aastane periood). Minimaalselt tuleb kasutatavaid makronäitajaid prognoosida jooksvale aastale järgnevak kaheaastaseks perioodiks. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kord kvartalis. Juhul, kui makromajanduskeskkonnas ja väljavaadetes toimub olulisi muutusi, stsenaariumeid uuendatakse.

7.6 Individuaalsed hindamised ja juhtkonna otsused

Grupp kasutab ECL-i määramiseks nii mudelitel kui ka ekspertidelt saadud sisenditel põhinevaid otsuseid. Otsustele tuginemise ulatus ECL-i määramisel sõltub modelleerimise tulemustest, olulisusest ja üksikasjaliku teabe kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistva meetodi selleks, et hinnata, kuidas majandussündmused võivad mõjutada finantsvarade väärtuse langust. Modelleerimise tulemusi võib ekspertide arvamustega korrigeerida, et võtta arvesse selliste tegurite eeldatavat mõju, mida mudel ei sisalda. Taolisi individuaalseid ECL-i hinnanguid võib teha oluliste riskipositsioonide jaoks vastaspoole tasandil. Sellised hindamised otsustab krediitkomitee. Lisaks võib olla vaja teha korrigeerimisi portfelli tasandil, mille otsustab riski- ja kapitalikomitee.

8. Materiaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja kulutustest, mis on otseselt soetud vara vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimisega. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse vara raamatupidamisväärtuses või vajadusel eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse nende tekkimise perioodil tegevuskuluna.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud kahjumid vara väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamiseks kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ja sisseseade aastane amortisatsioonimäär on 33%. Rendipinna parenduste amortisatsioonimäär on 20% aastas või amortiseeritakse vara rendiperioodi jooksul, sõltuvalt sellest, kummal juhul on periood lühem. Amortisatsiooni arvestatakse alates soetamise kuust kuni hetkeni, mil vara raamatupidamisväärtus väheneb vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab raamatupidamisväärtust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Iga aruandeperioodi lõpus hinnatakse, kas kasutatud amortisatsioonimeetodid ning varade lõppväärtused ja kasutusead on asjakohased, ning vajadusel neid korrigeeritakse.

Grupp viib läbi materiaalse põhivara väärtuse languse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis viitavad võimalikule vara väärtuse langusele. Juhul, kui vara raamatupidamisväärtus on suurem tema kaetavast väärtusest (kas vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on suurem), hinnatakse vara kohe alla selle kaetava väärtuseni ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mille leidmiseks võrreldakse müügist laekunud summat raamatupidamisväärtusega, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes vastavalt muu tulu ja tegevuskuluna.

9. Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed varad on tuvastatavad mitterahalised varad, millel puudub materiaalne vorm. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara ostuhinnast ja kulutustest, mis on otseselt seotud vara ettenähtud kasutuseks ettevalmistamisega. Pärast esmast kajastamist mõõdetakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud kahjumid vara väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, erandiks on kliendilepingud (vt allpool). Ostetud litsentside amortisatsioonimäär on 33% aastas.

Uute kliendilepingute sõlmimisega seotud müügikulud kapitaliseeritakse. Kliendilepingutega seotud kapitaliseeritud müügikulud (sõlmimiskulud) amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil ja nende aastane amortisatsioonimäär on 12% nende varade lõppväärtusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsioonimäärad ja -meetodid ning lõppväärtused on asjakohased.

Grupp viib läbi immateriaalse põhivara väärtuse languse testi, kui on toimunud sündmusi või ilmnenud asjaolusid, mis viitavad sellele, et vara väärtus võib olla langenud alla raamatupidamisväärtuse. Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse summas, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab selle kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem.

10. Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid (sh firmaväärtust) ei amortiseerita. Selle asemel kontrollitakse kord aastas vara võimalikku väärtuse langust, võrreldes vara raamatupidamisväärtust vara kaetava väärtusega.

Piiramatult kasutuseaga varade ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikku langust alati, kui sündmused või asjaolud viitavad sellele, et vara väärtus võib olla langenud alla raamatupidamisväärtuse. Selliste

asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda vara raamatupidamisväärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab vara kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse test viiakse läbi väikseima võimaliku varagrupi suhtes, mille rahavoogusid on võimalik eristada (raha teeniv üksus).

Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Kui vara on alla hinnatud, siis hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas vara kaetav väärtus võib olla vahepeal tõusnud (v.a kahjum firmaväärtuse väärtuse langusest, mida ei tühistata). Kui väärtuse languse testi tulemusena selgub, et vara või varagrupi (raha teeniva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle selle raamatupidamisväärtuse, tühistatakse varem kajastatud kahjum vara väärtuse langusest kuni raamatupidamisväärtuseni, mis oleks kujunenud (võttes arvesse amortisatsiooni), kui kahjumit vara väärtuse langusest ei oleks eelnevatel perioodidel kajastatud. Allahindluse tühistamist kajastatakse kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

11. Valmisolekulaenud, finantsgarantiid ja täitmiskarantid

Grupp võtab siduvaid laenuandmiskohustusi (valmisolekulaenud). Valmisolekulaenud on tühistamatud või tühistatavad ainult oluliste kahjulike muutuste korral. Valmisolekulaen võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, mida tavaliselt väljendab saadud tasude summa. Seda summat amortiseeritakse lineaarsel meetodil valmisolekulaenu kogu kehtivusaja jooksul. Erandiks on sellised valmisolekulaenud, mille puhul on tõenäoline, et Grupp sõlmib konkreetse laenulepingu ega kavatse seda laenu müüa vahetult peale väljastamist. Sellise valmisolekulaenu tasud kajastatakse tulevikus ja lisatakse laenu kajastamisel algsele raamatupidamisväärtusele.

Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse valmisolekulaene summas, mis sisaldab (i) algselt kajastatud summa amortiseerimata jääki, millele on lisatud (ii) eeldatava krediidi-kahju mudeli alusel arvutatud allahindlus, v.a juhul, kui on võetud kohustus väljastada turuintressimäärast madalama intressimääraga laen, mille puhul kajastatakse valmisolekulaen ühes nimetatud väärtusest, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Valmisolekulaenu raamatupidamisväärtus väljendab kohustist. Kui leping sisaldab nii laenu kui ka väljavõtmata valmisolekulaenu ja Grupil pole võimalik väljavõtmata laenukomponendi ja laenukomponendi ECL-i eristada, siis kajastatakse väljavõtmata valmisolekulaenu ECL-i koos laenu ECL-iga. Seda osa ECL-ide kogusummast,

mis ületab laenu brutoraamatupidamisväärtust, kajastatakse kohustisena.

Grupp väljastab finantsgarantiisid. Finantsgarantii on tühistamatu kohustus teha makseid, kui klient, ei tee makseid kolmandale isikule ning sellega kaasneb samasugune krediidirisk nagu antud laenudega. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, mida tavaliselt väljendab saadud tasude summa. Seda summat amortiseeritakse lineaarselt garantii kehtivusaja jooksul. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse finantsgarantiisid kas (i) tagatud riskipositsiooni allahindluse summas, mis määratakse kindlaks eeldatava krediidikahju mudeli abil või (ii) algselt kajastatud summa amortiseerimata jäägi summas, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Lisaks kajastatakse ECL-i allahindlus saadaolevatele tasudele, mis on kajastatud finantsseisundi aruandes varana.

Täitmisgarantiid on lepingud, mis tagavad hüvitise juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Täitmisgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, mida tavapäraselt väljendab saadud teenustasude summa. Tasude summat amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse täitmisgarantiid kas (i) algselt kajastatud tasude amortiseerimata jäägi summas või (ii) kulutuste summas, mis on parima hinnangu alusel vajalik lepingu täitmiseks iga aruandeperioodi lõpus ja mis on nüüdisväärtusesse diskonteeritud, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Kui Grupil on lepinguline õigus täitmisgarantii alusel tasutud summat kliendilt sisse nõuda, siis võetakse selline summa garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laen ja nõue.

12. Finantskohustised

Grupp liigitab finantskohustisi järgmiselt:

- a) finantskohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande,
- b) finantskohustised, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses,
- c) finantsgarantiilepingud ja valmisolekulaenud.

Tuletisinstrumentid liigitatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavateks finantskohustisteks, nagu on avalikstatud peatüki „Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest“ punktis 6. Kõiki muid finantskohustisi mõõdetakse pärast esmast kajastamist korrigeeritud soetusmaksumuses sisemise intressimäära meetodil. Sisemise intressimäära arvutamisel võetakse arvesse ka tehingukulud. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi kehtivusaja jooksul, kasutades selleks sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Klientide hoiused võetakse arvele väärtuspäeval õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud. Edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades selleks sisemise intressimäära meetodit. Klientide hoiuseid kajastatakse finantsseisundi aruandes real „Klientide hoiused ja saadud laenud”. Tekkepõhiselt arvestatud intressikohustisi kajastatakse samal real.

Saadud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustised võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud (laekumisel saadud raha miinus tehingukulud). Allutatud kohustiseks loetakse kohustisi, mis krediidiasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist. Muud finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

LHV sõlmis 2021. aastal üht uut liiki rahastamistehinguid:

- eelisnõudeõigusega võlakirjad

Neid võlainstrumente kajastatakse muude saadud laenudena sisemise intressimäära meetodil, sarnaselt 2020. aasta uute rahastamistehingutega, milleks olid TLTRO-III ja pandikirjad. Pandikirjad on tagatud kinnisvaralaenu-dega, nende emissioonidel on Moody'se reiting ja need on noteeritud Euronext Dublini börsil. TLTRO-III laenud on tagatud hüpoteekvõlakirjadega ja kohalikele omavalitsustele antud laenudega. Eelisnõudeõigusega võlakirjade kehtivusaeg on neli aastat ja emitendil on õigus võlakirjad kolm aastat pärast väljalaskekuupäeva tagasi osta. Emissioon sai reitingu Baa3 ja võlakirjad noteeriti Euronext Dublini börsil.

TLTRO-III intressimäär sõltub teatavate tingimuste täitmisest. LHV on valinud konservatiivse lähenemise ega võta sisemise intressimäära arvutamisel arvesse võimalikku soodsamat intressimäära. Juhul, kui vajalikud tingimused täidetakse, arvutab LHV intressitulu ümber ja kajastab vahe jooksva aruandeperioodil, korrigeerimata varasemate aruandeperioodide andmeid.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse, kui need on kustutatud (st lepinguga kindlaks määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

13. Võlad töötajatele

Võlad töötajatele sisaldavad nii väljamaksmata töötasuga seotud kohustisi kui ka töölepingu alusel ja töötaja elukohariigis kehtiva tööõiguse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist aruandekuupäeva seisuga. Puhkusetasu kohustis koos sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksetega kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning kasumiaruandes tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab muu hulgas sissemakseid riikliku pensionisüsteemi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha lisaks sotsiaalmaksule täiendavaid pensioni- või muid sarnaseid makseid.

14. Aktsiapõhised maksed

AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille kohaselt ettevõtte tasub Grupi töötajatele nende teenuste eest LHV Grupi omakapitaliinstrumentidega (optsioonidega). Väljastatud optsioonide eest saadud teenuste õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul Grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reserve) suurenemisenä. Kuluna kajastatav summa leitakse optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Väljastatud optsioonide õiglase väärtuse leidmisel:

- võetakse arvesse turupõhiseid tegevustulemuste tingimusi (turutingimusi), mis mõjutavad optsiooni hinda (näiteks AS-i LHV Group aktsiahinda);
- jäetakse arvestusest välja mistahes teenuse ja mitteturupõhiste tingimuste (üleandmistingimused, mis ei ole turutingimused) mõju, nt kasumlikkuse ja müügi kasv eesmärgid ning töötaja jäämine ettevõttesse tööle määratud ajaks.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Grupp, kui palju optsioone tuleb eeldatavasti üleandmistingimuste (muud kui turutingimused) alusel üle anda. Algsete hinnangute muutuse mõju kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid.

Opsioonide väljastamist AS-i LHV Group tasandil tema tütarettevõtte töötajatele käsitletakse kui kapitali sissemakset tütarettevõttesse. Töötajatelt saadud teenuste õiglast väärtust, mida mõõdetakse väljastamise kuupäeva seisuga, kajastatakse emaettevõtte aruandes üleandmisperioodi jooksul tütarettevõttesse tehtud investeeringu suurenenä ning samas ulatuses krediteeritakse omakapitali. Kui optsioon realiseeritakse pärast kolmeaastase perioodi möödumist, ei teki vastavalt seadusele sotsiaalmaksu kohustust.

15. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldis, kui Grupil on enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenev kohustus, mille ajastus või summa ei ole kindel ja millel on kas seaduslik alus või mis tuleneb Grupi senisest tegevuspraktikast (juriidiline või faktiline kohustus), on tõenäoline (pigem tõenäoline kui mitte), et kohustuse rahuldamiseks on vajalik vahendite väljavool, ja kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldise kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust

kohustuse täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldise seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale isikule. Eraldise kajastamisega seotud kulutusi ja eraldise raamatupidamisväärtuse muutusi kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei kajastata tulevase ärikahjumi katteks. Kui eraldist vähendatakse, kajastatakse muutus aruandeperioodi kulude vähendusena.

Kui on tõenäoline, et eraldis realiseerub hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse eraldist diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljaminekute nüüdisväärtuses), v.a juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Tingimuslikud kohustused (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad muutuda kohustisteks, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena. Tingimuslikud kohustised võivad ajas muutuda esialgsest ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhisel, et tuvastada, kas majanduslikku kasu väljendavate ressursside väljavool on muutunud tõenäoliseks.

Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimuslikuks liigitatud kohustise või kohustiste portfelli tõttu on vajalik tulevase majandusliku kasu väljavool, kajastab Grupp eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, mil vastav tõenäosuse muutus toimus (v.a. väga harvad juhud, kui kohustist ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

16. Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, millest tulenevad hüved realiseeruvad eeldatavasti mitte hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse käibevarana. Seda osa varadest, millest tulenevad hüved realiseeruvad eeldatavasti hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse põhivarana (vt teavet riskijuhtimise peatükis punktis 4).

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva või kui Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

17. Tulud ja kulud

17.1 Intressitulud ja -kulud

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste ja õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavate võlainvesteeringute intressitulu ja -kulu kajastatakse kasumiaruandes sisemise intressimäära meetodil.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara brutoraamatupidamisväärtuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul finantsvara brutoraamatupidamisväärtusesse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel võetakse arvesse kõiki lepingutingimustes sisalduvaid makseid, sh ettemakseid. Sisemise intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks komponentideks. Eeldatavaid krediitkahjusid aga arvesse ei võeta.

Kui finantsvara krediitkvaliteet hiljem halveneb, kajastatakse intressitulu, rakendades sisemist intressimäära korrigeeritud soetusmaksumusele, st brutoraamatupidamisväärtust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara krediitkvaliteet on halvenenud esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse eeldatavad krediitkahjud hinnangulistesse rahavoogudesse, mida alusel arvestatakse korrigeeritud sisemine intressimäär, mida seejärel kasutatakse intressitulu kajastamiseks.

17.2 Teenustasutulud ja -kulud

Teenustasutulud sisaldavad kliendilepingutest saadavaid tulusid. Teenustasutulud ei sisalda tulusid rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kohaldamisalas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetava finantsinstrumendi sisemise intressimäära arvutamisel, nt laenu lepingutasu, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale, rakendades sisemise intressimäära meetodit, ja kajastatakse real „Netointressitulu“.

Teenustasutulusid kajastatakse vastavalt sellele, kuidas lubatud teenuseid klientidele osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV-l on tema hinnangul nende teenuste osutamise eest õigus saada.

Teenustasutulusid kajastatakse lineaarselt aja jooksul (kogu teenuse osutamise perioodi vältel), kui klient saab ja tarbib Grupi toimingust saadavaid hüvesid üheaegselt. Muutuvat tasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille puhul on juhtkonna hinnangul väga tõenäoline, et kajastatud tulu hiljem olulisel määral ei tühistata.

Muid teenustasutulusid kajastatakse sel ajahetkel, mil Grupp täidab oma toimingukohustuse, mis tavaliselt toimub tulu aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda teenuste eest, mis on eristatavad toimingukohustused.

Peamisi teenustasu liike on kirjeldatud allpool.

Teenustasutulusid klientidele osutatud varahaldusteenuste eest kajastatakse tuluna perioodi jooksul, mil teenust osutatakse. Tulemustasutulu kajastatakse, kui on väga tõenäoline, et kajastatud tulu hiljem olulisel määral ei tühistata, mis enamasti eeldab, et tulemustasu kriteeriumid on täidetud.

Maakleri- ja komisjonitasusid ning tasusid kolmandate isikute nimel tehtud tehingute eest, nt äri omandamise või müügi korraldamise eest, kajastatakse tehingu lõpuleviimisel.

Teenustasutulude teenimisega otseselt seotud kulud kajastatakse teenustasukuludena.

17.3 Finantstulud ja -kulud

Kasumeid ja kahjumeid, mis tekivad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtuse muutustest, kajastatakse real „Netokasum finantsvaradelt“ või „Netokahjum finantsvaradelt“. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantskohustiste õiglase väärtuse muutus, mis on tingitud enda krediidiriski muutusest, kajastatakse muus koondkasumis.

17.4 Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui Grupil on tekkinud seaduslik õigus makse saamiseks.

18. Varahaldusteenused

Grupp osutab varahaldusteenuseid (vt lisa 22). Kolmandatele isikutele kuuluvate hallatavate varade üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt. Grupp saab selliste varade hoidmise ja haldamise eest teenustasusid. Varahaldusteenuste osutamisest ei teki Grupile krediidi- ega tururiski.

19. Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Rentnik peab:

(a) võtma arvele varad ja kohustised kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a rendid, mille alusvara väärtus on väike, ning

(b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt eraldi rendikohustiste intressist.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 5 aastat, kuid sisaldavad reeglina

pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepatakse kokku iga lepingu jaoks eraldi ja need võivad olla väga erinevad.

Grupp kajastab kasutusõiguse vara ja vastava rendikohustise kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks valmis.

Esitatud perioodidel on rendikohustised kajastatud rendimaksede nüüdisväärtuses. Kasutusõiguse varad on hinnatud summades, mis võrdub rendikohustisega, kuna kasutusõiguse varade korrigeerimine ei olnud vajalik. Iga rendimaks jaotatakse rendikohustise vähendamise ja finantskulude vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks kogu rendiperioodi jooksul kohustise jäägi suhtes sama. Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul olenevalt sellest, kumb on lühem.

Rendikohustised hõlmavad järgmiste rendimaksede nüüdisväärtust:

- fikseeritud maksed, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused;
- muutuvad rendimaksed, mis põhinevad indeksil või määral (nt inflatsioon, Euribor);
- summad, mida rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse garantiide alusel;
- ostuõiguse kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda õigust kasutab.

Rendimaksed diskonteeritakse, kasutades rendi sisemist intressimäära, kui see on kergesti määratav, või Grupi alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutusõiguse varaga sarnast vara.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on kuni 12 kuud. Väikese väärtusega varad hõlmavad IT seadmeid ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid. Renditähataja määramisel võtab juhtkond arvesse kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku ajendi pikendamisevõimaluse kasutamiseks või lõpetamisvõimaluse kasutamata jätmiseks. Pikendamisevõimalused (või perioodid pärast lõpetamisvõimalusi) lisatakse renditähatajale ainult juhul, kui on piisavalt tõenäoline, et rendilepingut pikendatakse (või seda ei lõpetata). Juhtkond hindab rendiperioodi ümber, kui toimub oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutab seda, kas Grupp on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud õigust või jätab kasutamata mõne õiguse, mida on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud.

Lepingute kohaselt ei ole Grupp andnud jääkväärtuse garantiisid.

20. Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

20.1 Ettevõtte tulumaks Eestis

Eesti äriühingud ei maksa üldiselt tulumaksu aruandeaastal teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse kasumieraldistelt – nii otsestelt (dividendid ja muud omakapitali väljamaksed) kui ka kaudsetelt (ettevõtlusega mitteseotud kulud, siirdehinna korrigeerimised, teatavad maksed maksuparadiisidesse jne). Dividendide ja muude kasumieraldiste tulumaksumäär on 20% (tasumisele kuuluv maksusumma moodustab 20/80 väljamakse netosummast). Alates 2019. aastast rakendatakse regulaarsetele dividendiväljamaksetele madalamat, 14% maksumäära (tasumisele kuuluv maksusumma moodustab 14/86 väljamakse netosummast). Madalamat maksumäära saab rakendada ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendisummaga.

Dividendiväljamaksega kaasnev tulumaks kajastatakse kohustisena ja tulumaksukuluna siis, kui dividend välja kuulutatakse. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Alates 2018. aasta II kvartalist on krediitiasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14% avansilist tulumaksu (vt lisa 26). Avansiline tulumaks tuleb tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10. kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediitiasutus vähendada tuleviku dividendiväljamaksetelt tasumisele kuuluvat tulumaksu. LHV on kasvav ettevõtte ja tasutud avansilist tulumaksu lähemas tulevikus kasutada ei saa. Seepärast kajastatakse seda kuluna.

20.2 Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Ühendkuningriigis asuva ettevõtte kasumit, mida on vastavalt kohalikes maksuseadustes lubatud korrigeeritud püsivate ja ajutiste erinevustega, maksustatakse tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksumäärad	2022	2021
Ühendkuningriik	20%	19%

20.3 Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt varade ja kohustiste maksubaaside ja raamatupidamisväärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavatest maksukahjumitest. Edasilükkunud tulumaksu-varasid ja -kohustisi mõõdetakse maksumääradega, mida eeldatavasti rakendatakse perioodidel, mil ajutised erinevused tühistuvad või edasikantavaid maksukahjumeid kasutatakse, lähtudes aruandekuupäeval kehtinud või olulises osas kehtima hakanud maksumääradest. Edasilük-

kunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi saldeeritakse ainult siis, kui nad on seotud sama maksustatava majandusüksusega. Mahaarvatavate ajutiste erinevuste ja maksukahjumite edasikandmise korral kajastatakse edasilükkunud tulumaksuvara ainult selles ulatuses, milles on tõenäoline, et tulevikus tekib maksustatav kasum, mille suhtes vara saab kasutada. Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse kõigilt maksustatavatelt ajutistelt erinevustelt, mis on seotud tütarettevõtetesse tehtud investeeringutega, v.a juhul, kui Grupp suudab kontrollida ajutise erinevuse tühistumise ajastamist ja on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähemas tulevikus.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustist, mis väljendab maksukohustist, mis tekiks, kui kogu vaba omakapital dividendidena välja makstaks. Maksimaalne tulumaksukohustis, mis tekiks, kui kogu jaotamata kasum dividendidena välja makstaks, on avalikustatud aastaaruande lisas 21.

21. Kindlustuslepingute liigitamine

Kindlustusleping on kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel kirjalikus vormis sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt kindlustusvõtja kohustub tasuma lepingus märgitud kindlustusmakseid ning kindlustusandja kohustub kindlustusjuhtumi saabumisel välja maksma kindlustussumma või -hüvitise või täitma muid lepingulisi kohustusi. Kõik Grupi kindlustuseltsi poolt klientidega sõlmitavad lepingud liigituvad kindlustuslepinguteks.

Seltsi lepingud on kahjkindlustuslepingud ja nende kehtivusaeg on enamasti üks aasta. Eranditeks on lühiajalised reisikindlustuse lepingud, mis sõlmitakse ühe reisi jaoks ja selle toimumise ajaks ning seadmekindlustuse ja pikendatud garantii lepingud, mille kehtivusaeg võib olla pikem kui üks aasta.

Kindlustusmakse (kindlustuspreemia) võetakse täissummas arvele lepingu alguskuupäeval, ilma vahendustasusid maha arvamata. Kindlustusmaksete tulu loetakse täielikult teenituks, kui kindlustuskate lõpeb.

Edasikindlustus

Edasikindlustus on kindlustusandja poolt võetud kindlustusriskide osaline ülekandmine edasikindlustusandjale edasikindlustuslepingu alusel. Edasikindlustuslepingud on üldjuhul sõlmitud üheks aastaks, erandiks on proportsionaalsed edasikindlustuslepingud liikluskindlustuses, mis sõlmitakse kolmeks aastaks.

Edasikindlustaja osa ettemakstud preemiate eraldises ja rahuldamata nõuete eraldises kajastatakse vastavalt edasikindlustuslepingutele.

Ettemakstud preemiate eraldis

Ettemakstud preemiate eraldis arvutatakse kõikides kindlustusliikides pro rata temporis 365 päeva meetodil. Arvutused tehakse lepinghaaval. Iga kindlustuslepingu ettemakstud preemiate eraldis moodustab selle lepingu brutokindlustusmaksest sama suure osa, kui aruandekuupäeva järgne kindlustuskatte kestus moodustab kogu lepingu kindlustuskatte kestusest.

Edasikindlustaja osa ettemakstud preemiate eraldises arvestatakse ainult nendele kindlustuslepingutele, mille kohta kehtib proportsionaalne edasikindlustusleping.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse aruandekuupäevaks toimunud, aga hüvitamata kahjude ja kahjukäsitluskulude katteks. Rahuldamata nõuete eraldisse kuuluvad:

- käsitletud, aga veel hüvitamata kahjunõuded;
- teatatud, aga hüvitamata kahjunõuded;
- esinenud, kuid teatamata kahjunõuded (IBNR).

Toimunud, aga rahuldamata nõuete osa suurust hindavad kahjukäsitluseksperdid juhtumhaaval, arvestades kogu teadaolevat informatsiooni.

Edasikindlustaja osa rahuldamata nõuete eraldises leitakse lepingute alusel, millele kehtib edasikindlustusleping.

22. Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustised saldeeritakse ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks on olemas juriidiline õigus ning need summad kavatsetakse kas tasaarveldada või vara realiseerida ja kohustis arveldada samaaegselt. Täpsem informatsioon on esitatud riskijuhtimise peatükis.

23. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldistest kohustuslik reservkapital. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt üks kahekümnendik puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab ühe kümnendiku aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Group ja tema tütarettevõtete (edaspidi koos nimetatud Grupp või LHV) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2022, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud. Tütarettevõtted on AS LHV Pank (edaspidi pank), AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte), AS LHV Varahaldus, AS LHV Kindlustus, EveryPay AS ja LHV UK Ltd. AS-il LHV Group on 65% osalus AS-is LHV Kindlustus ja läbi AS-i LHV Pank 65% osalus AS-is LHV Finance.

AS LHV Group on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille asukoht on Eesti. Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. AS LHV Group on valdusettevõtte. AS LHV Pank osutab pangateenuseid ning finantsnõustamise ja väärtipaberivahenduse teenuseid Eestis ja Ühendkuningriigis. Klientide teenindamiseks on pangal kontorid Tallinnas, Tartus ja Pärnus (avatud 2022. aastal) ning lisaks filiaal Londonis (avatud 2018. aastal).

LHV UK Ltd asutati 2021. aastal ja selle asukohaks on Ühendkuningriik. AS LHV Finance pakub järelmaksu ja tarbimislaene. AS LHV Varahaldus osutab pensioni- ja muude fondide valitsemise teenust. AS LHV Kindlustus pakub mitmesuguseid kahjukindlustuse tooteid. EveryPay AS pakub makselahendusi. Seisuga 31. detsember 2022 töötas Grupis 922 täisajaga töötajat, sh 47 passiivset töötajat (31. detsember 2021: 652 töötajat, sh 43 passiivset).

Juhatus kiitis käesoleva konsolideeritud majandusaasta aruande (sh konsolideeritud raamatupidamise aruande) heaks 23. veebruaril 2023. Olulist mõju AS-i LHV Group üle omavad Rain Lõhmus 21,8% ja Andres Viisemann 11,3% hääleõigusega (vt ka lisa 21).

Juhatuse kinnitatud konsolideeritud aastaaruande peavad kinnitama ka nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust jätta konsolideeritud aastaaruanne kinnitamata ja nõuda uue aastaaruande koostamist.

LISA 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused

Juhtkond kasutab kooskõlas IFRS-iga raamatupidamislikke hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aruandes esitatud summasid. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimatel teadmistel ning otsustel, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erinevaks kujuneda.

Juhtkond on kasutanud raamatupidamislikke hinnanguid laenu, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisa 10, 11, 12 ja 14) ning materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade kasulike eluigade määramisel (lisa 16).

Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse järjepidevalt üle, võttes arvesse mineviku kogemusi ja muid tegureid, sh ootusi tulevaste sündmuste kohta, mis antud hetkel ja tingimustes tunduvad põhjendatud. Juhtkonna hinnangute muutusi kajastatakse edasiulatuvalt. Kõige olulisemad hinnangud ja eeldused on seotud standardiga IFRS 9, täpsemalt krediidiriski olulise suurenemise (SICR) kriteeriumide, makseviivituse tõenäosuse (PD) ja makseviivitusest tingitud kahjumäära (LGD) arvutamise ning finantsvarade liigitamise jaoks vajaliku ärimudeli ja ainult põhiosa ja intressimaksete hinnanguga. Lisateavet leiab riskijuhtimise peatüki punktist 2 ja edasistest tekstist.

Eeldatava krediidikahju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi aspekte, kus juhtkonna otsustel on suur mõju. Eeldatava krediidikahju hindamine on olemuslikult ebakindel ja hinnangute täpsus sõltub paljudest teguri-

test, nt makromajanduslikest prognoosidest, ning nõuab kompleksset modelleerimist ja otsuste langetamist. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine, mis on nõutud standardiga IFRS 9, eeldab märkimisväärse mõjuga otsuste langetamist. Igal aruandekuupäeval hindab Grupp, kas krediidirisk on esmase kajastamisega võrreldes oluliselt suurenenud, võttes arvesse makseviivituse riski muutust finantsinstrumendi ülejäänud kehtivusaajal ja peamisi riskitunnuseid, mida kasutatakse Grupi riskijuhtimise protsessides. Teine valdkond, kus tuleb olulise mõjuga otsuseid teha, on tulevikku vaatava teabe ja makromajanduslike stsenaariumide arvessevõtmine. IFRS 9 kohaselt tuleb krediidikahjusid hinnata erapooletult ja tõenäosusega kaalutult. Seejuures tuleb hinnata mitmeid võimalikke tulemusi, sh tulevaste majandustingimuste prognoose.

LHV kasutab ECL-i mõõtmisel tulevikku vaatava teabe alusena sisemiselt koostatud makromajandusprognoose. LHV kasutab ECL-i mõõtmisel nii mudeleid kui ekspertidelt saadud sisenditel põhinevaid otsuseid. Ekspertidelt saadud sisendit kasutatakse selleks, et võtta otsustamisel arvesse tegureid, mida modelleerimise teel leitud ECL ei arvesta.

ECL-ide hindamiseks vajalikud otsused sõltuvad arvutuste tulemustest, olulisusest ja üksikasjalise teabe kättesaadavusest.

Mudeleid, hinnanguid ja eeldusi vaatavad regulaarselt üle riskijuhtimisega tegelevad üksused.

Muudatus LHV likviidsusportfellide juhtimises

2022. aastal tegi LHV läbi muudatuse oma finantsinvesteeringute portfellide, eelkõige likviidsed võlakirju sisaldavate pangaportfellide struktuuris. Muudatuse tingis LHV muutunud nägemus oma likviidsuspuhvri haldamisest.

Likviidsusportfellide haldamise taga on likviidsuspuhvrite vajadus, mis sõltub LHV finantsseisundi aruande struktuurist. Arvestades hinnangulist likviidsuspuhvrite vajadust, saab koostada võlakirjaportfelle.

Finantsseisundi aruande kirjed põhjustavad erinevat likviidsusvajadust ning neid tuleb toetada vastavate õige suuruse ja likviidsuskategooria likviidsuspuhvritega. Mõned kirjed nõuavad kohest likviidsust, samas kui teiste jaoks võib piisata sellest, kui likviidsed varad saab muuta rahaks teatava ajavaruga. Likviidsusportfellide koosseis ja nende käsitlemine LHV protsessides, nagu raamatupidamine ja riskijuhtimine, peavad olema vastavuses nendes sisalduvate varade oletatava kasutusega.

Kokkuvõttes vaatleb LHV likviidsuspuhvri vajadust kolmes kategoorias:

- Väga likviidne
- Likviidne
- Vähem likviidne

Väga likviidne portfell on sisuliselt keskpangas olev raha, mida saab kasutada päevasisesel likviidsuse juhtimisel kõigi maksete ja muude väljavoolude arveldamiseks.

Likviidses portfellis on varad, mida on võimalik mõne tunni jooksul müüa või muul viisil rahaks muuta juhul, kui keskpangas oleva raha jäägid ei ole piisavad või muul viisil optimaalsed likviidsuse väljavoolu katmiseks. Üldiselt sisaldab see portfell kõrgeima krediitkvaliteediga,

minimaalse hinnariski ja väga kõrge likviidsusega riigivõlakirju. Portfell ei sisalda hetkel ühtegi positsiooni. Kui sellesse portfelli ostetakse võlakirju, võetakse need arvele õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL), kuna on võimalik, et need müüakse enne lunastustähtaega.

Vähem likviidses portfellis on kvaliteetsed võlakirjad, mis sobivad EKP tagatiseks ja mida peetakse turul likviidseks. LHV eesmärk on hoida selles portfellis olevaid väärtpabeleid lunastustähtajani, et koguda rahavooge, mis sisaldavad ainult põhiosa ja intressimakseid. Sellest tulenevalt on vähem likviidset portfelli kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses. Kõik olemasolevad positsioonid liigitati sellesse portfelli ümber alates 1. aprillist 2022. Portfelli suhtes kohaldatakse ka eeldatava krediitkahju arvestust.

Portfellide käsitlemise muudatus rakendati seoses muudatusega LHV finantsinvesteeringute portfellide üldises struktuuris. LHV otsustas ümberliigitamisega viia kõik positsioonid FVTPL portfellist uude „vähem likviidsesse“ portfelli. Juhtkonna hinnangul olid ümberliigitamise kriteeriumid täidetud. Ümberliigitamine mõjutas ligi 8% (lisa 11) panga finantsseisundi aruandest. Portfelli suurim positsioon (mis hõlmas portfelli üle 75%) oli FVTPL portfellis siiski vaid ühe päeva enne ümberliigitamist. Selle tulemusena võlakirjade õiglane väärtus ei muutunud ja portfelli allahindlusest saadi kahjumit 120 tuhat eurot. See oli esimene kord, kui LHV rakendas sellist võlakirjaportfellide ümberliigitamist FVTPL-ist korrigeeritud soetusmaksumusse. Enne ümberliigitamist määratleti ümber finantsinvesteeringute portfellide mõiste ja muudeti vastavaid sise-eeskirju. Lisaks võeti kasutusele võlakirjaportfelli allahindluse arvutamise lahendus. Ümberliigitamine tõi kaasa ka muudatusi EKP-le ja avalikele sidusrühmadele esitatavas aruandluses.

LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustised.

Saldeeritud varad ja kohustised

tuhandetes eurodes

Saldeeritud varad ja kohustised				Seotud instrumendid ja tagatised, mida ei ole finantsseisundi aruandes saldeeritud		
tuhandetes eurodes	Brutosumma finantsseisundi aruandes enne saldeerimist	Saldeerimine	Netosumma finantsseisundi aruandes	Finants-instrumendid	Saadud rahalised tagatised	Netosumma
31.12.2022						
Varad						
Tuletisinstrumendid	40	0	40	0	0	0
Kohustised						
Tuletisinstrumendid	3 850	0	3 850	0	0	0
31.12.2021						
Varad						
Tuletisinstrumendid	4	0	4	0	0	0
Kohustised						
Tuletisinstrumendid	157	0	157	0	0	0

LISA 4 Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus

Finantsvarade ja -kohustiste õiglane väärtus seisuga 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglane väärtus	Raamatu- pidamisväärtus	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aktsiad ja fondiosakud*	11	1 075	7 474	0	8 549	8 549	0
Võlaväärtpaberid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	765	0	0	765	765	0
Strateegilised finantsinvesteeringud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	6	0	0	1 180	1 180	1 180	0
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	40	0	40	40	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kokku		1 840	7 514	1 180	10 534	10 534	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	3 850	0	3 850	3 850	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kokku		0	3 850	0	3 850	3 850	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpankadele	10	0	2 390 964	0	2 390 964	2 390 964	0
Nõuded krediitiasutustele	10	0	87 933	0	87 933	87 933	0
Nõuded investimisühingutele	10	0	3 391	0	3 391	3 391	0
Võlaväärtpaberid	11	0	359 080	0	359 080	364 230	-5 150
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	0	3 276 305	3 276 305	3 208 572	67 733
Muud nõuded klientidele	13	0	21 019	0	21 019	21 019	0
Muud finantsvarad	14	0	124	0	124	124	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	2 862 511	3 276 305	6 138 816	6 076 233	62 583
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	0	147 788	0	147 788	147 841	-53
Klientide hoiused	16	0	4 898 396	0	4 898 396	4 900 515	-2 119
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	16	407 290	0	0	407 290	438 642	-31 352
Allutatud kohustised	19	0	125 790	0	125 790	130 843	-5 053
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	17	0	84 125	0	84 125	84 125	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		407 290	5 256 099	0	5 663 389	5 701 966	-38 577

**Finantsvarade ja -kohustiste õiglane
väärtus seisuga 31.12.2021**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglase väärtus	Raamatu- pidamisväärtus	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aksiad ja fondiosakud*	11	727	7 620	0	8 347	8 347	0
Võlaväärtpaberid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	127 504	0	0	127 504	127 504	0
Strateegilised finantsinvesteeringud	11	0	0	5 236	5 236	5 236	0
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	4	0	4	4	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kokku		128 231	7 624	5 236	141 091	141 091	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	11	0	157	0	157	157	0
Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kokku		0	157	0	157	157	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpankadele	10	0	3 874 284	0	3 874 284	3 874 284	0
Nõuded krediitdiasutustele	10	0	106 838	0	106 838	106 838	0
Nõuded investeerimisühingutele	10	0	6 188	0	6 188	6 188	0
Laenud ja nõuded klientidele	12	0	0	2 717 991	2 717 991	2 677 160	40 831
Muud nõuded klientidele	13	0	9 752	0	9 752	9 752	0
Muud finantsvarad	14	0	2 236	0	2 236	2 236	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	3 999 298	2 717 991	6 717 289	6 676 458	40 831
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses							
Võlad keskpankadele (TLTRO)	16	0	197 461	0	197 461	197 461	0
Klientide hoiused	16	0	5 646 953	159 277	5 806 230	5 807 617	-1 387
Saadud laenud ja emiteeritud võlaväärtpaberid	16	350 220	0	0	350 220	349 146	1 074
Allutatud kohustised	19	0	111 813	0	111 813	110 378	1 435
Võlad tarnijatele ja muud kohustised	17	0	49 262	0	49 262	49 262	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		350 220	6 005 489	159 277	6 514 986	6 513 864	1 122

* Aksiad ja fondiosakud sisaldavad Grupi tütarettevõtte AS LHV Varahaldus investeringuid pensionifondi osakutesse summas 7 474 tuhat eurot (31. detsember 2021: 7 620 tuhat eurot). Vastavalt investeerimisfondide seadusele peab AS-i LHV Varahaldus kui fondivalitseja omandis olema 0,5% kõigist tema valitsetavate II samba pensionifondide osakutest.

Grupi juhatus on hinnanud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustiste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Õiglase väärtuse hierarhia tasemed (kasutatud sisendite alusel):

1. tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hinnad;
2. tase 2 – hindamismeetodid, mis tuginevad jälgitavatele sisenditele (turupõhised andmed, nt sarnaste tehingute kursid ja määrad ning intressikõverad);

3. tase 3 – muud hindamismeetodid: a) kvantitatiivne teave õiglase väärtuse määramisel kasutatud oluliste jälgimatute sisendite kohta (kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav ülevaade õiglase väärtuse määramistulemuse tundlikkusest jälgimatute sisendite muutuste suhtes (kui muutus võib põhjustada õiglase väärtuse määramistulemuse olulist muutust); c) jälgimatute sisendite võimalike põhjendatud muutuste mõju.

Finantsvarade ja finantskohustiste tähtajalise struktuuri kohta vt riskijuhtimise peatükk, punkt 4.

LISA 5 Tegevussegmendid

Grupp jagab oma äritegevused seitsmeks peamiseks tegevussegmendiks: jaepangandus, ettevõtete pangandus, varahaldus, järelmaks ja tarbimislaenud, finantsvahendajad, kindlustus ja LHV UK Ltd. Tegevussegment on Grupi osa, mille kohta on võimalik saada eraldi finantsandmeid ja mille tegevustulemusi jälgib regulaarselt Grupi kõrgeim tegevust puudutavate otsuste langetaja. Kogu planeerimine ja peamiste eesmärkide (tulemusnäitajate) seadmine toimub segmentide tasandil. Iga segmenti kohta koostatakse täielik finantsseisundi aruanne ja kasumiaruanne. Lisaks segmentide tasandile toimub Grupis planeerimine ja tulemuste mõõtmine ka osakondade tasandil. Sarnased osakonnad grupeeritakse nende kliendibaasi/tootevaliku alusel segmentidesse.

Jaepanganduse segment pakub teenuseid eraisikutele ja väikestele juriidilistele isikutele, kelle krediidiriskipositsioon on alla 500 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmendiga, mis pakub makseid, pangakaarte, krediiti jne.

Ettevõtete panganduse segment pakub teenuseid suurtele ettevõtetele ja teistele juriidilistele isikutele, kelle krediidiriskipositsioon on üle 500 tuhande euro. Peamised tooted on mitmesugused laenud ja maksed.

Varahalduse segment osutab fondivalitseja teenuseid II ja III samba pensionifondidele ning muudele fondidele.

Järelmaksu ja tarbimislaenude segmenti kuulub LHV Finance, kes pakub järelmaksu ja tarbimislaene eraisikutele Eestis.

Finantsvahendajad on segment, mis osutab teenuseid suure maksete mahuga finantstehnoloogiaettevõtetele nii Eestis kui ka Ühendkuningriigis. Selles segmendis kajastatakse ka LHV tavapäraseid makseteenuseid.

Kindlustuse segmenti kuulub LHV Kindlustus, kes pakub kahjukindlustust.

LHV UK Ltd on Ühendkuningriigis registreeritud ettevõtte, mis on esitanud asukohariigis pangalitsentsi taotluse, mis eeldatavasti rahuldatakse 2023. aasta I kvartalis. Pärast litsentsi saamist võtab ettevõtte üle suurema osa finantsvahendajate segmenti tegevusest.

Muud tegevused hõlmavad treasury ja emaettevõtte tegevust. Esimene pakub muu hulgas finantseerimisteenuseid segmentidele ja teise tegevus on seotud peamiselt kapitali ja rahastamisega.

AS-i LHV Group juhatuse on määratud kõrgeimaks tegevust puudutavate otsuste langetajaks, kes vastutab rahaliste vahendite jaotamise ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmenti tulemus sisaldab otseselt segmendiga seotud tuluseid ja kulusid. Segmenti müügitulu sisaldab raamatupidamise aruandel põhinevat müügitulu, sh tulu segmentidevahelistest tehingutest, mida AS LHV Pank on andnud teistele Grupi ettevõtetele. Intressi- ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on esitatud lisades 7 ja 8. Grupil ei ole ühtegi klienti, kellega seotud tulu moodustaks rohkem kui 10% ühestki Grupi tululiigist.

**Tegevussegmentide
finantsinformatsioon 2022**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Vara- haldus	Järelmaks ja tarbimis- laenud	Finants- vahendajad	Kindlustus	LHV UK Ltd	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu, sh	53 531	74 998	0	12 945	8 276	26	226	2 411	152 413
väline intressitulu	44 805	74 998	0	12 945	7 968	26	226	11 445	152 413
sisemine intressitulu	8 726	0	0	0	308	0	0	-9 034	0
Intressikulu	0	-16 918	0	-2 521	0	-16	-164	-3 683	-23 302
Netointressitulu/-kulu	53 531	58 080	0	10 424	8 276	10	62	-1 272	129 111
Komisjoni- ja teenustasutulu	9 356	2 573	7 951	845	39 326	1 487	0	-43	61 495
Komisjoni- ja teenustasukulu	-2 361	-59	0	-830	-14 935	0	0	1 590	-16 595
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	6 995	2 514	7 951	15	24 391	1 487	0	1 547	44 900
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	-357	0	-147	0	-24	-32	7	-41	-594
Neto muud tulud/kulud	8	105	0	0	-27	-5	0	45	126
Netotulud	60 177	60 699	7 804	10 439	32 616	1 460	69	279	173 543
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-21 169	-12 574	-7 076	-2 241	-20 834	-3 153	-11 739	-10 852	-89 638
Kasum/kahjum enne eeldatavaid krediidikahjusid ja muid finantsinstrumentide allahindlusi	39 008	48 125	728	8 198	11 782	-1 693	-11 670	-10 573	83 905
Laenude ja nõuete, investeerimis- portfelli ja finantsinvesteeringute allahindluste kulud	-1 467	-472	0	-910	-53	0	0	-5 150	-8 052
Kasum/kahjum enne tulumaksu	37 541	47 653	728	7 288	11 729	-1 693	-11 670	-15 723	75 853
Tulumaksukulu	-4 365	-4 871	-830	-1 107	-1 634	0	0	-1 614	-14 421
Perioodi puhaskasum/-kahjum	33 176	42 782	-102	6 181	10 095	-1 693	-11 670	-17 337	61 432
Varad kokku	2 840 041	3 201 314	23 681	91 711	0	29 892	41 437	-93 074	6 135 002
Kohustised kokku	3 702 964	482 009	590	72 792	1 485 722	24 814	5 750	-60 488	5 714 153

**Tegevussegmentide
finantsinformatsioon 2021**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Vara- haldus	Järelmaks ja tarbimis- laenud	Finants- vahendajad	Kindlustus	LHV UK Ltd	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu, sh	36 226	59 564	0	11 577	5 107	4	0	12 163	124 641
väline intressitulu	36 226	59 564	0	11 577	43	4	0	17 227	124 641
sisemine intressitulu	0	0	0	0	5 064	0	0	-5 064	0
Intressikulu	-1 066	-10 172	-14	-1 791	0	0	0	-14 279	-27 322
Netointressitulu/-kulu	35 160	49 392	-14	9 786	5 107	4	0	-2 116	97 319
Komisjoni- ja teenustasutulu	10 003	2 515	11 374	768	34 647	919	0	598	60 824
Komisjoni- ja teenustasukulu	-1 831	-354	0	-667	-14 946	0	0	453	-17 345
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	8 172	2 161	11 374	101	19 701	919	0	1 051	43 479
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	-97	0	591	0	-436	0	4	-1 008	-946
Neto muud tulud	15	397	0	0	96	0	0	22	530
Netotulud/-kulud	43 250	51 950	11 951	9 887	24 468	923	4	-2 051	140 382
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-15 788	-9 853	-10 015	-1 868	-14 732	-1 895	-2 995	-8 039	-65 185
Kasum/kahjum enne eeldatavaid krediidikahjusid ja muid finantsinstrumentide allahindlusi	27 462	42 097	1 936	8 019	9 736	-972	-2 991	-10 090	75 197
Laenude ja nõuete allahindluste kulud	-475	-3 110	0	-293	-43	0	0	-27	-3 948
Kasum/kahjum enne tulumaksu	26 987	38 987	1 936	7 726	9 693	-972	-2 991	-10 117	71 249
Tulumaksukulu/-tulu	-3 120	-4 544	-1 241	-1 184	-1 670	-1	0	774	-10 986
Perioodi puhaskasum/-kahjum	23 867	34 443	695	6 542	8 023	-973	-2 991	-9 343	60 263
Varad kokku	2 885 760	3 905 861	28 185	69 089	0	14 859	9 009	-67 830	6 844 933
Kohustised kokku	3 297 057	711 642	544	50 417	2 520 127	8 212	143	-68 010	6 520 132

Grupi intressitulude geograafiline jaotus ning jaotus toodete lõikes on esitatud lisas 7.

LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus

Käesolevas aruandes on seisuga 31. detsember 2022 konsolideeritud järgmised Grupi tütarettevõtted:

- AS LHV Pank (Eesti, osalus 100%);
- AS LHV Varahaldus (Eesti, osalus 100%);
- AS LHV Finance (Eesti, osalus 65% AS-i LHV Pank kaudu);
- AS LHV Kindlustus (Eesti, osalus 65%);
- LHV UK Ltd (Ühendkuningriik, osalus 100%);
- EveryPay AS (Eesti, osalus 100%).

35% osalus AS-is LHV Kindlustus ja AS-is LHV Finance kuulub ettevõttele Toveko Invest OÜ.

EveryPay AS osteti 2022. aasta aprillis 8 000 tuhande euro eest. Saadud summa eest märkisid EveryPay aktsionärid LHV Group AS-i emiteeritud uusi aktsiaid.

Cuber Technology OÜ likvideeriti 2021. aasta lõpus (2020: osalus 100%).

LHV UK Ltd asutati Ühendkuningriigis 2021. aastal.

2013. aastal asutas AS LHV Pank AS-i LHV Finance ja omab sellest 65%. 35% mittekontrolliv osalus on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real „Mittekontrollivate osaluste osa“.

AS LHV Group tegi 2020. aastal 5 200 tuhande euro suuruse ja mittekontrolliv osalus 2 800 tuhande euro suuruse rahalise sissemakse vastavalt 65% ja 35% osaluse eest AS-is LHV Kindlustus. Mittekontrolliv osalus on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real „Mittekontrollivate osaluste osa“.

Seisuga 31. detsember 2022 koosnes AS-i LHV Group konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud firmaväärtus summas 10 748 tuhat eurot järgnevalt:

- AS-i LHV Varahaldus osaluse omandamisel tekkinud firmaväärtus summas 1 044 tuhat eurot;
- firmaväärtus summas 2 570 tuhat eurot, mis tekkis Danske Capital AS-i osaluse omandamisel AS-i LHV Varahaldus poolt;
- EveryPay AS-i osaluse omandamisel tekkinud firmaväärtus summas 7 134 tuhat eurot.

Väärtuse languse testid viidi läbi seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021. Firmaväärtusega seonduvateks raha teenivateks üksusteks on AS LHV Varahaldus ja EveryPay AS. Mõlema puhul põhines kasutusväärtuse arvutus viie aasta prognoosil ja terminaalväärtusel ehk lõppväärtusel.

AS-i LHV Varahaldus väärtuse languse testi eeldused olid järgmised:

- valitsetavate varade maht suureneb 2023. aastal eeldatavasti 18% tänu valitsuse kompensatsioonile pensionifondide maksete peatamise eest ja aktsiaturgude üldisele kasvule. Pärast seda jääb kasv stabiilselt 11% juurde (2021. aasta keskmine kasv: 7%);
- alates 2024. aastast on prognoosis osaliselt arvesse võetud edukustasu (2021: edukustasu võeti osaliselt arvesse alates teisest prognoosiperioodist);
- tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse kaudsete kulude kasvu 6% aastas (2021: 5%);
- kasutatud diskontomäär oli 16% (2021: 16%).

EveryPay AS-i väärtuse languse testi eeldused olid järgmised:

- müügitulu suureneb keskmiselt üle 20% aastas. Kasv on 2023. ja 2024. aastal kiire ning seejärel stabiiliseerub. Üle poole ettevõtte müügitulust tuleb AS-ist LHV Pank;
- tulenevalt majanduskeskkonnast ja ettevõtte kasvuplaanidest eeldatakse kaudsete kulude kasvu 10% aastas;
- kasutatud diskontomäär oli 14%.

Mõlema testi puhul lähtus juhtkond peamiste eelduste tuletamisel varasemate aastate kogemustest, oma parimast hinnangust tõenäoliste stsenaariumide kohta ja turuandmetest. Turuolukorra muutuste ja LHV Varahalduse suhtes kohaldatavate õigusaktide muudatuste tõttu muudeti ootusi konservatiivsemaks. Mõlema testi tulemused näitasid, et seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2022 ei ületanud raha teenivate üksuste kaetav väärtus nende raamatupidamisväärtust, mistõttu allahindlusi ei tehtud.

Seisuga 31. detsember 2022 oli Grupil kaks mittekontrollivate osalustega tütarettevõtet (31. detsember 2021: kaks): AS LHV Kindlustus ja AS LHV Finance.

Järgnevalt on esitatud kokkuvõtlik finantsinformatsioon AS-i LHV Finance ja AS-i LHV Kindlustus kohta. Informatsioon on esitatud enne grupisiseste tehingute elimineerimist.

Kokkuvõtlik finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

	AS LHV Finance		AS LHV Kindlustus	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Käibevarad	91 591	69 079	28 624	13 893
Põhivarad	120	10	1 268	966
Lühiajalised kohustised	2 297	1 968	24 047	8 212
Pikaajalised kohustised	70 495	48 449	767	0
Netovara kokku	18 919	18 672	5 078	6 647

Kokkuvõtlik kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

tuhandetes eurodes

Neto intressi- ja teenustasutulud kokku (sh tulud kindlustustegevusest)	10 439	9 887	1 497	1 073
Kasum/kahjum enne tulumaksu	7 288	7 726	-1 693	-823
Tulumaksukulu	-1 107	-1 184	0	0
Puhaskasum/-kahjum	6 181	6 542	-1 693	-823
Koondkasum/-kahjum	6 181	6 542	-1 693	-823
Mittekontrollivate osaluste osa koondkasumist/-kahjumist	2 217	2 291	-593	-288

Kokkuvõtlik rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Rahavood äritegevusest	-12 284	6 494	4 837	3 168
Makstud intressid	-2 407	-1 797	-16	0
Makstud tulumaks	-1 107	-1 184	0	-1
Netorahavoog äritegevusest	-15 798	3 513	4 821	3 167
Netorahavoog investeerimistegevusest	-134	0	-1 844	-1 157
Netorahavoog finantseerimistegevusest	15 932	-3 515	750	0
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	-2	3 727	2 010
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	2	9 359	7 349
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0	13 086	9 359

17. oktoobril 2022 ostis LHV UK Ltd laenuäri ettevõttelt Bank North Limited. Laenuäri ostuhind oli 22 080 tuhat eurot ja see arvutati järgmiselt:

tuhandetes eurodes

Laenu põhiosa	20 078
Allahindlus krediitkahjude katteks 30. september seisuga	-65
Ostuhinna alus kokku	20 013
Marginaal (10%)	2 001
Kogunenud intress	66
Ostuhind kokku	22 080

Vastavalt ostu-müügilepingule on Bank Northist LHV UK-sse üle viidud 20 töötajat ning töölepingud hakkasid kehtima ostu-müügilepingu jõustumise kuupäevast.

Laenu omandamisel mõõdetakse seda algselt õiglases väärtuses vastavalt IFRS 9 nõuetele.

Tehingu tulemusena ostetud laenuportfelli õiglast väärtust hindas sõltumatult Grant Thornton (GT). GT järeldas, et laenuportfelli soetamise eest tasutud 22 080 tuhat eurot jääb õiglase väärtuse vahemikku. Seetõttu on laenuportfelli ostumarginaali 2 001 tuhat eurot kajastatud laenude õiglase väärtuse osana (jagades proportsionaalselt tehingu osana ostetud laenude nimiväärtuse alusel) ja amortiseerida kasutades efektiivset intressimäära kuni laenuperioodi lõpuni.

Ostuhind oli selgelt seotud omandatud portfelliga ning juhtkonna esialgne hinnang on olnud, et portfelli õiglase väärtus võrdub äritegevuse eest tasutud summaga 22 080 tuhat eurot. See tähendab 10% preemiat laenude nominaalsummadele, mis on tingitud laenude kõrgeast kvaliteedist ja turuintressidest kõrgematest intressimääradest.

LISA 7 Netointressitulu

Netointressitulu*tuhandetes eurodes*

	Lisa	2022	2021
Intressitulu sisemise intressimäära meetodil			
Ettevõtuluslaenud		79 130	62 213
sh laenud seotud osapooltele	24	78	54
sh faasi 3 intressid*		63	303
Järelmaks		3 338	3 409
Tarbimislaenud		9 607	8 156
Eralaenud		2 450	2 299
Hüpoteeklaenud		28 144	21 441
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberilaenud		1 629	1 742
Krediitkaardilaenud		836	834
Nõuded krediitdiasutustele ja investeerimisühingutele		3 668	281
Nõuded keskpankadele		8 594	2 283
Muud laenud		8 820	16 332
Vahesumma		146 216	118 990
Muu sarnane intressitulu			
Liising		6 407	6 000
sh liising seotud osapooltele	24	11	9
Võlaväärtpaberid		-210	-349
sh võlaväärtpaberid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	11	-342	-349
Vahesumma		6 197	5 651
Intressitulu kokku	5	152 413	124 641
Intressikulu			
Klientide hoiused ja saadud laenud		-5 965	-5 323
sh seotud osapoolte hoiused	24	-36	-27
Nõuded keskpankadele		-7 661	-14 170
Allutatud kohustised	20	-9 676	-7 829
sh laenud seotud osapooltelt	24	-331	-323
Intressikulu kokku	5	-23 302	-27 322
Netointressitulu	5	129 111	97 319

Laenude intressitulud kliendi asukoha alusel**(ei sisalda intressitulusid pangasaldodelt ja võlaväärtpaberitelt)***tuhandetes eurodes*

	2022	2021
Eesti	140 140	121 461
Muud	221	965
Kokku	140 361	122 426

* Kuna enamik faasi 3 laene müüakse inkassofirmadele, on faasi 3 intressid kõigis laenuportfellides marginaalsed, v.a ettevõtelaenude portfellis. Grupi intressitulude jaotus tegevussegmentide lõikes on esitatud lisas 5. Laenuportfell on esitatud lisas 12.

LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Neto komisjoni- ja teenustasutulu			
<i>tuhandetes eurodes</i>			
	Lisa	2022	2021
Komisjoni- ja teenustasutulu			
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		4 329	6 159
sh seotud osapooled	24	88	12
Varahaldus- ja sarnased tasud		13 581	16 540
sh Grupi valitsetavad fondid*	24	7 766	11 215
Valuuta konverteerimise tasud		8 462	8 618
Tasud kaartidelt ja arveldustelt		27 580	23 635
Tarbimisläenu- ja järelmaksu teenustasud		845	768
Kindlustusteenuste teenustasud		237	919
Muud komisjoni- ja teenustasutulud		6 461	4 185
Komisjoni- ja teenustasutulu kokku	5	61 495	60 824
Komisjoni- ja teenustasukulu			
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		-2 340	-1 778
Kaartidega seotud kulud		-6 216	-5 734
Kaardimaksetega seotud kulud		-7 344	-7 104
Tehingukulud		-1 103	-1 135
Sularahaautomaatidega seotud kulud		-148	-748
Muud teenustasukulud		556	-846
Komisjoni- ja teenustasukulu kokku	5	-16 595	-17 345
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	5	44 900	43 479

* Pensioni- ja investeerimisfondide valitsemistasu on kindlaksmääratud protsent fondi koguvaredest, mis on vahemikus 0,2%–2,0% aastas.

Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha alusel		
<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2022	2021
Eesti	54 143	53 527
Muud	7 352	7 297
Kokku	61 495	60 824

LISA 9 Tegevuskulud

Tegevuskulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	2022	2021
Palk ja preemiad		35 077	23 888
Sotsiaalmaks ja muud maksud*		11 718	7 433
Tööjõukulud kokku		46 795	31 322
IT kulud		8 232	4 467
Info- ja pangateenused		1 356	1 343
Turunduskulud		3 273	2 511
Kontorikulud		1 934	1 030
Transpordi- ja sidekulud		568	318
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud		1 309	450
Muud sisseostetud teenused		9 059	6 432
Muud administratiivkulud		8 513	7 654
Põhivara kulum	16	7 378	8 204
Rendimaksud		161	807
Muud tegevuskulud		1 060	648
Muud tegevuskulud kokku		42 843	33 863
Tegevuskulud kokku		89 638	65 185

* sotsiaalmaks, tervisekindlustus ja muud maksed

Grupi keskmine töötajate arv 2022. aastal oli 779 (2021: 597).

Alates 2018. aastast on pensionifondi kliendilepingutega seotud müügikulud (sõlmimiskulud) kapitaliseeritud immateriaalse põhivarana vastavalt kliendisuhete eeldatavale kehtivusajale, mis on 20 aastat.

Juhul, kui need kulud oleksid kajastatud kuludena ja mitte kapitaliseeritud, oleksid turunduskulud olnud 881 tuhande euro (2021: 750 tuhande euro) võrra suuremad.

LISA 10 Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused tähtajaga kuni 3 kuud*	91 324	113 026
Kohustuslik reservkapital keskpankades	48 689	57 298
Nõudmiseni hoiused keskpankades*	2 342 275	3 816 986
Kokku	2 482 288	3 987 310
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	2 433 599	3 930 012

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 2. Kohustusliku panga reservkapitali nõue seisuga 31. detsember 2022 oli 1% (2021: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (klientide hoiused ja saadud laenud). Reservinõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või Eesti Panga poolt eelnevalt aktsepteeritud välismaistes väärtpaberites.

LISA 11 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse

Kohustuslikult määratud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Aktsiad ja fondiosakud	1 075	727
Võlaväärtpaberid	765	127 504
Investeeringud valitsetavatesse pensionifondidesse (fondiosakud)	7 474	7 620
Valuutaforvardid	40	4
Finantsvarad kokku	9 354	135 855
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	3 850	157
Finantskohustised kokku	3 850	157

Investeeringud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavatesse võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse

<i>tuhandetes eurodes</i>	
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2020	330 055
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate investeerimisväärtpaberite netomuutus	-193 626
Negatiivne intressitulu (lisa 7)	-349
Ümberhindlus	-225
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2021	135 855
Ümberliigitamine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavateks investeerimisväärtpaberiteks	-464 027
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate investeerimisväärtpaberite netomuutus	335 524
Negatiivne intressitulu (lisa 7)	-210
Ümberhindlus	2 212
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2022	9 354

Investeeringud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavatesse võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse

<i>tuhandetes eurodes</i>	
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2021	0
Ümberliigitamine	464 027
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate investeerimisväärtpaberite netomuutus	-99 706
Allahindlus (lisa 13)	-91
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2022	364 230

Strateegilised finantsinvesteeringud õiglases väärtuses muutustega käbi kasumiaruande

2021. aastal investeeris AS LHV Group 5 236 tuhat eurot (4,455 miljonit naela) Bank Northi ja omandas selles 9,9% osaluse. Kahjuks ei õnnestunud Bank Northil kaasata reguleerijate nõutud koguses kapitali, mistõttu otsustati algsel ajal ettevõtte likvideerimine. Sellest tulenevalt hindas LHV investeeringu esmalt täies ulatuses alla ja aasta lõpus taas üles 180 tuhandele eurole, mis oli LHV hinnangul summa, mida tal on võimalik saada pärast likvideerimisprotsessi lõppu. Vara õiglase väärtuse langusest tingitud kahjum summas 5 056 tuhat eurot kajastati kasumiaruandes. LHV UK Ltd omandas Bank Northi ettevõttelaenu portfelli tasudes selle eest 22 080 tuhat eurot. Koos varadega omandas LHV täielikult toimiva äri, sh töötajad, IT süsteemi laenuportfelli haldamiseks ning maakleritega sõlmitud lepingud. Sellise äri ülesehitamine oleks osutunud palju kulukamaks.

LHV tegi väikese investeeringu summas 1 miljon eurot iduettevõttesse Tuum, kes pakub LHV UK-le panga põhisisustust. AS LHV Groupil on ettevõttes 1,4% osalus. LHV peamine eesmärk oli kaitsta oma tütarettevõtete huvisid, sest Tuum on LHV UK peamine teenusepakkuja. Tuum pakub kiiresti arenevat ja paindlikku modulaarset pangandustarkvara. Modulaarsus on tootekujunduse põhi kontseptsioon, mis võimaldab valida äritegevuseks vajalikud moodulid. Tuum pakub kõige sobivama tehnoloogia, et äri sisemiselt arendada. Platvorm toimib API-first põhimõttel ning põhineb mikroteenuste arhitektuuril, võimaldades rakendusi kiiresti ja mugavalt integreerida.

Noteeritud ettevõtete väärtustades tehtud investeeringute õiglaseks väärtuseks on nende ostunoteering. 2022. aastal kajastas LHV võlaväärtpaberite ümberhindlusest kahjumi summas 1 475 tuhat eurot (2021: kahjum summas 1 142 tuhat eurot). Intressimäära vahetuslepingute ümberhindlusest 2022. ja 2021. aastal kasumit ega kahjumit ei saadud.

LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele

Laenud ja nõuded klientidele

tuhandetes eurodes

	31.12.2022	31.12.2021
Laenud juriidilistele isikutele	1 980 700	1 683 891
sh ettevõttele laenud	1 747 860	1 469 216
sh liising	121 015	111 001
sh arvelduskrediit	36 194	32 327
sh kaubalaenud	36 255	37 162
sh finantsvõimenduslaenud	3 679	5 304
sh krediitkaardid ja järelmaks	747	570
sh laenud korteriühistutele	18 273	10 929
sh faktooring	16 677	17 382
Laenud eraisikutele	1 248 514	1 012 318
sh järelmaks	15 824	13 081
sh hüpoteeklaenud	1 049 386	840 736
sh tarbimislaenud	77 119	56 936
sh eralaenud	52 801	49 683
sh liising	31 678	30 127
sh finantsvõimenduslaenud	6 857	9 008
sh krediitkaardilaenud	8 933	7 540
sh arvelduskrediit	25	19
sh õppelaenud	2 559	1 213
sh kinnisvaraliising	3 332	3 975
Kokku	3 229 214	2 696 209
sh laenud seotud osapooltele (lisa 24)	5 815	6 047
Allahindlus krediitkajajate katteks	-20 642	-19 049
Kokku	3 208 572	2 677 160

Muutused krediitkajajate katteks moodustatud allahindluses

tuhandetes eurodes

	Saldo 01.01	Aasta jooksul kajastatud/tühistatud	Aasta jooksul maha kantud	Saldo 31.12
Äriklendilaenud	-15 288	-5 426	5 216	-15 498
Tarbimise rahastamine	-1 319	-2 092	1 303	-2 108
Investeeringute rahastamine	-130	-8	125	-13
Liising	-1 250	-1 204	445	-2 009
Eraklendilaenud	-1 062	-593	641	-1 014
2022. aasta kokku	-19 049	-9 323	7 730	-20 642
Äriklendilaenud	-13 449	-9 706	7 867	-15 288
Tarbimise rahastamine	-1 178	-1 318	1 176	-1 320
Investeeringute rahastamine	-25	-130	26	-129
Liising	-1 385	-1 226	1 361	-1 250
Eraklendilaenud	-821	-707	466	-1 062
2021. aasta kokku	-16 858	-13 087	10 896	-19 049

Aasta jooksul kajastatud allahindlused erinevad kasumiaruandes kajastatud allahindluse kuludest nende summade võrra, mis eelnevatel perioodidel lootusetuna maha kanti, ent aruandeperioodil laekusid. Laekumisi kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus allahindlusi.

Krediidiriskipositsioonide ning laenude tagatiste kohta on teave esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 2.

Antud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 3.

Laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 4.

Laenude geograafiline jaotus on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 2.

Intressitulud antud laenudelt on esitatud lisa 7.

LISA 13 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlus

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlus

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Laenude ja nõuete allahindlus	2 905	3 948
Finantsvarade (likviidsusportfell) allahindlus	91	0
Kokku	2 996	3 948

LISA 14 Muud nõuded klientidele

Muud nõuded klientidele

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Varahaldustasud klientidelt	1 281	3 990
<i>sh seotud osapooled (lisa 24)</i>	674	3 252
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	8 719	794
Nõuded kindlustustegevusest	10 985	3 717
Maksed teel	34	1 251
Kokku	21 019	9 752

Kõik nõuded laekuvad eeldatavasti 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva ja on seetõttu käibevaradeks liigitatud.

LISA 15 Muud varad

Muud varad

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Finantsvarad		
Balti börside tagatisdeposiidid	24	16
VISA ja MasterCardi tagatisdeposiidid	100	2 220
Vahesumma	124	2 236
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	1 323	1 112
Kindlustustegevusega seotud ettemaksed	2 742	564
Muud ettemaksed*	2 710	1 795
Vahesumma	6 775	3 471
Kokku	6 899	5 707

* ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, kommunikatsiooniteenuste, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva ja on seetõttu liigitatud käibevaraks. Balti börside tagatisdeposiidid, mis on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks, ning VISA (2021. aastal ka MasterCardi) tagatisdeposiidid, mis on krediitkaarditehingute tagamiseks, on liigitatud põhivaraks.

LISA 16 Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad ning kasutusõiguse varad

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad ning kasutusõiguse varad

tuhandetes eurodes

	Materiaalsed põhivarad	Kasutusõiguse varad	Kokku materiaalsed põhivarad	Immateriaalsed põhivarad	Kliendilepingute sõlmimiskulud	Immateriaalsed põhivarad kokku	Kokku
Saldo 31.12.2020							
Soetusmaksumus	6 763	5 446	12 209	9 457	15 964	25 421	37 630
Akumuleeritud kulum	-3 983	-1 641	-5 624	-5 579	-4 695	-10 274	-15 898
Jääkväärtus 31.12.2020	2 780	3 805	6 585	3 878	11 269	15 147	21 732
Lisandumine	2 515	1 077	3 592	2 496	0	2 496	6 088
Sõlmimiskulude kapitaliseerimine	0	0	0	0	750	750	750
Mahakandmine	0	-67	-67	-807	0	-807	-874
Amortisatsioon (lisa 9)	-863	-773	-1 636	-2 610	-3 958	-6 568	-8 204
Saldo 31.12.2021							
Soetusmaksumus	9 278	6 523	15 801	11 146	16 714	27 860	43 661
Akumuleeritud kulum	-4 846	-2 481	-7 327	-7 382	-8 653	-16 035	-23 362
Jääkväärtus 31.12.2021	4 432	4 042	8 474	3 764	8 061	11 825	20 299
Lisandumine	6 527	5 642	12 169	3 745	0	3 745	15 914
Sõlmimiskulude kapitaliseerimine	0	0	0	0	881	881	881
Tütarettevõtte omandamisel omandatud varad	23	0	23	896	0	896	919
Mahakandmine	-13	0	-13	-366	0	-366	-379
Amortisatsioon (lisa 9)	-1 431	-2 377	-3 808	-1 990	-1 503	-3 493	-7 301
Saldo 31.12.2022							
Soetusmaksumus	15 815	12 165	27 980	15 421	17 595	33 016	60 996
Akumuleeritud kulum	-6 264	-4 858	-11 122	-9 006	-10 156	-19 162	-30 284
Jääkväärtus 31.12.2022	9 551	7 307	16 858	6 415	7 439	13 854	30 712

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit ning kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse, kliendilepingute sõlmimisega seotud müügikulusid (kliendilepingute sõlmimiskulusid) ja arendusväljaminekuid.

2022. ja 2021. aastal ei esinenud märke materiaalse ega immateriaalse põhivara väärtuse langusest. Kasutusõiguse varade raamatupidamisväärtus ja saldo muutused on avalikustatud lisa 19.

LISA 17 Klientide hoiused ja saadud laenud

Klientide hoiused 31.12.2022

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Finantsettevõtted	Muud ettevõtted	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	1 065 135	1 477 182	2 042 117	58 406	4 642 840
Tähtajalised hoiused	63 208	23 046	146 137	24 587	256 978
Tekkepõhine intressikohustus	336	192	156	13	697
Kokku	1 128 679	1 500 420	2 188 410	83 006	4 900 515
<i>sh seotud osapooled (lisa 24)</i>	765	0	6 998	0	7 763

Klientide hoiused 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Finantsettevõtted	Muud ettevõtted	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	1 005 757	2 473 973	2 008 349	161 510	5 649 589
Tähtajalised hoiused	39 209	15 679	81 808	22 587	159 283
Tekkepõhine intressikohustus	285	-1 537	-5	2	-1 255
Kokku	1 045 251	2 488 115	2 090 152	184 099	5 807 617
<i>sh seotud osapooled (lisa 24)</i>	2 349	0	28 290	0	30 639

Laenud finantsinstitutsioonidelt ja emiteeritud võlaväärtpaberid**31.12.2022****31.12.2021**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress
Emiteeritud võlaväärtpaberid	188 672	545	100 000	26
Pandikirjad	249 284	141	248 980	140
Kokku	437 956	686	348 980	166

Laenud keskpankadelt**31.12.2022****31.12.2021**

<i>tuhandetes eurodes</i>	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress	Kohustise põhiosa	Kogunenud intress
Saadud laenud keskpankadelt (TLTRO)	150 000	-2 159	200 000	-2 539
Kokku	150 000	-2 159	200 000	-2 539

2020. aasta juunis korraldas LHV Pank edukalt rahvusvaheliste investoritele suunatud pandikirjade esmaemissiooni mahus 250 miljonit eurot. Viieaastase tähtajaga pandikirjade emissioonil osales 31 institutsionaalset investorit ja intressimääraks kujunes 0,12%. LHV Panga emissioon oli esimene esmaemissioon pärast COVID-19 kriisi algust. Emissioon sai Moody'selt reitingu Aa1 ning see noteeriti Euronext Dublini börsil.

2021. aasta III kvartalis kaasas pank Euroopa Keskpanga TLTRO-III programmi kaudu 200 miljoni euro ulatuses negatiivse intressimääraga vahendeid, millest 50 miljonit eurot tagastati 2022. aastal.

Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude geograafiline jaotus ja riskikontsentratsioon on esitatud riskijuhtimise peatükis punktis 2.

LISA 18 Võlad tarnijatele ja muud kohustised

Võlad tarnijatele ja muud kohustised

tuhandetes eurodes

	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Finantskohustised			
Võlad tarnijatele		1 943	2 779
Muud lühiajalised kohustised		10 676	6 904
Rendikohustised	19	6 766	3 350
Maksed teel		40 101	27 202
Võlad kindlustustegevusest		23 411	7 926
Väljastatud finantsgarantiid		1 228	1 101
Vahesumma		84 125	49 262
Mitte-finantskohustised			
Väljastatud täitmiskohustised		1 058	543
Maksuvõlad		3 086	2 207
Võlad töötajatele		3 457	2 545
<i>sh seotud osapooled</i>	24	214	107
Muud lühiajalised kohustised		736	816
Vahesumma		8 337	6 111
Kokku		92 462	55 373

Võlad töötajatele koosnevad aruandeperioodi maksmata töötasudest ning arvestatud preemia- ja puhkusetasukohustistest. Võlgade suurenemine on seotud töötajate arvu kasvuga. Maksed teel koosnevad välismaksetest ning võlgadest klientidele, mis on tekkinud väärt-paberitehingute vahendamisest, kui kliendi arvelduskontot on debiteeritud. Kõik kohustised, v.a finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja on seetõttu kajastatud lühiajalistena.

Võlad kindlustustegevusest sisaldavad kindlustustehnilisi eraldisi summas 14 062 tuhat eurot (2021: 4 778 tuhat eurot) ja ettemakstud kindlustusmakseid summas 6 348 tuhat eurot (2021: 2 627 tuhat eurot).

Järgmisel aastal eeldatavasti makstavatelt dividendidelt arvestatud tulumaks summas 1 521 tuhat eurot (2021: 1 603 tuhat eurot) kajastub muude lühiajaliste finantskohustiste hulgas.

LISA 19 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Grupp rendib kontorirume. Alates 1. jaanuarist 2019 kajastab Grupp rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava rendikohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks valmis. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel.

Grupi finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2022 on kasutusõiguse varade maht 7 307 tuhat eurot (31. detsember 2021: 4 042 tuhat eurot) ning rendikohustiste maht 6 767 tuhat eurot (31. detsember 2021: 3 350 tuhat eurot).

2022. aastal mahud suurenesid, sest sõlmiti uusi ja pikendati olemasolevaid rendilepinguid. Kasutusõiguse varade saldo on avalikustatud lisa 17. Rendikohustiste saldo on avalikustatud lisa 18. Rendikohustiste intressikulud olid 253 tuhat eurot (2021: 101 tuhat eurot) ja kasutusõiguse varade kulum oli 2 377 tuhat eurot (2021: 773 tuhat eurot) (lisa 16). Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed olid summas 1 423 tuhat eurot (2021: 963 tuhat eurot).

LISA 20 Allutatud kohustised

Vastavalt Grupi äritegevuse olemusele kajastatakse ainult allutatud laene rahavoo aruandes kui rahavooge finantseerimistegevusest. Muid saadud laene kajastatakse kui rahavooge äritegevusest. Selles lisa on esitatud allutatud kohustiste muutused, sh rahalised ja mitterahalised liikumised ning võimalikud valuutakursi muutuste mõjud aruande- ja võrdlusperioodil.

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajalise kapitali suurendamiseks. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamist, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustiste saldo aruande- ja võrdlusperioodi lõpus on esitatud alljärgnevas tabelis.

Allutatud kohustised

tuhandetes eurodes

	Summa	Intressimäär	Lunastustähtaeg
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2021	110 000		
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2022	130 000		
Allutatud võlakiri	40 000	6,0%	28.11.2028
Allutatud võlakiri	35 000	6,0%	30.09.2030
Esimese taseme allutatud võlakiri	20 000	10,5%	tähtajatu
Esimese taseme allutatud võlakiri	20 000	8,0%	tähtajatu
Esimese taseme allutatud võlakiri	15 000	9,5%	tähtajatu

Allutatud võlakirjade aruandeperioodi intressikulud ning intressikohustised aruandeperioodi lõpu seisuga on esitatud alljärgnevas tabelis. Intressikohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes sisemise intressimäära meetodil.

Intressikohustis allutatud kohustistelt

tuhandetes eurodes

Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 01.01.2021	603
2021. aasta eest arvestatud intressikulu (lisa 7)	7 266
2021. aastal tasutud	-7 491
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2021	378
2022. aasta eest arvestatud intressikulu (lisa 7)	7 724
2022. aastal tasutud	-7 259
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2022	843

LISA 21 Aktsiaseltsi omakapital

Aktsiakapitaliga ja ülekurs

	Aeg	Aktia hind (eurodes)	Aktiate arv (tuhandetes)	Ülekurs (tuhandetes eurodes)	Kokku (tuhandetes eurodes)
Aktsiakapital ja ülekurs seisuga 01.01.2021*			288 191	71 468	
Aktsiakapitali sissemakse	04.2021	0,53	2 998	1 298	1 598
Aktsiakapitali sissemakse	10.2021	3,40	7 453	24 595	25 340
Aktsiakapital ja ülekurs seisuga 31.12.2021			298 642	97 361	
Aktsiakapitali sissemakse	04.2022	4,10	1 951	7 805	9 756
Aktsiakapitali sissemakse	04.2022	0,39	5 109	1 992	7 101
Aktsiakapitali sissemakse	06.2022	3,60	9 722	34 028	43 750
Aktsiakapital ja ülekurs seisuga 31.12.2022			315 424	141 186	

* kõik näitajad pärast aktsiate tükeldamist

Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. Aktsiate nimiväärtus on 0,1 eurot ja aktsiate arv seisuga 31. detsember 2022 oli 315 424 530 (31. detsember 2021: 298 641 670). Iga aktsia annab aktsionärile üldkoosolekul 1 hääle.

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 15 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital 60 miljonit eurot (31. detsember 2021: vastavalt 15 miljonit eurot ja 60 miljonit eurot).

Olulist mõju AS-is LHV Group omavad 21,8% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 11,3% hääleõigusega Andres Viisemann (31. detsember 2021: vastavalt 22,7% ja 9,6%).

Aruandeaastal maksis Grupp aktsionäridele dividende 0,40 (2021: 0,29) eurot aktsia kohta, kogusummas 11 946 tuhat eurot (2021: 8 358 tuhat eurot).

Seisuga 31. detsember 2022 moodustas Grupi jaotamata kasum 229 817 tuhat eurot (31. detsember 2021: 179 746 tuhat eurot).

Seisuga 31. detsember 2022 on võimalik jaotamata kasumist dividendidena välja maksta 184 368 tuhat eurot (2021: 144 244 tuhat eurot). Osa võimalikest dividendidest (ulatuses 1/3 aastatel 2020–2022 makstud dividendidest) maksustatakse 14% maksumääraga (tasumisele kuuluv tulumaks moodustaks 14/86 netoväljamaksest) ja ülejäänud osa 20% maksumääraga (tasumisele kuuluv tulumaks moodustaks 20/80 netoväljamaksest). Tekkiv tulumaksukulu oleks 45 449 tuhat eurot (2021: 35 502 tuhat eurot).

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus

tuhandetes eurodes

Kohustuslik reservkapital seisuga 01.01.2021	4 713
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2021	4 713
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2022	4 713

Muud reservid konsolideeritud omakapitali muutuste aruandes koosnevad:

Muud reservid

tuhandetes eurodes

	31.12.2022	31.12.2021
Töötajatele väljastatud aktsiaoptsioonide reserv	7 124	4 685
Kokku	7 124	4 685

Grupp väljastab aktsiaoptsioone AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele.

Aktsiaoptsioonide jääk	Aktsiate arv	Märkimishind (eurodes)	Aegumise aasta	Inimeste arv, kellele optsioone väljastati
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 01.01.2021	1 263 513			
Perioodi jooksul väljastatud	435 606	9,23	2024	138
Perioodi jooksul realiseeritud	-299 781			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2021	1 399 338			
Perioodi jooksul väljastatud	369 437	21,82	2025	167
Perioodi jooksul realiseeritud	-510 943			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2022	1 257 832			

Grupp võib väljastada aktsiaoptsioone ka 2022. aasta tulemuste eest. Kõigi programmi aktsiaoptsioonide üleandmisperiood on 3 aastat. Aktsiate märkimisõigus tekib realiseerimisperioodi esimesel päeval. Optsiooni märkimishinna arvutamisel kasutatakse Blacki-Scholesi mudelit. Mudeli sisendid olid LHV Groupi aktsia hind 2022. aasta IV kvartalis, eeldatav volatiilsus, riskivabade instrumentide lähendina kasutatavate Läti ja Leedu valitsuse võlakirjade intressimäärad ja dividenditootlus. 2023. aasta aktsiaoptsioonide sisendid on: märkimishind 1,70 eurot, aktsiahind 3,39 eurot, volatiilsus 0,18, riskivaba intressimäär 3,45% ja dividenditootlus 1,20%. 2022. aastal realiseeriti 2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonid täies mahus.

Juhatuse liikmetel ja töötajatel ei ole võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsiaoptsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse, kui tööleping või juhatuse liikme teenistusleping lõpetatakse ennetähtaegsel töötaja

või juhatuse liikme algatusel (erandeid saab teha AS-i LHV Group nõukogu või nõukogu otsuse alusel töötasukomitee) ja töölepingu või juhatuse liikme teenistuslepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast või juhatuse liikmest tuleneval põhjusel. Vastavalt krediitdialustuse seadusele võib AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavusnõudeid, ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutasid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aktsiapõhistest maksetehingutest tulenevad kulud kokku moodustasid 4 661 tuhat eurot 2022. aastal (2021: 2 734 tuhat eurot).

LISA 22 Hallatavad varad

AS LHV Pank tegutseb klientide kontohaldurina ja hoiab seetõttu enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	31.12.2021
Klientide rahalised vahendid	13 609	3 806
Klientide väärtpaberid	3 045 558	3 392 585
<i>sh emaettevõtte omanikud ja nendega seotud ettevõtted (lisa 24)</i>	483 452	660 351
Kokku	3 059 167	3 396 391

Varahaldustasud varade haldamise eest olid 2022. aastal vahemikus 0,01–0,02% aastas (2021: 0,01–0,02%) (vt vastavat tulu lisast 8).

Finantsseisundi aruandes ei ole kajastatud nende klientide rahalisi vahendeid, kes kasutavad LHV Panga pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel partneri juures ja kuna need rahalised vahendid ei ole panga majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata ega tagatisena kasutada), siis peetakse nende rahaliste vahendite üle arvestust finantsseisundi aruande väliselt. Pank teenib nimetatud kontode tehingute vahendamise eest komisjonitasu- ja

intressitulusid nii nagu raamatupidamise aastaaruandes kajastatud klientide kontode tehinguteltki.

Pank on andnud LHV Traderi kontodega seoses partnerile lepingulised garantiid, millega ta hüvitab partnerile enda vahendatud klientide tehingute finantseerimisest saadavad võimalikud kahjud, sealjuures on esmane tagatis finantsvõimenduslaenu tagatiseks olevad väärtpaberid. Kliendid on pangale andnud sarnased garantiid ning seega on pank sisuliselt saadud garantiid üle andnud. Võimalike kahjude vältimiseks jälgib pank igapäevaselt võimalikku tagatiste vähenemist ja vahendite puudujääke. Senises praktikas ei ole garantiidega seotud nõudeid esitatud ja pank ei ole garantiide alusel väljamakseid teinud.

LISA 23 Tingimuslikud varad ja kohustised

Tühistamatud tehingud

<i>tuhandetes eurodes</i>	Täitmisgarantiid	Finantsgarantiid	Akreditiivid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustis lepingulises summas 31.12.2022	30 174	52 577	6 605	601 093	690 449
Kohustis lepingulises summas 31.12.2021	19 919	49 409	1 438	679 579	750 345

Tulumaks võimalikelt tulevastelt dividendidelt on avalikustatud lisas 21.

Finantsgarantiidele ja kasutamata valmisolekulaenudele kohalduvad IFRS 9 ECL-i nõuded. Vt lisaks riskijuhtimise peatükk, punkt 2.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul pärast maksudeklaratsiooni esitamist ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Maksuhaldur aastatel 2021–2022 Grupi maksurevisjoni läbi ei viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile 2023. aastal olulise täiendava maksusumma.

Täitmisgarantiid on lepingud, mis tagavad hüvitise juhul, kui teine pool ei suuda täita mõnd lepingust tulenevat kohustust.

Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Täitmisgarantii lepingute riskiks on võimalus, et toimub kindlustusjuhtum (st teine pool ei täida oma lepingulist kohustust). Grupi peamised riskid seisnevad selles, et selliste lepingutega seotud maksete tihedus ja suurus võivad eeldatuga võrreldes oluliselt kõikuda. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Nõuded tuleb esitada enne, kui leping aegub ning suurem osa nõudeid rahuldatakse kiiresti. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Riskide juhtimiseks jälgib Grupp pidevalt

selliste toodetega seotud väljamakseid ja on võimeline oma tasusid tulevikus korrigeerima nii, et need vastaksid väljamaksetes toimunud muutustele.

Grupil on nõuete menetlemise protsess, mis sisaldab õigust nõue üle vaadata ning pettuslik või tingimustele mittevastav nõue tagasi lükata.

Täitmisgarantiide riskipositsioon ja kontsentratsioon garanteeritud lepinguliste summade alusel on järgmine:

Täitmisgarantiid tegevusalade lõikes

tuhandetes eurodes

	31.12.2022	31.12.2021
Ehitus	19 123	11 404
Veevarustus ja kommunaalteenused	4 180	3 186
Tootmine	3 021	2 758
Haldusteenused	715	691
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	553	651
Muu tegevus	2 582	1 229
Kokku	30 174	19 919

Täitmisgarantiid sisereitingute klasside lõikes

tuhandetes eurodes

5 madal krediidirisk	1 361	1 141
6 madal krediidirisk	1 973	898
7 keskmine krediidirisk	6 161	5 127
8 keskmine krediidirisk	5 574	7 648
9 kõrgendatud krediidirisk	9 852	1 309
10 kõrge krediidirisk	151	671
11 kõrge krediidirisk	730	0
12 mitterahuldav reiting	1 616	0
13 maksejõuetus	0	214
Ilma reitinguta	2 756	2 911
Kokku	30 174	19 919

Täitmisgarantiid on iga aruandeperioodi lõpu seisuga ületagatud. Seetõttu ei tekkinud Grupil täitmisgarantii lepingutest kahjumit ei 2022. aastal ega ka varasematel perioodidel.

LISA 24 Tehingud seotud osapooltega

Grupi konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- Grupi üle olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad ettevõtted (ühiselt nimetatud juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud*tuhandetes eurodes*

	Lisa	2022	2021
Intressitulud	7	178	144
sh juhtkond		79	63
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed		99	81
Komisjoni- ja teenustasutulud	8	88	12
sh juhtkond		15	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed		73	5
Intressikulud hoiustelt	7	36	27
sh juhtkond		6	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed		30	20
Intressikulud allutatud kohustistelt	7	331	323
sh juhtkond		9	9
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed		322	314

Saldod*tuhandetes eurodes*

	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Laenud ja nõuded		7 570	6 047
sh juhtkond	15	3 901	2 887
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed	15	3 669	3 160
Hoiused		7 763	30 639
sh juhtkond	18	765	788
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed	18	6 998	29 851
Allutatud kohustised		4 434	4 134
sh juhtkond	21	148	148
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähedased pereliikmed	21	4 286	3 986

Tabelis on ülevaade olulisematest saldodest ja tehingutest seotud osapooltega. Kõik tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähedaste pereliikmete ja nendega seotud ettevõtete ning emaettevõtte AS LHV Group vähemusaktsionäridega on tehtud tavapärase äritegevuse käigus ja tavatingimustel.

Seotud osapooltega seoses pole ilmnenud ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid ja seotud osapooltele antud laene pole alla hinnatud.

Tehingud seotud osapooltega hõlmavad tehinguid ja saldosisid järgmiste juhatuse ja nõukogu liikmetega seotud ettevõtetega: Heero Invest OÜ, AS Lõhmus Holdings, Viisemann Holdings OÜ, MP Advisory OÜ, Unitas OÜ, Kingu OÜ, Merona Systems OÜ, Umblu Records OÜ, Arco Vara AS, Kõrberebane OÜ, KM Investeeringud OÜ ja Viisemann Investments AG.

Seotud osapooltele on antud laenu turutingimustel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 Grupis tähtajalisi hoiuseid ning nende nõudmiseni hoiuste intressimäär vastas Grupi ametlikule hinnakirjale.

Novembris 2018 saadud allutatud laenu intressimäär on 6,0%. Juunis 2019 saadud allutatud laenu intressimäär on 8,0%. Mais 2020 saadud allutatud laenu intressimäär on 9,5% ja septembris 2020 saadud allutatud laenu intressimäär on 6%. 2022. aastal saadud allutatud laenu intressimäär on 10,5%.

2022. aastal maksti emaettevõtte AS LHV Group ja tema tütarettevõtete juhtkonnale palka ja muid hüvitisi kogusummas 3 289 tuhat eurot (2021: 2 101 tuhat eurot), mis sisaldab kõiki makse. Seisuga 31. detsember 2022 oli kohustisena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu- ja puhkusekohustis summas 214 tuhat eurot (31. detsember 2021: 107 tuhat eurot) (lisa 18).

Grupil ei olnud seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustisi (pensionikohustisi, lahkumishüvitisi jne). 2022. aastal maksti Grupi nõukogu liikmetele tasusid summas 109 tuhat eurot (2021: 114 tuhat eurot).

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel ette nähtud lahkumishüvitist. Lepinguga reguleerimata küsimustes toimuvate vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigi seadustest.

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2022. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsiaoptsioone summas 1 718 tuhat eurot (2021: 1 102 tuhat eurot).

Seotud osapoolte varade kohta, mida Grupp hoiab kontohaldurina, on informatsioon esitatud lisa 22.

LISA 25 Tava- ja lahustatud kasum aktsia kohta

Et leida tavakasum aktsia kohta, jagatakse emaettevõtte omanike osa puhaskasumist kaalutud keskmise aktsiate arvuga.

Tava- ja lahustatud kasum aktsia kohta	2022	2021
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum (sh lõpetatud tegevustest, tuhandetes eurodes)	59 808	58 261
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes)	311 229	292 300
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	0,19	0,20
Kaalutud keskmine aktsiate arv, mida kasutati, et leida lahustatud kasum aktsia kohta (tuhandetes)	317 518	299 670
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	0,19	0,19
Kaalutud keskmine aktsiate arv, mida kasutati nimetajana (tuhandetes)	2022	2021
Kaalutud keskmine lihtaktsiate arv, mida kasutati nimetajana, et leida tavakasum aktsia kohta	311 229	292 300
Korrigeerimised, mis tehti, et leida lahustatud kasum aktsia kohta:		
Aktsiaoptsioonid	6 289	7 370
Kaalutud keskmine lihtaktsiate ja potentsiaalsete lihtaktsiate arv, mida kasutati nimetajana, et leida lahustatud kasum aktsia kohta	317 518	299 670

LISA 26 Tulumaksukulu

Pank arvestab 14% avansilist tulumaksu. Avansiline tulumaks 2022. aastal oli 12 304 tuhat eurot (2021: 9 338 tuhat eurot).

Tulumaksukulu	2022	2021
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Avansiline tulumaks	12 304	9 338
Ettevõtte tulumaks	2 117	1 648
Tulumaksukulu kokku	14 421	10 986

AS LHV Pank on tasunud avansilist tulumaksu summas 17 471 tuhat eurot (2021: 6 941 tuhat eurot), mis on kajastatud kuluna kasumiaruandes.

LISA 27 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Intressitulu	9 236	7 494
Intressikulu	-9 676	-7 829
Netointressikulu	-440	-335
Komisjoni- ja teenustasutulu	2 002	0
Komisjoni- ja teenustasutulu	2 002	0
Saadud dividendid	9 000	10 400
Netotulu/-kulu investeringutelt tütarettevõtetesse	0	-26
Netokasum finantsvaradelt	9 000	10 374
Tegevuskulud	-1 737	-1 146
Kasum enne eeldatavaid krediidikahjusid ja muid finantsinstrumentide allahindlusi	8 825	8 893
Finantsinstrumentide allahindluste kulud	-5 056	0
Kasum enne tulumaksu	3 769	8 893
Tulumaksukulu	-263	0
Perioodi puhaskasum	3 506	8 893
Perioodi koondkasum	3 506	8 893

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Varad			
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele		29 684	16 941
Antud laenud		249 507	189 260
Muud nõuded ja varad		155	85
Investeeringud tütarettevõtetesse		219 407	142 496
Muud finantsinvesteeringud		1 180	0
Varad kokku		499 933	348 782
Kohustised			
Viitvõlad ja muud kohustised		108	55
Emiteeritud võlaväärtpaberid		189 217	100 026
Allutatud kohustised		130 574	110 378
Kohustised kokku		319 899	210 459
Omakapital			
Aktsiakapital	21	31 542	29 864
Ülekurss	21	141 186	97 361
Kohustuslik reservkapital		4 713	4 713
Muud reservid		7 124	4 685
Jaotamata kasum/akumuleeritud kahjum		-4 531	1 700
Omakapital kokku		180 034	138 323
Kohustised ja omakapital kokku		499 933	348 782

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2022	2021
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	9 236	7 494
Makstud intressid	-9 676	-7 829
Laekunud komisjoni- ja teenustasud	2 002	0
Makstud tulumaks	-263	0
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-1 391	-863
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust	-92	-1 198
Korrigeerimised		
Aktsiaoptsioonidest tulenevad investeeringud tütarettevõtetesse	-4 302	-2 451
Äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutus:		
Muude nõuete muutus	-831	-347
Muude kohustiste muutus	5 475	2 406
Netorahavoog äritegevusest	250	-1 590
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	-95 487	-140 000
Laenude tagasimaksed	36 000	40 600
Kapitali tagasimaksed tütarettevõtetest	0	2
Kapitali sissemaksed finantsinvesteeringutesse	-1 000	-5 236
Kapitali sissemaksed tütarettevõtetesse	-77 845	-16 810
Netorahavoog investeerimistegevusest	-138 332	-121 444
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud allutatud laenud	108 268	139 755
Allutatud laenude tagasimaksed	0	-40 000
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurs)	45 503	26 938
Saadud dividendid	9 000	10 400
Makstud dividendid	-11 946	-8 358
Netorahavoog finantseerimistegevusest	150 825	128 735
Raha ja raha ekvivalentide muutus	16 941	5 701
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	12 743	11 240
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	29 684	16 941

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktsia- kapital	Ülekurs	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum / jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2021	28 819	71 468	4 713	3 409	-404	108 005
Aktsiakapitali sissemakse	1 045	25 893	0	0	0	26 938
Makstud dividendid	0	0	0	0	-8 358	-8 358
Kanne kohustuslikku reservkapitali	0	0	0	0	0	0
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	1 276	1 457	2 733
2021. aasta koondkasum kokku	0	0	0	0	8 893	8 893
Saldo seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 685	1 588	138 211
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	0	-135 842	-135 842
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	314 048	314 048
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2021	29 864	97 361	4 713	4 685	179 794	316 417
Saldo seisuga 01.01.2022	29 864	97 361	4 713	4 685	1 588	138 211
Aktsiakapitali sissemakse	1 678	43 825	0	0	0	45 503
Makstud dividendid	0	0	0	0	11 946	-11 946
Kanne kohustuslikku reservkapitali	0	0	0	0	0	0
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	2 439	2 321	4 760
2022. aasta koondkasum kokku	0	0	0	0	3 506	3 506
Saldo seisuga 31.12.2022	31 542	141 186	4 713	7 124	-4 531	180 034
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	0	-210 954	-210 954
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	443 861	443 861
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2022	31 542	141 186	4 713	7 124	228 376	412 941

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seaduste järgi aktsionäridele välja maksta.

Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS-i LHV Group tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 5 kuni 72 esitatud AS-i LHV Group tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideeritud ettevõtete kui terviku äritegevusest, majandustulemustest ja majandusseisundist.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 73 kuni 161 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate Grupi ehk emaettevõtte ja teiste konsolideeritud ettevõtete kui terviku varadest, kohustistest, majandusseisundist ja majandustulemustest vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ning sisaldab peamiste riskide ja ebakindluste kirjeldust.

23. veebruaril 2023

Madis Toomsalu

Juhatuse esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Meelis Paakspuu

Juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Heero

Juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Martti Singi

Juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Käesolev lehekülg on 2022. aasta majandusaasta aruandesse jäetud aruande ülesehitusloogika hoidmiseks ning selleks, et esitada lugejale viide sõltumatu vandeaudiitori aruande asukoha kohta. Sõltumatu vandeaudiitori järeldusotsus on esitatud digikonteineris AS LHV Group konsolideeritud ja auditeeritud aruanne 2022.asice eraldi dokumendina. Audiitori aruanne on kohaldatav ja kehtib üksnes allkirjastatud originaalaruandele, mis on esitatud failina „AS LHV Group 2022 majandusaasta konsolideeritud aruanne.asice“ samas digikonteineris sõltumatu vandeaudiitori aruandega ja sisaldab ESEF formaadis aruannet (529900JG015JC10LED24-2022-12-31-et.zip).

Kasumi jaotamise ettepanek

AS-i LHV Group juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2022. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividende 0,04 eurot aktsia kohta, kokku summas 12 617 tuhat eurot; dividendidelt makstav tulumaks moodustaks 3 154 tuhat eurot;
- kanda aruandeperioodi emaettevõtte aktsionäridele kuuluv kasum summas 45 702 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

23. veebruaril 2023

Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile

Konsolideeritud:

EMTAK	Tegevusala	2022	2021
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	7 003	9 757
64191	Krediidiasutused (pangad) (laenuandmine)	192 547	157 415
64911	Liising	6 407	6 000
66301	Fondide valitsemine	7 951	11 374
	Tulud kokku	213 908	184 546

Konsolideerimata:

EMTAK	Tegevusala	2022	2021
64201	Valdusfirmade tegevus	11 238	7 494
	Tulud kokku	11 238	7 494

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS LHV Group aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud **AS-i LHV Group** ja selle tütarettevõtete (koos nimetatud *kontsern*) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2022, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane meie arvamusele aluse andmiseks.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust. Me oleme otsustanud järgmise asjaolu välja tuua meie arvamuses kui peamise auditi asjaolu.

Meie sõltumatu vandeaudiitori aruande käesolev versioon on PDF-versioon originaalist, mis esitati Nasdaq Tallinnale koos konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande originaalversiooniga. Tehtud on kõik võimalik, et PDF-versioon oleks originaali täpne esitus, välja arvatud xbrl-sildid, kuid kõigis teabe, seisukohtade või arvamuste tõlgendamise küsimustes on meie aruande algversioon selle PDF-versiooni suhtes ülimuslik.

Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus	
<p>Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa „Riskijuhtimine“, Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest, lisa 2 „Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“, lisa 12 „Laenud ja nõuded klientidele“ ja lisa 13 „Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlus“.</p>	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
<p>Seisuga 31. detsember 2022 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 3 229 miljonit eurot ning nendega seotud allahindlused kokku 20,6 miljonit eurot.</p> <p>Keskendusime sellele valdkonnale finantsmõju olulisuse tõttu ja ka seetõttu, et finantsinstrumentide eeldatavate krediitkahjumite (ECL) hindamine hõlmab olulisi otsustusi ja hinnanguid.</p> <p>ECL arvutused on tulevikku suunatud ja tõenäosusega kaalutud arvestushinnangud. Peamised valdkonnad, kus me tuvastasime juhtkonna hinnangute suurema mõju ja seetõttu auditi fookuse suurenemise kontserni ECL-i hinnangus, on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ECL-i mõõtmiseks kasutatakse hinnangulist modelleerimist, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosuse (PD), maksejõuetuse kahjumäära (LGD) ja maksejõuetuse tekkimisel tasumata laenusaldo (EAD) määramist. PD mudelid on ECL-i keerukuse peamised tõukejõud ja mõjutavad ka varade jaotust ning seetõttu peetakse neid kontserni ECL-i modelleerimise lähenemisviisi kõige olulisemaks hinnanguliseks aspektiks. — IFRS 9 nõuab, et kontsern mõõdab ECL-i erapooletult tulevikku vaadates, kajastades tuleviku majandusstsenaariume. Kasutatavate majandusprognoside ja nende suhtes kohaldatavate tõenäosuskaalude määramisel rakendatakse olulist juhtkonna otsustust. — Maksekatkestusega ettevõttelaenude puhul arvutatakse individuaalne allahindlus lähtuvalt laenuõude suurusest ning tagatise realiseerimisväärtusest aruandekuupäeval, mis samuti nõuab olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid. 	<p>Meie auditiprotseduurid hõlmasid selle asjaolu puhul muuhulgas järgmist:</p> <p>Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud meetodika klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega.</p> <p>Viisime läbi otsast lõpuni protsesside ülevaated, et tuvastada peamised süsteemid, rakendused ja kontrollitegevused, mida kasutatakse ECL-i arvutamise protsessis. Testisime ECL arvutamise protsessis kasutatavate võtmesüsteemide asjakohaseid manuaalseid, üldiseid IT- ja rakendusjuhtimise kontrole.</p> <p>Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõttelaenude krediititoimiku ja tagatiste väärtuse perioodilise läbivaatamise ning krediitdireitingute määramise osas.</p> <p>Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgnevalt loetletud valdkondades:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ECL arvutuses kasutatud alusandmete täielikkus ja täpsus, ▪ IFRS 9 meetodikast tulenevate oluliste sisendite asjakohane rakendamine ECL arvutuses, ▪ 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuse adekvaatsus ja vastavus IFRS 9 nõuetele, ▪ Diskonteerimise rakendamine ECL arvutuses, ▪ Laenuõuete faasisesse määramisel kasutatud alusandmete täpsus ja täielikkus, ▪ Krediitdireitingute määramine, mis on sisendiks ettevõttelaenude ECL arvutuses, ▪ ECL mudeli sisendiks oleva tagatise ja nende väärtust käsitleva informatsiooni adekvaatsus, ▪ Halvenenud krediitkvaliteediga varadesseliigitatud laenuõuete nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine. <p>Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, näiteks hinnangud erinevate stsenaariumite osakaalude ja kordajate, laenuportfelli hetke PD, krediitrisiki olulise suurenemise kriteeriumite ning oluliste makromajanduslike prognooside osas. Samuti hindasime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas „Riskijuhtimine“ ning lisades 2, 12 ja 13 avalikustatud informatsiooni piisavust ja asjakohasust.</p>

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet ja tasustamisaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Vastavalt väärtpaberituru seaduse §-ile 135³ on meie kohustus kontrollida tasustamisaruande vastavust seadusega kehtestatud nõuetele.

Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Meie hinnangul on tasustamisaruanne koostatud vastavalt väärtpaberituru seaduse §-ile 135³.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või väaresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta

avalikustatud informatsiooni põhjendatust;

- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite vastavuse kohta Euroopa ühtse elektroonilise aruandevormingu regulatiivsete tehniliste standardite (ESEF RTS) nõuetele

Oleme teostanud põhjendatud kindlust andva töövõtu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite osas, mis sisalduvad **AS-i LHV Group** koostatud digitaalsetes andmefailides nimega 529900JG015JC10LED24-2022-12-31-et.zip.

Juhatuse kohustused seoses digitaalsete andmefailide koostamisega vastavalt ESEF RTS-i nõuetele

Juhatus vastutab digitaalsete andmefailide koostamise eest vastavalt ESEF RTS-i nõuetele. See vastutus hõlmab:

- asjakohaste iXBRL-märgendite valimist ja rakendamist, kasutades vajadusel otsustust;
- digitaalse teabe ja inimloetavas vormingus esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande vastavuse tagamist;
- ESEF RTS-i kohaldamisega seotud sisekontrollide kavandamist, rakendamist ja alalhoidmist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kogutud tõendusmaterjali põhjal arvamust selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande elektrooniline märgistamine vastab olulises osas ESEF-i regulatiivsetele tehnilistele standarditele (ESEF RTS).

Viisime läbi põhjendatud kindlust andva töövõtu vastavalt rahvusvahelisele kindlustandvate teenuste standardile (Eesti) 3000 (muudetud) „Kindlustandvad teenused, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaatused“ (ISAE (EE) 3000 (muudetud)).

Standardi ISAE (EE) 3000 (muudetud) kohane põhjendatud kindlust andev töövõtt hõlmab protseduuride läbiviimist, et koguda tõendusmaterjali vastavuse kohta ESEF RTS-iga. Protседuuride olemuse, ajastuse ja ulatuse valik sõltub vandeauditiitori otsustest, sealhulgas hinnangust ESEF RTS-i nõuetest pettuse või vea tõttu olulise kõrvalekaldumise riski kohta. Põhjendatud kindlust andev töövõtt sisaldab:

- arusaamise omandamist märgistamisest ja ESEF RTS-ist, sealhulgas töövõtuga hõlmatud märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollidest;
- piisava asjakohase tõendusmaterjali kogumist märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollide tulemuslikkuse kohta, kui hinnangud olulise väärkajastamise riskide kohta sisaldavad ootust, et sellised sisekontrollid toimivad tulemuslikult, või kui muud protseduurid kui sisekontrollide testimised ei anna üksinda piisavalt asjakohast tõendusmaterjali;
- märgistatud andmete võrdlemist auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aruandega seisuga 31. detsember 2022;
- konsolideeritud raamatupidamise aruande märgistamise täielikkuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt ESEF-i põhitaksonoomiast valitud iXBRL-elementide ja sobiva põhitaksonoomia elemendi puudumisel laiendtaksonoomia elemendi loomise asjakohasuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt kasutatud laiendtaksonoomia elementide kinnistamist põhitaksonoomia elementide külge.

Usume, et meie hangitud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Meie arvates on AS-i LHV Group 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta aastaaruandes sisalduv konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne andmekogumis nimega 529900JG015JC10LED24-2022-12-31-et.zip märgistatud kooskõlas ESEF-i regulatiivsete tehniliste standarditega (ESEF RTS).

Muud audiitori aruande nõuded tulenevalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest (EL) nr 537/2014

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid 13. märtsil 2019 auditeerima AS-i LHV Group 31. detsembril 2022 lõppeva majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kolm aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2020, 31. detsember 2021, 31. detsember 2022.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 27. veebruar 2023

/digitaalselt allkirjastatud/

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Eesti

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

Meie sõltumatu vandeauditori aruande käesolev versioon on PDF-versioon originaalist, mis esitati Nasdaq Tallinnale koos konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande originaalversiooniga. Tehtud on kõik võimalik, et PDF-versioon oleks originaali täpne esitus, välja arvatud xbrl-sildid, kuid kõigis teabe, seisukohtade või arvamuste tõlgendamise küsimustes on meie aruande algversioon selle PDF-versiooni suhtes ülimuslik.